

Маша Селимовић-Момчиловић
Љубица Живанић

СРПСКИ ЗА СТРАНЦЕ
SERBIAN FOR FOREIGNERS

РЕЧ по РЕЧ

почетни течај
elementary course

ИНСТИТУТ ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ БЕОГРАД
THE INSTITUTE FOR FOREIGN LANGUAGES BELGRADE

Maša Selimović-Momčilović i Ljubica Živanić

SRPSKI JEZIK
POČETNI TEČAJ
ZA STRANCE

SERBIAN
ELEMENTARY COURSE
FOR FOREIGNERS

1

DEVETO IZDANJE

INSTITUT ZA STRANE JEZIKE
BEOGRAD
2012.

AUTORI

MAŠA SELIMOVIĆ-MOMČILOVIĆ
LJUBICA ŽIVANIĆ

RECENZENTI

ZORA VUKADINOVIĆ
MILKA ĐORĐEVIĆ

KONSULTANTI

DRAGICA KELEUVA
JELENA KOVAČEVIĆ
NADEŽDA ŠKORO

KOMPJUTERSKA PRIPREMA

I NASLOVNA STRANA
ANDREJ ZLATKOVIĆ

ODGOVORNI UREDNIK

BOJANA KOLAK

ZA IZDAVAČA

JELENA MIHAILOVIĆ, DIREKTOR

Stručno veće Instituta za strane jezike odobrilo je upotrebu ovog udžbenika

PREDGOVOR

Udžbenik Srpski jezik - početni tečaj za strance, namenjen je pravim početnicima koji uče srpski jezik u prirodnom jezičkom okruženju i onima koji ga uče u drugim govornim sredinama. Cilj udžbenika je da student, polaznik tečaja, usvoji osnovna znanja iz oblasti fonetike, morfologije i sintakse. Ovaj materijal takođe treba da im pomogne da savladaju dva pisma - ćirilicu i latinicu i da ih osposobi za osnovnu komunikaciju.

Udžbenik sadrži dvadeset i četiri lekcije i svaka se obrađuje na šest nastavnih časova. Posle 6, 12. i 18. lekcije slede revizije. Udžbenik takođe sadrži gramatička objašnjenja, listu glagola, parcijalni i abecedni rečnik. Pored udžbenika nastavni materijal sadrži i audio materijal (kasete ili CD) za rad u razredu ili individualno i radnu svesku sa rešenjima vežbi.

Autori zahvaljuju recenzentima Zori Vukadinović i Milki Đorđević, konsultantima Jeleni Kovačević, Nadi Škoro i Dragici Keleuvi kao i svim saradnicima Centra za istraživanje i razvoj i kolegama sa Odseka za srpski jezik koji su nam svesrdno pomogli.

Autori

SADRŽAJ

1	A AERODROM NIKOLA TESLA B PRVI DAN U INSTITUTU C KO JE OVO?... ŠTA JE OVO?	- Glagol JESAM, NOMINATIV imenica muškog, ženskog i srednjeg roda (singular) - lične i prisvojne zamenice (singular) - NOMINATIV imenica muškog, ženskog i srednjeg roda (plural) - lične i prisvojne zamenice (plural)	22
2	A U HOTELU B U GRADU C PORODICA POPOVIĆ	- LOKATIV imenica muškog, srednjeg i ženskog roda sa predlozima U i NA (singular) - osnovni brojevi 1-20 - PREZENT glagola na -IM - LOKATIV imenica muškog, ženskog i srednjeg roda (plural) - pridevi	34
3	A KOLIKO JE SATI? B NOVA DRUGARICA C DOBRO VEČE! TAČNO JE 22 SATA	- GENITIV imenica muškog, srednjeg i ženskog roda (singular) sa predlozima: PRE, POSLE, OD, DO, IZ; osnovni brojevi 20-1000 - PREZENT glagola na -EM i -AM - GENITIV imenica muškog, srednjeg i ženskog roda (plural) - glagoli TREBATI, MORATI	46
4	A SUBOTA B DOLAZE GOSTI C RASPORED ČASOVA	- AKUZATIV (objekat) imenica muškog, ženskog i srednjeg roda (singular i plural); glagol IMATI - AKUZATIV prideva i pridevskih zamenica (singular i plural) - redni brojevi	58
5	A KONCERT B POSLE KONCERTA C IMAM JEDNU MALU ŽELJU	- AKUZATIV (singular i plural) s predlozima U i NA i s glagolima kretanja - glagol MOĆI	72

CONTENTS

6	<p>A IDEMO U SMEDEREVO</p> <p>B RODITELJI NIKOLE POPOVIČA</p> <p>C VOLITE LI DA PUTUJETE? (KAKO - S KIM)</p>	<p>- INSTRUMENTAL imenica muškog, sred. i žen. roda (sg. i pl.)</p> <p>- glagol HTETI</p> <p>- INSTRUMENTAL prideva i zamenica</p>	87
REVIZIJA I			100
7	<p>A PAUZA</p> <p>B JEDNO PRIJATNO VEČE</p> <p>C MARKO JE STIGAO IZ ITALIJE</p>	<p>- PERFEKAT glagola na -TI</p> <p>- LOKATIV imenica i prideva sa predlozima U i NA</p> <p>- PERFEKAT glagola na -ĆI</p>	104
8	<p>A KOD SILVIJE I MARKA</p> <p>B ŠTA SE DESILO MILOŠU?</p> <p>C KOME PIŠEŠ?</p>	<p>- DATIV imenica i zamenica (singular i plural)</p> <p>- DATIV imenica i prideva (singular i plural); glagoli HTETI i MOĆI u perfektu</p> <p>- DATIV sa KA i PREMA</p>	118
9	<p>A NOVI STAN</p> <p>B KAKO IZGLEDA?</p> <p>C KAKVI SU... ŠTA VOLE?</p>	<p>- AKUZATIV imenica, prideva i zamenica (singular i plural)</p> <p>- opisni pridevi</p>	130
10	<p>A RAZGOVOR O ODMORU</p> <p>B U TURISTIČKOJ AGENCIJI</p> <p>C DA LI ZNATE?</p>	<p>- LOKATIV imenica, prideva i zamenica sa predlogom O</p> <p>- komparacija prideva</p>	144
11	<p>A POLOŽAJ BEOGRADA</p> <p>B TRG REPUBLIKE</p> <p>C KALENDARI</p>	<p>- GENITIV imenica, zamenica i prideva (singular) sa predlozima: KOD, SA, IZNAD, ISPOD, ISPRED, IZA, PORED, IZMEĐU, PREKO</p> <p>- GENITIV imenica, zamenica i prideva (plural)</p> <p>- rimski brojevi</p>	156
12	<p>A PISMO</p> <p>B ODGOVOR MILICI</p> <p>C VREMENSKA PROGNOZA</p>	<p>- FUTUR glagola na -TI</p> <p>- prilozi</p> <p>- FUTUR glagola na -ĆI</p> <p>- komparacija priloga</p>	168

REVIZIJA II		180	
13	A KUPOVINA B ŠTA OBUČI ZA RODENDAN C GDE VOLITE DA KUPUJETE?	- glagoli NOSITI, PROBATI - ponavljanje AKUZATIVA - glagol SVIDATI SE - ponavljanje DATIVA imenica i zamenica - predlog ZA sa akuzativom	186
14	A PIJACA B SAMOPOSLOGA C PREBRANAC	- imenice srednjeg roda - imenice VOĆE, POVRĆE, CVEĆE - GENITIV za količinu	196
15	A KOD LEKARA B BIO SAM U BOLNICI C U APOTECI	- glagol BOLETI (prezent) - ponavljanje AKUZATIVA imenica i zamenica - glagol BOLETI (perfekat)	205
16	A SPORT B BEOGRADSKI MARATON C OLIMPIJSKE IGRE	- glagol BAVITI SE - ponavljanje INSTRUMENTALA - INSTRUMENTAL za vreme - glagolske imenice - pridevi na -SKI - INSTRUMENTAL za mesto	213
17	A SAOBRAĆAJNA GUŽVA B ŠTA BISTE RADILI NA PUSTOM OSTRVU C IGRE NA SREĆU	- POTENCIJAL - POTENCIJAL - konstrukcija IMA/NEMA sa genitivom	222
18	A OBRAZOVANJE B ISPITI C UPIS NA FAKULTET	- glagol TRAJATI - imenica DECA - pridev SLIČAN, -A, -O - imperfektivni i perfektivni glagoli	230
REVIZIJA III		238	
19	A ČETIRI GODIŠNJA DOBA B NOVA LEKCIJA IZ GEOGRAFIJE C ZLATIBOR	- imenice ženskog roda na konsonant - strane sveta i pridevi na -NI - neodređene zamenice	242

20	A PROVEDITE LETO SA NAMA B PUTOVANJE U KOTOR C NA AERODROMU	- prisvojni pridevi na -OV i -IN - upitna zamenica ČIJI, -A, -E - zamenica SVOJ, -A, -E - IMPERATIV	253
21	A KUĆNI LJUBIMCI B BEOGRADSKI ZOOLOŠKI VRT C MAČAK MIŠKO SE VRATIO KUĆI	- slaganje imenica DETE i DECA sa brojevima - deminutiv na -IĆ i -ICA - komparativ sa OD - ponavljanje prideva i priloga - imenice na -LAC	262
22	A KALEMEGDAN B ŠETNJA PO KALEMEGDANU C BEOGRAD U 15. VEKU	- glagolski prilog sadašnji - ponavljanje predloga U, NA, SA - ponavljanje imenica ženskog roda na konsonant	270
23	A VUK KARADŽIĆ B NIKOLA TESLA C MUZEJI	- zamenica SEBE, SE - pasivna rečenica	280
24	A PRAZNICI B ODLAZAK NA SLAVU C SLAVA	- SE-pasiv - slaganje imenica sa pridevima i prilozima	289
	GRAMATIČKA OBJAŠNENJA	- imenice, padeži, zamenice pridevi, brojevi, glagoli, prilogi, akcenti	298
	GRAMMAR EXPLANATIONS IN ENGLISH	- Nouns, Cases, Pronouns Adjectives, Numerals, Verbs Adverbs, Word stress	319
	LISTA GLAGOLA		340
	ABECEDNI REČNIK		348

I GLASOVI

Srpski jezik ima 30 glasova (fonema) i isto toliko slova. Službeno pismo je ćirilica. U upotrebi su dva pisma - ĆIRILICA i LATINICA.*

LATINICA (Latin alphabet)

A B C E D A

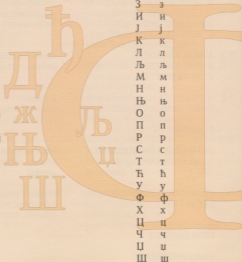
A a
 B b
 C c
 Ć ć
 Č č
 D d
 Dž dž
 Đ đ
 E e
 F f
 G g
 H h
 I i
 J j
 K k
 L l
 Lj lj
 M m
 N n
 Nj nj
 O o
 P p
 R r
 S s
 Š š
 T t
 U u
 V v
 Z z
 Ž ž

* The Serbian Language has 30 sounds (phonemes), and the same number of letters. Official script is Cyrillic. Two alphabets are in use - Cyrillic and Latin.

ĆIRILICA (Cyrillic alphabet)

A Z B U K A

А а
 Б б
 В в
 Г г
 Д д
 Ђ ђ
 Е е
 Ж ж
 З з
 И и
 Ј ј
 К к
 Л л
 Љ љ
 М м
 Н н
 Њ њ
 О о
 П п
 Р р
 С с
 Т т
 Ћ ћ
 У у
 Ф ф
 Х х
 Ц ц
 Ч ч
 Џ џ
 Ш ш

LATINICA

ĆIRILICA

A, a - Atina	ali	A, a	А, а	Атина	али
B, b - Beograd	beo	B, b	Б, б	Београд	бео
C, c - Cejlon	ceo	C, c	Ц, ц	Џејлон	цео
Č, č - Čikago	čas	Č, č	Ч, ч	Чикаго	час
Ć, ć - Ćaba	ćurka	Ć, ć	Ђ, ђ	Ћаба	ћурка
D, d - Dunav	dati	D, d	Д, д	Дунав	дати
Dž, dž - Džordžija	džez	Dž, dž	Џ, џ	Џорџија	џез
Đ, đ - Đenova	đavo	Đ, đ	Ђ, ђ	Ђенова	ђаво
E, e - Evropa	ekspres	E, e	Е, е	Европа	експрес
F, f - Filipini	freska	F, f	Ф, ф	Филипини	фреска
G, g - Glazgov	gora	G, g	Г, г	Глазгов	гора
H, h - Hanover	hemija	H, h	Х, х	Хановер	хемија
I, i - Island	ili	I, i	И, и	Исланд	или
J, j - Japan	jaje	J, j	Ј, ј	Јапан	јаје
K, k - Kina	kada	K, k	К, к	Кина	када
L, l - London	levo	L, l	Л, л	Лондон	лево
Lj, lj - Ljig	ljut	Lj, lj	Љ, љ	Љиг	љут
M, m - Meksiko	malo	M, m	М, м	Мексико	мало
N, n - Nigerija	noga	N, n	Н, н	Нигерија	нога
Nj, nj - Njujork	njegov	Nj, nj	Њ, њ	Њујорк	његов
O, o - Osaka	oko	O, o	О, о	Осака	око
P, p - Prag	put	P, p	П, п	Праг	пут
R, r - Rusija	ruka	R, r	Р, р	Русија	рука
S, s - Somalija	sto	S, s	С, с	Сомалија	сто
Š, š - Šangaj	šest	Š, š	Ш, ш	Шангај	шест
T, t - Tunis	tamo	T, t	Т, т	Тунис	тамо
U, u - Upsala	uvek	U, u	У, у	Упсала	увек
V, v - Verona	vek	V, v	В, в	Верона	век
Z, z - Zambija	za	Z, z	З, з	Замбија	за
Ž, ž - Ženeva	žut	Ž, ž	Ж, ж	Женева	жут

VOKALI / VOWELS: A, O, U, E, I**Slušajte (vokal A) i ponovite Listen (vowel A) and repeat**

Afrika	Amsterdam	Akra
Amerika	Avala	Angola
Atos	Apatin	Atina
avion	ananas	azbuka
ali	ada	abeceda

Slušajte (vokal O) i ponovite

Osaka	Oregon	Oslo
Olimp	olovka	Ontario
Obrenovac	odmor	ovo
oblak	opojan	odelo
osam	okolina	ostrvo

Slušajte (vokal U) i ponovite

Ukrajina	Urugvaj	ustaju
Uganda	unutra	umaraju
ulica	uvući	upadaju
uho	ugurati	ušiju
učiti	ukucati	uvuku

Slušajte (vokal E) i ponovite

Estonija	Engleska	elipse
Eldorado	Enej	emisije
Evropa	Eritreja	epopeje
Ema	elektrika	eksplozije
ekran	esej	ekspedicije

Slušajte (vokal I) i ponovite

Iran	Italija	isti
Irak	Indija	ili
Ivan	Ilija	ići
Ibar	idiom	igrati
imati	izbiti	igrači

II KONSONANTI / CONSONANTS: B, P, D, T, G, K, S, Z, Š, Ž, F, H

Slušajte (konsonant B) i ponovite

Brazil	Barbados	Bob
Beograd	Bombaj	bos
Bolonja	buba	belograd
beo	burbon	baobab
bilion	bubreg	bezub

Slušajte (konsonant P) i ponovite

Panama	Penelopa	polip
Pakistan	papagaj	princip
Pariz	popiti	prototip
Paster	papir	pop
Petar	papa	potop

Slušajte (konsonant D) i ponovite

Dunav	Dezdemona	Drezden
David	dvadeset	Deligrad
Danica	domorodac	dosad
Dostojevski	dodatak	dud
duvan	dodati	dotad

Slušajte (konsonant T) i ponovite

Tajvan	Toronto	Tibet
Turska	Teuta	Taškent
Toledo	totem	Trst
Tihomir	totalno	topot
Tijana	telefonirati	tiket

Slušajte (konsonant G) i ponovite

Gruzija	Galapagos	Geteborg
Gibraltar	Gagarin	glog
Goja	Grigorije	gastrolog
Gordana	Glazgov	geolog
govoriti	gologlav	geg

Slušajte (konsonant K) i ponovite

Kuba	Kostarika	Kvebek
Kina	Kazablanka	Krakov
Kraljevo	Kavkaz	Kopaonik
Katarina	Kikinda	kratak
kuća	kocka	kiosk

Slušajte (konsonant S) i ponovite

Salvador	Saragosa	sos
Sirija	sestra	spas
Sombor	svetski	status
Subotica	sused	samospas
Sava	smisao	stres

Slušajte (konsonant Z) i ponovite

Zambija	Zanzibar	zarež
Zair	zaraza	oprez
Zeta	zavezati	potež
Zemun	zauzet	namaz
zašto	zapaziti	porež

Slušajte (konsonant Š) i ponovite

Španija	šišarka	šišmiš
Švajcarska	šaša	šuštiš
Šumadija	šušanj	šunjaš
Šekspir	šuštati	šapćeš
Šagal	šešir	šaraš

Slušajte (konsonant Ž) i ponovite

Ženeva	žizak	puž
Žak	živežni	đuž
Žića	žu-žu	svež
život	žeželj	nož
žaba		jež

Slušajte (konsonant F) i ponovite

Finska	Frankfurt	filozof
Francuska	Filadelfija	fotograf
Filip	filmofil	faktograf
fizika	fotografija	fiziograf
fizionomija	fosfor	

Slušajte (konsonant H) i ponovite

Holandija	halohemija	hvatah
Havaji	eho	hladih
Hanover	duhovni	hodah
hotel	dahtati	hitah
humor		hvalih

III KONSONANTI / CONSONANTS: C, Č, DŽ, Ć, Đ**Slušajte (konsonant C) i ponovite**

Cejlon	Ciceron	crnac
ciat	cucla	Crnogorac
cela	cepanica	Cejlonac
car	curica	Celovec
crt	crnica	otac

Slušajte (konsonant Č) i ponovite

Čile	Čečenija	čistač
Čaplin	Čačak	čitač
Čikago	čačkalica	mač
čovjek	čovečji	crtač
čokolada	čelični	reč

Slušajte (konsonant DŽ) i ponovite

Džon	Džordžija	Džordž
džin	džijudžica	hadž
džak	džidža	
džep	kandža	
džem	odžak	

Slušajte (konsonant Č) i ponovite

Čaba	čaća	Čelić
Čirilo	čućoriti	čilimčić
čud	čelavošću	čevapčić
čelav	čirilično	
čirilica	čutaću	

Slušajte (konsonant Đ) i ponovite

Derdap	Dorđe
Đenova	Đurđevdan
Đokonda	Đurđević
đak	đevdir
đavo	smeda

KONSONANTI / CONSONANTS: L, LJ, R, M, N, NJ, J, V**Slušajte (konsonant L) i ponovite**

Laponija	Linkoln	Liverpul
London	Lorelaj	Lil
Lazar	Lejla	lokal
lepa	lula	labijal
laž	lala	lizol

Slušajte (konsonant LJ) i ponovite

Ljubičevo	Ljiljana	Talj
Ljubica	ljuljati	Dalj
Ljilja	ljiljan	kelj
ljubazan	ljuljaška	mulj
ljubav	ljubljen	žulj

Slušajte (konsonant R) i ponovite

Rusija	Rotterdam	roker
Rim	Ramirez	režiser
Ruma	rovariti	riter
raditi	terna	računar
riba	prst	registar

Slušajte (konsonant M) i ponovite

Mars	Mozambik	Manhajm
Malta	matematika	molim
Moskva	momak	makadam
Morava	mermer	mirom
Marija	mamut	mukom

Slušajte (konsonant N) i ponovite

Nemačka	Nansi	Neven
Norveška	Nant	naslikan
noć	Normandija	nokautiran
nula	Nina	nervozna
noga	namirnica	nazadan

Slušajte (konsonant NJ) i ponovite

Njujork	njuškanje	vonj
Njutn	njihanje	konj
Njegoš	učenje	panj
njihov	pisanje	gunj
njega	granje	oganj

Slušajte (konsonant J) i ponovite

Japan
Jukatan
Jovan
Jelena
jul

Jamajka
Jermenija
jaja
jednobojan
jeftiniji

joj
junačkoj
jakoj
jednoj
javljaj

Slušajte (konsonant V) i ponovite

Volga
Vladimir
valjak
vuk
voda

Varšava
Vavilon
Valjevo
Vankuver
varvari

Vezuv
Vojislav
Vladislav
vazduhoplov
vokativ

IV POZDRAVI - GREETINGS

1.

2. Napišite pozdrave / Write the greetings

LATINICA i ĆIRILICA

A, a	А, а	E, e	Е, е	Lj, lj	Љ, љ	Š, š	Ш, ш
B, b	Б, б	F, f	Ф, ф	M, m	М, м	T, t	Т, т
C, c	Ц, ц	G, g	Г, г	N, n	Н, н	U, u	У, у
Č, č	Ч, ч	H, h	Х, х	Nj, nj	Њ, њ	V, v	В, в
Ć, ć	Ћ, ћ	I, i	И, и	O, o	О, о	Z, z	З, з
D, d	Д, д	J, j	Ј, ј	P, p	П, п	Ž, ž	Ж, ж
Dž, dž	Џ, џ	K, k	К, к	R, r	Р, р		
Đ, đ	Ђ, ђ	L, l	Л, л	S, s	С, с		

MAMA
AKO
OKO
JE
MOJE
TAKO JE

BEOGRAD
DOBRO JUTRO!
ZDRAVO!
APOTEKA

- БЕОГРАД
- ДОБРО ЈУТРО!
- ЗДРАВО!
- АПОТЕКА

3. Prepišite / Copy the following

Ć - Ć

kuće

.....

kuće

.....

cvet

.....

C - S

svet

.....

Đ - DŽ

đak

.....

džak

.....

brati

.....

B - P

prati

.....

4. Čitajte i vežbajte / Read and practise

MOLIM VAS,
KAKO SE ZOVETE?

ŠTA RADITE?

ZOVEM SE
PEDRO RODRIGEZ.

UČIM SRPSKI.

OVO JE GOSPOĐA ANA JOVIĆ.
OVO JE GOSPODIN PETAR JOVIĆ.
OVO JE GOSPOĐICA JELENA SAVIĆ.

DRAGO MI JE.

MILO MI JE.

KAKO STE?

HVALA, DOBRO.

5. Slušajte profesora i napišite / Listen to the teacher and write

S, Z, C, Š, Ž

šta cirkus
svet život ~~cvet~~ žaba
svež zima zašto
šuma

cvet

F O ~~Z~~
S C A Đ DŽ
E U B Ž Č Š

Z

6. Slušajte i ponovite / Listen and repeat

selo - celo	s - c	zima - Sima	z - s	šala - sala	š - s
vas - vaš	s - š	delo - telo	d - t	voli - boli	v - b
sto - što	s - š	čuti - ćuti	č - ć	piće - biće	p - b
zao - žao	z - ž	dolar - tolar	d - t	prati - brati	p - b

7. Ponovite latinicu / Repeat the Latin alphabet

A, B, C, Č, Ć, D, Dž, Đ, E, F, G, H, I, J, K,
L, Lj, M, N, Nj, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž,

8.

a) - Kako se zovete?	- What is your name?
- Zovem se Nina Ivanova.	- My name is Nina Ivanova.
- Šta radite?	- What are you doing?
- Učim srpski.	- I'm learning Serbian.
b) - Ovo je gospođa Nina Ivanovna.	- This is Mrs. Nina Ivanovna.
- Drago mi je.	- I'm glad to meet you.
- Ovo je gospodin Petar Jović.	- This is Mr. Petar Jović.
- Milo mi je.	- How do you do?
- Ovo je gospođica Jelena Savić.	- This is Miss Jelena Savić.
- Drago mi je.	
c) - Kako ste?	- How are you?
- Hvala, dobro.	- I'm very well thank you.

Kapija, Studentski park, Beograd

A

Ovo je Marko.

Ovo je Silvija.

On je novinar, a ona je lekar.

Da li je Marko novinar?

Da li je Silvija lekar?

Da, on je

Da, ona je

AERODROM NIKOLA TESLA - BEOGRAD

Carinik: Dobar dan. Dobro došli! Gospodine, molim vas pasoš.

Marko: Izvolite!

Carinik: Ovo nije vaš pasoš.

Marko: O, izvinite, molim vas. Ovo je moja sestra Silvija.
To je njen pasoš, a ovo je moj.

Carinik: Da li ste prvi put u Beogradu?

Marko: Da, mi smo ovde prvi put.

Carinik: Izvolite. Sve je u redu. Do viđenja!

- II Ovo je moj sat. To je moj sat. Ovo je njegova knjiga. To je njegova knjiga. Ovo je njeno pero. To je njeno pero.

moj, -a, -e
moj pasoš
moja knjiga
moje pero

Ovo je rečnik.
Ovo sat.
..... sveska.

tvoj, -a, -e
tvoj pasoš
tvoja knjiga
tvoje pero

Ovo je pero.
To je sat.
..... olovka.

njegov, -a, -o
njegov pasoš
njegova knjiga
njegovu pero

Ovo je sat.
To je rečnik.
Ovo pero.
..... sveska.

njen, -a, -o
njen pasoš
njena knjiga
njeno pero

To je sveska.
Ovo je knjiga.
..... olovka.

III Marko je novinar.

Glagol JESAM - singular

ja	sam	nisam	Da li sam (ja)?	mi smo
ti	si	nisi	Da li si (ti)?	vi ste
on	} je	nije	Da li je } (on)?	oni
ona				one
ono				ona
				su

Dopunite vežbe kao u primeru:

Ja student. / novinar.

Ja sam student.

Ja nisam novinar.

1. Ti student/lekar.
2. On profesor/carinik
3. Ona studentkinja/novinar
4. Ti profesor/novinar
5. On lekar/student
6. Ona inženjer/lekar

IV Napravite što više pitanja

Primer: *Da li je on profesor?*

Da li

ona ~~on~~
 ti *Silvija*
 ovo *tvoj pasoš*
student novinar
njegova sestra
profesor

1.
2.
3.
4.

V Zdravo!

Ja sam Pedro. Prvi put sam u Beogradu. Ja sam novi student. Ovo je moja drugarica. Ona je lekar. Prvi put je ovde. A vi?

REČI:

tvoj, -a, -e	your, yours	rečnik	dictionary, vocabulary
njegov, -a, -o	his	glagol	verb
olovka	pencil	nov(i), -a, -o	new
sveska	notebook	profesor	teacher, professor
sat	wrist-watch, watch	studentkinja	student
knjiga	book	inženjer	engineer

B

PRVI DAN U INSTITUTU

Studenti su u učionici. Prvi put su u Institutu.

Petar: Izvinite, gospodine, gde je prva grupa?

Profesor: U učionici. Da li ste vi novi student?

Petar: Jesam.

Profesor: Izvolite, uđite!

Profesor: Ja sam vaš profesor.

Zovem se Milan Jović.

Kako se vi zovete?

- Ja se zovem Marija Papas.

- A vi?

- Zovem se Nina Ivanovna.

- Ja sam Pedro Rodriguez.

Petar

Nina

Pedro

Kako se zove?

On se zove Nina.

Zove se Nina.

On je Nina.

Kako se zove vaš drug / drugarica?

Profesor: Da li su svi studenti ovde?

Petar: Ne, nisu.

Profesor: Ko nije ovde?

Pablo: Moj drug Aleksandar.

Nina: Moje drugarice Maja i Sonja nisu u Institutu.

REČI:

u učionici (učionica)	in the classroom (classroom)	svi (sav, sva, sve) ko	all, everybody who
gdje	where	drug	friend (male)
grupa	group	drugarice (drugarica)	female friends
jesam	I'm (to be)	i	and
zovem se (zvati se)	my name is (to be called)		

IZRAZI:

Izvolite, uđite!	Come in, please!
Kako se zovete?	What is your name?
Ja se zovem...	My name is...

B1 VEŽBE

1. Moje drugarice nisu na času.

NOMINATIV - singular

muški rod	ženski rod	srednji rod
student KONSON.	drugarica -A	selo -O/-E
pasoš	grupa	pero
drug		more
grad		
ključ		

plural

studenti -I	drugarice -E	sela -A
pasoshi	grupe	pera
drugovi -OVI		mora
gradovi		
ključevi -EVI		

muški rod

Moj drug je student.

Moji drugovi su studenti.

ženski rod

Moja drugarica je u Institutu.

Moje drugarice su u Institutu.

srednji rod

Moje pero je ovde.

Moja pera su ovde.

Glagol JESAM - plural

ja	sam	mi	smo	nismo	Da li smo (mi)..?
ti	si	vi	ste	niste	Da li ste (vi)..?
on	} je	oni	} su	nisu	Da li su (oni, one, ona)..?
ona		one			
ono		ona			

Vi ste student.

Vi ste studenti.

- Da li ste vi student?

- Da li ste vi studenti?

- *Da, ja sam student.*

- *Da, mi smo studenti.*

Stavite u plural

1. Nov student je na času.
2. Moja drugarica nije u učionici.
3. Tvoj ključ je ovde.
4. Njegovo pero je novo.

II

glagol JESAM			
singular		plural	
1. jesam;	sam	1. jesmo;	smo
2. jesi;	si	2. jeste;	ste
3. jeste;	je	3. jesu;	su

Odgovorite kao u primeru:

Da li je Marko Pertini novinar?

Da, on je novinar. / Jeste.

1. Da li je Silvija lekar?
2. Da li ste vi student?
3. Je li ovo vaš pasoš?
4. Da li je ona studentkinja?
5. Da li ste prvi put u Beogradu?
6. Da li su Marko i Silvija brat i sestra?
7. Da li ste (vi) student?
8. Da li su oni dobri drugovi?

III Odgovorite kao u primeru:

Da li je Marko na času?

Ne, on nije na času. / Nije.

1. Da li ste vi profesori?
2. Da li ste vi student?
3. Da li ste vi studenti?
4. Da li je ovo vaša knjiga?
5. Da li je Silvija novinar?
6. Da li si ti lekar?
7. Da li su Marko i Silvija profesori?

IV Moj grad je Beograd. A tvoj?

singular		plural	
ja	moj, -a, -e	mi	naš, -a, -e
ti	tvoj, -a, -e	vi	vaš, -a, -e
on	} njegov, -a, -o	oni	} njihov, -a, -o
ono		one	
ona	njen, -a, -o	ona	

Napravite rečenice kao u primeru:

Marko / Rim - Italija

Njegov grad je Rim. Njegova zemlja je Italija.

1. Nina / Moskva - Rusija

2. Pablo / Madrid - Španija

3. Ja /

4. Ti /

5. Vi /

6. Oni / Beograd - Srbija

REČI:

na času (čas)	in class
ključ	key
selo	village
more	sea
grad	town, city
oni, one, ona	they
jesam, jesi, jeste	to be (I'm, you're,
jesmo, jeste, jesu	he/she is, we're,
	you're, they're
brat	brother
naš, -a, -e	our, ours
njihov, -a, -o	their, theirs
zemlja	country

C

I KO JE OVO?

- Ovo je moj drug.
- Ovo je moja drugarica.
- Milo mi je.
- Drago mi je.
- Njegova sestra je lekar.
- I ja sam lekar.
- Da li ste vi stranci?
- Da, mi smo Italijani.

Kako se zovete?

Ja se zovem

Zovem se

Moje ime je

Kako se zove vaš drug?

Moj

Zove se

Njegovo ime je

Kako se zove vaša drugarica?

Moja

.....

.....

ŠTA JE OVO?

Ovo je moj grad.
Moj grad je veliki / lep / mali...

Ovo je moje selo.
Moje selo je veliko / lepo / malo...

Ovo je moja zemlja.
Moja zemlja je velika / lepa / mala...

Institut za strane jezike
The Institute for Foreign Languages

JEZIK: *srpski*
 IME: *Silvija*
 PREZIME: -----
 ZANIMANJE: -----
 GRAD: *Ostija*
 ZEMLJA: *Italija*

VI:
 JEZIK: -----
 IME: -----
 PREZIME: -----
 ZANIMANJE: -----
 GRAD: -----
 ZEMLJA: -----

IV Izaberite prideve

Moj grad je
 Naša drugarica je
 Ja sam student.
 Moje selo je
 Vaša knjiga je

lepo
velik *mali* *nova*
mala *dobro* *lepa*
dobra *veliko* *velika*
novo *nov* *lep*
dobar

III Napravite pitanja sa KO ili ŠTA

Primer: On je profesor.
 Ko je profesor? / Šta je on?

Marko Pertini je novinar.

On je carinik.

Silvija je lekar.

Nina je student.

REČI:

stranci	foreigners
(stranac)	(foreigner)
Italijani	Italians
(Italijan)	(an Italian)
šta	what
velik(i), -a, -o	big, large
lep, -a, -o	beautiful, nice
mali, -a, -o	little, small
jezik	language
srpski, -a, -o	Serbian
zanimanje	occupation, profession

IZRAZI:

Milo mi je!
 I'm pleased to meet you
 Drago mi je!
 I'm glad to meet you
 Institut za strane jezike
 Institute for Foreign Languages

C1

a)

A	O	E	M	T	K	J	latinica
А	О	Е	М	Т	К	Ј	ćirilica

AERODROM BEOGRAD - АЕРОДРОМ БЕОГРАД

Novo!

latinica	R	D	B	G
ћирилица	Р	Д	Б	Г

Napišite ćirilicom

GRAD
 DOBAR
 MOJ GRAD JE BEOGRAD

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

1.

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice kao u primeru:

Ja novi student.

Ja sam novi student.

1. Ona naš profesor.
2. Prvi put na času. (mi)
3. Prva grupa u učionici.
4. Da li svi studenti na času?
5. Vi profesor.

II Stavite glagol **jesam** u odrični oblik (negative form)

Ja sam profesor. (student)

Ja nisam student.

1. Moj drug je lekar. (carinik)
2. Ovo je moj pasoš. (njen)
3. Ja sam lekar. (novinar)
4. Moji drugovi su studenti. (profesori)

III Napravite pitanja kao u primeru:

Ovo je moj sat.

Da li je ovo vaš sat?

1. Studenti su na času.
2. Ovo je njen rečnik.
3. Njegova zemlja je lepa.
4. Nikola i Silvija su lekari.
5. Ja sam prvi put u Beogradu.

IV Odgovorite na pitanja

1. Kako se zovete?
2. Kako se zove vaš grad?
3. Da li je vaš grad velik?
4. Da li je vaša zemlja lepa?

DRUGA LEKCIJA

A

U HOTELU

Marko i Silvija su već nekoliko dana u Beogradu. Oni su u hotelu "Metropol". Hotel je u centru, u Bulevaru kralja Aleksandra broj 12 (dvanaest). Pre podne Marko radi u redakciji, a Silvija u bolnici. Posle podne uče srpski jezik.

Gde je Marko?

- On je u

Gde radi Marko?

- On radi u

Gde je Silvija?

- Ona je u

Gde radi Silvija?

- Ona

POSLE PODNE

Marko je sam u sobi. Sedi i uči. Obično uči sat-dva svakog dana. Telefon zvon

Nikola: Halo, ovde Nikola. Šta radiš?

Marko: Učim. Gde si ti?

Nikola: U klubu. Ovde su i moji prijatelji. Dodi!

Marko: Gde se nalazi taj klub?

Nikola: U Beogradskoj ulici, na Slaviji.

Marko: Dobro, dolazim brzo!

Nikola: Gde je Silvija?

Marko: U gradu.

REČI:

u hotelu (hotel)	in the hotel (hotel)	sam, -a, -o	alone
već	already	u sobi (soba)	in the room (room)
u centru	in the centre	sedi (sedeti)	to sit
(centar)	(in the centre of the town), downtown	obično	usually
broj	number	telefon	telephone
dvanaest	twelve	zvoni	telephone rings
radi	he/she works	(zvoniti)	(to ring)
(raditi)	(to work)	u klubu (klub)	in the club (club)
u redakciji	at the press desk	prijatelji	friends (friend)
(redakcija)	(press desk, editorial office)	(prijatelj)	
u bolnici	in the hospital	nalazi se	is located
(bolnica)	(hospital)	(nalaziti se)	(to be located)
uče	they study	taj, ta, to	this, that
(učiti)	(to study, to learn)	dolazim	I'm coming
jezik	language	(dolaziti)	(to come)
		brzo	quickly, at once
		u gradu (grad)	in the town

IZRAZI:

nekoliko dana	a few days	svakog dana	every day
pre podne	in the morning (a.m.)	Dodji!	Come!
posle podne	in the afternoon (p.m.)	sat-dva	an hour or so

A1 VEŽBE

1 Gde je ..?

Marko je u sobi.

U

NA

LOKATIV - singular

	muški i srednji rod	ženski rod
U	u hotelu -u u centru u Beogradu u Institutu u selu	u sobi -i u/na ulici u redakciji u bolnici na Slaviji
NA	na času na aerodromu	

Odgovorite na pitanja:

- Gde se nalazi hotel Metropol?
- Ko je u hotelu?
- Gde radi Marko?
- Gde radi Silvija?
- Gde vi učite srpski?
- Gde je Institut?
- Gde se nalazi Beograd?

II BROJ - BROJEVI

- 1 jedan, jedna, jedno
- 2 dva, dve, dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

Pročitajte:

Koliko je 9 i 1?

9 i 1 je 10

10 i 1 je 11

9, 19, 2, 12, 20, 4, 14

III Glagol RADITI

1. -im	1. -imo
2. -iš	2. -ite
3. -i	3. -e

ja radim	mi radimo	ja ne radim	mi ne radimo
ti radiš	vi radite	ti ne radiš	vi ne radite
on } radi	oni } rade	on } ne radi	oni } ne rade
ona } radi	one } rade	ona } ne radi	one } ne rade
ono } radi	ona } rade	ono } ne radi	ona } ne rade

Da li radim?
Da li radiš?
Da li radi?

Da li radimo?
Da li radite?
Da li rade?

Radim li?

aerodrom/carinik
Gde on radi?

pošta/slужbenik
Gde ona radi?

hotel/portir
Gde on radi?

Da li radite?
Gde radite?
Šta radite?

- Da, radim.
- Radim u bolnici.
- Sedim i učim.
- Ništa.

REČI:

koliko
pošta

how much, how many
post office

ništa
službenik
portir

nothing
clerk
porter

B

U GRADU

Silvija je u gradu. Želi da kupi rečnik. Pre podne u prodavnicama nije gužva. Ljudi rade, studenti su na fakultetima, učenici su u školama.

U PRODAVNICI

Prodavac: Izvolite, šta želite?

Silvija: Ne govorim dobro srpski.
Da li vi govorite italijanski?

Prodavac: Žao mi je, ne govorim.
Ali, vi dobro govorite srpski!

Silvija: Nažalost, vrlo malo.
Sada živim i radim u Beogradu i učim srpski.
Želim da kupim rečnik.

Prodavac: Ovo je jedan dobar srpsko-italijanski rečnik. Izvolite!

Silvija: Hvala lepo!

REČI:

želi (želiti)	he/she wants (to want, to wish)	učenici (učenik) u školama (škola)	pupils (pupil) at schools (school)
kupi (kupiti) u prodavnicama (prodavnica)	buy (to buy) in the shops (shop, store)	prodavac ali	seller, shopkeeper but
gužva ljudi	crowded (crowd) people	govorite (govoriti) dobro	speak (to speak) well
na fakultetima (fakultet)	at lectures, at universities (university)	italijanski, -a, -o malo živim (živeti)	Italian a little live (to live)

IZRAZI:

Izvolite, šta želite? Žao mi je	May I help you? I'm sorry	Nažalost Vrlo malo Hvala lepo	unfortunately just a little Thank you very much
------------------------------------	------------------------------	-------------------------------------	---

B1 VEŽBE

I Gde su?

Studenti su na fakultetima.

LOKATIV - plural

	muški i srednji rod	ženski rod
U	u hotelima -IMA u gradovima u selima	u/na ulicama -AMA u sobama u prodavnicama
NA	na fakultetima	

II Da li je gužva?

Koristite reči iz table i napravite rečenice.

Primer: Ujutro nije gužva u prodavnicama.

Ujutro		ulice
Pre podne	je	prodavnice
Posle podne	nije	hoteli
Uveče		fakulteti

III Odgovorite kao u primeru:

Gde je Marko? / soba; hotel
Marko je u sobi. On je u hotelu.

Gde je?

Silvija/ prodavnica; grad
profesor/ učionica; škola

Gde su?

turisti/ sobe; hoteli
studenti/ učionice; fakulteti

IV

Šta je ovo?

Ovo su kontinenti.

Kako se zovu?

Zovu se AZIJA,
AFRIKA, AMERIKA,
AUSTRALIJA I EVROPA

Italija je u Evropi. Kina je u Aziji. Kanada je u Americi.

AMERIKA > U ~~AMERIKI~~ > U AMERICI

AFRIKA > U ~~AFRIKI~~ > U AFRICI

K+I ⇒ C

Beograd je u Srbiji.

A Atina?

Atina je u Grčkoj.

Nemačka

Francuska

Norveška

oj

u Nemačkoj

u Francuskoj

u Norveškoj

Završite kao u primeru:

Berlin/Nemačka

Berlin je u Nemačkoj.

1. Pariz / Francuska
2. Atina / Grčka
3. Budimpešta / Mađarska
4. Helsinki / Finska
5. London / Engleska
6. Stokholm / Švedska
7. Kopenhagen / Danska
8. Oslo / Norveška

- Gde su vaš grad i vaša zemlja?
- Gde želite da živite?
- Gde želite da radite?

REČI:

kontinenti (kontinent) continents

Knez-Mihailova ulica, Beograd

PORODICA POPOVIĆ

otac Nikola
lekar

majka Nada
profesor

sin Miloš
student

kćerka Milica
učenica

Porodica Popović živi u Beogradu. Njihova kuća je na Slaviji, u centru. Tu oni žive 10 (deset) godina. Otac i majka rade, sin je student, a kćerka učenica.

Ovo je porodica Popović:

otac Nikola,

Nikola Popović je lekar, majka, sin, kćerka

Gde rade?

Nikola radi, a Nada

bolnica

fakultet

Da li sin i kćerka rade?

Ne, oni

On je, a ona je

Sada ponovite!

Ko su oni?

Gde žive?

Šta su oni?

Gde rade?

A vaša porodica?

REČI:

porodica	family
otac	father
majka	mother
sin	son
kćerka	daughter
učenica	pupil
kuća	house
tu	there
godina	a year (years)

C1

a) Ćirilica

D	G	B	R
Д	Г	Б	Р

Novo!

latinica	H	L	U
ћирилица	X	Л	У

hotel	- хотел
klub	- клуб
kada	-
gde	-
u gradu	-
u hotelu	-
To je dobar hotel	-

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK**I Odgovorite na pitanja**

1. Ko je u hotelu "Metropol"?
2. Gde se nalazi hotel "Metropol"?
3. Gde radi Marko, a gde Silvija?
4. Da li oni uče srpski u Institutu?
5. Šta želi da kupi Silvija u gradu?
6. Da li je gužva u prodavnicama pre podne?
7. Gde radi Nikola Popović?
8. Da li Milica i Miloš rade?

II Dopunite rečenice kao u primeru:

Beograd je u (Srbija)
 Beograd je u Srbiji.

1. Moskva je u (Rusija)
2. Atina je u (Grčka)
3. Tokio je u (Japan)
4. Japan je u (Azija)
5. Da li je vaša zemlja u? (Evropa)

III Dopunite rečenice kao u primeru:

Turisti su u (hoteli)
 Turisti su u hotelima.

1. Studenti su na (fakulteti)
2. Pre podne učenici su u (škole)
3. Lekari rade u (bolnice)
4. Novinari su svakog dana u (redakcije)
5. Prodavci rade u (prodavnice)

IV Dopunite rečenice odgovarajućim glagolima kao u primeru:

Mi da govorimo srpski. (želeti)
 Mi želimo da govorimo srpski.

1. Silvija u bolnici. (raditi)
2. Da li ti srpski? (učiti)
3. Gde se učionice? (nalaziti se)
4. Da li oni na čas ujutru ili uveče? (dolaziti)
5. Ko ovde? (sedeti)
6. Vi dobro engleski? (govoriti)
7. Šta želite da? (kupiti)

A

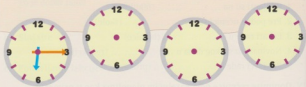
KOLIKO JE SATI?

Dobro jutro!
Tačno je sedam sati.

Nikola i Nada Popović ustaju u 6.15 (šest i petnaest), njihova kćerka Milica u 6.30 (šest i trideset), a Miloš u 7. Doručkuju zajedno u sedam sati.

Nikola i Nada rade od 8 ujutru do 3 posle podne. Obično ručaju u 3.30 (tri i trideset), a večeraju u 8 sati.

6.15

šest i petnaest

.....
šest i trideset

.....
sedam sati

.....
tri i trideset

Devet je sati. Miloš je na fakultetu. Strani student i on razgovaraju pre časa.

Miloš: Vi ste stranac? Odakle ste?

Student: Iz Grčke.

Miloš: Da li ste iz Atine ili Soluna?

Student: Ne, ja sam iz Edese. To je mali grad blizu Soluna.
A odakle ste vi?

Miloš: Iz Beograda.

ODAKLE..?

London - iz Londona
 Beograd - iz Beograda
 Japan - iz Japana

Grčka - iz Grčke
 Atina - iz Atine
 Italija - iz Italije

BROJEVI

20	<i>(dvadeset)</i>	60	<i>(šezdeset)</i>
21	<i>(dvadeset jedan)</i>	70	<i>(sedamdeset)</i>
22	80	<i>(osamdeset)</i>
23	90	<i>(devedeset)</i>
24	100	<i>(sto) (stotina)</i>
25	200	<i>(dvesta)</i>
26	300	<i>(trista)</i>
27	400	<i>(četiristo)</i>
28	500	<i>(petsto)</i>
29	600	<i>(šeststo)</i>
30	<i>(trideset)</i>	700	<i>(sedamsto)</i>
40	<i>(četrdeset)</i>	800	<i>(osamsto)</i>
50	<i>(pedeset)</i>	900	<i>(devetsto)</i>
		1000	<i>(hiljada)</i>

REČI:

7 sati (sat)	7 o'clock	ručaju	they have lunch
tačno	sharp	(ručati)	(to have lunch)
ustaju	they get up	večeraju	they have dinner
(ustajati)	(to get up)	(večerati)	(to have dinner)
doručkaju	they have breakfast	strani, -a, -o	foreign
(doručkovati)	(to have breakfast)	razgovaraju	they talk
zajedno	together	(razgovarati)	(to talk)
od	from	iz	from
do	till (until)	blizu	near

IZRAZI:

Odakle ste?	Where are you from?
od - do	from - to
Koliko je sati?	What's the time?
Tačno je 7 sati	It's 7 o'clock

A1 VEŽBE

I Ja sam iz Grčke.

GENITIV - singular

	muški i srednji rod	ženski rod
pre	časa -A	škole -E
posle	Beograda	kuće
blizu	Soluna	Atine
daleko od	Japana	Italije
iz	sela	
od / do		

a) Odakle ste?

Miloš je iz Srbije, iz Beograda.

Strani student je iz (Grčka) iz (Edesa)

Silvija i Marko su iz (Italija) iz (Rim)

Odakle ste vi? Odakle su vaši drugovi?

b) pre - posle

Da li Miloš ustaje pre majke?

Da li Milica doručkuje pre škole?

Da li doručkujete pre časa?

c) blizu - daleko od

Gde je Edesa?

Da li je vaša zemlja blizu Srbije?

Da li je vaš grad daleko od Beograda?

II Koliko je sati? Sada je tačno 10 sati?

1 sat
2, 3, 4 sata
5 sati

jedanaest sati
i pet minuta

jedanaest sati
i pedeset minuta
ili
deset do dvanaest

10.30

deset i trideset/pola jedanaest

9.05

devet i pet

9.55

devet i pedeset pet/pet do deset

3.

Pročitajte i napišite:

1:30

9:45

8:10

9:50

od - do

Kada rade Nikola i Nada?

Oni rade od

Od koliko sati rade ljudi

u vašoj zemlji?*

Do koliko sati ste u Institutu?

* vaša zemlja - u vašoj zemlji / in your country

III

glagol USTAJATI

-em	-emo
-eš	-ete
-e	-u

glagol RUČATI

-am	-amo
-aš	-ate
-a	-aju

glagol UČITI

-im	-imo
-iš	-ite
-i	-e

ja ustajem	mi ustajemo	ja ručam	mi ručamo	ja učim	mi učimo
ti	vi	ti	vi	ti	vi
on	oni	on	oni	on	oni
ona	one	ona	one	ona	one
ono	ona	ono	ona	ono	ona

1. Nikola i Nada u 6.15. (ustajati)

2. Milica u 6.30. (doručkovati)

3. Ja u i

u (ustajati, doručkovati)

4. Oni u 3.30. (ručati)

5. Ja u (večerati)

Kada ustajete?

U koliko sati ustajete?

Ja ustajem u 7.

Kada ručate?

U koliko sati ručate?

Ja obično ručam u 3.

REČI:

daleko od

far from

polu
kad(a)half
when

B

NOVA DRUGARICA

Vesna je nova učenica.
Ona i Milica sede zajedno na času.

- Milica:* Gde stanuješ?
Vesna: Stanujem blizu škole, nekoliko minuta peške, a ti?
Milica: Stanujem daleko i moram da ustajem rano.
Vesna: Da li si slobodna posle časova?
Milica: Ne, danas sam zauzeta, treba da učim.
Vesna: Ali, sutra je subota!
Milica: Jeste, ali moram da naučim nekoliko lekcija iz biologije.

- Koji je danas dan?
- A sutra?
- A prekosutra?

Ponedeljak Понедељак	1
Utorak Уторак	2
Sreda Среда	3
Četvrtak Четвртак	4
Petak Петак	5
Subota Субота	6
Nedelja Недеља	7

REČI:

stanuješ (stanovati)	you live (to live)	sutra naučim (naučiti)	tomorrow learn (to learn)
minuta (minut)	minutes (minute)	iz biologije (biologija)	from biology (biology)
peške	on foot	koji, koja, koje	what
moram (morati)	I must (must), have to	prekosutra	the day after tomorrow
rano	early	ponedeljak	Monday
slobodna (slobodan, slobodna, -o)	free	utorak	Tuesday
danas	today	sreda	Wednesday
zauzeta (zauzet, -a, -o)	busy	četvrtak	Thursday
treba (trebati)	should, ought to	petak	Friday
		subota	Saturday
		nedelja	Sunday
		nedelja (7 dana)	week

B1 VEŽBE

3.

I Da li si slobodan posle časova?

GENITIV - plural

	muški i srednji rod	ženski rod
pre	fakulteta -A	lekcija -A
posle	drugova	drugarica
blizu	časova	knjiga
daleko od	sela	
	sati -I	
	meseci	
	ljudi	

Kada Milica treba da uči? Šta mora da nauči?

II Dani u nedelji

Dani u nedelji (sedmici) su: ponedeljak,

Da li je sutra nedelja? Koji je danas dan ?

III Koliko?

1	+	nominativ
2, 3, 4...	+	genitiv sg.
5, 6...	+	genitiv pl.
mного		
malo		
koliko		
nekoliko		

MUŠKI ROD

1 (jedan)	dan	čas	sat
2, 3, 4	dana	časa	sata
5	dana	časova	sati

ŽENSKI ROD

1 (jedna)	nedelja	godina
2 (dve), 3, 4	nedelje	godine
5	nedelja	godina

Koliko je dana u nedelji (sedmici)? Koliko je sati? Koliko dana učite srpski?
Koliko ste dana u Beogradu? Koliko sati učite svakog dana?

IV TREBATI - MORATI

Profesor: Zašto učite srpski jezik?

Marko: Moja sestra i ja radimo ovde i moramo da naučimo srpski.

Nina: Ja ne radim. Živim ovde nekoliko meseci.

Ne moram, ali treba da naučim jezik.

Silvija: Da, treba svi da naučimo vaš jezik.

V Dopunite rečenice kao u primeru:

a) trebati; naučiti

..... tekst. (ja)

Treba da naučim tekst.

1. nekoliko lekcija. / Milica
2. srpski jezik. / svi (mi)
3. srpski jezik. / svi (oni)
4. strani jezik. / ti
5. srpski. / vi

b) Moj drug mora rečnik. (kupiti)

Moj drug mora da kupi rečnik.

Moj drug mora kupiti rečnik.

1. Milica mora nekoliko lekcija. (naučiti)
2. Ja moram rano. (ustajati)
3. Sutra je subota i Miloš ne mora (učiti)
4. Svi moraju knjige. (kupiti)

REČI:

ljudi	people
u sedmici	in a week (week)
(sedmica/nedelja)	
mного	a lot, many, much
zašto	why

London

Njujork -6

Tokio +7

C

Dobro veče!
Tačno je 22 sata.

Marko: 22 sata?
Miloš: Da. Obično kažemo - 10 sati. Ovde je sada 10 sati uveče. A koliko je u Australiji?
Marko: I tamo je 10 sati, ali ujutru.

II Koliko je sati?

1 sat (13 časova)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

podne

ponoć

Koliko je sati...?

a)

- 18.15 *osamnaest i petnaest / šest i petnaest*
- 20.40
- 15.05
- 13.10

1 sat	- 1 čas
2, 3, 4 sata	- 2, 3, 4 časa
5 sati	- 5 časova

b)

U Beogradu je 7 ujutru.
U Beogradu je 7 sati ujutru.

1. U Londonu je 6 ujutru.
2. U Njujorku je 1 ujutru.
3. U Parizu je 7 ujutru.
4. U Moskvi je 9 pre podne
5. U Tokiju je 2posle podne (popodne).

Pariz +1

Moskva +2

Nina: Doručujem u 7.30.
 Od 9.50 do 11.30 sam na časovima.
 Ručam oko 2.00.
 Posle podne sam obično kod kuće.
 Učim srpski sat-dva.
 Večeram u 8.00.

	NINA	MOJ DRUG/DRUGARICA	JA
doručak	7.30		
časovi			
ručak			
večera			

Gledajte tabelu i kažite:

Kada Nina doručuje?
 Šta ona radi od 9.50 do 11.30?
 Kad vaš drug ruča i večera?
 Kada ste vi na časovima?

REČI

veče	evening	ponoć	midnight
kažemo	we say	kod	at
(kazati)	(to say)	doručak	breakfast
tamo	there	ručak	lunch
podne	noon	večera	dinner

IZRAZI:

kod kuće	at home
----------	---------

C1

a) Ćirilica

D	G	B	R	H	L	U
Д	Г	Б	Р	Х	Л	У

Novo!

latinica	I	N	S	Z
ћирилица	И	Н	С	З

INSTITUT ZA STRANE JEZIKE
ИНСТИТУТ ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ

Koji je danas dan?

Danas je subota.
Ne, danas je utorak.
Sutra je sreda.

Ćirilica:

.....

.....

.....

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

Институт за
стране језике

3.

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja

1. Kada ustaju Nikola i Nada?
2. Da li oni doručkuju?
3. Koliko sati oni rade?
4. Odakle je Miloš?
5. Da li je njegov drug iz Beograda?

II Napravite pitanja na sledeće odgovore

1. Ja sam iz Beograda.
2. Obično ustajem u 7 sati.
3. Ručaju u dva sata.
4. Učim tri sata svakog dana.
5. Sada je 10.47.

III Odgovorite na pitanja

1. Koji je danas dan?
2. Koji je prekosutra dan?
3. Koliko nedelja učite srpski?
4. Koliko dana ste u Beogradu?

IV Napravite odrične rečenice

Treba da uči pre podne. / posle podne
Ne treba da uči posle podne.

1. Nikola i Nada moraju da rade svakog dana. / Irina i Ana
2. Moram da učim srpski. / francuski
3. Treba da naučiš tri lekcije. / četiri lekcije
4. Treba da kupim rečnik. / sat

ČETVRTA LEKCIJA

A

SUBOTA

Subota je. Porodica Popović je kod kuće. Miloš i Milica obično spavaju do 10 sati. Njihovi roditelji piju kafu. Posle doručka Nada kuva ručak, a Nikola čita novine. A popodne?

Posle podne Miloš sluša muziku ili svira gitaru. Milica i Nikola igraju šah ili čitaju. Nada voli da gleda film na televiziji.

Nada: Milice, Miloše, vreme je da spremite sobe. Imamo goste posle podne.

Miloš: Ko dolazi?

Nikola: Silvija i Marko Pertini.
Vi znate Silviju, radimo zajedno.

Milica: Ko je Marko?

Nikola: Njen brat.

popodne - posle podne

REČI:

spavaju (spavati)	they sleep (to sleep)	igraju (igrati)	they play (to play)
roditelji	parents	šah	chess
piju (piti)	they drink (to drink)	voli (voleti)	she likes (to like)
kafu (kafa)	coffee (coffee)	gleda (gledati)	she watches (to watch)
kuva (kuvati)	she cooks, prepares (to cook, to prepare)	film	film, movie
čita (čitati)	he reads (to read)	na televiziji	on television
novine	newspapers	(televizija)	(television)
sluša (slušati)	he listens (to listen) to	spremite	tidy, clean up,
muziku (muzika)	music (music)	(spremiti)	do the rooms
ili	or	imamo (imati)	(to do the rooms)
svira (svirati)	he/she plays (to play)	goste (gost)	we have (to have)
gitaru (gitar)	the guitar (guitar)	znate (znati)	guests (guest)
			you know (to know)

IZRAZI:

vreme je

it's time

A1 VEŽBE

1 Volim muziku.

4.

AKUZATIV - singular

voleti Koga?
 gledati
 slušati
 imati
 znati Šta?

muški rod	ženski rod
profesora -A druga gosta	sestru -U mamu drugaricu
film / šah sport	televiziju -U muziku knjigu

plural

Koga?
 Šta?

profesore -E drugove	sestre -E drugarice
filmove sportove	knjige

srednji rod
 nominativ=akuzativ

More je lepo. Volim more.

II Napravite listu (kao u primeru).

	ŠTA		KOGA	
	volim	ne volim	volim	ne volim
	sport	ponedeljak	majku	kontrolora u autobusu
nedelja				
šef				
carinik				
ponedeljak ✓				
kontrolor u autobusu ✓				
čokolada				
gosti				
prijatelji				
šah				
porodica				
srpski jezik				
profesor				
biologija				
gitara				
muzika				
filmovi				
sport ✓				
lekari				
novinari				
škola				
majka ✓				

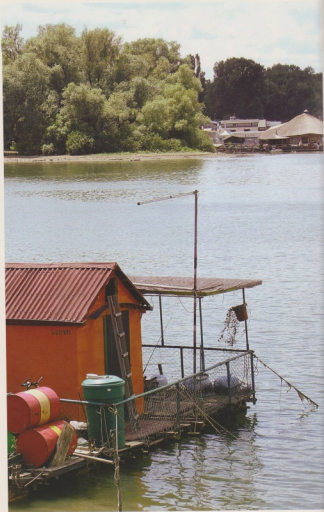
МАГАЗИН

ПОП КУЛТУРА

№ 117, јун 2007.

ОМИЉЕН ВИД ОПУШТАЊА

Splavovi, reka Sava, Beograd

III Imam olovku.

IMATI

ja	imam / nemam	mi	imamo / nemamo
ti	imaš / nemaš	vi	imate / nemate
on	} ima / nema	oni	} imaju / nemaju
ona		one	
ono		ona	

Da li imate rečnik? Imate li knjigu? Da li imate pero?
 Da li imate rečnike? Imate li knjige? Imate li pera?

Uroš: Danas sam slobodan. Nemam časove.
 Ne znam šta da radim.

Milica: Šta voliš da radiš?

Uroš: Volim da slušam muziku, gledam filmove,
 ali u Beogradu nemam televizor.

Milica: Ja imam televizor, ali nemam vremena.
 Mnogo sam zauzeta.

imam vremena
 nemam vremena

IV Odgovorite na pitanja

1. Imate li vremena da čitate?
2. Šta volite da čitate?
3. Da li imate prijatelje u Beogradu?
4. Da li znate da igrate šah?
5. Gledate li televiziju?

V Šta radite kad ste slobodni?

Upotrebite glagole:

voleti, piti, kuvati, čitati, svirati, slušati, gledati, igrati

REČI:

koga	who (whom)	čokolada	chocolate
sport	sport	prijatelji	friends
šef	boss, head	filmovi	movies
kontrolor u autobusu	bus inspector	televizor	TV

B

DOLAZE GOSTI

- Silvija:** Hajde, vreme je!
Marko: Treba da kupimo cveće.
Silvija: Subota je, posle podne.
 Da li su prodavnice zatvorene?
Marko: Znam jednu malu prodavnicu
 blizu hotela. Sigurno je otvorena.

Porodica Popović čeka goste. Milica je u kuhinji, jede kolače.

- Milica:** Mama, ovi kolači su odlični! Šta još imamo?
Nada: Pite od sira i mesa. Nadam se da naši gosti vole pite.
Nikola: Imamo li vino i sokove? Marko pije vino, a Silvija sokove.
Nada: Imamo sve... Evo, dolaze gosti!

REČI:

cveće	flowers	ovi (ovaj, ova, -o)	these (this)
zatvorene	are closed	odlični kolači	delicious cakes
(zatvoren, -a, -o)	(closed)	(odličan, odlična, -o)	(delicious, excellent)
sigurno	surely	još	else, more
otvorena	open	pite (pita)	pies (pie)
(otvoren, -a, -o)	(to be open)	pita od sira	cheese pie
čeka	they're waiting	(sir)	(cheese)
(čekati)	(to wait)	pita od mesa (meso)	meat pie (meat)
u kuhinji	in the kitchen	nadam se (nadati se)	I hope (to hope)
(kuhinja)	(kitchen)	vino	wine
jede	she is eating	sokove (sok)	soft drinks
(jesti)	(to eat)		(soft drink)
kolače (kolač)	cakes (cake)		

IZRAZI:

Hajde!	Let's go!
Evo, dolaze gosti!	The guests are coming!

B1 VEŽBE

I Da li znate...?

AKUZATIV - singular

	muški rod		ženski rod	
Koga?	-OG/-EG	-A	-U	-U
	novog	studenta	moju	kćerku
	našeg	profesora		
	/	/		
Šta?	dobar	hotel	malu	prodavnicu

plural

	muški rod		ženski rod	
Koga?	-E	-E	-E	-E
	naše	goste	moje	sestre
Šta?	strane	jezike	nove	lekcije

Napravite rečenice kao u primeru:

Da li znate? (nov student)

Da li znate novog studenta?

Da li znate? (dobar hotel)

.....? (mala prodavnica)

.....? (naši gosti)

.....? (nove lekcije)

.....? (strani jezici)

srednji rod
nominativ=akuzativ

II Vežbajte kao u primeru:

Mi čekamo jednog druga.

a)

ja znati nov student
 ti slušati dobar drug
mi čekati jedan film
 oni gledati

b)

ja znati novi studenti
 ti slušati dobri drugovi
 mi čekati strani filmovi
 oni gledati

III

JESTI - jedem

ja	jedem	mi	jedemo
ti	jedeš	vi	jedete
on	} jede	oni	} jedu
ona		one	
ono		ona	

PITI - pijem

ja	pijem	mi	pijemo
ti	piješ	vi	pijete
on	} pije	oni	} piju
ona		one	
ono		ona	

Nada: Da li imate vremena da jedete ujutru?

Silvija: Da, obično jedem.

Nada: A uveče?

Silvija: Nikad ne jedem mnogo uveče zato što ručam kasno.

Nikola: Kada pijete kafu?

Marko: Uvek pijem kafu ujutru, nikad uveče.

KADA / KAD
NIKADA / NIKAD

IV VEŽBAJTE

a)

Znam Silviju.

Ona zna

.....
.....
.....
.....
.....

*grad; biologija;
strani jezici;
novi studenti; Miloš*

b)

Znam da igram šah.

On zna da

.....
.....
.....
.....
.....

*igrati šah;
govoriti/strani jezici;
svirati/gitara;
čitati/ćirilica*

REČI:

uvek
nikad(a)

always
never

zato što
pitajte (pitati)

because
ask (to ask)

C

RASPORED ČASOVA

Milica: U ponedjeljak imam šest časova.

Otac: Šta je tu neobično?
Svakog dana imaš šest časova.

Milica: Da, ali imam teške predmete.

Otac: Koje?

Milica: Imam matematiku, fiziku, hemiju, biologiju, geografiju i srpski.

Majka: Ali ti znaš i voliš te predmete.

Milica: Ne znam dobro biologiju i imam test iz fizike.

Otac: Koji čas je fizika?

Milica: Treći.

- a) Koji čas je fizika u ponedjeljak?
Šta ima Milica 6. čas u utorak?
Koje predmete ima svakog dana?

- b) 1. Koje predmete imate u školi?
2. Koje predmete volite?
3. Zna li matematiku?
4. Volite li matematiku?
5. Koji jezik govorite?
6. Da li učite latinski?

- c) *Petar:* Sutra imamo teške časove.
Milica: Šta imamo?
Petar: Srpski, latinski, engleski, fiziku . . .
Milica: Koje predmete ti voliš?
Petar: To je teško pitanje.
Ne volim mnogo školu.
Volim fudbal i muziku.

Čas	Ponedjeljak
1.	matematika
2.	biologija
3.	fizika
4.	geografija
5.	hemija
6.	srpski jezik
7.	

6 šest

6. šesti, -a, -o

REDNI BROJEVI

1. prvi, -a, -o
2. drugi, -a, -o
3. treći, -a, -e
4. četvrti, -a, -o
5. peti, -a, -o
6. šesti, -a, -o
7. sedmi, -a, -o
8. osmi, -a, -o
9. deveti, -a, -o
10. deseti, -a, -o

TEŽAK - TEŠKA - TEŠKO / LAK - LAKA - LAKO
TEŠKI - TEŠKE - TEŠKA / LAKI - LAKE - LAKA

Utorak	Sreda	Četvrtak	Petak
muzičko	srpski	biologija	likovno
engleski j.	matematika	latinski j.	informatika
engleski j.	hemija	matematika	informatika
srpski j.	fizika	srpski j.	matematika
matematika	fizičko	engleski j.	srpski j.
filozofija	latinski j.	istorija	

Gospodar Jovanova 35
11000 Beograd
Centrala:
2623-022, 2623-934
Centar za decu:
2633-552
Centar za odrasle:
2625-427

E-MAIL:
OFFICE@ISI.CO.YU
WWW.ISI.CO.YU

Институт за
стране језике

REČI:

raspored	timetable	hemiju (hemija)	chemistry
tu	here/there	test	test
neobično	unusual	muzička kultura	music
teške	difficult	filozofija	philosophy
(težak, teška, teško)		fizičko vaspitanje	physical education
te (taj, ta, to)	this	latinski jezik	Latin
predmete (predmet)	subjects (subject)	likovno	art
matematiku	maths	(likovna kultura)	
(matematika)	(mathematics)	informatika	computer science
fiziku (fizika)	physics	pitanje	question
geografiju	geography	fudbal	football
(geografija)			

REDNI BROJEVI

1. prvi, -a, -o	6. šesti, -a, -o
2. drugi, -a, -o	7. sedmi, -a, -o
3. treći, -a, -e	8. osmi, -a, -o
4. četvrti, -a, -o	9. deveti, -a, -o
5. peti, -a, -o	10. deseti, -a, -o

ORDINAL NUMBERS

1. the first	6. the sixth
2. the second	7. the seventh
3. the third	8. the eighth
4. the fourth	9. the ninth
5. the fifth	10. the tenth

C1

a) Ćirilica

I	S	R	D	B	G	L	U	H	N	Z
И	С	Р	Д	Б	Г	Л	У	Х	Н	З

Novo!

latinica	V	C
ћирлица	В	Ц

Radno vreme
od 9 do 20
Zatvoreno
Biologija

Радно време
од 9 до 20
Затворено
Биологија

Napišite ćirilicom:

otvoreno

restoran

duvan

novine

ceo dan

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice odgovarajućim glagolima:
spremiti; gledati; svirati; igrati; čitati

1. Nikola šah.
2. Nada televiziju.
3. Milica knjigu.
4. Miloš gitaru.
5. Moramo svi zajedno kuću.

II Promenite rečenice kao u primeru:

Uvek čitam novine posle podne. uvek ≠ nikad
Nikad ne čitam novine posle podne.

1. Uvek pijem kafu ujutru.
2. Miloš uvek gleda televiziju.
3. Milica uvek sluša muziku posle škole.
4. Uvek čitamo lekciju pre časa.
5. Oni uvek razgovaraju na času.

III Napišite:

1. <i>jedan</i>	6	1. <i>prvi, -a, -o</i>	6.
2.	7	2.	7.
3.	8	3.	8.
4.	9	4.	9.
5.	10	5.	10.

IV Odgovorite na pitanja

1. Koga čeka porodica Popović? (carinik, gosti, prodavac)
2. Šta jedete ujutro? (meso, sendvič, pita, kolači, sir)
3. Šta više volite da pijete? (čaj, kafa)
4. Koga imate? (brat, sestra)

V Dopunite rečenice

1. Imate li u Beogradu? (novi prijatelji)
2. Volite li? (strani jezici)
3. Ko sluša? (naša muzika)
4. Treba da kupim (novo pero)
5. Želim da gledam (dobar film)

A

KONCERT

Nada: Silvija, hajde da idemo sutra u pozorište.

Silvija: Volim pozorište, ali ne razumem dovoljno srpski . . .

Miloš: Moja devojka svira sutra na koncertu. Trenutak, da vidim koliko imam karata . . .
Pet. Ko može da dođe?

Silvija: Ja mogu.

Marko: Žao mi je, ja ne mogu.
Putujem rano ujutru u Rim.
Možda drugi put.

Nada: A ti Milice?

Milica: Idem kod drugarice, a posle u bioskop.

Nikola: Imam ideju. Posle koncerta i bioskopa možemo svi zajedno otići u neki restoran.

DEJAVNI ZADATAK

REČI:

koncert	concert	može (moći)	can
pozorište	theatre	dođe (doći)	come
razumem	I understand	putujem	I'm travelling
(razumeti)	(to understand)	(putovati)	(to travel)
dovoljno	enough	idem (ići)	I'm going (to go)
devojka	girl	bioskop	cinema, movies
trenutak	moment	ideju (ideja)	idea (idea)
vidim (videti)	I see (to see)	otići	to go
karte	tickets	neki, -a, -o	some
(karta)	(ticket)	restoran	restaurant

IZRAZI:

Možda drugi put

Maybe some other time,
another time

A1 VEŽBE

1 Milica ide u bioskop.

AKUZATIV - singular

Kuda?	muški rod	ženski rod	srednji rod
U	u kafić /	u školu -u	u pozorište /
ići NA	na fakultet	u redakciju	u/na selo
putovati	u Rim	u Italiju	

plural

u kafiće -e	u škole -e	u pozorišta -a
na fakultete	u redakcije	u/na sela

IĆI

ja	idem	mi	idemo
ti	ideš	vi	idete
on	} ide	oni	} idu
ona		one	
ono		ona	

Odgovorite kao u primerima:

- a) Kuda ide Miloš svakog dana?
Miloš ide **na fakultet**.

Milica

Marko Pertini

Nikola Popović

~~na fakultet~~, u redakciju,
u prodavnicu, u bolnicu,
u kafić, u školu

- b) Kuda idu studenti svakog dana?
Studenti idu **na fakultete**.

Učenici

Lekari

Novinari

~~na fakultete~~, u redakcije,
u prodavnice, u bolnice,
u kafiće, u škole

- II **Ana:** Svakog jutra idem u prodavnicu da kupim hleb, mleko i novine. **Onda** idem na časove. Posle časova idem kući ili u grad. **Uveče** obično idem kod drugarice. **Često** idemo u bioskop, **ponekad** u pozorište. **Retko** idemo u restorane jer su skupi.

Idem u prodavnicu
u grad
u bioskop
u pozorište
na časove

idem kod druga
kod drugarice
kod drugova
kod Marije

Idem kući
Dolazim kući

Kuda vi idete? Svakog dana idem

Često

Retko

Uveče

Ujutru

Ponekad

III Marko putuje u Rim.

Miloš: Halo! Ovde Miloš.
Da li je Ana kod kuće?

Ana: Da, ja sam.

Miloš: Šta radiš?

Ana: Ništa. Treba da idem u grad
da kupim kartu za autobus.

Miloš: Ko putuje?

Ana: Ja putujem, zar ne znaš?

Miloš: Kuda putuješ?

Ana: U Niš.

Miloš: Kada putuješ?

Ana: Putujem sutra, rano ujutru.

PUTOVATI

ja	putujem	mi	putujemo
ti	putuješ	vi	putujete
on	} putuje	oni	} putuju
ona		one	
ono		ona	

Napravite pitanja kao u primeru:

Ana putuje u Niš rano ujutru.

Ko putuje? Kada Ana putuje? Kuda Ana putuje?

1. Marko putuje u Rim u ponedeljak.
2. U subotu drugarice idu u bioskop.
3. Studenti idu na časove pre podne.
4. Moj drug želi da ide u restoran večeras.

IV Ko može da dođe?

MOĆI

ja	mogu	mi	možemo	ja	ne mogu	mi	ne možemo
ti	možeš	vi	možete	ti	ne možeš	vi	ne možete
on		oni		on		oni	
ona	} može	one	} mogu	ona	} ne može	one	} ne mogu
ono		ona		ona			

Odgovorite na pitanja

1. Možete li da razumete ljude na ulici?
2. Da li možete da čitate naše novine?
3. Možete li da radite sve što želite?
4. Možete li da idete u bioskop svakog dana?
5. Kada možete da putujete?
6. Možete li sada da idete kući?

REČI:

kuda	where	ponekad	sometimes
hleb	bread	retko	rarely (not often)
mleko	milk	jer	because
onda	then	skupi (skup, -a, -o)	expensive
često	often		

IZRAZI:

Svakog jutra	Every morning
Zar ne znaš?	Don't you know?

B

POSLE KONCERTA

Koncert je završen. Prijatelji žele da odu na piće.
Na ulici su i razgovaraju.

Silvija: Ovi mladići i devojke odlično sviraju.
Miloše, da li možemo da upoznamo
tvoju devojku?

Miloš: Naravno, idem da vidim gde je ona.

Nikola: Mi idemo u restoran. Ana i ti dođite.

U RESTORANU

Nikola: Večeras je ovde gužva.

Sva mesta su zauzeta.

Nada: Evo, jedan čovek ustaje, sto je slobodan.

Miloš i Ana dolaze.

Miloš: Ovo je Ana Jović, moja devojka, a ovo je
naša prijateljica Silvija Pertini iz Italije.

Ana: Drago mi je!

Silvija: Srećna sam što mogu da upoznam jednu mladu umetnicu.
Svirate li samo u Beogradu?

Ana: Ne, uskoro idemo u Moskvu.

Nada: Kada imate koncert u Moskvi?

Ana: U januaru. Posle putujemo u Pariz.

veče - večeras
dan - danas
jutro - jutros
noć - noćas

REČI:

završen, -a, -o	finished (to be finished)	sto	table
piće	drink	srećna	I'm happy
mladići	young men	(srećan, srećna, -o)	(happy)
(mladić)	(young man)	umetnicu	artist
odlično	excellently	(umetnica)	
upoznamo	we meet	uskoro	soon
(upoznati)	(to meet)	u Moskvu	to Moscow
naravno	certainly	(Moskva)	(Moscow)
večeras	this evening	u januaru	in January
evo	look, there	(januar)	(January)
čovek	man	danas	today
		jutros	this morning

IZRAZI:

Srećna sam što ... I'm happy to...

Koncert na ulici, Beograd

B1 VEŽBE

I IĆI
(idem)

Idemo na fakultet.

DOĆI
(dođem)

Čekam Anu. Treba da dođe.

OTIĆI
(odem)

Možemo da odemo u bioskop.

Napravite rečenice kao u primeru:

ona / voleti / ići / na koncert
Ona voli da ide na koncert.

1. mi / moći / ići / na koncert
2. on / morati / doći / u pet sati na fakultet
3. ti / želeći / otići u Pariz

II Koga gledate?

čovjek

Gledam na ulici.

ljudi

Gledam na ulici.

Napravite pitanja - KOGA ili ŠTA

1. Turisti gledaju grad.
2. Nada želi da vidi roditelje.
3. Oni gledaju televiziju.
4. On ne vidi dobro brojeve.
5. Mladići gledaju devojke.

III KUDA IDE? U / NA

pravac (akuzativ)

Ona ide
u školu.

Ona je
u školi.

On ide
na fakultet.

On je
na fakultetu.

- a) Miloš ide na fakultet pre podne. Posle časova ide u biblioteku. Oko tri sata dolazi kući. Uveče obično ide kod prijatelja, u bioskop ili u kafić.
- b) Gde ste obično pre podne, posle podne, uveče...?

Idem kući.
Ja sam kod kuće.

IV

- a) Godina ima dvanaest meseci. To su:

1. januar	7. jul
2. februar	8. avgust
3. mart	9. septembar
4. april	10. oktobar
5. maj	11. novembar
6. jun	12. decembar

Da li je sada novembar? Koji je sada mesec?

b) Ana: Naš orkestar mnogo putuje. U januaru putujemo u Moskvu.

Kada orkestar putuje?

Kuda?

Kada vi putujete?

Kuda?

septembar - u septembru

oktobar - u oktobru

novembar -

decembar -

JUGOKONCERT

Koncerti

JANUAR - MOSKVA
FEBRUAR - BEOGRAD
MAJ - PARIZ
JUN - NOVI SAD
AVGUST - FIRENCA

Generalni sponzor
Skupština grada Beograda

REČI:

pravac	direction
oko	about, around
biblioteka	library
kafić	cafe
orkestar	orchestra
januar	January
februar	February
mart	March
april	April
maj	May
jun	June
jul	July
avgust	August
septembar	September
oktobar	October
novembar	November
decembar	December

Институт за
стране језике

Кућа од 2004
речи

ОКТОБАР

п	6	13	20	27	
у	7	14	21	28	
с	1	8	15	22	29
ч	2	9	16	23	30
п	3	10	17	24	
с	4	11	18	25	
п	5	12	19	26	

www.kup 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

C

IMAM JEDNU MALU ŽELJU

Ivan: Imam jednu "malu" želju.

Ana: Koju?

Ivan: Mnogo želim da putujem i vidim sve interesantne gradove i zemlje.

Ana: To je stvarno "mala" želja, a ja samo želim da idem kući u Niš.

Ivan: Koga želiš da vidiš?

Ana: Mamu, tatu i sestru Ivanu.

Ana

Ivan

5.

Imate li neku "malu" želju?

- 1 Koji grad želite da vidite?
Koju zemlju želite da vidite?

II GLEDATI - VIDETI

Koga sada gledate?

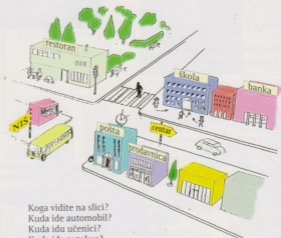
Da li vidite dobro?

Gledam

(profesor, drug, drugarica...)

Gledajte sliku 1. Koga vidite?

Gledajte sliku 2. Šta vidite - aerodrom, učionicu ili grad?

Koga vidite na slici?
Kuda ide automobil?
Kuda idu učenici?
Kuda ide autobus?

REČI:

želju (želja)
interesantne
(interesantan, interesantna, -o)
videti

wish
interesting
see

stvarno
samo
Niš
autobus

really
only
Niš (a town in Serbia)
bus

C1

Ćirilica

I	S	R	D	B	G	L	U	H	N	V	C	Z
И	С	Р	Д	Б	Г	Л	У	Х	Н	В	Ц	З

Novo!

P	Š
П	Ш

Danas u Beogradu

Данас у Београду

Bioskopi

.....

Pozorišta

.....

Koncerti

.....

Muzeji

.....

Televizijski program

.....

Radio program

.....

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja

1. Da li Silvija voli pozorište?
2. Da li ona razume dovoljno srpski?
3. Može li Silvija da ide na koncert?
4. Ko svira na koncertu?
5. Zašto Marko ne može da ide na koncert?

II Dopunite rečenice kao u primeru:

Ja da prijatelje. (moći; pitati)

Ja mogu da pitam prijatelje.

1. On da novine. (moći; čitati)
2. Ja da u grad večeras. (moći; ići)
3. Mi da latinicu. (moći; čitati)
4. Oni da u Beogradu. (moći, raditi)

III Dopunite rečenice kao u primeru:

Ja još ne da srpski. (moći; govoriti)
Ja još ne mogu da govorim srpski.

1. On ne da danas. (moći, putovati)
2. Oni ne da u bioskop. (moći; ići)
3. Ja ne da ćirilicu. (moći; čitati)
4. Ona ne da ceo dan. (moći; raditi)

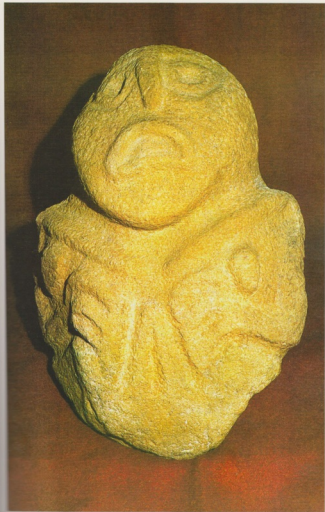
IV Završite rečenice kao u primeru:

Idemo u (bioskop)
Idemo u bioskop.

1. U januaru putujemo u (Moskva)
2. Posle koncerta idemo u (restoran)
3. Idem u pre podne. (škola)
4. U koju želite da putujete? (zemlja)
5. Svakog dana Miloš ide na (fakultet)

V Napravite pitanja - ŠTA ili KOGA

1. Želim da vidim mamu i tatu.
2. Treba da vidite Novi Sad.
3. Gledam televiziju.
4. Ne vidim dobro Miloša.

Skulptura Praroditeljka, nalazište Lepenski vir, 6.000 pre nove ere

Felix Romuliana, 297 - 311 god. nove ere, Gamzigrad, Zaječar

A

IDEMO U SMEDEREVO

Nada šeta po gradu sa prijateljicom.

- Nada:* Jesi li i ti umorna i gladna?
Silvija: Nisam, ali ako hoćeš, hajdemo kući!
Nada: Ne mogu peške.
Silvija: Onda idemo autobusom ili taksijem.
Nada: Idemo taksijem. Nikola čeka da se dogovorimo kada idemo u Smederevo.

6.

Nikola razgovara sa ocem telefonom.

- Nikola:* Kako ste ti i mama? Šta radite?
G. Popović:* Dobro smo. Da li dolazite danas?
Nikola: Da, dolazimo posle podne s jednom prijateljicom.

- Nikola:* Dodite da se dogovorimo. Ne možemo svi da idemo automobilom u Smederevo.
Miloš: Dobro, Milica i ja idemo autobusom.
Milica: Uf, sigurno je gužva!
Nada: Nedeljom nije gužva.

REČI:

šeta (šetati)	she walks (to walk)	hoću (hteti)	I want (to want)
po	around	peške	on foot
s(a)	with	taksijem	by taxi
prijateljicom	female friend	(taksi)	(taxi, taxicab)
(prijateljica)		dogovorimo se	let's make a plan
umorna	tired	(dogovoriti se)	(to plan, to agree)
(umoran, -a, -o)		sa ocem	with father
gladna (gladan,	hungry, starving	(otac)	(father)
gladna, -o)		autom (auto)	by car

IZRAZI:

Hajdemo kući! Let's go home!

☞ - gospodin

A1 VEŽBE

1 Milica šeta sa drugaricom.

INSTRUMENTAL - singular

	muški rod	ženski rod	
S kim?	s(a) drugom prijateljem ^{-OM / -EM}	s(a) drugaricom ^{-OM}	
(Kako?)	autom tramvajem	olovkom	Čime?

plural

	^{-IMA}	^{-AMA}	
S kim?	s(a) drugovima	s(a) drugaricama	
(Kako?)	tramvajima	olovkama	Čime?

srednji rod = muški rod

S KIM?

S kim Miloš šeta? (drug, otac, sestra, devojka, Milica, Ana...)

S kim Miloš razgovara? (drugarice, profesori, prijatelji...)

PRIJATELJ - S PRIJATELJEM

Posle lj, j, nj, ć, č, š, ž, c => **em**

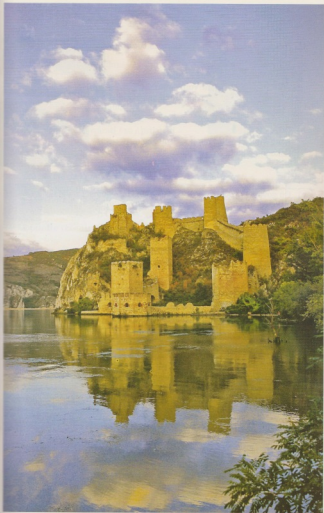
TAXI (TAKSI) - IDEMO TAKSIJEM

Ona razgovara s (mladić)
 (prijatelj)
 (Miloš)
 (otac)

S kim (vi) šetate kada ste slobodni?

S kim razgovarate pre i posle časova?

Grad-tvrđava na Dunavu, 1355. god., Golubac

II

a) Pročitajte dijalog

- Da li ideš kući autom? - Ne, nemam auto.
- Autobusom? - Ne, ne volim autobus.
- Tramvajem? - Ne, u tramvaju je uvek gužva.
- Pa, kako ideš? - Peške.

b) Odgovorite

- Kako Milica i Miloš idu kod dede i bake?
Kako idu Nikola i Nada?

- c) On govori s drugom.
Kako / S kim?

- Ona piše domaći zadatak.
Kako / Čime?

Pitajte drugove kako idu kući? - S kim?
Kažite kako idete kući? - S kim?

- III *Milica:* Hoću da šetam!
Vesna: Ja neću da šetam. Hoću da idem kući!

HTETI

ja	hoću	mi	hoćemo	ja	neću	mi	nećemo
ti	hoćeš	vi	hoćete	ti	nećeš	vi	nećete
on	} hoće	oni	} hoće	on	} neće	oni	} neće
ona		one		ona		one	
ono		ona		ono		ona	

Da li hoćeš? = Hoćeš li?

a) Napravite rečenice kao u primeru:

ti / hteti / gledati / film
Ti hoćeš da gledaš film.

- ona / hteti / kupiti / knjiga
- oni / hteti / videti / kuća
- mi / hteti / doći / na čas
- vi / hteti / razgovarati / sa / prijatelji

b) Kažite:

- Šta hoćete da kupite? - Šta nećete da kupite?
- Kuda hoćete da idete? - Kuda nećete da idete?
- S kim hoćete da šetate? - S kim nećete da šetate?

IV Dopunite rečenice kao u primeru:

Porodica Popović ide kod dede i bake. (subota ili nedelja)
Porodica Popović subotom ili nedeljom ide kod dede i bake.

- Nikola igra fudbal s prijateljima. (utorak uveče)
- Milica ide u bioskop (petak)
- Nada radi do pet. (ponedeljak)

Kažite:

- Kojim danom ne radite?
- Kada ste slobodni?
- Šta radite subotom i nedeljom?

REČI:

s kim (ko)	who... with (who)
čime (šta)	what... with (what)
tramvajem	by tram
(tramvaj)	(tram)
piše (pisati)	she writes (to write)
kod dede	to grandfather's
(deda)	(grandpa)
kod bake	to grandmother's
(baka)	(grandma)

B

RODITELJI NIKOLE POPOVIĆA

Roditelji Nikole Popovića žive u Smederevu. To je mali grad na obali Dunava. Oni su penzioneri. Imaju kuću s velikom baštom na periferiji grada. Mnogo vremena provode sa starim prijateljima. Gospodin Popović voli da šeta s njima, a gospođa Popović više voli da sedi u bašti s prijateljicama.

Svakog dana Nikola razgovara s roditeljima telefonom. Želi da oni dođu u Beograd i žive zajedno. Međutim, oni to ne žele zato što ne vole veliki grad.

Zato Nikola sa porodicom dolazi u Smederevo subotom ili nedeljom da vidi oca i majku. Obično idu autom, ali mogu da putuju i autobusom ili vozom. Kad je lepo vreme mogu da idu brodom i to je uvek vrlo prijatno putovanje.

REČI:

na obali (obala)	on the banks (bank)	star(i), -a, -o	old
penzioneri (penzioner)	pensioners (pensioner)	provode (provoditi)	they spend (to spend)
s baštom (bašta)	with a garden (garden)	s njima (oni)	with them (they)
na periferiji (periferija)	in the suburbs (suburbs)	međutim	however, but
		vozom (voz)	by train (train)
		brodom (brod)	by ship (ship)
		putovanje	journey

IZRAZI:

više voli

he/she prefers

B1 VEŽBE

I Milica uči sa dobrim drugaricama.

INSTRUMENTAL - singular

	muški i srednji rod	ženski rod	
	-IM -OM / -EM	-OM -OM	
S kim?	s(a) dobrim drugom s(a) dobrim prijateljem	s(a) dobrom drugaricom	
(Kako?)	novim automobilom	novom olovkom	Čime?

plural

	-IM -IMA	-IM -AMA	
S kim?	s(a) dobrim drugovima	s(a) dobrim drugaricama	
(Kako?)	novim automobilima	novim olovkama	Čime?

a) S kim

Odgovorite kao u primeru:

Miloš i novi student uče zajedno.

S kim Miloš uči?

Miloš uči sa novim studentom.

1. Milica i njena školska drugarica uče zajedno.
- S kim Milica uči?
2. Vesna i njene dobre drugarice idu zajedno u grad.
- S kim Vesna ide u grad?
3. Miloš i novi studenti igraju košarku.
- S kim Miloš igra košarku?
4. Nikola i jedan prijatelj razgovaraju.
- S kim Nikola razgovara?

- b) Nikola ide automobilom na posao.

Kako idete na posao?

- idete u školu?
- idete na fakultet?

Silvija: Idem u bolnicu trolejbusom, ponekad taksijem.

Vesna: Dolazim u školu autobusom ili tramvajem.

Obično idem kući peške.

Moji drugovi dolaze autobusima, trolejbusima, tramvajima.

Marko: Imam kola. U redakciju idem kolima.

automobil - automobilom

auto - autom

kola - kolima

- II Milica ima mnogo drugarica. S njima ona voli da ide u grad.

Instrumental

ja	- sa mnom	mi	- s nama
ti	- s tobom	vi	- s vama
on	} - s njim	oni	} - s njima
ono		one	
ona	- s njom	ona	

Dopunite rečenice:

1. Stanujem s (brat, mama, tata)
2. Ne živim s (roditelji)
3. S učite? (ko)
4. Učim s (vi)
5. Ovo su moji prijatelji. S idem u grad. (oni)
6. Miloš je dobar student. Učim s (on)
7. Hoćete li da igrate fudbal s? (mi)
8. Imaš li vremena da šetaš sa? (ja)

pero

olovka

kreda

a) ČIME?

Milica:

Volim da pišem

a moj drug uvek piše

.....

Profesor piše

po tabli.

b) Pišem desnom rukom

Vesna: Kojom rukom pišeš?

Ivan: Pišem levom rukom.

Vesna: A kojom rukom jedeš?

Ivan: Sve radim levom rukom.

leva ruka

A VI?

desna ruka

REČI:

automobilom
(automobil)by car
(car)školska
(školski, -a, -o)

school

trolejbusom
(trolejbus)by trolley bus
(trolley bus)kola
kredacar
chalkpo tabli
(tabla)on the blackboard
(blackboard)

desnom

right

(desni, -a, -o)

rukom (ruka)

by hand (hand)

levom

left

(levi, -a, -o)

C

VOLITE LI DA PUTUJETE?

(KAKO / S KIM?)

Student: Da, volim mnogo i nije važno kako putujem i s kim.

Biznismen: Ne, ne volim, mada često putujem.

Obično idem avionom, sam.

Devojka: Volim da putujem automobilom sa prijateljima. Možemo da stanemo kad hoćemo i gde želimo.

Mladić: Kad putujem kolima mogu da stanem kad sam umoran i mogu da jedem kad hoću. Obično idem sa devojkom.

Učenica: Ne volim da putujem. Putujem samo kad moram. A kako? Vozom.

Lekar: Naravno. Volim da putujem sa porodicom avionom i brodom.

a) Napišite nekoliko rečenica:

Da li volite da putujete (kako / s kim / kada / kuda)?

b) Pitajte druga kuda želi da putuje (kako / s kim).

REČI:

važno	important, significant	avionom	by airplane
biznismen	businessman	(avion)	(plane)
mada	although	stanemo (stati)	we stop (to stop)

IZRAZI:

Nije važno It doesn't matter

6.

C1

a) Ćirilica

I	S	R	D	B	G	L	U	H	N	V	C	P	Z	Š
И	С	Р	Д	Б	Г	Л	У	Х	Н	В	Ц	П	З	Ш

Novo!

latinica	Ž	F	Č
ћирилица	Ж	Ф	Ч

VAŽNI TELEFONI

BG TAKSI	9801
MUP (POLICIJA)	92
SOS TELEFON ZA ŽENE	3347-007
TAČNO VREME	95
TELEGRAM	96
INFORMACIJE	9812
AERODROM NIKOLA TESLA	2094-000
AUTO-MOTO SAVEZ SRBIJE	987

ВАЖНИ ТЕЛЕФОНИ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja

1. Stanujem sa (sestra)
2. Sluša muziku s (drug)
3. S igram tenis. (prijatelj)
4. Subotom idem s u bioskop. (drugarice)
5. Radim i
(ponedeljak, utorak, sreda, četvrtak i petak)

II Dopunite rečenice

1. Igra fudbal s (dobri drugovi)
2. Milica ide u bioskop s (dobre drugarice)
3. Moja drugarica sve radi (leva ruka)
4. Pišem (desna ruka)

III Napravite pitanja za sledeće rečenice

1. Milica ide u školu sa drugaricom Vesnom.
.....
2. Obično idu autobusom u školu.
.....
3. Volim da putujem brodom.
.....
4. Subotom i nedeljom nemam časove.
.....

IV Dopunite rečenice glagolom HTETI

1. Ja da putujem autobusom.
2. Oni da idu večeras u bioskop.
3. Da li da kupite dobar rečnik?
4. Zašto ona da ide peške?

V Dopunite rečenice glagolom HTETI u odričnom obliku

On da putuje.
On neće da putuje.

1. Ko da ide s nama?
2. Oni da kupe nov automobil.
3. da spavam posle podne.
4. Zašto da idete u grad?

I PROČITAJTE TEKST I NAPRAVITE PITANJA

Gospodin i gospođa Popović žive u Smederevu. Imaju lepu kuću s baštom. Oni su penzioneri. Njihovi prijatelji često dolaze da sede u bašti, razgovaraju i piju kafu.

Gospodin i gospođa Popović imaju sina Nikolu. On živi u Beogradu. Često dolazi u Smederevo s porodicom da vidi roditelje. Smederevo nije daleko od Beograda. Obično idu autom, a mogu da putuju i autobusom i brodom.

II DOPUNITE REČENICE ODGOVARAJUĆIM PREDLOZIMA:

u, na, od, iz, sa, pre

1. Ovaj grad nije daleko Beograda.
2. On ima predavanja fakultetu.
3. Da li imate kuću baštom?
4. Milica ustaje Miloša.
5. Oni žive Rimu.
6. Da li su oni Rima?

III PROČITAJTE BROJEVE: 9, 90, 19, 99, 17, 26, 60, 22, 12

Koliko je sati?

Napišite rečima:

- 1.15
 3.45 ili
 17.30 ili
 21.00 ili

IV IZABERITE TAČAN ODGOVOR: A, B ili C

1. Gospodin i gospođa Popović su
A stranci B penzioneri C prodavci
2. Smederevo je Beograda.
A blizu B daleko od C nije blizu
3. Prijatelji dolaze da
A kupe baštu B vide baštu C sede u bašti
4. Nikola često dolazi u Smederevo
A u porodici B sa porodicom C iz porodice

V DOPUNITE REČENICE GLAGOLIMA U ODGOVARAJUĆEM OBLIKU

1. Ja da idem, a oni ne (moći)
2. li da gledamo televiziju? (hteti/vi)
3. Svi strani studenti da uče srpski. (trebati)
4. Milica da nauči tri lekcije. (morati)
5. Vi časove svakog dana. (imati)

VI NAPIŠITE:

Kako provodite slobodno vreme u Beogradu (s kim, gde, kada...)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I DOPUNITE REČENICE

Nikola i Nada Popović žive u (Beograd) sa (sin Miloš) i (kćerka Milica). Svi su vrlo zauzeti: Nikola radi u (bolnica), Nada na (fakultet). Miloš svakog dana ima (predavanja*), on studira (tehnika), a Milica još ide u (škola).

Njihovi prijatelji Silvija i Marko Pertini su iz (Italija). Silvija je lekar i radi sa (Nikola) Popovićem. Marko je njen (brat). On je novinar. Kad su slobodni Marko i Silvija idu kod (Popović). Ponekad svi zajedno idu na (koncert) ili u neki (restoran).

II ŠTA JE TAČNO: A, B ILI C?

- Nikola doručkuje
A sam B sa Nadom C sa porodicom
- On radi
A na fakultetu B u redakciji C u bolnici
- Subotom pre podne Nikola
A čita novine B kuva ručak C svira gitaru

III GLEDAJTE TABELU I KAŽITE ŠTA RADI STRANI STUDENT

9.00 - 10.35	časovi u Institutu
3.00	ručak sa drugovima
7.30	bioskop
9.00	večera

*predavanje - lecture

IV IZABERITE ODGOVARAJUĆI GLAGOL I DOPUNITE REČENICE:

gledati, slušati, imati, znati, videti, čitati, svirati, igrati, kuvati

1. Nikola voli da novine.
2. Žao mi je, vremena da idem s tobom na kafu.
3. Uveče oni obično muziku.
4. Miloš gitaru, a Ana klavir.
5. Da li znaš da šah?
6. Ti mnogo televiziju.
7. Subotom i nedeljom ide da roditelje.
8. Ko danas ručak?
9. Da li oni Silviju Pertini?

V STAVITE SLEDEĆE REČI U TABELU:

brat, novinar, dolaziti, gospođica, Rim, ići, Solun, brodom, Nemačka, Italijani, prijatelji, kupiti, prodavac, vozom, Edesa, stranac, naučiti, Moskva, čekati, carinik, videti, meso, sedam, kolači, autobusom, devojka, sok, Norveška, baka, deset, Japan, hteti, Beograd

Gradovi:	
Zemlje:	
Ljudi:	
Šta jedemo i pijemo:	
Šta radimo (glagoli):	
Kako putujemo:	
Brojevi:	

VI NAPIŠITE: Vaša porodica (koga imate, gde žive, šta rade)

.....

.....

.....

.....

SEDMA LEKCIJA

A

PAUZA

U petak posle podne Silvija i Nikola su radili.
Na pauzi su sedeli u lekarskoj sobi i razgovarali.

Nikola: Da li je Marko telefonirao iz Rima?

Silvija: Jeste. Jutros smo razgovarali.
Trebalo je danas da dođe, ali je
promenio kartu za sutra.

Nikola: Zašto, šta se desilo?

Silvija: Ne znam, nije kazao.
Rekao je samo da mora da ostane još
jedan dan u Rimu. Prekosutra, u nedelju,
mora da bude u Beogradu. Da li ste ti i Nada nekad bili u Italiji?

Nikola: Pre mnogo godina smo putovali kolima po vašoj zemlji, a u Rimu
smo bili samo jedan put.

Treba da idem kući.
Trebalo je da idem kući.

REČI:

pauza	coffee break	nije kazao	he didn't say
u lekarskoj sobi	at the stuff room	(kazati)	(to say)
razgovarali su	they talked	rekao je (reći)	he said (to say)
(razgovarati)	(to talk)	samo	just; only
telefonirao je	he telephoned	može da ostane	he has to stay
(telefonirati)	(to telephone)	(ostati)	(to stay)
promenio je	he changed	može da bude	he has to be
(promeniti)	(to change)	(biti)	(to be)
		nekad(a)	ever

IZRAZI:

Šta se desilo? What's happened?

A1 VEŽBE

U petak posle podne Silvija i Nikola su radili.

PERFEKAT - prošlo vreme

lična zamenica* (JESAM)		m.r.	ž.r.	s.r.	
(ja, ti...) +	SAM, SI, JE, + RADILI +	-O	-LA	-LO	sing.
	SMO, STE, SU	-LI	-LE	-LA	plural

ja sam radio/radila	mi smo radili/radile
ti si radio/radila	vi ste radili/radile
on je radio	oni su radili
ona je radila	one su radile
ono je radilo	ona su radila

Ja sam radio (radila). Da li sam radio (radila)?
 Ja **nisam** radio (radila). Jesam li radio (radila)?

Mi smo radili (radile). Da li smo radili (radile)?
 Mi **nismo** radili (radile). Jesmo li radili (radile)?

Ja sam radio = Radio sam

Ja nisam radio = Nisam radio

II BITI

a) PREZENT

budem	budemo
budeš	budete
bude	budu

Hoću
 Želim
 Neću
 Mogu
 Moram
 Treba

da budem kod kuće u 8.

*lična zamenica - personal pronoun

Dopunite rečenice glagolom **BITI** kao u primeru:

Ona želi dobar student.

Ona želi da bude dobar student.

1. Hoću lekar.
2. Miloš treba kod kuće u 6 sati.
3. Oni moraju na fakultetu celo pre podne.

b) PERFEKAT

ja sam bio / bila	mi smo bili / bile
ti si bio / bila	vi ste bili / bile
on je bio	oni su bili
ona je bila	one su bile
ono je bilo	ona su bila

Da li ste bili u Italiji?
Da, bio sam.

Nikola: Ana, da li si bila u Moskvi?
Ana: Ne, nisam bila.
Nikola: A vi, Marko i Silvija?
Marko: Da, mi smo bili prošle godine.

III Da li ste prvi put u našoj zemlji?

Da li ste bili u Italiji?
Da, bila sam.

LOKATIV - singular

	muški i srednji rod	ženski rod
	-OM / -EM -U	-OJ -I
Gde?	u velikom parku	u novoj prodavnici
u	na našem fakultetu	u lekarskoj sobi
na	po vašem gradu	po vašoj zemlji
po	u kom gradu	u kojoj zemlji

Ovo je Tašmajdan.
Da li ste bili u ovom beogradskom parku?

Ovo je Kalemegdan.

A da li ste bili u ovom drugom parku?

Odgovorite:

a) Da... b) Ne...

U kom beogradskom parku ste bili?
Šta ste videli u tom parku?

Ovaj park ...	- U ovom parku...
Taj park ...	- U tom parku ...
Koji park ...?	- U kom parku ...?

IV

a) Stavite tekst u perfekat

Lep je dan, a ja sam ceo dan kod kuće. Sedim u maloju sobi i učim. Moram mnogo da učim. Vesna želi da idemo zajedno u grad, ali ja nemam vremena. Slobodan sam samo pola sata pre ručka. Popodne treba da dođe moj drug da učimo zajedno. Uveče imam predavanja u školi.

b) Stavite tekst u 3. lice (ona)

popodne = posle podne

c) Šta ste vi radili juče?

REČI:

ceo, cela, celo	the whole
predavanja (predavanje)	lectures (lecture)

B**JEDNO PRIJATNO VEĆE**

Kad je Marko otišao u Italiju, Silvija je ostala u Beogradu. Imala je mnogo posla u bolnici. U subotu je bila slobodna. Želela je da ode kod drugarice. Silvija je već nekoliko puta bila kod Irine. Uvek je išla tamo s prijateljima autom ili tramvajem.

Vreme je bilo vrlo prijatno. Odlučila je da ide peške. Pošla je od kuće u pet sati. Ljudi su šetali ulicama ili sedeli u restoranima. Silvija je išla polako, gledala je izloge i stare, lepe zgrade. U jednoj zgradi blizu Kalemegdana, stanuje Irina. Kuća ima četiri sprata, a ona stanuje na trećem.

Silvija je stigla kod Irine oko pola sedam. Večerali su i gledale vesti na televiziji. Posle večere su se sedele na terasi. Dugo su razgovarale i slušale muziku. Bilo je to vrlo prijatno veče.

Imam mnogo posla = Imam mnogo da radim.

REČI:

prijatno (prijatan, prijatna, -o)	pleasant	izloge (izlog)	shopwindows (shopwindow)
išla (ići)	she went (to go)	zgrade (zgrada)	buildings (building)
tamo	there	sprata (sprat)	floors, storeys (floor)
vreme	weather	stigla (stići)	she has arrived (to arrive)
odlučila je (odlučiti)	she has decided (to decide)	vesti (vest)	the news
pošla je (poći)	she left (to leave)	na terasi (terasa)	on the terrace (terrace)
polako	slowly	đugo	for a long time

IZRAZI:

nekoliko puta a few times

Ulica kralja Petra, Beograd

Reka Sava, pogled na Novi Beograd

B1 VEŽBE

I Pošla je od kuće u pet sati.

a) otići doći
poći **ICI** stići

Ona je pošla u 8 sati.

Išla je peške pola sata.

Stigla je u 8 i 30.

7.

ICI

(ja) idem
(oni) idu

išao, išla, išlo
išli, išle, išla

Hoćeš li da **ideš** u bioskop?
Ne, već sam **išao** juče.

OTIĆI

(ja) odem
(oni) odu

otišao, otišla, otišlo
otišli, otišle, otišla

Miloš treba da **ode** u prodavnicu.
Otišao je pre pola sata!

DOĆI

(ja) dođem
(oni) dođu

došao, došla, došlo
došli, došle, došla

Gde je Milica? Treba da **dođe** na ručak!
Tu je. Već je **došla**.

STIĆI

(ja) stignem
(oni) stignu

stigao, stigla, stiglo
stigli, stigle, stigla

Čekam avion iz Rima.
Treba da **stigne** u dva sata.
Stigao je pre pet minuta.

POĆI

(ja) pođem
(oni) pođu

pošao, pošla, pošlo
pošli, pošle, pošla

Sada je 7 i petnaest.
Vreme je da **podeš** u školu!
Juče **sam pošla** u pola osam
i stigla sam na vreme.

Ja sam išao = Išao sam. Ja nisam išao = Nisam išao.

b) Dopunite rečenice glagolima u perfektu

Ja sam u Beograd pre mesec dana. (doći)
Ja sam došao u Beograd pre mesec dana.

1. Mi smo avionom. (doći)
2. Pre dva dana oni su u bioskop. (ići)
3. On je rano ujutru, ali nije na vreme. (poći, stići)
4. Milica i Vesna su u grad da šetaju. (otići)
5. Kuda ste nedelju? (ići)

- c) *Miloš*: Danas sam išao na fakultet peške.
Bila je gužva na autobuskoj stanici.
Čekao sam, čekao, pa sam pošao peške.
Od kuće do fakulteta sam išao 40 minuta.
Došao sam na fakultet posle 9 sati.

Ivan: Da li si bio na prvom času?

Miloš: Ne, nisam stigao na vreme.

- Kako je Miloš danas došao na fakultet? Zašto?

- Kako ste vi danas došli na čas?

II Kad je lepo vreme na beogradskim ulicama je gužva.

LOKATIV - plural

	muški i srednji rod	ženski rod
	-IM -IMA	-IM -AMA
Gde? u	u velikim gradovima	u školskim učionicama
na	na našim fakultetima	na beogradskim ulicama
po	u kojim gradovima	u kojim zemljama

- a) lep, mali grad
b) male, gradske ulice
c) Atina, London, Moskva

Ana

- a) moderan, veliki grad
b) velike, gradske ulice
c) Pariz, Tokio, Berlin

Miloš

Odgovorite:

- a) Gde Ana i Miloš žele da žive?
b) Gde oni vole da šetaju?
c) U kojim gradovima su bili?
d) Da li ste bili u tim gradovima?
e) U kojim zemljama ste bili?

REČI:

na autobuskoj stanici
(autobuska stanica)
pa

at the bus stop
(bus stop)
and then

C

MARKO JE STIGAO IZ ITALIJE

Nikola je čekao Marka na aerodromu.

Nikola: Dobro došao, Marko! Kako si putovao?

Marko: Odlično.

Nikola: Kako je bilo u Rimu?

Marko: Lepo, ali ja sam više bio kod roditelja.

Nikola: Gde oni žive?

Marko: U jednom malom mestu na moru.
Nije daleko od Rima, samo 15 kilometara.
Na posao sam išao kolima. Ovdje imam
jednu fotografiju. Ovo je naša kuća.

Nikola: Lepa je. Imate i veliku terasu na spratu.

Marko: Da, na toj terasi sam često sedeo s
prijateljima i roditeljima.

Gde radi Nikola?

Radi u bolnici.
Njegov posao je težak.
Na poslu je od 7 do 2.

Kako je bilo...?

- Marko, kako je bilo u Rimu?
- Bilo je **divno!**
- Milice, kako je bilo u školi?
- Bilo je **grozno!** Imali smo težak test.
- Nikola, kako je bilo na poslu?
- Bilo je **naporno.**
- Miloše, kako je bilo na fakultetu?
- **Dobro!**

restoran

turistička
agencija

avio agencija

prodavnica

- peti sprat - *na petom spratu*
 četvrti sprat - *na četvrtom spratu*
 treći sprat - *na trećem spratu*
 drugi sprat - *na drugom spratu*
 prvi sprat - *na prvom spratu*
 prizemlje - *u prizemlju*

KAŽITE: Gde je prodavnica / avio agencija / turistička agencija / restoran

REČI:

na moru (more)	at the seaside (seaside)
fotografiju (fotografija)	photo (photo/photograph)
na posao (posao)	to work (work, job)
divno	wonderful
grozno	terrible
naporno	tiring
prizemlje	ground floor

C1

a) Ćirilica

I	S	R	D	B	G	L	U	H	N	V	C	P	Z	Š	Ž	F
И	С	Р	Д	Б	Г	Л	У	Х	Н	В	Ц	П	З	Ш	Ж	Ф

Novo!

Ć	Č	Lj
Ђ	Ч	Љ

prizemlje
prvi sprat
drugi
treći
četvrti

приземље
први спрат
други
трећи
четврти

u nedelju

Topčider

ćirilica

časovi

roditelji

kuća

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

1 Stavite sledeće rečenice u perfekat

Oni sede u sobi i piju kafu.
Oni su sedeli u sobi i pili kafu.

1. Često razgovaramo telefonom.

2. On radi u bolnici.

3. Roditelji su kod kuće.

4. Da li ste zauzeti?

5. Ko ide u prodavnicu?

II Stavite rečenice u perfekt

Mi želimo da putujemo u Rim.
 Mi smo želeli da putujemo u Rim.

1. Ona želi da kupi nešto.
.....
2. Milica mora da uči posle podne.
.....
3. Da li treba da ideš kući?
.....
4. Studenti moraju mnogo da uče.
.....

III Dopunite rečenice kao u primeru:

Milica sedi u i uči. (mala soba)
 Milica sedi u maloj sobi i uči.

1. Kupila sam rečnik u (jedna nova prodavnica)
2. Miloš nije bio na (prvi čas)
3. Bili smo u (vaš grad)
4. Ko stanuje na? (treći sprat)
5. Na uvek je gužva. (beogradske ulice)
6. Moji drugovi su šetali po (lepi parkovi)

IV Dopunite rečenice odgovarajućim rečima:

na vreme, na posao, vreme, vremena, na poslu

Da li si danas bio?
 Da li si danas bio na poslu?

1. Danas nisam stigla u školu.
2. Svakog dana ide kolima
3. Danas je tako lepo
4. Ne mogu da idem s tobom, nemam

A

KOD SILVIJE I MARKA

Nada i Nikola su došli kod prijatelja u hotel. Marko je želeo da pokaže Nadi i Nikoli neke fotografije i da im priča kako je bilo u Italiji.

Marko: Naši roditelji su vam poslali domaće vino.

Silvija, daj nam čaše da probamo vino.

Nada: Hvala, ja ne mogu. Meni daj čašu vode.

Moram da uzmem lek.

Bila sam bolesna nekoliko dana.

Silvija: Kazao mi je Nikola.

Da li ti je sada dobro?

Nada: Jeste.

Nikola: Vino je zaista odlično.

Nada: Dajte i meni malo.

Marko: Žao mi je što Milica i Miloš nisu došli.

Nikola: I njima je žao, ali Milica mora mnogo da uči, a Miloš ima sastanak sa Anom.

Marko: Ove knjige sam kupio Milici i Milošu.

Dajte im!

Nikola: Hvala ti mnogo.

Marko: Nema na čemu.

REČI:

da pokaže (pokazati)	to show (to show)	da probamo (probati)	to taste (to taste)
da priča (pričati)	to tell (to tell)	uzmem (uzeti)	to take
poslali	they sent	lek	medicine
(poslati)	(to send)	bolesna	ill, sick
domaće vino	homemade wine	(bolestan, bolesna, -o)	
daj (dati)	give (to give)	zaista	really
čaše (čaša)	glasses (glass)	sastanak	meeting

IZRAZI:

Hvala ti mnogo
Nema na čemu

Thank you very much
You're welcome

A1 VEŽBE

1 Kupio sam knjige Milici i Milošu.

DATIV - singular

muški i srednji rod	ženski rod
Milošu -u	Milici -i
prijatelju	prijateljici
bratu	sestri

Kome?

kupiti

reći

kazati

pričati

govoriti

pokazati

dati

.....

Milica je dala bratu čokoladu

Milica mu je dala čokoladu.

Miloš je dao sestri pero.

Miloš joj je dao pero.

plural

prijateljima -IMA	prijateljicama -AMA
roditeljima	sestrama

KO?(nom)

ja

ti

on

ono

ona

}
}

KOME?(dat)

meni, mi

tebi, ti

njemu, mu

njoj, joj

KO?(nom)

mi

vi

oni

one

ona

}
}

KOME?(dat)

nama, nam

vama, vam

njima, im

Dao **mi** je knjigu.

Meni je dao knjigu

Dao je **meni** knjigu.

Dao je knjigu **meni**.

- II **Marko:** Miloš mi je rekao da su Milica i on sinoć bili zauzeti.
Nisu mogli da dođu. Dao sam knjige Nadi i Nikoli.

Odgovorite:

- Kome je Miloš rekao da su sestra i on zauzeti?
- Šta mu je još rekao?
- Kome je Marko dao knjige?

III

- a) **Napravite pitanja prema modelu**

Kupio je knjigu sestri.

Šta je kupio sestri? Kome je kupio knjigu?

1. Pokazala je fotografije prijateljima.
2. Kupio je poklone Nadi i Nikoli.
3. Mama je dala ključ sinu.
4. Dao je knjigu drugu.
5. Marko je kupio knjige Milici i Milošu.

- b) **Zamenite reči odgovarajućom zamenicom**

Milici je žao što nije došla.

Njoj je žao što nije došla. Žao joj je što nije došla.

1. **Roditeljima** je drago što sam stigao.
2. **Marku** je drago što je bio u Italiji.
3. **Nadi** je žao što nema vremena da ide kod prijateljice.
4. **Silviji** je žao što nije bila u Rimu.
5. **Silviji i Marku** je drago što uče srpski.

REČI:

čokolada
kome (ko)

chocolate
to whom (who)

sinoć
poklon

last night
present (gift)

Beogradska Arena, Novi Beograd

Novobeogradski bulevar

B

ŠTA SE DESILO MILOŠU?

kolega - kolegi
koleginica - koleginici

Pre nekoliko meseci mi se desilo nešto neobično. Trebalo je da odnesem neke knjige jednom kolegi. Ivan stanuje na Novom Beogradu. Jednom sam bio kod Ivana i znao sam da stanuje u soliteru, na petom spratu. Zvonio sam i vrata mi je otvorila jedna devojčica. Pokazala mi je rukom da udem i otišla. Nisam imao vremena da pitam da li je Ivan kod kuće. Ušao sam u sobu i čekaao nekoliko minuta. Nisam znao šta da radim.

Onda je u sobu ušla jedna devojka. Kazao sam joj: "Zdravo, ja čekam Ivana!"

Ona je počela da se smeje i rekla: "Pogrešio si, ovde ne stanuje Ivan!"

Bilo mi je vrlo neprijatno. Hteo sam da odem. "Čekaj!" - rekla je devojka - nije prvi put da neko pogreši. Sve zgrade su iste ... Ali, možda mogu da ti pomognem. Imam druga koji stanuje blizu. I on se zove Ivan."

Devojka je telefonirala drugu, i on je zaista bio i njen i moj drug Ivan.

REČI:

desilo mi se (desiti se)	It happened to me (to happen)	smeje se (smejati se)	she laughs (to laugh)
da odnesem (odneti)	to take	pogrešio si (pogrešiti)	you made a mistake (to make a mistake)
kolegi (kolega)	to a colleague (colleague)	Bilo mi je vrlo neprijatno	It was so embarrassed
jednom	once	hteo sam (hteti)	I wanted (to want)
soliteru (soliter)	in a tower block	Čekaj!	Wait!
zvonio sam (zvoniti)	I rang (to ring)	možda	maybe, perhaps
vrata	door	objasnila je (objasniti)	she explained (to explain)
otvorila je (otvoriti)	she opened the door (to open)	iste (isti, -a, -o)	the same (same)
devojčica	small girl	pomogne (pomoći)	to help
ušao sam (ući)	I entered (to enter)	zaista	really
onda	then		
počela je (početi)	she started (to start)		

B1 VEŽBE

I Treba da telefoniram jednom drugu.

DATIV - singular

	muški i srednji rod		ženski rod	
	-OM / -EM	-U	-OJ	-I
Kome?	jednom	drugu	novoj	drugarici
	našem	profesoru		

plural

	muški i srednji rod		ženski rod	
	-IM	-IMA	-IM	-AMA
	vašim	roditeljima	nekim	devojkama

DATIV kao LOKATIV (Kome?) Telefonirali smo našem drugu.
(Gde?) Stanujem na trećem spratu.

Nada je telefonirala jednoj prijateljici.

KO je telefonirao?

KOME je Nada telefonirala?

Nikola je pokazao jednom mladom kolegi kako radi kompjuter.

KO je pokazao?

KOME je pokazao?

ŠTA je pokazao?

b) Trolejbusi 19, 20, 31 idu od Kalemegdana ka Slaviji i od Slavije prema Kalemegdanu.

- Kada idete kući, da li idete prema Slaviji?

8.

- Kuda ide ovaj automobil?

- Da li autobus ide prema Beogradu?

- Kad putujemo kolima u Italiju, da li putujemo prema Atini?

REČI:

pismo
prema
prozoru
(prozor)

letter
to, towards
towards the window
(window)

prema čemu
(šta)
prema kome
(ko)

towards what
(what)
towards whom
(who)

IZRAZI:

- Samo još malo!
- Glavna pošta

- Just a second!
- Main Post Office

C1

a) Ćirilica

I	S	R	D	B	G	L	U	H	N	V	C	P	Z	Š	Ž	F	Ć	Č	Š
И	С	Р	Д	Б	Г	Л	У	Х	Н	В	Ц	П	З	Ш	Ж	Ф	Ђ	Ч	Љ

Novo!

DŽ	Ђ	NJ
Џ	Ђ	Њ

Inženjer Ognjen Đorđević
Tel: 418-944

Инжењер
Огњен Ђорђевић
Тел: 418-944

Ulica Džordža Vašingtona
Улица Џорџа Вашингтона

Napišite ćirilicom:

Gospođa

Gospođica

Do viđenja!

Ulica Džona Kenedija

Ponavljanje lekcije

b) Slušajte

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice rečima u zagradi

1. Kazao sam da su knjige odlične. (Marko)
2. Kupila sam poklon (sestra)
3. sam pokazao slike. (roditelji)
4. Rekao sam i da dođu. (Nada, Nikola)
5. Pišem pismo (drugarice)

II Dopunite rečenice kao u primeru:

..... je žao. (ona)

Njoj je žao.

1. Rekli su da dođem. (ja)
2. je pokazao rečnik. (ja)
3. Pokazao sam fotografije. (oni)
4. je drago što su ovde. (oni)

III Dopunite rečenice rečima u zagradi

1. Šta ste kupili? (dobar prijatelj)
2. Da li ste telefonirali? (moji roditelji)
3. Hoćete li da pomognete? (mlad kolega)
4. Objasnila sam gramatiku (nove studentkinje)

IV Stavite glagole HTETI i MOĆI u perfekat

1. da dođem, ali nisam mogao. (hteti)
2. Ona je da kaže nešto. (hteti)
3. Htela sam da idem u grad, ali nisam (moći)
4. Mi nismo da vam pomognemo. (moći)

DEVETA LEKCIJA

A

NOV STAN

Silvija i Marko su dugo tražili stan preko oglasa i agencije. Na kraju su našli lep, veliki stan. Odmah su se preselili.

Nikola: Zdravo Marko, šta radiš ovde?

Marko: Čekam jednog prijatelja. Možda ga znaš. Zove se Ivan Jovanović, novinar je u "Politici".

Nikola: Ne poznajem ga.

Marko: A da li znaš da smo našli stan?

Nikola: Ne. Kakav je stan?

Marko: Četvorosoban, namešten, lep, u centru grada, blizu redakcije. Ima centralno grejanje, u zgradi je i velika garaža.

Nikola: Moramo doći da ga vidimo

Marko: Naravno, dođite večeras.

Silvija: Halo, ovde Silvija Pertini. Molim vas Nadu.

Nada: Ja sam. Kako si?

Silvija: Dobro sam. Šta radite večeras? Dođite da vidite naš novi stan.

Nada: Sigurno dolazimo. I tebe želim da vidim, dugo te nisam videla. Koja je vaša nova adresa?

Silvija: Palmotićeva 16, drugi sprat, stan broj 10.

REČI:

stan	flat, apartment	poznajem	know
tražili su	they were looking for	(poznavati)	(to know)
(tražiti)	(to look for)	kakav, kakva, -o	what... like
preko agencije	through an agency	četvorosoban stan	four-room flat
(agencija)	(agency)	četvorosobna, -o	
na kraju (kraj)	finally	namešten, -a, -o	furnished
našli su (naći)	they found (to find)	centralno grejanje	central heating
odmah	right away	garažu (garaža)	garage
preselili su se	moved	naravno	certainly (of course)
(preseliti se)	(to move)	tebe, te (ti)	you
ga (on)	him (he)	adresa	address

IZRAZI:

preko oglasa (oglas) through advertisements

A1 VEŽBE

I Čekam jednog prijatelja.

a) AKUZATIV - singular

		muški rod	ženski rod
		-OG / -EG -A	-U -U
tražiti	Koga?	jednog	jednu
naći		dobrog prijatelja	dobru prijateljicu
videti		vašeg	vašu
imati	Šta?	/ /	-U -U
čekati		nov	novu
znati		jedan stan	jednu kuću
.....		vaš	vašu

plural

		-E -E	-E -E
	Koga?	dobre prijatelje vaše	dobre prijateljice vaše
	Šta?	nove stanove vaše	nove kuće vaše

b)	KO?(nom)	KOGA?(akuz.)	KO?(nom)	KOGA?(akuz.)
	ja	mene, me	mi	nas
	ti	tebe, te	vi	vas
	on	njega, ga	oni	} njih, ih
	ona	nju, ju, je	one	
	ono	njega, ga	ona	

Prijatelj **me** čeka.
Mene prijatelj čeka.
 Prijatelj **mene** čeka!
 Prijatelj čeka **mene**!

Srednji rod
 nominativ = akuzativ
 Da li je ovo **ново pero?** - nominativ
 Imam **ново pero.** - akuzativ

Promenite imenice zamenicama kao u primeru:

Videli smo druga. Videli smo
Videli smo ga.

1. Jedan čovek je tražio Silviju. Tražio je pre pola sata.
2. Kupili smo knjige. Kupili smo juče.
3. Nikola čeka Marka i Silviju. Čeka
4. Tražim lep stan. Tražim preko oglasa.
5. Znam matematiku. Znam odlično.

II TRAŽITI

- a) *Marko:* Već pola sata tražim Jovanovu ulicu. Ne mogu da je nađem.
Da li znate gde je ta ulica?
Policajac: To je prva ulica desno.
- Šta traži Marko? - Da li **ju** je našao?
- b) - Ovde Nikola Popović. Molim vas Marka Pertinija?
- Trenutak. Marko, traži **te** Nikola Popović.
- Koga Nikola traži telefonom? - Da li **ga** je našao?

III IMATI

- a) Nada i Nikola Popović imaju dobrog sina i dobru kćerku.

Miloš i Milica: Mi imamo divne roditelje.
Oni nas mnogo vole i mi volimo njih.

- Koga imaju Nada i Nikola? Kakve roditelje imaju Miloš i Milica?
- Koga vi imate?

b) *Marko*: Naš stan je vrlo lep. Ima veliku dnevnu sobu i trpezariju, jednu veliku spavaću sobu i jednu malu.

Nada: Kakva je kuhinja?

Silvija: Kuhinja je mala, ali ima sve što treba.

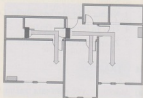
Nada: Kakvo je kupatilo?

Silvija: Stan ima jedno veliko i jedno malo kupatilo.

- Kakav je vaš stan?

REČI:

polica ¹ jac	policeman
desno	right
dnevnu sobu (dnevna soba)	sitting-room
spavaću sobu (spavaća soba)	bedroom
trpezariju (trpezarija)	dining room
kuhinja	kitchen
kupatilo	bathroom

IZRAZI:

Kakvo je kupatilo? What is the bathroom like?

B

KAKO IZGLEDA?

Nada: Juče sam sreła jednu školsku drugaricu i njenog muža.

Nikola: Koga si sreła?

Nada: Veru i Dušana. Nju nisam videla desetak godina, a njega sam juče upozнала.

Nikola: Znam Veru! Bila je lepa, visoka devojka. Imala je dugu, crnu kosu i plave oči.

Nada: Jeste. I sada lepo izgleda. Ali, njena kosa je sada kratka.

Milica: Kako izgleda njen muž?

Nada: Pa... jedan simpatičan gospodin.

Milica: Pitala sam kako izgleda.

Nada: Dobro, nije mnogo visok, smeđ je, ima brkove i smeđe oči.

REČI:

(ona) izgleda lepo (izgledati)	(she) looks nice (to look)	kosu (kosa)	hair
sreća sam (sresti)	I met (to meet)	plave (plav, -a, -o)	blue
muža (muž)	husband	oči (oko)	eyes (eye)
desetak	about ten	kratka (kratak, kratka, -o)	short
upoznala sam (upoznati)	I met (to meet)	simpatičan (simpatična, -o)	nice, kind
visoka (visok, -a, -o)	tall	smeđ, -a, -e	brown - haired
đugu (dug, -a, -o)	long	brkove (brk)	moustaches (moustache)
crnu (crn, -a, -o)	black		

IZRAZI:

Kako izgleda njen muž? What does her husband like?

B1 VEŽBE

I KAKAV JE...? KAKVA JE...? KAKVO JE...?

a) Vera je bila visoka, lepa devojka.

visok, visoka, visoko
debeo, debela, debelo
star, stara, staro

✂ nizak, niska, nisko
✂ vitak, vitka, vitko
✂ mlad, mlada, mlado

Muškarac može biti:
visok

Žena može biti:
mlada

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

b) Koja je ovo boja?

crven, -a, -o

plav, -a, -o

ljubičast, -a, -o

zelen, -a, -o

siv, -a, -o

narandžast, -a, -o

crn, -a, -o / belo, bela, belo

smeđ, -a, -e

žut, -a, -o

beo grad (Beograd)
bela kuća (Bela kuća)
belo selo

beli gradovi
bele kuće
bela sela

taman, tamna, tamno... svetao, svetla, svetlo

Sledeće reči upišite pored prideva:
oko, pera, olovke, boja, automobil, autobusi, oš

zelen(i) zeleni
 zelena zelene .oči.....
 zeleno zelena

kosa

oko (oči)

lice

glava

brkovi

Kosa može biti: *kratka*,

Oči mogu biti: *tamne*,

- II Vesna: Tvoj brat je vrlo zgodan mladić.
 Milica: Misliš?
 Vesna: Pa da, visok je, vitak, lep. I vrlo je pametan!
 Milica: Da li ti zaista poznaješ mog brata?
 Vesna: Naravno, upoznala sam ga prošle nedelje.

Kažite kako izgleda vaš prijatelj; kolega; drugarica ...

REČI:

mršav, -a, -o	thin	svetao, svetla -o	light
nizak, niska, -o	short	zgodan, zgodna, -o	attractive
debeo, debela, -o	fat, plump	Misliš?	You think so?
vitak, vitka, -o	slim	(misliti)	(to think)
boje (boja)	colours (colour)	pametan	intelligent
taman, tamna, -o	dark	pametna, -o	(intelligent, smart)

IZRAZI:

prošle nedelje last week

C

KAKVI SU... ŠTA VOLE?

Miloš ima 21 godinu. Vrlo je ozbiljan mladić. Sada je na trećoj godini fakulteta. Voli kompjutere. Njegova soba je uvek uredna. Kad je slobodan sluša rok i klasičnu muziku.

Milica ima 17 godina. Ima lepu plavu kosu. Vesela je i voli mnogo da priča. Ima mnogo drugarica i s njima sluša disko i rok muziku. Voli stare filmove i često ih gleda. Svuda u njenoj sobi su knjige, slike, papiri, boje... Kad je slobodna ona slika. Voli crvenu i žutu boju.

Kakav je mladić Miloš?
Kako izgleda?
Šta voli?
Kakva je njegova soba?

Kakva je devojkica Milica?
Kako izgleda?
Šta voli?
Kakva je njena soba?

On ima (21) dvadeset jednu godinu
(22) dvadeset dve } godine
(23) dvadeset tri }
(24) dvadeset četiri }
(25) dvadeset pet godina

REČI:

ozbiljan, ozbiljna -o	serious	svuda	everywhere
uredna	tidy	slike (slika)	pictures (picture)
(uredan, uredna, -o)		slika	painting
klasičnu	classical	(slikati)	(to paint)
(klasičan, klasična, -o)		papiri	papers
vesela	cheerful, joyful	(papir)	(paper)
(veselo, vesela, -o)			

IZRAZI:

plava kosa blond hair, fair hair

C1

a) Ćirilica

A	B	V	G	D	Đ	E	Ž	Z	I						
А	Б	В	Г	Д	Ђ	Е	Ж	З	И						
		J	K	L	LJ	M	N	NJ	O	P	R				
		J	К	Л	Љ	М	Н	Њ	О	П	Р				
						S	T	Ć	U	F	H	C	Č	DŽ	Š
						С	Т	Ћ	У	Ф	Х	Ц	Ч	Џ	Ш

Mali oglas za veliki stan.

Tražim namešten trosoban stan sa centralnim grejanjem i telefonom u centru grada.

"Stranac"

Napišite tekst oglasa ćirilicom:

.....

.....

.....

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice odgovarajućim oblicima

Mesec dana sam tražio (stan ili soba). Čitao sam
 (oglas), pitao (dobri prijatelji). Juče sam našao
 (lep stan). Stan ima
 i (dnevna soba, spavaća soba, kuhinja i malo kupatilo).

II Završite rečenice kao u primeru:

Kupila sam nov rečnik. Kupila sam juče. (on)
 Kupila sam ga juče.

1. Kupila sam lepe knjige. Kupila sam juče. (one)
2. Volim da pijem kafu. Volim da pijem uveče. (ona)
3. Da li si video našeg profesora? Kada si video? (on)
4. Moji prijatelji su juče bili ovde. Da li ste sreli? (oni)

III Završite rečenice kao u primeru:

Ona voli, i boju. (plav, crven, beo)
 Ona voli plavu, crvenu i belu boju.

1. Ja imam kosu i oči. (smeđ)
2. Volim, i boju. (zelen, narandžast, crn)
3. Milica voli i boju. (crven, žut)

IV Izaberite prideve i završite rečenice

1. (zgodan, debeo, vitak, pametan)
Miloš je
2. (bela, neuredna, žuta, uredna)
Njegova soba je
3. (stara, vesela, plava, lepa, uredna, smeđa)
Milica je

Ulica kneza Sime Markovića, Saborna crkva, Beograd

DESETA LEKCIJA

A

RAZGOVOR O ODMORU

Nada je telefonirala Silviji.

Nada: Nikola i ja smo razgovarali o tebi.
Dugo te nismo čuli. Da li si dobro?

Silvija: Jesam i nisam. Mnogo sam umorna.
Razmišljam o kratkom odmoru.

Nada: Šta misliš o vikendu na Kopaoniku?
To je planina u Srbiji, poznati
zimski centar.

Silvija: Sećam se da smo pre mesec dana
zajedno gledale emisiju o njemu i
još o nekim planinama.

Nada: Znaš šta, sutra možeš da odeš u
turističku agenciju da se raspitaš
o svemu.

Silvija: Da, to je dobra ideja.
Idem ujutro pre posla.

REČI:

o odmoru (odmor)	about the holiday (holiday)	sećam se (sećati se)	I remember (to remember)
o tebi (ti)	about you (you)	emisiju (emisija)	programme
nismo čuli (čuti)	we haven't heard (to hear)	o njemu (on)	about it (it), about him
razmišljam (razmišljati)	I'm thinking (to think)	u turističku agenciju	to the tourist agency
o vikendu (vikend)	about a weekend (weekend)	(turistička agencija)	(tourist agency)
planina	mountain	da se raspitaš (raspitati se)	to inquire about
poznati, -a, -o	well known	o svemu	about everything
zimski centar	winter resort	(sav, sva, sve)	(everything)

IZRAZI:

Znaš šta...

You know what...

A1 VEŽBE

I Silvija razmišlja o kratkom odmoru.

LOKATIV - singular

O kome?
O čemu?
razgovarati o
pričati o
misлити o
razmišljati o
znati o
pisati o
raspitati se o

muški i srednji rod		ženski rod	
-OM/-EM	-U	-OJ	-I
dobrom drugu kratkom odmoru		dobroj drugarici jednoj planini	

plural

-IM	-IMA	-IM	-AMA
dobrim drugovima lepim hotelima		dobrim drugaricama raznim planinama	

a) O KOME?

Silvija: U Beogradu svakog dana razmišljam o našim roditeljima.
Često pričam prijateljima o njima.

- O kome vi često razmišljate?
- Da li volite da pričate o porodici, o prijateljima...

b) O ČEMU?

Silvija: Kad sam bila student, razmišljala sam o drugim stvarima:
o studijama, o nekom interesantnom poslu, o lepim mestima
koje želim da vidim, o novim filmovima i knjigama.

KO?(nom)	O KOME?(lokativ)	KO?(nom)	O KOME?(lokativ)
ja	o meni	mi	o nama
ti	o tebi	vi	o vama
on	o njemu	oni	o njima
ona	o njoj	one	
ono	o njemu	ona	

II Završite rečenice

O KOME?

Razmišljam o (dobar prijatelj, vaš brat, moj otac¹,
Marko, naši prijatelji, roditelji)

Pišem o (dobra prijateljica, vaša sestra, moja
majka², Silvija, naše prijateljice, sestre)

O ČEMU?

Razgovaramo o (moj posao, moja zemlja, Beograd, Srbija,
sport, novi filmovi, politika³,
nova knjiga⁴)

1 nominativ - otac
lokativ - o **OCU**

2,3,4

nominativ lokativ
ko? o **KOME?**
šta? o **ČEMU?**

K, G + i ⇒ C, Ž

majka o **majci**
politika o **politici**
knjiga o **knjizi**

III

Ovo je moja sestra. Da li ste čitali **ovu knjigu?**
Pričali smo o njoj. Šta mislite **o njoj?**

Dopunite rečenice kao u primeru:

Pričao je o (oni)
Pričao je o njima.

1. Čitao sam o (on)
2. Razgovarali su o (ja)
3. Želim da znam sve o (ona)
4. Da li pišete o? (mi)
5. Često razmišljam o (ti)
6. Raspitali su se o (vi)

IV - Šta ste u školi učili o našoj zemlji?

- Volite li da gledate filmove o raznim zemljama?
- O čemu razmišljate kad ste sami?
- Volite li da pričate o prijateljima?
- O kome ne volite da govorite?
- O čemu ne želite da pričate?

REČI:

o drugim (drugi, -a, -o)	about others (other)	o raznim zemljama (zemlja)	about different countries (country)
o stvarima (stvari)	about things (thing)	(razni, -a, -o)	(different)
o studijama (studije)	about the studies (studies)	politici (politika)	about politics (politics)

10.

Planina Kopaonik

B

U TURISTIČKOJ AGENCIJI

- Silvija:** Dobar dan! Imate li neke prospekte o planinama u Srbiji?
Službenik: Naravno! Izvolite! Ovdje možete naći sve podatke o Kopaoniku, Tari, Brezovici i Zlatiboru.
- Silvija:** Šta mislite, koje je najbolje mesto za kratak odmor?
Službenik: Sve ove planine su lepa mesta za odmor. Pogledajte prospekte o Zlatiboru i Kopaoniku. Kopaonik je visoka planina. Tamo su lepi skijaški tereni, dobri restorani, kafići i diskoteke. Kopaonik ima nove i moderne hotele. Najlepši je hotel "Grand", ali je i najskuplji. Mladi ljudi više vole Kopaonik nego Zlatibor. Zlatibor je niži od Kopaonika. Ima prijatnu klimu, dobre terene za početnike i divna mesta za šetnju i odmor. Hoteli na Zlatiboru su manji i nešto stariji.
- Silvija:** Imate li mesta na Zlatiboru?
Službenik: Da, gospodice.
- Silvija:** Onda idem tamo. Mogu li sada da kupim autobusku kartu?
Službenik: Naravno. Karta košta 1500 dinara.
- Silvija:** Da li mogu ovdje da promenim novac?
Službenik: Možete.

REČI:

prospekte (prospekt)	travel brochure	najskuplji	the most expensive
podatke	facts, data,	(skup, -a, -o)	(expensive)
(podatak)	information	mladi (mlad, -a, -o)	young
najbolje	the best	niži	lower (low)
(dobar, -a, -o)	(good)	(nizak, niska, -o)	
pogledajte	look at	za početnike	for beginners
(pogledati)	(to look at)	(početnik)	(beginner)
skijaški, -a, -o	ski	za šetnju (šetnja)	for walking (walk)
tereni (teren)	slopes	manji	smaller
kafići (kafić)	cafés (café)	(mali, -a, -o)	(small)
diskoteke (diskoteka)	discos	stariji (star, -a, -o)	older (old)
najlepši	the most beautiful	novac	money

IZRAZI:

nešto stariji/malo stariji	somewhat older/a little older
Koliko košta karta?	- How much is the ticket?
Koliko koštaju karte?	- How much are the tickets?

B1 VEŽBE

- 1 Hotel "Grand" je najlepší.

pridev	komparativ pridev + -iji -ji -ši	superlativ naj + komparativ
--------	---	--------------------------------

jeftin, -a, -o

skup, -a, -o

lep, -a, -o

jeftiniji, -a, -e

skuplji, -a, -e

lepši, -a, -e

najjeftinij, -a, -e

najskuplji, -a, -e

najlepši, -a, -e

HOTEL STUDENT

Soba košta 1500 din.

HOTEL ATLAS

Soba košta 2500 din.

HOTEL GRAND

Soba košta 3000 din.

Odgovorite na pitanja

1. Koliko koštaju sobe u hotelima?
2. Koji hotel je skuplji - Atlas ili Student?
3. Koji hotel je najskuplji?
4. Koji hotel je jeftiniji - Grand ili Atlas?
5. Koji hotel je najjeftiniji?

star

star

mlad

nov

II Hotel Grand je lepši nego Atlas.

lep, -a, -o	ružan, -žna, -o	dobar, -bra, -o	loš -a, -e	lak, -a, -o	težak, -ška, -e
lepši, -a, -e	ružniji, -a, -e	bolji, -a, -e	gori, -a, -e	lakši, -a, -e	teži, -a, -e
naj.....	naj.....	naj.....	naj.....	naj.....	naj.....

Napišite superlativ

nov, noviji	naj	jeftin, jeftiniji
dug, duži	visok, viši
star, stariji	skup, skuplji
mlad, mlađi	nizak, niži
kratak, kraći	lep, lepši
mali, manji	ružan, ružniji
velik, veći		

III Dopunite rečenice komparativom kao u primeru:

Vašington je veliki grad.
Njujork je veći grad.

1. Austrija je mala zemlja. Luksemburg je zemlja.
2. Rim je stari grad. Atina je grad.
3. London je skup. Tokio je
4. Beograd je jeftin. Bukurešt je
5. Kanada je velika zemlja. Rusija je

Dopunite rečenice komparativom kao u primeru:

Miloš i Ivan su dobri studenti.
Ivan je student nego Miloš!
Ivan je bolji student nego Miloš!

1. Pariz i Rim su lepi gradovi.
- Mislim da je Pariz nego Rim.
2. Vreme je ružno u novembru i decembru.
- Mislim da je vreme u decembru nego u novembru.
3. Matematika i fizika su teške.
- Matematika je nego fizika.
4. Engleski i srpski su laki jezici.
- Engleski je nego srpski.
5. Marko i Nikola su loši fudbaleri.
- Nikola je fudbaler nego Marko.

IV

- a) Gledajte slike 1 i 2 i kažite:
kakav je grad / kakve su zgrade / kakve su ulice

Primer:

Na prvoj slici grad je mali, ulice su zgrade su

Na drugoj slici grad je

- b) Uporedite dva grada. Upotrebite komparativ

Model:

Grad na prvoj slici je lepši,, ulice su, zgrade su

Grad na drugoj slici je,,

V Dopunite rečenice kao u primeru. Upotrebite superlativ.

Mislim da je Beograd grad. (lep)
Mislim da je Beograd najlepší grad.

1. Milica i Ivan su učenici. (dobri)
2. Miloš je mladić. (visok)
3. To je restoran u gradu. (skup)
4. Studentski restorani su (jeftini)
5. Ponedeljak je dan u nedelji. (loš)

REČI:

jeftin, -a, -o	cheap
fudbaler	footballer
ružan, ružna, -o	ugly
loš, -a, -e	bad (worse, the worst)

C

DA LI ZNATE?

Kolega: Silvija, da li je ovo vaša knjiga na stolu?

Silvija: Da. Vrlo interesantna knjiga o Beogradu.

Kolega: Da li dobro poznajete grad?

Silvija: Poznajem samo stari deo grada.

Kolega: U kom delu stanujete?

Silvija: Stanujem blizu Skupštine. Mislim da su stari delovi grada lepši nego novi. Zgrade su niže i lepše.

Kolega: U pravu ste, ali na Novom Beogradu ulice i parkovi su veći. Zna li koja je ulica u Beogradu najduža?

Silvija: Ne, ne znam.

Kolega: Najduža ulica je Bulevar kralja Aleksandra. Duga je oko 8 kilometara.

Silvija: Koja je ulica najkraća?

Kolega: Ta ulica je blizu Kalemegdana i duga je samo 36 metara.

Silvija: A koja je najviša zgrada u gradu? Ja mislim da je to "Beogradanka".

Kolega: Ne, nije. To je jedna zgrada na Novom Beogradu. Ima 30 spratova.

O čemu?

Juče smo pričali o jednoj lepoj knjizi.

Gde?

Fotografije u ovoj knjizi su vrlo lepe.

Pero je na knjizi.

Nije lepo pisati po knjizi.

Gde?

Knjiga je na stolu.

Ona piše po stolu.

Knjiga je u stolu.

O čemu?

Šta mislite o ovom stolu? Kakav je?

deo - delovi

muški rod

sto - stolovi

REČI:

sto (stolovi)
deo (delovi)
metara (metar)

table (tables)
part
meters (meter)

"Beogradanka" Beogradanka
(department store)

IZRAZI:

U pravu ste!

You're right!

10.

C1

a) Ćirilica

Булевар краља Александра је најдужа улица у Београду, дуга је око 8 километара. Налази се у старом делу града. Највиша зграда је на Новом Београду, има 30 спратова.

b) Слушајте

c) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice odgovarajućim oblikom

1. Pričale smo o(jedan mladić)
2. Piše knjigu o(stari Beograd)
3. Volimo da pričamo o(dobra knjiga)
4. Mladići često razgovaraju o(razni sportovi)
5. Često razgovaramo o(dobre prijateljice)

II Napravite pitanja na sledeće rečenice.

Upotrebite **O KOME, O ČEMU.**

1. Čitao sam mnogo o Beogradu.
2. Silvija razmišlja o roditeljima.
3. Volim da pričam o prijateljima.
4. Ne volim da pričam o politici.
5. Ne znam mnogo o vašoj muzici.

III Zamenite imenicu zamenicom u odgovarajućem obliku

Raspitao se o fakultetima.

Raspitao se o (oni)

Raspitao se o njima.

1. Pričaj mi o tvom gradu.
Pričaj mi o (on)
2. Znam malo o vašoj zemlji.
Znam malo o (ona)
3. Ne znam mnogo o Kopaoniku.
Ne znam mnogo o (on)
4. Juče smo pričali o starim prijateljicama.
Juče smo pričali o (one)
5. Šta znate o Italijanima?
Šta znate o (oni)

IV Stavite pridev u komparativ

Kopaonik je nego Zlatibor. (skup)

Kopaonik je skuplji nego Zlatibor.

1. Beograd je nego Rim. (mali)
2. Moja kuća je nego tvoja. (velika)
3. Crvena boja je nego smeđa. (lepa)
4. Hleb je nego cigarete. (jeftin)
5. Miloš je student nego Nikola. (dobar)

V Stavite prideve u superlativ

Kalemegdan je park u Beogradu. (lep)

Kalemegdan je najbolji park u Beogradu.

1. Beograd je grad u Srbiji. (velik)
2. Dunav je reka u Evropi. (velika)
3. Bulevar kralja Aleksandra je ulica u gradu. (duga)
4. Moja zgrada je u ovom delu. (visoka)
5. Stanovi u Beogradu su (skupi)

A

POLOŽAJ BEOGRADA

Marko i Irina su otišli na Kalemegdan. Razgledali su staru tvrđavu.

Marko: Nisam znao da je Beograd tako stari grad.

Irina: Jeste, grad je iz III (trećeg) veka pre naše ere. Zvao se Singidunum. Dobio je ime Beograd u IX (devetom) veku kad su došli Sloveni.

Marko: Položaj grada je izvanredan.

Irina: Da, jer se nalazi na ušću dve velike reke.

Marko: Da li je ovo Sava ili Dunav?

Irina: Ova reka ispod tvrđave je Sava, a ova druga je Dunav.

Marko: Znači, stari grad je na desnoj obali Save i Dunava, a Novi Beograd se nalazi na levoj obali Save. Koliko mostova ima Beograd?

Irina: Pet mostova preko Save, a samo jedan preko Dunava.

Marko: Lepo je ovo ostrvo između Zemuna i Kalemegdana.

Irina: To ostrvo i Ada Ciganlija su beogradska izletišta.

Marko: Kako je lep pogled sa Kalemegdana!

Irina: Sa reke je još lepši!

Ušće, pogled sa kalemegdanske tvrđave, Beograd

Kalemegdanska tvrđava, Beograd

Spomenik Pobedniku, Kalemegdan, Beograd

Pogled sa kalemegdanske tvrđave, Beograd

REČI:

položaj	position, location	dve reke (reka)	two rivers (river)
razgledali su (razgledati)	they looked around (to look around)	ispod	under
tvrđavu (tvrđava)	fortress	ušće	confluence
tako	so	znači (značiti)	it means (to mean)
iz... veka (vek)	from the... century (century)	mostova (most)	bridges (bridge)
ere (era)	era	preko	across
dobio je (dobiti)	it got (to get)	između	between
Sloveni (Sloven)	Slavs (Slav)	izletišta (izletište)	picnic site (picnic site)
izvanredan, izvanredna, -o	remarkable, wonderful	pogled	view
		sa	from

A1 VEŽBE

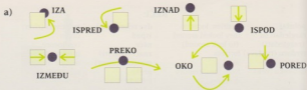
- 1 Između Novog i starog Beograda je Ada Ciganlija.

GENITIV - singular

od - do
pre - posle Koga?
kod
ispod Čega?
preko
između

muški i srednji rod	ženski rod
-OG / -EG -A dobrog druga	-E -E dobre drugarice
našeg grada	velike reke

Gledajte sliku i kaŕite gde se ŕta nalazi?

b) Zavrŕite reĕenice kao u primeru:

Mostovi preko su stari. (Sava)
 Mostovi preko Save su stari.

1. Ispred je park. (moja kuĕa)
2. On uvek sedi pored (prozor)
3. Ispod je velika prodavnica. (moj stan)
4. Autobusi idu na Novi Beograd preko (Brankov most)
5. Iza je tabla. (naŕ profesor)
6. Nisam mogla da nađem olovku, bila je ispod (tvoja knjiga)
7. Iznad je lepa slika. (moj sto)
8. Sedim između i (dobar drug i dobra drugarica)

c) Opiŕite zgradu gde stanujete. Upotrebite predloge: *ispred, iza, pored*

II Položaj Beograda je vrlo lep.

imenica + imenica (genitiv)

deo Beograda
obala Save
centar grada

Završite rečenice kao u primeru:

Staro ime je Singidunum. (naš grad)
Staro ime našeg grada je Singidunum.

- Položaj je lep. (moj grad)
- Ulice su male i uske. (stari grad)
- Drugovi su dobri studenti. (moja sestra)
- Brat je najbolji student
(moj drug, medicinski fakultet)
- Gramatika je teška. (srpski jezik)
- Kuća je vrlo stara i lepa. (naša drugarica)
- Najlepši deo je dnevna soba. (njegov stan)
- Roditelji (Nikola Popović) žive u Smederevu.

- III Dobio sam poklon od druga. Od koga?
Dobila sam pismo iz Rima. } Odakle?
Dobili smo razglednicu sa Kipra. }

Miloš: Dobio sam razglednicu od drugarice sa fakulteta. Ona je sa Kipra, iz Limasola. Na Kipru nemaju medicinski fakultet i ona studira u Beogradu od 2006. godine.

Stavite odgovarajuće predloge *iz, sa, od*

- Singidunum, staro ime grada je ... III veka.
- Divan je pogled ... reke.
- Dobila sam knjigu ... drugarice.
- Silvija je ... Italije.
- On je ... ostrva.
- Danas dolaze moji drugovi ... fakulteta.
- Ona je moja najbolja drugarica ... škole.

iz ⇔ u
sa ⇔ na

REČI:

iznad	above
ispred	in front of
iza	behind
pored	beside, next to
oko (okolo)	around (about)
Kipra (Kipar)	Cyprus
razglednica	postcard

B

TRG REPUBLIKE

U centru Beograda je Trg Republike, jedan od najljepših trgova u gradu. Na trgu je spomenik knezu Mihailu iz 1882. godine. To je prvi spomenik koji je srpski narod podigao jednom vladaru. Oko spomenika uvek ima mnogo mladih, naročito uveče. Iza njega je zgrada Narodnog muzeja, a sa desne strane je Narodno pozorište. Knez Mihailo je pomogao gradnju ovog pozorišta. Pozorište je otvoreno 30. oktobra 1869. godine. Nedaleko od Trga je i Knez-Mihailova ulica, omiljena ulica Beogradana.

*knez Mihailo Obrenović
(rođen 7. aprila 1823. godine - živio do 1868. godine)*

REČI:

Trg Republike (republika)	Republic square (republic)	naročito	especially
spomenik	monument, statue	sa strane (strana)	from the side (side)
knezu (knez)	to the prince (prince)	gradnju (gradnja)	construction
narod	people	nedaleko	not far
podigao je	they built (to build)	omiljena	favourite
(podići)		(omiljen, -a, -o)	
vladaru (vladar)	to the ruler (ruler)	Beogradana	Belgrade citizen's
		(Beograđanin)	(Belgradian)
		rođen, -a, -o	born

B1 VEŽBE

- 1 Trg Republike je jedan od najboljih trgova u gradu.

Genitiv - plural

	muški i srednji rod	ženski rod
Koga?	-IH -A dobrih drugova	-IH -A dobrih drugarica
Čega?	najboljih trgova	najboljih ulica

jedan od
jedna od • **GENITIV plurala**
jedno od

Dopunite rečenice kao u primeru:

Arhimed je (poznat matematičar)
Arhimed je jedan od najpoznatijih matematičara.

1. Pariz je na svetu. (lep grad)
2. Dunav je u Evropi. (velika reka)
3. Kalemegdan je u Beogradu. (stari park)
4. Bitlsi su (poznata rok grupa)
5. Mona Liza je (lepa slika)
6. Moskva je (veliki grad)

II

a) Koji je danas datum?

KOJI..?

Danas je 1.02.2007. godine.
(prvi februar dve hiljade sedme godine)

dan	mesec	godina
i	/	e

Pročitajte ove datume!

03.01.1991. godine
27.10.1989. godine
31.03.1874. godine
08.06.2000. godine
14.11.2006. godine

Koji } je datum danas?
je datum bio juče?
datum je Nova godina?

b) Lična karta

Pročitajte šta piše u ličnoj karti Milice Popović.
- Kažite datum i mesto (vašeg) rođenja?

III Kada i gde ste rođeni?

- Službenik:* Kada ste rođeni?
Milica: Rođena sam 14.01.1989. godine.
Službenik: Gde ste rođeni?
Milica: U Beogradu.
Službenik: Adresa stana?
Milica: Simina 9.
Službenik: Broj lične karte?
Milica: P 87603.

Kada...?

	dan	mesec	godina
	-og -eg	-a	-e
1.01.1971.	prvog	januara	hiljadu devetsto sedamdeset prve godine
2.02.1972.	drugog	februara	druge
3.03.1973.	trećeg	marta	treće
5.10.2000.	petog	oktobra	dvehiljadite godine
6.12.2001.	šestog	decembra	dve hiljade prve godine

Kada } ste rođeni?
 } ste počeli da učite srpski?
 } ste došli u Beograd?

IV Spomenik je omiljeno sastajalište Beograđana.
 Oko njega uvek ima mnogo mladih.

KO? ŠTA?
 (nominativ)

KOGA? ČEGA?
 (genitiv)

KO? ŠTA?
 (nominativ)

KOGA? ČEGA?
 (genitiv)

oko
 kod
 od - do
 pre - posle
 blizu - daleko od
 iza - ispred

ja
 ti
 on, ono
 ona

mene
 tebe
 njega
 nje

mi
 vi
 oni, one, ona

nas
 vas
 njih

Milica sedi u drugoj klupi.

Pored nje sedi Vesna, a iza njih obično sedi Marko.

- Ispred koga sedi Milica?
- Pored koga sedi Vesna?
- Koji drugovi (drugarice) sede oko vas?

REČI:

rođenja (rođenje)
 lična karta

birth
 ID card

sastajalište
 u klupi (klupa)

meeting place
 at the desk (desk)

11.

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja

1. Gde se nalazi Beograd?
2. Gde se nalazi Kalemegdan?
3. Odakle je divan pogled na Beograd?
4. Gde se nalazi Ada Ciganlija?
5. Koji je jedan od najlepših trgova u Beogradu?
6. Šta se nalazi na trgu?

II Stavite reči u zagradi u odgovarajući oblik

1. Dobio sam pismo od (dobar drug)
2. Svakog dana sam kod (kuća)
3. Idem u subotu kod (dobra drugarica)
4. Danas niko ne sedi ispred (naš profesor)

III Stavite zamenice u genitiv

1. Juče sam bila kod (ona)
2. Sedim ispred (on)
3. Oko ima mnogo interesantnih ljudi. (ja)
4. Dobio sam pismo od (oni)
5. Stanujem blizu (vi)

IV Napišite rečima ove datume

1. 1.01.1981.
2. 7.06.1963.
3. 3.11.1995.

V Odgovorite na pitanja

1. Kada ste rođeni?
2. Kada ste došli u Beograd?
3. Kada je Nova godina?
4. Koje je vaše mesto rođenja?
5. Koji je broj vašeg pasoša?

VI Stavite reči u zagradi u odgovarajući oblik

1. Čitao sam mnogo (lepe knjige)
2. Koliko imate? (slobodni dani)
3. Upoznala sam nekoliko (vaši prijatelji)
4. U našoj grupi ima malo (grčki studenti)

DVANAESTA LEKCIJA

A

Beograd, 20. decembar

Draga Ana,
Nedelja je i pada sneg. Ceo dan sam kod kuće. Mislim o tebi.
Zašto mi nisi odgovorila na dva pisma? Da li je sve u redu kod tebe?
Ja ću provesti zimski raspust sa roditeljima i bratom u našoj kući na
Kopaoniku. Ostaćemo tamo dve nedelje. Ako možeš, dođi kod nas. Tereni
za skijanje su izvanredni i biće dosta snega. Skijaćemo se po ceo dan.
Uveče ćemo izlaziti sa mojim prijateljima. Oni su vrlo simpatični. Biće
nam lepo. Piši mi odmah.

Nadam se da ćemo se uskoro videti.

Tvoja Milica

REČI:

pada sneg	it's snowing	dosta	enough
nisi odgovorila (odgovoriti)	you haven't answered (to answer)	skijaćemo se (skijati se)	we'll ski (to ski)
ću provesti (provesti)	I'll spend (to spend)	ćemo izlaziti (izlaziti)	we'll go out (to go out)
raspust	school holiday	uskoro	soon
ostaćemo (ostati)	we'll stay (to stay)	videti se	see each other
za skijanje (skijanje)	for skiing (skiing)	nadam se (nadati se)	I hope (to hope)

IZRAZI:

po ceo dan all day long

A1 VEŽBE

FUTUR - buduće vreme

I HTETI

ja	hoću	mi	hoćemo
ti	hoćeš	vi	hoćete
on	} hoće	oni	} hoće
ona			
ono			
ona	} hoće	one	} hoće
ono			

a)

Ja ću + infinitiv	
Ja ću ostati.	Ja neću ostati.
Da li ću ostati?	

Napišite futur glagola BITI

ja	ću ostati	ja
ti	ćeš ostati	ti
on	} će ostati	on	}
ona			
ono			
mi	ćemo ostati	mi
vi	ćete ostati	vi
oni	} će ostati	oni	}
one			
ona			

b) **OSTAĆI** + ću, ćeš, će. . .

ostaću	ostaćemo	<i>biću</i>
ostaćeš	ostaćete
ostaće	ostaće

II Stavite glagole u druge oblike futura kao u primeru:

Ja ću ostati kod kuće.

Ostaću kod kuće.

1. Ja ću živeti u gradu.
.....
2. On će biti lekar.
.....
3. Mi ćemo gledati fudbal.
.....
4. Oni će piti kafu posle ručka.
.....
5. Ti ćeš me čekati.
.....
6. Vi ćete čitati lekciju.
.....
7. One će studirati u Beogradu.
.....
8. Oni će provesti* odmor na Kopaoniku.
.....

*U govornom jeziku može i: Oni će **da provedu** odmor...

III

- a) *Miloš:* Da li ćeš biti kod kuće posle podne?
Ivan: Mislim da ću biti, zašto pitaš?
Miloš: Hteo sam da dođem kod tebe.
Ivan: Dobro, dođi. Čekaću te.
- Da li ćete sutra uveče biti kod kuće?
 - Kada ćete danas biti kod kuće?
 - Gde ćete biti u subotu?
- b) *Ivan:* Ja ću studirati medicinu. Biću lekar. Ostaću u Beogradu oko 7 godina. Posle studija živeću u gradu gde sam rođen. Radiću u bolnici.

A vi?

c) Danas pre podne će biti suvo i sunčano, a sutra će biti oblačno, hladno i padaće kiša.

- Šta mislite kakvo će vreme biti sutra?

- Da li će padati kiša posle podne?

IV Kome je hladno?

Milan: Hladno mi je. Da li je i tebi hladno?

Vesna: Hajde da šetamo. Biće nam toplije.

- Da li vam je hladno u Beogradu?

- Da li će vam biti hladno napolju?

- Kome je sada toplo?

- Da li vam je juče bilo hladno?

REČI:

hladno	cold
suvo	dry
sunčano	sunny
oblačno	cloudy
kiša	rain
napolju	outside

12.

B

Novi Sad, 25. decembar

Draga Milice,

Izvini što ti dugo nisam pisala. Bila sam vrlo zauzeta. Mnogo sam učila. Retko sam izlazila. Sad je sve mnogo bolje i lakše. Škola je gotova i raspust je počeo. Novu godinu ću čekati kod kuće. Doći će moji prijatelji i gosti mojih roditelja. Biće lepo i zabavno.

Hvala ti na pozivu, ali na žalost ove godine neću moći da idem na skijanje. Nadam se da ćemo ići zajedno sledeće godine. Doći ću u Beograd krajem januara. Ostaću desetak dana. Verovatno ću doći kolima. Tata je obećao da će me voziti. Poći ćemo iz Novog Sada kasno posle podne.

Kod nas sada duva vetar. Danima je oblačno, bez sunca. Vrlo je hladno, mnogo hladnije nego prošle godine. Nadam se da će uskoro biti malo toplije.

Pozdravi mamu, tatu i brata, a tebe voli

Ana

REČI:

bolje (dobro)	better (good)	obećao je (obećati)	he promised (to promise)
lakše (lako)	easier (easy)	voziti	to drive
gotova (gotov, -a, -o)	over	duva (duvati)	is blowing, to blow
zabavno	fun	vetar	wind
na pozivu	for the invitation	danima (dan)	for days (day)
(poziv)	(invitation)	bez	without
verovatno	probably	sunca (sunce)	the sun (sun)
tata	daddy		

IZRAZI:

ove godine	this year	krajem januara	by the end of January
sledeće godine	next year	Pozdravi mamu..!	Say hello to your mom!
prošle godine	last year		

B1 VEŽBE

I Ići ćemo kod drugarice.

Futur glagola na "ći" (ići, doći, stići...)

- a) ja ću + infinitiv
ja ću ići / doći / stići
- b) infinitiv + ću, ćeš, će...
ići ću / doći ću / stići ću

EXIT
festival

Novi Sad

Petrovaradinska tvrđava

Odgovorite prema tekstu lekcije:

1. Kada će Ana doći u Beograd?
2. Kako će doći?
3. Kada će poći iz Novog Sada?
4. Da li znamo kada će Ana stići u Beograd?

- Uskoro će odmor (raspust, praznik). Razgovarajte o tome sa drugom.

Upotrebite glagole: *ići, doći, poći, stići*

II Mnogo je hladnije nego prošle godine.

toplo	hladno	dobro	loše	brzo	sporo
toplije	hladnije	bolje	gore	brže	sporije
najtoplije	najhladnije	najbolje	najgore	najbrže	najsporije
malo	mного	retko	često	rano	kasno
manje	više	ređe	češće	ranije	kasnije
najmanje	najviše	najređe	najčešće	najranije	najkasnije

- a) Sada je novembar mesec i hladno je. U decembru će biti hladnije.
Najhladnije će biti u januaru. Prošle godine je bilo najhladnije u februaru.

- Da li je sada u vašoj zemlji toplo?
- Kada je kod vas najtoplije, a kada najhladnije?
- Da li je juče bilo hladno?
- Da li će sutra biti toplije?

Hladno je.	Nije hladno.
Bilo je hladno.	Nije bilo hladno.
Biće hladno.	Neće biti hladno.

- b) Dopunite rečenice kao u primeru:

U julu je toplo, a u januaru
U julu je toplo, a u januaru hladno.

1. Kad je toplo spavam dobro, a kad je hladno spavam
2. U gradu vozimo sporo, a na auto-putu
3. Kad smo bili mladi izlazili smo često, a sada izlazimo
4. Juče je malo učio, zato danas uči
5. Sad je sve lako, a pre mesec dana bilo je

II Kako on vozi? - Vozi brzo.

dobro, loše, brzo, sporo, sigurno

Izaberite prilog i kažite:

- Kako vi vozite?
- Kako vozi vaš drug, otac, majka?
- Kako voze Beograđani?
Italijani, Grci, Nemci?
muškarci u vašoj zemlji?
žene u vašoj zemlji?

REČI:

sporo

slowly

Katedrala, Novi Sad

C

VREMENSKA PROGNOZA

Vremenska prognoza za januar.

U periodu od 1. do 15. januara biće hladno. Maksimalna temperatura od 0 do 3 stepena, a minimalna od -10 do -2. Padaće sneg. Ujutro magla. Od 15. januara do 1. februara biće oblačno, suvo i malo toplije. Najniža temperatura od -3 do 0, a najviša dnevna od 1 do 6 stepeni.

Gledajte sliku A i B i kažite kakvo će vreme biti.

sunce - sunčano
 vetar - vetrovito
 oblak - oblačno
 kiša - kišovito
 magla - maglovito

12.

Šta znače ovi simboli? Napišite ćirilicom:

REĆI:

u periodu (period)	for the period (period)	stepena (stepen)	degrees (degree)
maksimalna (maksimalan, -a, -o)	maximum	minus	minus
minimalna (minimalan, -a, -o)	minimum	magla	fog
		nevreme	storm

IZRAZI:

vremenska prognoza weather forecast

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja

1. Šta ćete raditi večeras?
2. Da li ćete čitati knjigu?
3. Kada ćete piti kafu?
4. Da li će vaši roditelji učiti srpski?
5. Kuda ćete ići u subotu?
6. Da li ćete doći sutra na čas?

II Promenite oblik futura kao u primeru:

Ja ću čitati novine.
Čitaću novine.

1. Mi ćemo učiti srpski jezik godinu dana.
2. U subotu ću biti ceo dan kod kuće.
3. Ja ću studirati u Beogradu.
4. Oni će ostati kod druga posle ručka.
5. Sutra će padati kiša.

III Stavite glagol u oblik negativa kao u primeru:

Ja ću živeti u gradu/selo.
Ja neću živeti u selu.
Neću živeti u selu.

1. Ja ću biti lekar/profesor.
2. Mi ćemo ostati u Beogradu dve godine/četiri godine.
3. Ona će studirati tehniku/medicinu.
4. On će voziti brzo/sporo.
5. Oni će putovati sledeće nedelje/ove nedelje.

IV Dopunite rečenice superlativom kao u primeru:

Njegovi drugovi **dobro** govore engleski, ali Miloš govori
Njegovi drugovi dobro govore engleski, ali Miloš govori najbolje.

1. Mi **brzo** jedemo, ali ti jedeš
2. U našoj porodici svi **mного** govore, ali Milica govori
3. U julu je uvek **toplo**, ali danas je
4. U gradu svi treba da voze **sporo**, ali ona vozi

V Precrtajte neodgovarajuće priloge kao u primeru:

Ona vozi: *brzo, retko, toplo, pažljivo, uveče, peške*

1. Oni žive: *zabavno, hladno, lepo, toplo, loše, često, suvo*
2. Mi idemo: *peške, brzo, sporo, hladno, uvek, često, dobro*
3. Sutra će biti: *toplo, hladno, uvek, često, lepo, sunčano, oblačno*

Narodno pozorište, Beograd

I DOPUNITE REČENICE GLAGOLIMA U PERFEKTU

Marko Pertini (otići) u Rim. Tamo (ostati) nedelju dana. (biti) kod roditelja u jednom malom mestu blizu Rima. Svakog dana (ići) kolima u Rim na posao. Uveče (sedeti) i (razgovarati) s prijateljima i roditeljima. Pre dva dana (stići) u Beograd. Prijateljima je (doneti) neke poklone.

II STAVITE SLEDEĆE REČENICE U PERFEKAT

- Često putujemo kolima u Italiju.
- Treba da dođe jedna moja drugarica.
- Šta rade tvoji roditelji?
- Koliko lekcija moraš da naučiš?
- Zašto ne dođeš kod nas?
- On ne zna da piše ćirilicu.

III IZABERITE TAČNU REČENICU

Primer: Ti mnogo radite. Ti si mnogo radiš. Ti mnogo radiš.

1. Da li ste bila u Italiji? ☐	4. Hoću da bio profesor. ☐
Da li ste bili u Italiji? ☐	Hoću da budu profesor. ☐
Da li ste bio u Italiji? ☐	Hoću da budem profesor. ☐
2. Nikad nismo bili u ovom parku. ☐	5. Trebaš da dođeš kod mene. ☐
Nikad nismo bili u ovaj parku. ☐	Treba da dođeš kod mene. ☐
Nikad nismo bili u ovog parka. ☐	Trebao da dođeš kod mene. ☐
3. Morao sam da učio mnogo. ☐	6. Na poslu je svakog dana od 7 do 2. ☐
Morao sam da učiti mnogo. ☐	Na posao je svakog dana od 7 do 2. ☐
Morao sam da učim mnogo. ☐	Na posla je svakog dana od 7 do 2. ☐

IV DOPUNITE REČENICE

1. Ana želi da živi u (lep, mali grad)
2. Miloš želi da živi u (moderan, veliki grad)
3. Ona voli da kupuje u (ova velika prodavnica)
4. Bio sam u (lepi, stari gradovi)
5. Moji prijatelji su bili u (Pariz, London, Moskva, Tokio)
6. Ona stanuje na a ja na (prvi/treći sprat)

VI NAPIŠITE JEDNU REČENICU U PREZENTU I JEDNU U PERFEKTU SA GLAGOLOM POMOĆI

.....
.....

VII DOPUNITE TABELU

pridev	komparativ	superlativ
jeftin		
	skuplji	
		najlepši
lak		
		najmanji
	veći	
	bolji	

VIII PROMENITE REČENICE KAO U PRIMERU:

Miloš je bolji student nego Ivan.
Miloš je bolji student od Ivana.

1. Moj drug je stariji nego ja.
2. Decembar je hladniji nego novembar.
3. Matematika je teža nego fizika.
4. Mi smo brži nego vi.

I DOPUNITE REČENICE REČIMA U ZAGRADI

1. Marko priča kako je bilo u Italiji. (prijatelji)
2. Doneo je domaće vino. (Nikola)
3. Silvija je dala čašu vode. (Nada)
4. Kupio je neke knjige. (Miloš i Milica)
5. Milica je pokazala nove knjige. (drugarice)

II NAPIŠITE DATIV LIČNIH ZAMENICA

(ja)	<i>meni, mi</i>	(mi)
(ti)		(vi)
(on, ono)		(oni, one, ona)
(ona)		

III ZAMENITE PODVUČENE REČI ZAMENICOM

Primer: Miloš je rekao nešto drugu.
Miloš mu je nešto rekao.

1. Objasnio je drugovima jedan težak zadatak.
Objasnio je jedan težak zadatak.
2. Marku je žao što Milica i Miloš nisu došli.
Žao je što Milica i Miloš nisu došli.
3. Pričala sam Milici o Rimu.
Pričala sam o Rimu.
4. Ona je pokazala drugaricama nove kasete.
Ona je pokazala nove kasete.

IV NAPIŠITE AKUZATIV LIČNIH ZAMENICA

(ja)	<i>mene, me</i>	(mi)
(ti)		(vi)
(on, ono)		(oni, one, ona)
(ona)		

V IZABERITE TAČNU REČENICU

1. Tražim jedan dobar drug. ☐	2. Moji prijatelji imaju novu kuću. ☐
Tražim jednog dobrog druga. ☐	Moji prijatelji imaju novom kućom. ☐
Tražim jednom dobrom drugu. ☐	Moji prijatelji imaju novu kuća. ☐
3. Ko je čekao starim prijateljima? ☐	4. Nisam video novi knjige. ☐
Ko je čekao starih prijatelja? ☐	Nisam video nove knjige. ☐
Ko je čekao stare prijatelje? ☐	Nisam video nova knjige. ☐
5. Kada ćeš doći kod mnom? ☐	6. Sedeo je pored nas. ☐
Kada ćeš doći kod meni? ☐	Sedeo je pored nama. ☐
Kada ćeš doći kod mene? ☐	Sedeo je pored naš. ☐

VI KAKAV JE..? KAKVA JE..? IZABERITE PRIDEVE:

veseo, uredan, žut, zgodan, pametan, visok, niskog rasta, nizak, smeđ, plav, dug, kratak, velik, mali, star, mlad

- Opišite druga *Moj drug je*
- Opišite jednu drugaricu
- Napišite nešto o vašem gradu
- Opišite vašu sobu

VII ŠTA JE OVO?

VIII NAPIŠITE GDE STE JUČE BILI I ŠTA STE RADILI?

.....

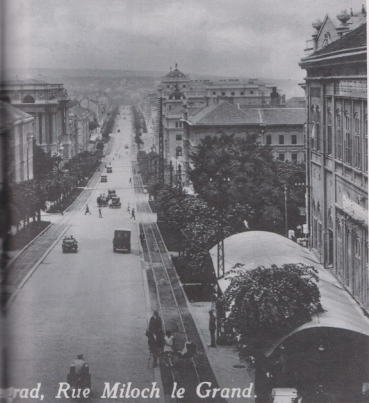
.....

.....

Београд, Милоша Великог улица. В

1930.

Belgrade, Rue Miloch le Grand.

A

KUPOVINA

Silvija je u prodavnici. Kupuje haljinu.

Prodavačica: Izvolite!

Silvija: Videla sam jednu bordo haljinu u izlogu, ali je ne vidim ovde.

Prodavačica: Da li je to ova haljina?

Silvija: Ne, nije. Mislim da je to ona, tamo pored ogledala.

Prodavačica: Hoćete li da je probate? Ovo je broj 40.

Silvija: Da, ja nosim taj broj. Kakav je sastav?

Prodavačica: Samo trenutak da pogledam, sedamdeset odsto je vuna, a trideset odsto je svila.

Silvija: Probaću i bordo i onu plavu.

Prodavačica: Koju ste izabrali?

Silvija: I jedna i druga su lepe, ali uzeću plavu.

Prodavačica: Kako plaćate, karticom ili gotovinom?

Silvija: Gotovinom.

Prodavačica: Onda imate popust deset odsto.

sedamdeset odsto
= 70 %

ovaj, ova, ovo
onaj, ona, ono

ovde

tamo

ona tašna

ova tašna

REČI:

kupovina	shopping	izabrali ste (izabrati)	you chose (to chose)
kupuje (kupovati)	she is buying (to buy)	plaćate (plaćati)	you are paying (to pay)
haljinu (haljina)	dress	karticom (kartica)	with credit card (credit card)
ona (onaj, ona, ono)	that	gotovinom (gotovina)	in cash (cash)
ogledala (ogledalo)	mirror	popust	discount, reduction
nosim (nositi)	I wear (to wear)		
odsto	percent		
vuna	wool		
svila	silk		

IZRAZI:

Kakav je sastav? What's it made of?

A1 VEŽBE

I Mladić nosi sivu košulju.

ODEĆA I OBUĆA

košulja
kremata
sako
pantalone
cipele
čarape
mantil

čarape patike

duks jakna patike

farmerke

majica
suknja
tašna

Gledajte slike i kažite:

- Šta nosi mladić?
- Šta nosi devojka?
- Šta vi nosite sada?
- Koju odeću volite da nosite?

II Silvija je probala i plavu i bordo haljinu.

Dopunite rečenice kao u primeru:

Volim boju. (plava)
Volim plavu boju.

bordo, bež braon, teget roze, tirkis	} mantil haljina odelo
--	------------------------------

1. Kupio sam (smeđ, cipele)
2. Nosila je (beo, bluza i siv, suknja)
3. Videli smo u izlogu lep (siv, sako)
4. Silvija je probala i (crn, plav, farmerke)
5. Volim (plav, braon, žut, boja)

III Razgovarajte prema modelu

Prodavac :

- Izvolite, šta želite?
- Koji broj nosite?
- Trenutak, da vidim. Želite li svetloplave ili tamnoplave?
- Da. Izvolite, probajte!
Da li su dobre?
- Da. Mislim da će ove biti dobre.

Kupac:

- Farmerke.
- 30/34
- Imate li crne?
- Široke su i duge.
Imate li manje?

Rad u paru

- Jedan student je kupac, a drugi prodavac: a) kupujete džemper
b) kupujete haljinu

REČI:

odeća	clothes	džemper	jumper, sweater
obuća	footwear	bluza	blouse
mantil	coat	suknja	skirt
sako	jacket	jakna	jacket (for cold weather)
košulja	shirt	duks	sweatshirt
pantalone	trousers	farmerke	jeans
čarape	socks	patike	trainers
cipele	shoes	kupac	customer, buyer

B

ŠTA OBUĆI ZA ROĐENDAN

Vesna je došla kod Milice. Večeras idu kod drugarice na rođendan.

Milica: Šta si kupila Ani?

Vesna: Kupila sam joj lep poklon. Imam nešto i za tebe.

Milica: Šta?

Vesna: Ovu maramu.

Milica: Lepa je, sviđa mi se! Mnogo ti hvala.

Milica je otvorila ormar i gleda šta da obuče.

Vesna: Ta crvena haljina ti lepo stoji. Zašto je ne obučeš?

Milica: Tanka je. Bojim se da će mi biti hladno.

Vesna: A ova bela suknja?

Milica: Ne nosim je već dve godine. Staromodna je. Obući ću sako i pantalone sa ovom belom bluzom.

Vesna: Možda će ti biti toplo.

Milica: To nije problem, skinuću sako. Sačekaj još malo. Biću gotova za pet minuta.

moderan ≠ staromodan

REČI:

obući	to put on (clothes)	staromodna	old-fashioned
rođendan	birthday	(staromodan, -a, -o)	
poklon	present	skinuću	I will take off
maramu (marama)	scarf	(skinuti, skinem)	(to take off, I take off)
sviđa mi se	I like it	gotova (gotov, -a, -o)	ready
(svidati se)	(to like)		
ormar	wardrobe		

IZRAZI:

Lepo ti stoji!	It suits you!
Zašto je ne obučeš?	Why don't you put it on?
Sačekaj još malo.	Wait a moment.
Bojim se.	I'm afraid.

B1 VEŽBE

I Milici se sviđa ova haljina.

Sviđa mi se.
Sviđa joj se ova haljina.

Ne sviđa mi se.
Ne sviđa joj se.

Ne sviđa mi se.
Meni se ne sviđa.

KOME? ŠTA?

Sviđa mi se ova haljina.

ti

mu

joj

nam

vam

im

Meni se sviđa ova haljina.

Tebi

Njemu

Njoj

Nama

Vama

Njima

Sviđaju mi se ove cipele.

ti

.....

.....

Meni se sviđaju ove cipele.

Tebi

.....

.....

Dopunite kao u primeru:

a) ja / bluza
Sviđa mi se bluza.

1. ona / francuski jezik
2. mi / Kalemegdan
3. ti / crne cipele
4. one / rok muzika
5. on / ovaj džemper
6. oni / beogradski parkovi

b) ja / novi student
Sviđa mi se novi student

1. ti / moja drugarica
2. vi / kolege
3. ja / ljudi u Beogradu
4. one / novi profesor
5. mi / vaši drugovi
6. on / moja sestra

II Milice, lepo ti stoji ova crvena haljina!

Kako mi stoji?

A meni?

Pogledajte slike i kažiite kako im stoji...

Upotrebite priloge: *lepo, loše, odlično, divno, grozno*

III Šta obući za rođendan?

obući

obučem

obučeš

obuće

obučemo

obučete

obuku

(obukao, obukla, obuklo)

- Šta ste obukli danas?
- Da li uveče izaberete šta ćete obući ujutro?
- Šta ćete da obučete za rođendan?
pozorište?
školu?

IV Imam nešto za tebe.

(ja) - za mene
(ti) - za tebe
(on, ono) - za njega
(ona) - za nju

(mi) - za nas
(vi) - za vas
(oni, one, ona) - za njih

Za koga je kafa
bez šećera?

Za gospodina.
Ova sa šećerom je za
gospođicu, a sok je za mene.

Dopunite rečenice kao u primeru:

Ova haljina je za (ti)
Ova haljina je za tebe.

1. Knjiga je najbolji poklon za (on)
2. Za nema problema. (vi)
3. Imam mnogo knjiga. Uvek nađem vremena za (one)
4. Ova slika je vrlo lepa, ali nema mesta za (ona)
5. Imam nekoliko pitanja za (vi)
6. Telefon zvoní. Nije za (ja). Sigurno je za (ti)
7. Kafa je za tatu, a čaj je za (mi)

C

GDE VOLITE DA KUPUJETE?

- 1 Dopunite dijalog između prodavca i kupca.
Pronadite odgovore iz kolone B i dopunite kolonu A

A

Prodavac: Izvolite, šta želite?

Kupac:

Prodavac: Za koga?

Kupac:

Prodavac: Da li vam se sviđa neki model?

Kupac:

Prodavac: Koji broj nosite?

Kupac:

Prodavac: Želite li da ga probate?

Kupac: Da. Gde je kabina?

Prodavac:

Kupac: Da li je 100% vuna?

Prodavac:

Kupac: Mislim da je veliki za mene.
Imate li manji?

Prodavac:

Kupac: Sviđa mi se. Uzeću ga.

Prodavac: Da li plaćate gotovinom?

Kupac:

B

- Onaj plavi u izlogu.
- Ne, ima 30 odsto pamuka.
- Evo, ovaj je manji, ali je malo tamniji.
- Broj 52.
- Tamo, pored ogledala. Slobodna je.
- Džemper.
- Za mene.
- Ne, karticom.

II Где волите да купујете?

- A: Купујем у продавницама у центру града. Тамо су ствари скупље, али боље.
- B: Близу моје куће је велики тржни центар са много бутика. Тамо могу да нађем најмодерније ствари.
- Ц: Волим да купујем у робној кући. Све могу да нађем на једном месту. У приземљу је обично и велика самовослуга.

РЕЋИ:

модел	model
памука (памук)	of cotton (cotton)
тржни центар	shopping centre, mall
бутика (бутик)	boutique
у робној кући (робна кућа)	in a department store (department store)
самовослуга	supermarket

C1

a) Слушајте

b) Понављање лекције

Sledeći tekst napiшите ćirilicom:

Neki ljudi kupuju samo u prodavnicama u centru grada. Mladi najčešće kupuju u tržnim centrima. Neki više vole robne kuće jer sve mogu da nađu na jednom mestu.

.....

.....

.....

.....

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite prema tekstu lekcije

1. Ko je otišao u kupovinu?
2. Šta želi da kupi Silvija?
3. Koju je haljinu probala?
4. Koji broj nosi Silvija?
5. Da li je kupila plavu haljinu?

II Dopunite rečenice kao u primeru:

Sviđa crni duks. (on)
Sviđa mu se crni duks.

1. se sviđa ova lekcija. (oni)
2. Sviđaju se novi modeli. (ona)
3. Ne sviđa se ovaj tržišni centar. (ja)
4. se ne sviđa ovaj program. (vi)

III Dopunite rečenicu kao u primeru:

Obukla je (žuta bluz)
Obukla je žutu bluzu.

1. Najviše volim da nosim (plave farmerke)
2. Još nisam obukla (nova crna haljina)
3. Toplo je. Skinuću (ovaj džemper)
4. Kupiću one (crne cipele)
5. Volim (bež i zelena boja)
6. Daj mi (ta zelena košulja)
7. Hoćete li da probate? (manji džemper)

ČETRNAESTA LEKCIJA

A

PIJACA

U Beogradu ima nekoliko zelenih pijaca. Na njima seljaci iz okolnih sela prodaju sveže voće, povrće, jaja, sir, kajmak... Pijace rade svakog dana, ali subotom i nedeljom ima najviše robe, a i kupaca. Na pijacama se nalaze i pekare, prodavnice mesa i ribe.

Kupac: Pošto je spanać?

Seljak: Sto dinara.

Kupac: A krompir?

Seljak: Dvadeset i pet dinara.

Kupac: Skupo je. Može li jeftinije?

Seljak: Ako kupiš "na više" - dvadeset dinara.

Kupac: Izmerite mi kilogram spanaća, kilogram crnog luka, pola kilograma šargarepe i pet kilograma krompira.

Pošto je? = Koliko košta?

REČI:

pijaca	market	robe (roba)	goods
seljaci (seljak)	farmers (farmer)	pekare (pekara)	bakery
okolnih (okolni, -a, -o)	surrounding	ribe (riba)	fish
prodaju	they are selling	spanać	spinach
(prodavati)	(to sell)	krompir	potato
sveže (svež, -a, -e)	fresh	crnog luka	of onion
voće	fruit	(crni luk)	(onion)
povrće	vegetables	šargarepe	carrots
jaja (jaje)	eggs (egg)	(šargarepa)	(carrot)
kajmak	Serbian cream		
	cheese		

IZRAZI:

izmerite mi
"na više"

Can I have...
in larger quantities, in bulk

Devojka u tradicionalnoj narodnoj nošnji

A1 VEŽBE

I Seljaci iz okolnih sela prodaju voće i povrće.

srednji rod

(nominativ = akuzativ = vokativ)

singular plural

N. selo sela

G. sela sela

D. selu selima

A. selo sela

V. selo sela

I. selom selima

L. selu selima

Napišite sve oblike imenice **more**

singular plural

N.

G.

D.

A.

V.

I. *morem*

L.

Stavite imenice srednjeg roda u odgovarajuće oblike kao u primeru:

Sutra putujem u (selo)

Sutra putujem u selo.

voće
povrće
cveće } je lepo

- Seljaci prodaju (voće i povrće)
- Na pijaci možemo kupiti (sveže meso)
- Seljaci su iz (okolna sela)
- Pijace se nalaze na u gradu. (razna mesta)
- Koje volite? (cveće)

II Izmerite mi kilogram spanaća.

nominativ

spanać sok

čokolada voda

meso mleko

genitiv

kilogram spanaća

1/2 kilograma čokolade

5 kilograma mesa

litar soka

2 litra vode

5 litara mleka

Ovo je vaša lista za kupovinu. Treba da kažete prodavcu koliko želite...

- Dajte mi... spanać (2kg), mleko (2l), šargarepa (1/2kg),
sok (litar), sir (600gr), meso (800gr)

III VOĆE

lubenica

25

đinja

POVRĆE

Da li su dinje, lubenice i paradajz voće ili povrće?

Rad u paru

- Na pijaci ste ili u prodavnici
- Kupujete voće i povrće

Razgovarajte prema sledećem modelu:

- A: Koliko koštaju jabuke?
B: Pedeset dinara.
A: Mnogo je skupo! Može li jeftinije?
B: Dobro, četrdeset pet dinara.
A: Izmerite mi kilogram, molim vas.

krompir

pasulj

B

SAMOPOSLUGA

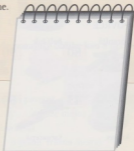
Neke stvari kao hleb, mleko, jogurt kupujemo svakodnevno. Najčešće odlazimo u samoposluge koje se nalaze u blizini. U samoposlugama je veliki izbor hrane, ali i drugih stvari. Tu su: slatkiši, piće, deterdženti, posude...

Mladić: Da li smo uzeli sve što je potrebno za večeras?

Devojka: Čini mi se da je sve u korpi: meso, brašno, margarin, sirće, so, pirinač. Idemo na kasu.

Mladić: Ti stani u red, a ja idem da uzmem još jednu flašu crnog vina.

Šta kupujete svakodnevno u samoposluzi?
Pozvali ste goste. Napišite listu kupovine.

REČI:

jogurt	yogurt	siće	vinegar
svakodnevno	every day	potrebno je	needed
izbor	choice	u korpi	in the basket
hrane (hrana)	of food (food)	(korpa)	(basket)
slatkiši	sweets	brašno	flour
deterdženti	washing powder	margarin	margarine
posude	plates and dishes	pirinač	rice
so	salt	na kasu (kasa)	cash desk

IZRAZI:

čini mi se	it seems to me
u blizini	nearby
Stani u red!	Join the queue!

B1 VEŽBE

- I Milice, molim te, daj mi čašu soka, a tati šolju mleka.

čaša vode	Dajte mi čašu vode.
šolja brašna	šolju brašna.
flaša vina	flašu vina.
kašika šećera	kašiku šećera.

čaša
šolja
viljuška
tanjir
nož
kašika

Dopunite rečenice kao u primeru:

Idem da uzmem još (jedna flaša crnog vina)
Idem da uzmem još jednu flašu crnog vina.

1. Kupi (flaša ulja)
2. Stavi u jaja (kašika šećera)
3. Dajte mu (čaša soka)
4. Molim vas (čaša hladne vode)
5. Pre spavanja popijem (šolja toplog mleka)

- II Šta je potrebno za ručak?

- potreban je spanać	potrebni su spanać i šargarepa
- potrebna je šargarepa	potrebne su paprike
- potrebno je meso	potrebna su jaja

- a) Šta je potrebno za dobar sendvič: (puter, hleb, sir . . .)
- b) Šta je potrebno za putovanje u stranu zemlju: (karta, pasoš, viza, novac)

Dopunite rečenice pridevom *potreban*, *-a*, *-o*

1. Za salatu od krompira je krompir.
2. Da li vam je ulje za to jelo?
3. Nije mi sirće, uzeću limun.
4. Koje knjige su za vaš fakultet?
5. Da li je viza za Srbiju?
6. Ova knjiga mi je za diplomski ispit.

REČI:

- III Kažite recept za salatu koju volite

ulje oil

С

ПРЕБРАНАЦ

Пребранац је наше народно јело. Ево рецепта:

- Добро скувати пола килограма пасуља. Исећи пола килограма црног лука и испржити на уљу. Ставити једну кашику црвене паприке, со и мало бибера у лук. Све помешати и пећи у пећници. Можете јести топло и хладно.

Ово је рецепт за четири особе.

- Кажите нам рецепт за неко ваше јело
- Запишите рецепт који вам се свиђа

РЕЋИ:

јело	dish	бибер	pepper
рецепт	recipe	помешати	to mix
исећи	to cut into small pieces	пећи	to bake
скувати	to boil	у пећници	in an oven
испржити	to fry	(пећница)	(oven)
ставити	to put	особе (особа)	people (person)

Napišite odgovarajuće glagole ispod slika:

kuvati
seći
staviti biber i so
peći
pržiti

lonac

dasaka

tiganj

14.

pecna

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice imenicama srednjeg roda u odgovarajućem obliku

On je sa (selo)

On je sa sela.

1. Da li živite u? (ovo selo)
2. Volite li pite sa? (meso)
3. Mnogo volim (ovo mesto)
4. Koje volite? (voće)
5. Jedete li redovno? (sveže voće)
6. Volim (crveno cveće)

II Odgovorite na pitanja

1. Idete li na pijacu?
2. Šta ljudi obično kupuju na pijaci, a šta u samoposluzi?
3. Zašto Beograđani najradije kupuju na pijacama?
4. Koje stvari svakodnevno kupujete?
5. Da li je voće i povrće jeftinije na pijaci?
6. Da li subotom i nedeljom kupujete "na više"?

III Dopunite rečenice

1. Kupio sam kilogram (meso), 200 grama (kafa),
litar (mleko)
2. Za ovo jelo potrebno je: čaša (ulje), 250 grama
(brašno), 300 grama (sir), jedno (jaje),
malo (biber)
3. Dajte nam 3 flaše (pivo), pola litra (vino),
litar (kisela voda), dve (kafa)

PETNAESTA LEKCIJA

A

KOD LEKARA

Medicinska sestra: Udite, molim vas.

Lekar: Sedite. Kako se osećate?

Bolesnik: Ne osećam se dobro.

Bolestan sam već nekoliko dana.

Boli me glava, ne mogu da spavam.

Imam i temperaturu.

Lekar: Zašto niste došli ranije?

Bolesnik: Lečio sam se sam. Pio sam čajeve i aspirine, ali sada me boli i stomak.

Lekar: Skinite se da vas pregledam.

Dišite duboko! Pluća su u redu, pritisak je malo povišen.

Bolesnik: Doktore, da li je nešto ozbiljno?

Lekar: Imate grip, a i grip može biti ozbiljna bolest. Morate ležati i redovno uzimati lekove. Napisaću vam recept.

Bolesnik: Hvala, doktore. Do viđenja.

REČI:

osećate se (osećati se)	you are feeling (to feel)	pluća	lungs
bolesnik	patient	pritisak	(blood) pressure
boli (boleti)	it hurts (to hurt)	povišen, -a, -o	increased
glava	head	ozbiljno	seriously
lečio sam se sam (lečiti se)	I took some medication on my own (to treat)	ozbiljna	serious
čajeve (čaj)	tea	(ozbiljan, -a, -o)	
aspirine (aspirin)	aspirin	grip	flu
stomak	stomach	bolest	illness
pregledam (pregledati)	to examine	ležati	to stay in bed
		uzimati	to take
		recept	prescription

IZRAZI:

medicinska sestra	nurse
Skinite se!	Take your clothes off!
Dišite duboko!	Breathe deeply!

A1 VEŽBE

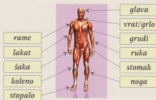
- I Kako se osećate?
Osećam se loše. - Bolestan sam.
Osećam se dobro. - Zdrav sam.

Promenite rečenice kao u primeru.

Upotrebite sledeće reči: *zdrav, -a, -o, bolestan, bolesna, -o,*
zdravi, -e, -a, bolesni, -e, -a

Ona se ne oseća dobro.
Bolesna je.

1. Oni se dobro osećaju.
2. Osećam se loše.
3. Ne osećate se dobro.
4. Moj drug se oseća dobro.
5. Ona se oseća odlično.

II Šta vas boli?

singular
koga? šta?

Boli me glava. Bole me ruke.

te
ga
je
nas
vas
ih

plural
koga? šta?

Mene boli glava.
Boli me glava.

lepo oko - lepe oči
uho / uvo - uši

a) Šta boli Miloša?

Miloš

Šta ga boli?
Boli ga grlo.

Ivana

Šta je boli?
.....

Marko

Šta ga boli?
.....

Marija

Šta je boli?
.....

b) Koga boli grlo? Koga boli stomak? Koga boli prst? Koga boli glava?

Miloša boli grlo.

Šta vas boli? { a) Boli me stomak.
b) Ne boli me ništa.

Promenite rečenice kao u primeru:

Milicu boli glava.
Boli je glava.

1. Nadu bole ruke.
2. Mog druga boli grlo.
3. Moju drugaricu boli glava.
4. Pacijenta boli stomak.
5. Stare ljude bole noge.

III Lekar leči pacijenta. Ja se lečim sam.
Lekar leči bolesne ljude.

Dr Popović me leči već deset godina. On je odličan lekar.
Kad imam grip lečim se sam. Pijem čajeve i aspirine.

- Ko vas leči?
- Da li se nekad lečite sami?
- Kako se lečite kad imate grip?

REČI:

zdrav, -a, -o	healthy
pacijent	patient
grlo	throat
noge (noga)	legs (leg)

B

BIO SAM U BOLNICI

Miloš: Gde si bio juče posle podne? Zvao sam te.

Ivan: Bio sam u bolnici.

Miloš: Zašto? Da li si se razboleo?

Ivan: Nisam. Vodio sam druga. Juče je pao niz stepenice. Nije mogao da hoda pa smo pozvali hitnu pomoć.

Miloš: Da li je nešto slomio?

Ivan: Mislili smo da je slomio nogu, ali srećom, samo je povredio koleno.

Miloš: Gde je on sada?

Ivan: Kod kuće je. Noga ga je mnogo bolela pa je dobio injekciju protiv bolova. Treba da leži nekoliko dana i brzo će ozdraviti.

REČI:

zvao sam (zvati)	I called (to call)	povredio je (povrediti se)	he injured (to injure)
razboleo sam se (razboleti se)	I fell ill (to fall ill)	koleno	knee
vodio sam (voditi)	I took (to take)	injekcija	injection
pao je (pasti)	he fell (to fall)	protiv	against
hoda (hodati)	walk (to walk)	bolova (bol)	pain
slomio je (slomiti)	he broke (to break)		

IZRAZI:

niz stepenice	down the stairs
hitna pomoć	ambulance
srećom	luckily

B1 VEŽBE

I Kada si se razboleo?

Razboleo sam se. Razboleli smo se.
Razboleo si se. Razboleli ste se.
Razboleo se. Razboleli su se.

Pre nekoliko dana razboleo se moj drug. Imao je visoku temperaturu i boleo ga je stomak. Nije mogao da ode lekaru. Kupio sam mu neke lekove u apoteci. Sada se oseća dobro. Brzo je ozdravio.

Dopunite rečenice glagolom RAZBOLETI SE u perfektu

Kada? (ti)
Kada si se razboleo?

1. Juče (ja)
2. Kada? (vi)
3. Zašto nije došao? Da li? (on)
4. Pili su hladnu koka-kolu i (oni)

II a) Dopunite tekst glagolima u perfektu

Kad sam došao u Beograd dobro. ceo dan,
(ne osećati se) (putovati)
..... jezik, stan,
(biti umoran) (ne razumeti) (nemati) (ne znati)
kuda da idem, kao da sam sam na svetu.
(osećati se)

b) Stavite tekst u treće lice (on)

III Bolela ga je noga.

Boleo me je zub. Boleli su me zubi.
Bolela me je noga. Bolele su me noge.
Bolelo me je koleno. Bolela su me kolena.

Nije me bolelo zub.

Stavite rečenice u perfekat

- a) 1. Boli me stomak. *Boleo me je stomak*
2. Boli ga glava.
3. Ne boli je oko.
4. Bole te zubi.
5. Bole me noge.
6. Bole vas kolena.

- b) Šta te boli? Šta te je bolelo?
Boli me glava. Bolela me je glava.
..... stomak

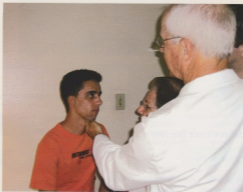
- noge
- Šta boli Miloša? Šta ga je bolelo?
..... prst

- oči
- grlo

Milicu boli glava.
Boli je glava.
Bolela ju je glava.

REČI/WORDS:

u apoteci at the chemist's
(apoteka) (pharmacy)

C

У АПОТЕЦИ

Апотекар: Добар дан.

Купац: Већ неколико дана ме боле очи.
Не могу да читам. Дајте ми неке капи за очи.

Апотекар: Имате ли рецепт?

Купац: Не. Хоћу да купим лек.

Апотекар: Нажалост, не можете добити лек без рецепта. Морате отићи лекару да вас прегледа. Он ће рећи који лек вам је потребан и написаће рецепт.

Које лекове можете купити без рецепта?

РЕЋИ:

апотекар	pharmacist
капи (кап)	drops(drop)

C1

a) **Slušajte**

b) **Ponavljanje lekcije**

ДОМАЋИ ЗАДАТАК

I **Dopunite rečenice kao u primeru:**

..... боли глава. (ja)
Mene боли глава. Боли ме глава.

- боли рука. (on)
- боле ноге. (mi)
- боли око. (ona)
- боли глава. (vi)
- боле руке. (ti)

II Dopolnite rečenice kao u primeru:

..... ju je glava. (boleti)
Bolela ju je glava.

1. ga je stomak.
2. su nas noge.
3. me je zub.
4. ga je koleno.
5. su ih ruke.

III Dopolnite rečenice kao u primeru.

On dobro. (osećati se)
On se oseća dobro.

1. Ja loše.
2. Vi dobro.
3. Ko loše?
4. Kako? (vi)
5. Da li dobro? (oni)

IV Dopolnite rečenice kao u primeru:

Mi loše. (osećati se)
Mi smo se osećali loše.

1. Vi dobro.
2. Oni loše.
3. Kako? (ona)
4. Da li dobro? (on)
5. Ko dobro?

V Odgovorite na pitanja

1. Kako se osećate u Beogradu?
2. Da li ste zdravi?
3. Da li ste bili kod lekara?
4. Kada ste imali temperaturu?
5. Gde kupujete lekove?

ŠESNAESTA LEKCIJA

A

SPORT

U našoj zemlji ljudi mnogo vole sport. Naročito su omiljeni sportovi sa loptom: košarka, odbojka, rukomet, vaterpolo i fudbal. Naši sportisti su imali najveće uspehe u tim sportovima. Osvajali su titule šampiona i medalje širom sveta. Crvena zvezda je bila šampion sveta u fudbalu 1991. godine. Te godine njeni igrači su pobedili mnoge poznate timove. Na utakmici u Tokiju pobedili su tim iz Čilea sa rezultatom 3:0.

"Plavi" košarkaši su bili prvi na Olimpijskim igrama i u Evropi. Zahvaljujući njima, mnogi mladi su počeli da se bave sportom. Godinama naša košarka ima odlične igrače i trenere.

"Plavi" - reprezentacija naše zemlje je nosila plave dresove.

REČI:

sa loptom (lopta)	with a ball (ball)	pobedili su (pobediti)	they beat (to beat, to win)
košarka	basketball	svetske (svetski, -a, -o)	world
odbojka	volleyball	timove (tim)	teams (team)
rukomet	handball	na utakmici (utakmica)	at the match (match)
vaterpolo	waterpolo	sa rezultatom (rezultat)	with the score (score)
fudbal	football	košarkaši (košarkaš)	basketball players (basketball players)
uspehe (uspeh)	successes (success)	počeli da se bave (baviti se)	started to do sports (to do sports)
sportisti (sportista)	sportsmen, sportswomen (sportsman)	trenere (trener)	coaches (coach)
osvajali su (osvajati)	they won (to win)	dresove (dres)	jersey
titule (titula)	titles (title)	reprezentacija	national team
medalje (medalja)	medals (medal)		
šampion	champion		
igrači (igrač)	players (player)		

IZRAZI:

širom sveta
zahvaljujući

throughout the world, world-wide
thanks to

A1 VEŽBE

I Zahvaljujući njima mnogi mladi su počeli da se bave sportom.

Napišite i kažite čime se sada bavite, čime ste se bavili i čime želite da se bavite

sport fotografija film kuća rukomet
muzika politika fudbal skijanje odbojka
košarka biznis pozorište tenis informatika

Bavim se...	Bavio (-la) sam se ...	Želim da se bavim ...
Ne bavim se...	Nisam se bavio (-la) ...	Ne želim da se bavim ...

Kažite:

- Kad ste počeli da se bavite i zašto?
- Zašto se više ne bavite?
- Zašto želite da se bavite?

II Završite rečenice kao u primeru:

Ljudi se bave sportom (vekovi)
Ljudi se bave sportom vekovima.

1. Šetao sam po gradu. (sati)
2. Bila sam bolesna i nisam išla na fakultet. (dani)
3. Radio je ali nije završio posao. (meseći)
4. idemo u školu. (godine)
5. Ljudi se bave sportom (vekovi)

III U kojim sportovima vaši timovi i sportisti imaju najviše uspeha?

IV Opišite sliku koristeći reči ispod slike:

- gol	- dres
- igrači	- igrati
- sudija	- noga
- lopta	- ruka
- pobediti	- subota
- rezultat	- nedelja

B

BEOGRADSKI MARATON

- Miloš:** Odlučio sam da ove godine trčim na Beogradskom maratonu. Počeo sam da treniram pre desetak dana.
- Ivan:** Koliko znam maratonska staza je duga 42 kilometra. Zar to nije mnogo za tebe?
- Miloš:** Tačno, to je staza za maratonce, ali ja ću trčati "polumaraton". Nije mi važno da li ću pobediti. Volim da se takmičim.
- Ivan:** Kada se održava maraton?
- Miloš:** Sredinom aprila. Ima još nekoliko nedelja do trke. Znaš da se godinama bavim trčanjem. U dobroj sam kondiciji. Ako hoćeš, možemo večeras zajedno trenirati.
- Ivan:** Šta da obučem ?
- Miloš:** Samo udobne patike i trenerku. Trčaćemo obalom Save.

REČI:

Beogradski maraton	The Belgrade Marathon	takmičim se (takmičiti se)	I compete (to compete)
trčim (trčati)	I run (to run)	održava se (održavati se)	It takes place (to take place)
trenirati	to train	trke (trka)	race
maratonska (maratonski, -a, -o)	marathon (adj.)	trčanjem (trčanje)	running
staza	course, track	trenerku (trenerka)	track suit
polumaraton	half-marathon	udobne (udoban, -bna, -bno)	comfortable
važno	important		

IZRAZI:

sredinom aprila
u dobroj kondiciji
nije mi važno

in the middle of April
fit
it's not important (to me)

B1 VEŽBE

- I Godinama se bavim trčanjem.

trčati - trčanje

Volim da trčim. Trčanje je moj omiljeni sport.

plivati - plivanje

Moj drug odlično pliva. Plivanje je zdravo za celo telo.

Izaberite odgovarajuću imenicu i dopunite rečenice

Volim da trčim.

..... je moj omiljeni sport.

Trčanje je moj omiljeni sport.

putovanje skijanje
~~trčanje~~ takmičenje predavanje
kuvanje učenje

1. Ona predaje istoriju. Njena su vrlo interesantna.
 2. Moj drug voli da kuva. On kaže da je vrlo zabavno.
 3. Da li znaš da skijaš? je najlepší sport.
 4. Učim japanski jezik. japanskog jezika nije lako.
 5. Putovali smo autobusom. je bilo naporno.
- II Srpski sportisti su imali velike uspehe.

Napišite odgovarajuće reči u tabelu

sportski, -a, -o	<i>sport</i>
srpski, -a, -o	<i>Srbija</i>
školski, -a, -o	
građski, -a, -o	
maratonski, -a, -o	
savski, -a, -o	
fudbalski, -a, -o	
beogradski, -a, -o	

III Dopunite rečenice kao u primeru:

Trčaćemo (obala Save)
Trčaćemo obalom Save.

1. Maratonci su trčali (beogradske ulice)
2. Kad je lepo vreme ljudi šetaju (parkovi)
3. Putovali smo (stari put)
4. Išli smo pored reke. (staza)
5. Turisti su šetali (savska obala)
6. On vozi polako (gradske ulice)

IV Rad u paru

Odlučili ste da trčite na Beogradskom maratonu. Dogovorite se sa drugom da zajedno trenirate. Razgovarajte o mestu vremenu odeći ...

REČI:

predaje (predavati)	he teaches (to teach, to lecture)
plivanje	swimming

C

ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ

Прве модерне Олимпијске игре одржане су у Атини од 5. до 14. априла 1896. године. Спортисти из тринаест земаља су се такмичили у девет спортова. То су: атлетика, бициклизам, дизање тегова, гимнастика, рвање, стрељаштво, тенис и веслање.

Маратонска трка је била најважније такмичење. Такмичари су трчали истом стазом као и онај Грк који је 490. године пре н.е. донео вест да су Грци победили Персијанце на Маратонском пољу.

дизање тегова

гимнастика

атлетика

бокс

мачевање

рвање

стрељаштво

фудбал

биклизам

кошарка

Које sportove бисте додали у колоне А, В, С и зашто

A	B	C
<i>plivanje</i>	<i>tenis</i>	<i>vaterpolo</i>

РЕЋИ:

одржане су
(одржан, -а, -о)
Персијанце
(Персијанци)

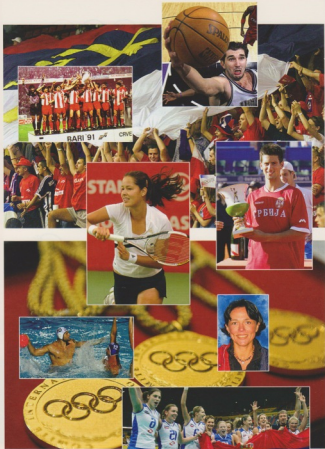
they were held
(held)
Persians

Маратонском пољу
(Маратонско поље)
онај (она, -о) that

ИЗРАЗИ:

doneo je vest

he brought news

Sportisti Srbije

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK**I Odgovorite na pitanja**

1. Koji sport volite?
2. Koji su omiljeni sportovi u vašoj zemlji?
3. U kojim sportovima je vaša zemlja imala najveće uspehe?
4. U kom sportu naša zemlja ima odlične igrače i trenere?
5. Koliko je duga maratonska staza?

II Odgovorite na pitanja

1. Da li se bavite sportom?
2. Kojim sportom se bavite?
3. Da li ste se bavili tenisom?
4. Kojim sportom ste se bavili u školi?

III Dopunite rečenice kao u primeru:

Bavim se (košarka)
Bavim se košarkom.

1. On se bavi (plivanje)
2. Želim da se bavim (trčanje)
3. U školi smo se bavili (fotografija)
4. Nikad se neću baviti (politika)
5. U mojoj zemlji mnogo ljudi se bavi (sport)

IV Dopunite rečenice kao u primeru:

Trčaćemo Save. (obala)
Trčaćemo obalom Save.

1. Mi vozimo automobil ulice. (desna strana)
2. Englezi voze ulice. (leva strana)
3. Šetali smo Beograda. (ulice)
4. U Beogradu maratonci trče (beogradske ulice)
5. Išli smo (mala staza)

A

SAOBRAĆAJNA GUŽVA

Nikola i Marko idu kolima do centra grada. Stoje već dugo ispred jednog semafora, crveno i zeleno svetlo se promenilo nekoliko puta, ali automobili ne kreću.

Nikola: U ovo vreme je uvek gužva jer ljudi izlaze s posla. Voleo bih da Beograd ima metro. Onda bi život u gradu bio prijatniji, bez buke i gužve.

Marko: Šta misliš, zašto svi stoje? Da li je bio neki sudar?

Nikola: Ne znam. Idem da pitam saobraćajca.

Nikola: Šta se desilo, da li se pokvario trolejbus?

Saobraćajac: Ne, nestala je struja.

Ako žurite, najbolje je da skrenete u ovu malu ulicu desno.

Nikola: Ne možemo dalje. Mogli bismo da parkiramo auto i produžimo peške. Za nekoliko minuta bismo stigli do centra.

Marko: To je najbolje. Hajdemo!

REČI:

saobraćajna (saobraćajni, -a, -o)	traffic	saobraćajca (saobraćajac)	traffic policeman
semaforu (semafor)	traffic lights	pitam (pitati)	I ask (to ask)
stoje (stajati)	they are standing (to stand, to wait)	pokvario se (pokvariti se)	it has broken down (to break down)
svetlo	light	ako žurite (žuriti)	if you are in hurry (to be in hurry)
ne kreću (kretati)	they aren't moving (to move)	skrenete (skrenuti)	turn (to turn)
metro	underground	produžimo (produžiti)	we carry on (to carry on)
život	life	parkiramo	we park
buke (buka)	noise	(parkirati)	(to park)
sudar	accident, crash		

IZRAZI:

nestala je struja	there's a power cut
voleo bih	I would like

A1 VEŽBE

- 1 Voleo bih da Beograd ima metro.

- a) POTENCIJAL - mogućni način

ja bih voleo (volela)	mi bismo voleli (volele)
ti bi voleo (volela)	vi biste voleli (volele)
on bi voleo	oni bi voleli
ona bi volela	one bi volele
ono bi volelo	ona bi volela
Da li biste voleli...?	Voleo bih
	Volela bih
	Voleli bismo

Ja bih voleo = voleo bih

Ja ne bih voleo = ne bih voleo

b) Stavite sledeće glagole u oblike potencijala: *putovati, moći, piti*

Nikola da Beograd ima metro. (voleti)
Nikola bi voleo da Beograd ima metro.

1. Mi auto. (parkirati)
2. Silvija da putuje u Italiju. (želeti)
3. Oni da idu na utakmicu. (hteti)
4. Nada i Milica peške u grad za pola sata. (stići)
5. On da bude lekar. (voleti)

II Saobraćaj u gradu

pešak - pešački, -a, -o
pešački prelaz

saobraćaj - saobraćajni, -a, -o
saobraćajni znak

vozač - vozački, -a, -o
vozačka dozvola

Dopunite rečenice:

1. Vozač je dao saobraćajcu dozvolu. (vozački)
2. Pešaci čekaju zeleno svetlo na prelazu. (pešački)
3. Kakav je saobraćaj u Beogradu? - Posle podne, oko četiri sata je najveća gužva. (saobraćajni)

III

a) Vi ste u autobusu. Automobil ispred autobusa se pokvario.

Šta biste uradili? Upotrebite oblik potencijala : **ja bih...**

- mirno čekati u autobusu
- izaći i produžiti peške
- izaći iz autobusa i pitati šta se desilo
- izaći i pomoći vozaču da parkira auto

b) Vozite automobil. Svi stoje zbog sudara. Šta biste uradili?

REČI:

saobraćaj	traffic	vozač	driver
pešak	pedestrian	vozačka dozvola	driving licence
pešački prelaz	pedestrian crossing	saobraćajni znak	traffic sign
		zbog	because of

B

ŠTA BISTE RADILI NA PUSTOM OSTRVU

Nada je kod kuće. Čeka Nikolu.
Trebalo je da dođe oko pola sedam iz grada.
Sada je već osam sati.

Nikola: Stigao sam.

Nada: Gde si tako dugo, brinula sam se.

Nikola: Znaš kakav je saobraćaj u Beogradu.

Pre bih došao peške nego autom. Rado bih otišao na neko pusto ostrvo. Potrebni su mi mir i tišina, čist vazduh.

Milica: Mogli bismo i mi s tobom. Tamo nema škole, časova, profesora.
Ceo dan bih se kupala, spavala bih u hladovini ispod palmi.

Miloš: Ja bih poneo gitaru.

Nada: Ponela bih knjige, puno hrane i naravno, konzerve. Ne bih kuvala, odmarala bih se po ceo dan.

Milica: Zaboravila sam najvažnije - neki muzički uređaj i puno diskova.

Nikola: U tom slučaju ja bih radije ostao kod kuće.

REČI:

pustom ostrvu (pust, -a, -o)	desert island	palmi (palma)	palm
brinula sam se (brinuti se)	I was worried (to be worried)	poneo bih (poneti)	I would take (to take)
rado	gladly	hrane (hrana)	food
mir	peace	konzerve	tin cans
tišina	quiet, silence	(konzerva)	(tin can)
čist, -a, -o	clean	odmarala bih se (odmarati se)	I would rest (to rest)
vazduh	air	zaboravila sam (zaboraviti)	I forgot (to forget)
kupala bih se (kupati se)	I would swim (to swim)	muzički uređaj	Hi-Fi
u hladovini (hladovina)	in the shade (shade)	diskovi (disk)	discs (disc)

IZRAZI:

u tom slučaju in that case

B1 VEŽBE

I Zamislite da ste na pustom ostrvu...

Šta biste radili tamo?

- Upotrebite glagole: *poneti, spavati, jesti, kupati se, odmarati se, raditi, učiti, čitati, ostati*

II Tamo nema škole, časova, profesora.

1. Na tom ostrvu nema (struja)
2. U gradu ima mnogo (automobili)
3. Na ostrvu nije bilo (saobraćaj)
4. Bilo je mnogo u autobusu. (ljudi)
5. Na moru će biti (voće)
6. Na plaži neće biti (gužva)
7. U mojoj školi ne bi bilo (testovi)

III Potrebni su mi mir, tišina i čist vazduh.

- Šta vam je potrebno za prijatan odmor?

Potreban / potrebna / potrebno mi je

Potrebni / potrebne / potrebna su mi

ima / nema

+

imenica u genitivu

bilo je - nije bilo
biće - neće biti
bilo bi - ne bi bilo

Dopunite rečenice kao u primeru:

..... mi je mir.
Potreban mi je mir.

- ti je tišina.
- su nam prijatelji.
- mu je more.
- su vam interesantne knjige.
- Njima je čist vazduh.
- Njoj je novac.

IV Rado bih otišao na neko pusto ostrvo.

rado, radije, najradije

Izaberite jednu od tri situacije:

- na odmoru ste
- imate slobodno posle podne
- na plaži ste

Kažite šta biste najradije radili u tim situacijama:

odmor

- ostati kod kuće
- ići na more
- provesti odmor na planini

slobodno posle podne

- šetati
- ići kod prijatelja
- spavati

plaža

- kupati se
- odmarati se ispod palme
- čitati na plaži

REĆI:

zamislite (zamisliti)
situacije (situacija)

imagine
situations (situation)

C

ИГРЕ НА СРЕЋУ

У целом свету људи играју разне игре на срећу и надају се да ће добити неку велику награду. Замислите да сте добили прву награду.

- Опишите награде на сликама 1, 2, 3 и 4.
- Питајте друга шта мисли о играма на срећу

- да ли игра игре на срећу?
- шта мисли зашто људи играју те игре?
- да ли је некад добио награду?
- шта би највише волео да добије као награду? Зашто?

- Напишите ћирилицом шта бисте урадили кад бисте добили велику новчану награду

REČI:

nagradu (nagrada)	prize
novčanu (novčani, -a, -o)	cash

IZRAZI:

igre na sreću	games of chance
---------------	-----------------

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK**I Dopunite rečenice glagolima u potencijalu**

Ja bih da živim u velikom gradu. (želeti)

Ja bih *želeo* da živim u velikom gradu.

1. Mi po celom svetu. (putovati)
2. Ona ne čekom. (plaćati)
3. Ti da mi pomogneš. (moći)
4. Da li (vi) igre na sreću? (igrati)
5. Oni ne da žive u staroj kući. (voleti)

II Stavite sledeće rečenice u perfekat i futur

Ima vremena za odmor.

Bilo je vremena za odmor. Biće vremena za odmor.

1. Ima mnogo ljudi na ulici.
2. Ima kolača i sokova.
3. Na moru nema gužve i buke.
4. *Ima mnogo posla u bolnici.*
5. Nema struje u našoj ulici.

III Odgovorite na pitanja

1. Gde biste želeli da provedete odmor?
2. Šta biste mogli da radite za vikend?
3. Kuda biste voleli da putujete?
4. S kim biste išli na put oko sveta?
5. Koje gradove biste voleli da vidite?
6. Kako biste voleli da putujete?

OSAMNAESTA LEKCIJA

A

OBRAZOVANJE

"JA U ŠKOLU IDEM I DOBAR SAM ĐAK..."

Školski sistem kod nas je sličan onima u evropskim zemljama. Osnovna škola je obavezna i traje osam godina. Deca polaze u školu sa sedam godina.

Kad završe osnovnu školu daci mogu nastaviti školovanje u srednjoj školi. Mogu izabrati neku stručnu srednju školu (medicinsku, ekonomsku, tehničku itd.) ili gimnaziju. Pre upisa u srednju školu obavezan je prijemni ispit. Za sve učenike on je jednak: test iz matematike i test iz srpskog jezika.

Prijemni ispiti za upis na Univerzitet su različiti i zavise od fakulteta. Školska godina počinje prvog septembra, a predavanja na fakultetima prvog oktobra. Učenici i studenti imaju dva raspusta tokom godine - zimski raspust u januaru, a letnji u julu i avgustu.

itd. - i tako dalje

REČI:

obrazovanje	education	školoavanje	education
đak	schoolchild, pupil	gimnazija	grammar school, high school
sistem	system	stručna škola	vocational school
sličan, -a, -o	similar	upisa (upis)	registration
deca (dete)	children (child)	prijemni ispit	entrance exam
osnovna škola	primary school	različit, -a, -o	different
obavezna	compulsory	zavisi	it depends on
(obavezan, -a, -o)		(zavisiti)	(to depend on)
traje (trajati)	lasts (to last)	počinje	it begins
nastaviti	to carry on	(počinjati)	(to begin)
srednja škola	high school, secondary school	letnji, -a, -e	summer

IZRAZI:

tokom godine

during the year

A1 VEŽBE

- I Osnovna škola traje devet godina.

trajati (trajao, trajala, trajalo)
traje - traju

sg. čas traje 45 minuta
pl. časovi traju od 9 -10:30

Dopunite rečenice glagolom TRAJATI

Osnovna škola osam godina. (trajati)
Osnovna škola traje osam godina.

1. Medicinski fakultet šest godina.
2. Studije na medicinskom fakultetu šest godina.
3. Prijemni ispit dva sata.
4. Filmovi na televiziji obično oko dva sata.
5. Fudbalska utakmica 90 minuta.
6. Tečaj srpskog jezika pet meseci.
7. Tečajevi stranih jezika četiri meseca.

dete (sg. srednji rod)

deca (pl. kao imenica ženskog roda na -a u singularu)

- II Deca polaze u školu sa 7 godina.

1. Njegovo **dete** je malo.
2. Došao sam kući pre deteta.
3. Našem detetu je fizika laka.
4. Ne poznajem vaše dete.
5. Dete, dođi ovamo!
6. Išli su sa mladim detetom u grad.
7. Recite mi nešto o vašem detetu.
1. Njegova **deca** su dobra.
2. Čuo sam od vaše dece da ste dobro.
3. Kupio sam poklon našoj deci.
4. Nisam dugo video njihovu decu.
5. Deco, dođite na ručak!
6. Lako je učiti sa dobrom decom.
7. Lepo su pričali o vašoj deci.

Napišite po dve rečenice sa imenicama DETE i DECA

dete

deca

1. 1.
2. 2.

III Školski sistem kod nas je sličan onima u evropskim zemljama.

sličan (kome / čemu)

+ DATIV

Španski je sličan italijanskom jeziku.
Vaša škola je slična našoj školi.

- Da li je srpski jezik sličan vašem jeziku?
- Kom jeziku je sličan srpski?
- Kom jeziku je sličan vaš jezik?
- Kakav je školski sistem u vašoj zemlji?
- Pitajte druga/drugaricu o obrazovanju u njegovoj/njenoj zemlji.

REČI:

tečaj

course

B

ISPITI

Miloš i Ivan su studenti Elektrotehničkog fakulteta. Posle predavanja stoje u holu fakulteta. Kraj semestra je blizu i zato razgovaraju o ispitima i ocenama.

- Ivan:* Koliko ispita ćeš polagati u junskom roku?
Miloš: Prijavio sam tri, ali ne znam da li ću uspeti sve da spremim. Sigurno ću polagati fiziku i matematiku.
Ivan: Znam da ćeš položiti fiziku. Na vežbama si uvek najbolji.
Miloš: Koji ispit si ti prijavio?
Ivan: Samo sociologiju. Prošli put sam pao na ispitu. Sad moram da ga položim. Taj ispit je uslov da se upišem na treću godinu.
Miloš: Hajde da vidimo kada će biti pismeni ispit.
Ivan: Meni je najteži usmeni deo ispita. Uvek imam tremu kad treba da odgovaram.
Miloš: Imam i ja, ali kad počnem da govorim, zaboravim na tremu.

REČI:

u holu (hol)	in the hall, lobby
semestra (semestar)	semester, term
ocenama (ocena)	marks (mark, grade)
prijavio sam (prijaviti)	I registered (to register)
u roku (rok)	examination period, (time limit, deadline)
uspjeti	to succeed
polagati	to take (an exam)
položiti	to pass (an exam)
sociologiju (sociologija)	sociology
uslov	precondition
pismeni, -a, -o	written
usmeni, -a, -o	oral
odgovaram (odgovarati)	I give answers (to answer)

IZRAZI:

prošli put	last time
Imam tremu	I am nervous

- III Školska godina počinje 1. septembra. Svakog dana kupujem novine.
Danas moram da počnem da učim. Moram da kupim knjigu.

imperfektivni glagoli	perfektivni glagoli
<i>uvek, često, obično, svakog dana... sada</i>	<i>moram, treba, želim, hoću da + prezent / infinitiv</i>
počinjati kupovati dobijati učiti odgovarati	početi kupiti dobiti naučiti odgovoriti

Izaberite glagol i dopunite rečenice

dobijati - dobiti

Juče sam pismo od druga.
Redovno pisma.
Juče sam dobio pismo od druga.
Redovno dobijam pisma.

- spremati se - spremiti se**
Položiću ispit, dobro sam se
U junu studenti mnogo uče, se za ispite.
- učiti - naučiti**
Najradije uveče.
Kad lekciju, ići ću u šetnju.
- odgovarati - odgovoriti**
Molim te da mi na jedno pitanje!
Uvek kad na ispitu imam tremu.

IV Opišite sliku. Šta rade profesor i student?

Upotrebite reči:

polagati, odgovarati, pitati, slušati, ispit, profesor, znati, student, usmeni

C

I

УПИС НА ФАКУЛТЕТ

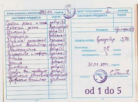

Пријемни испит за факултете ће бити од 24. до 27. јуна.
Документе треба предати до 22. јуна.
Кандидати полажу пријемни испит у понедељак у 10 сати.
Резултати и број поена ће бити на огласној табли у уторак, 28. јуна.
Упис почиње 28. јуна и траје три дана.

Rad u paru

Pitajte druga sve o upisu na fakultete. Upotrebite reči:
prijemni ispit, predati dokumente, test, rezultati, broj poena, upis

II *Milica*: Imam veliku tremu kad treba da odgovaram.
Zato dobijem manju ocenu.

- Znete li koje ocene su kod nas u srednjoj školi, a koje na fakultetu?

REČI:

dokumente
(dokument)
poena (poen)

documents
(document)
points (point)

na oglasnoj tabli
(oglasna tabla)
indeks

on the notice board
student record book

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK**I Stavite imenice *dete* i *deca* u odgovarajući oblik**

Telefonirao sam vašem (*dete*)
 Telefonirao sam vašem detetu.

1. Naša su još mala. (*deca*)
2. Volim da idem u park sa (*deca*)
3. Posle podne sam razgovarao sa tvojim (*dete*)
4. Dobila sam pismo od starijeg (*dete*)
5. Mnogo volim (*deca*)
6. On piše knjige za (*deca*)

II Dopunite rečenice kao u primeru:

Španski jezik je sličan (*italijanski jezik*)
 Španski jezik je sličan italijanskom jeziku.

1. Klima u Italiji je slična (*klima u Srbiji*)
2. Srpska cirilica je slična (*ruska cirilica*)
3. Naša škola nije slična (*američka škola*)

III Dopunite rečenice glagolima *POLAGATI* i *POLOŽITI*

1. Juče sam pismeni deo ispita. (*polagati*)
2. Sutra ću znati rezultate pismenog i usmeni. (*polagati*)
3. U junskom roku sam tri ispita. (*položiti*)
4. Pre mesec dana sam ispit. (*položiti*)

IV Odgovorite na pitanja

1. Da li je školski sistem u vašoj zemlji sličan našem školskom sistemu?
2. Koliko traje osnovna škola kod nas?
3. Sa koliko godina *deca* polaze u školu?
4. Da li u vašoj zemlji đaci polažu prijemni ispit za gimnaziju?
5. Kada počinju predavanja na fakultetu?
6. Imate li tremu kad polažete ispit?

I Pročitajte sledeće rečenice. Nadite tri koje nisu logične.

1. Volim da nosim patike i farmerke.
2. Ovde je vrlo hladno, skinuću sako.
3. Obuci taj džemper, lepo ti stoji.
4. Ne sviđa mi se haljina, kupiću je.
5. Mladi vole da kupuju u buticima zato što su tamo stvari staromodne.
6. Želite li da probate cipele?
7. Svi džemperu su lepi, teško mi je da izaberem.

II Napravite rečenice sa glagolom SVIDATI SE

Primer: Miloš / plavi džemper
 Njemu se sviđa plavi džemper.
 Sviđa mu se plavi džemper.

1. mi / nov stan

.....

.....

2. ti / stare ulice

.....

.....

3. kupci / strana roba

.....

.....

4. moj drug / taj film

.....

.....

5. ja / vaši prijatelji

.....

.....

III Napravite pitanja za sledeće rečenice

1. Sedamdeset odsto je vuna, a trideset odsto je pamuk.
.....

2. Karticom.
.....

3. Osamdeset dinara.
.....

4. Za tu salatu su potrebni krompir, luk, ulje, so i sirće.
.....

IV Stavite sledeće reči u tabelu

stomak, šo, tata, bolest, ruke, voće, koleno, stvar, pomoć, grlo, noga, bolesnik, lekovi, jaja, povrće, flaša, nož, sok, lista, jogurt, sela

muški rod	ženski rod	srednji rod
	SO	

I Povežite reči suprotnog značenja

zdrav	→	kasnije
lep		retko
obući		skinuti
ranije	→	bolestan
često		izgubiti
tišina		ostati
otići		kod kuće
pobediti		buka
širom sveta		ružan

II Povežite A i B kolone i napravite pitanja

Kome	→	jezika govorite?
Koga		je kupio nov džemper?
Ko		karta do Novog Sada?
Koliko košta	→	boli glava?
Koliko		se sviđa džemper?

III Izaberite glagole i dopunite rečenice

lečiti se, razboleti se, boleti, osećati se, lečiti

1. Nije došao na čas, ga glava.
2. Ovaj novi lek mnoge bolesti.
3. Ne volim da idem lekaru, više volim da sam.
4. Boli me glava i grlo, sigurno ću
5. Lekar pita pacijenta: "Kako?"

IV Stavite sledeće rečenice u potencijal

1. Vozač je **pitao** saobraćajca šta se desilo.
2. Oni **su hteli** da idu na utakmicu.
3. Mi **smo skrenuli** u jednu malu ulicu.
4. Nada i Milica **su stigle** u grad za pola sata.
5. Ja **sam naučio** jezik za godinu dana.
6. Miloš je **poneo** knjige i gitaru.

V

- a) Dopunite sledeća pitanja glagolima u potencijalu
 b) Odgovorite na pitanja:

- Šta na pustom ostrvu? / raditi (vi)

- Kuda da putujete? / želeti (vi)

- Koji film? / gledati (vi)

VI Stavite sledeće rečenice u plural

- Dete ide u školu sa sedam godina.

- Učenik ima letnji i zimski raspust.

- Film obično traje sat i po.

- Detetu je teško da dugo sedi i uči.

- Student uvek ima tremu na ispitu.

VII Izaberite odgovarajuće glagole i dopunite rečenice:

(1) dobijati - dobiti	(2) učiti - naučiti
(3) kupovati - kupiti	(4) polagati - položiti

- Ja uvek (3) u prodavnici blizu moje kuće.
- Želite li (3) neki rečnik?
- Morate (2) nove reči do sutra.
- Oni ne znaju dobro, ne mogu (4) ispit.
- Moja drugarica često (1) pisma od roditelja.

A

ČETIRI GODIŠNJA DOBA

Zemlja dobija od Sunca dovoljno svetlosti i toplote za živi svet - ljude, životinje i biljke. Neki delovi Zemlje dobijaju više, a neki manje svetlosti. Zato je negde uvek leto, a negde uvek zima. Naša zemlja se nalazi između dve takve oblasti. Ima umerenu klimu i četiri godišnja doba. To su proleće, leto, jesen i zima.

Zemlja - zemlja
Sunce - sunce

U proleće sve raste, drveće dobija lišće, cveće cveta. Najviše posla seljaci imaju u baštama i na poljima u proleće i leti. Oni gaje voće, povrće, pšenicu, kukuruz...

Rana jesen je najpriятniji period u godini, ali posle počinju kiše i hladne večeri i jutra. Često duva vetar. To je znak da dolazi duga i hladna zima.

REČI:

svetlosti (svetlost)	light	jesen	autumn, fall
toplote (toplota)	heat	raste (rasti)	it grows (to grow)
biljke (biljka)	plants (plant)	cveta	blossom
životinje (životinja)	animals	(cvetati)	(to blossom)
negde	somewhere	drveće	trees
leto	summer	lišće	leaves
zima	winter	poljima (polje)	fields (field)
oblasti (oblast)	regions (region)	gaje	they grow
umerenu	moderate	(gajiti)	(to grow, to raise)
(umeren, -a, -o)		pšenicu (pšenica)	wheat
klimu (klima)	climate	kukuruz	corn, maize
proleće	spring	rana (rani, -a, -o)	early

IZRAZI:

živi svet	the living world
godišnja doba	seasons

A1 VEŽBE

1 Četiri godišnja doba su: proleće, leto, jesen i zima.

1. proleće

2. leto

3. jesen

4. zima

Opišite slike 1, 2, 3, 4

- Koje godišnje doba najviše volite?
- Koliko traje godišnje doba?
- Koje godišnje doba je najpriятnije kod nas?

u leto - leti
u zimu - zimi
u proleće
u jesen

II Zemlja dobija dovoljno svetlosti i toplote od Sunca.

svetlost	jesen	} ženski rod
oblast	noć	
bolest	kap	
vest	stvar	
	reč	

singular

- N. dobra vest
G. (posle) dobre vesti
D. dobroj vesti
A. dobru vest
V. dobra vesti
I. (sa) dobrom vesti (vešču)
L. (o) dobroj vesti

plural

- N. dobre vesti
G. (pre) dobrih vesti
D. dobrim vestima
A. dobre vesti
V. dobre vesti
I. (sa) dobrim vestima
L. (o) dobrim vestima

Dopunite rečenice odgovarajućim oblicima

1. Nema života bez (svetlost)
2. Koja je za vas u srpskom jeziku? (najteža reč)
3. Ne volim da pričam o (ta stvar)
4. On ne zna ništa o (teške bolesti)
5. Putovaćemo u (ta oblast)
6. Želim ti (laka noć)
7. Došao je sa (lepa vest)

Izaberite tri reči i napišite tri rečenice:

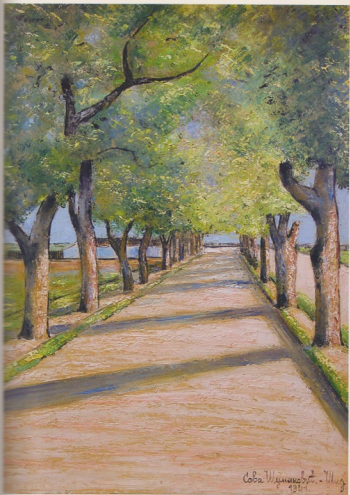
svetlost, oblast, bolest, vest, jesen, noć, kap

1.
2.
3.

III Negde je uvek leto, a negde uvek zima.

Gde?	negde	- Voleo bih da provedem odmor negde na moru.
Ko?	neko	- Neko me je tražio, ali nisam bio kod kuće.
Šta?	nešto	- Moram da kupim nešto za poklon.
Kuda?	nekuda	- Hajdemo nekuda , ne mogu da sedim kod kuće.

Drvo red, Sava Šumanović (1896-1942)

B

NOVA LEKCIJA IZ GEOGRAFIJE

Milica treba sutra da odgovara geografiju.
Uči novu lekciju.

Milica: Ravnice se nalaze na severu Srbije i u dolinama reka. Tu su zemlja i klima pogodna za pšenicu, kukuruz, povrće i voće. Ljudi gaje goveda, ovce, svinje i živinu. U tim oblastima su najveće fabrike hrane. One proizvode razne namirnice. Srednji i južni deo zemlje je planinski. Najviše planine se nalaze na jugu i zapadu. Tamo zima traje osam meseci...

- Tata, čime se bave ljudi u planinskim oblastima?

Nikola: Gaje krompir... ovce... goveda. Prave najbolji sir i pršutu. Mnoge proizvode izvoze. Neki ljudi rade u fabrikama i rudnicima. Kad smo prošlog leta putovali ka moru, stali smo u jednom malom selu na planini. Probali smo taj čuveni sir.

REČI:

ravnice (ravnicā)	plains (plain)	južni, -a, -o	southern
na severu (sever)	in the north (north)	na jugu (jug)	in the south (south)
dolinama (dolina)	valleys (valley)	na zapadu (zapad)	in the west (west)
pogodne	appropriate, good	planinski, -a, -o	mountainous
(pogodan, -a, -o)		prave	they make
goveda (govedo)	cattle	(praviti)	(to make)
ovce (ovca)	sheep	pršutu (pršuta)	smoked ham
svinje (svinja)	pigs (pig)	izvoze	they export
živinu (živina)	poultry	(izvoziti)	(to export)
fabrike (fabrika)	factories (factory)	rudnicima	mines (mine)
proizvode	they produce	(rudnik)	
(proizvoditi)	(to produce)	čuveni, -a, -o	famous
namirnice	food products		
(namirnica)			

B1 VEŽBE

- 1 Ravnica se nalazi na severu Srbije.

četiri strane sveta

na severu
na jugu
na istoku
na zapadu

- a) Dopunite rečenice kao u primeru:

Ravnica se nalazi zemlje. (sever)

Ravnica se nalazi na severu zemlje.

1. Planine su (jug)
2. Fabrike hrane se nalaze (sever)
3. Najviše planine su (zapad i jug)
4. Najviše rudnika ima (jug)

- b) Južni deo Srbije je planinski.

sever - *severni*, -a, -o

jug - *južni*, -a, -o

istok - *istočni*, -a, -o

zapad - *zapadni*, -a, -o

Završite rečenice

Ravnica se nalazi u delu zemlje. (severni)

Ravnica se nalazi u severnom delu zemlje.

1. Planine su u delu. (južni)
2. Fabrike hrane se nalaze u Srbiji. (severni)
3. Najviše planine su u i oblasti. (severni/južni)
4. Mnogo rudnika ima u Srbiji. (istočni)

II Fabrike proizvode razne namirnice.

proizvoditi (proizvodim) **proizvod**
Fabrika **proizvodi** hranu. Njeni **proizvodi** su odlični.

Stavite reči **proizvoditi** i **proizvod** na odgovarajuće mesto

Ovo je nov Fabrika automobile.
Ovo je nov proizvod. Fabrika proizvodi automobile.

1. Probajte naše odlične!
2. Da li seljaci ovde dobar sir?
3. Koja zemlja najbolje televizore?
4. Mi uvozimo razne iz Italije.

III Seljaci gaje kukuruz, krompir...

Gledajte sliku i razgovarajte s drugom.

Pitajte: Šta ljudi gaje?
 Gde ima najviše...
 Šta se nalazi...
 Gde su...
 Šta proizvode...

- fabrika hrane
- struja
- rudnik
- pšenica
- kukuruz
- voće
- povrće
- ovce
- goveda
- planine

REČI:

istok	east	severni, a, o	northern
istočni, -a, -o	eastern	zapadni, -a, -o	western

Dva para, Vojvodina

Talasi planine Povlen, Srbija

Drvengrad, Mečavnik, Zlatibor

Preko ograde, Srbija

С

ЗЛАТИБОР

Златибор је планина у западном делу Србије. Има умерену и врло пријатну климу. Позната је по производима од млека, меса и вуне. Осим тога жене из златиборског села Сирогојно праве дивне џемпере које извозимо у цео свет.

Златиборски производи:

пршута (суво месо)

сир, кајмак (од млека)

џемпери (од вуне)

познат
позната
познато

по + ЛОКАТИВ

Обележите знаком ✓ (тачно) и X (нетачно) следеће реченице:

Земља добија довољно светлости и топлоте од Сунца. ✓

1. У пролеће пада лишће.
2. У Србији је увек зима.
3. Србија има умерену климу и четири годишња доба.
4. Воће цвета у јесен.
5. Зима је најпријатнији део године.
6. Равнице се налазе на југу Србије.
7. У равницама и долинама праве најбољи сир и пршуту.
8. У равницама људи гаје пшеницу, кукуруз, воће, поврће.
9. Средњи и јужни део је планински.
10. У равницама не гаје говеда, свиње, овце и живину.
11. Неке планине су познати туристички центри.

РЕЧИ:

суво (сув, -а, -о)

dry

суво месо (пршута)

smoked ham

IZRAZI:

осим тога

besides

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice odgovarajućim oblicima kao u primeru:

U često pada kiša. (jesen)

U jesen često pada kiša.

1. Svakog dana čujem mnogo (nove vesti)
2. Ne znam (ta reč)
3. Zimi su duge i hladne. (noći)
4. Ljudi u gaje pšenicu i kukuruz. (ova oblast)
5. U mojoj sobi nema dovoljno (svetlost)
6. Imaš li za oči? (kapi)
7. Nije prijatno slušati razgovor o (bolesti)
8. Za mene, proleće je lepše od (jesen)

II Dopunite rečenice

1. U ljudi gaje kukuruz, krompir, povrće. (planinski deo)
2. Na ima mnogo fabrika hrane. (sever)
3. U i Srbiji se nalaze najviše planine. (zapadni, južni)
4. Da li su rudnici u ili delu? (severni, južni)
5. Da li je deo ravnica? (srednji)

III Odgovorite na pitanja

1. Kako se zovu godišnja doba?
2. Kakva je klima u našoj zemlji?
3. Kada ljudi imaju najviše posla na poljima?
4. Gde se nalaze ravnice u Srbiji?
5. Šta ljudi gaje u ravnicama?
6. Koji deo naše zemlje je planinski?
7. Čime se bave ljudi u planinskim oblastima?
8. Koje proizvode izvoze?

A

PROVEDITE LETO SA NAMA!

Irina: Silvija, vidi ovaj oglas! Letovanje u hotelu "Fjord". Pansion po osobi u dvokrevetnoj sobi je 3000 dinara. Hotel ima svoju plažu, restoran, sportske terene, a svaka soba telefon, televizor, balkon sa pogledom na more.

Silvija: U kom mestu je hotel?

Irina: U Kotoru. To je divan srednjovekovni gradić u Crnoj Gori.

Silvija: Znam. Markovi prijatelji su tamo letovali. Kad bismo išle?

Irina: Najbolje početkom avgusta. Zvaću hotel i rezervisaću sobu.

Silvija: Moram se vratiti do 27. avgusta.

Irina: U redu. Ostaćemo tri nedelje.

gradić - mali grad

ŽELEZNIČKA STANICA

Silvija: Molim vas dve karte prvog razreda za Bar.

Službenik: Za koji datum?

Silvija: Za 3. avgust.

Službenik: Želite li povratnu kartu?

Silvija: Da, dve povratne karte.

Službenik: Znači, polazak trećeg avgusta. A povratak?

Silvija: 24. avgusta. Kada polazi voz?

Službenik: U 22.50, a stiže u Bar oko 7 sati ujutro.

REČI:

letovanje	summer holiday	vratiti se	to return
pansion	full board	železnička stanica	railway station
po osobi (osoba)	per person	povratnu kartu	return ticket
u dvokrevetnoj sobi (dvokrevetna soba)	in a twin room (twin room)	polazak	departure
svoju (svoj, -a, -e)	it's own (one's own)	povratak	return
plažu (plaža)	beach	polazi	it departs
balkon	balcony	(polaziti)	(to depart)
srednjovekovni, -a, -o	medieval	stiže	it arrives
letovali (letovati)	they spent the summer (to spend the summer)	(stizati)	(to arrive)

IZRAZI:

prvi razred	first class
-------------	-------------

A1 VEŽBE

I Markov automobil je ispred kuće.

a) Čiji?

čiji -a -e	-ov, -a, -o / -ev, -a, -o	-in, -a, -o
čiji -e -a	-ovi, -e, -a / -evi, -e, -a	-ini, -e, -a,

Markov-a-o	Silvijin-a-o
Markovi-e-a	Silvijini-e-a
Milošev-a-o	
Miloševi-e-a	

Irina: Čiji je ovaj automobil, Markov ili Silvijin?

Nada: To je Markov automobil. Njena kola nisu u Beogradu.

Stari grad, Kotor, Montenegro

Odgovorite na pitanja

Čija je ovo knjiga? (Irina)
Knjiga je Irinina.

1. Čiji je automobil? (Marko)
2. Čija kćerka je sa Silvijom? (Nikola i Nada)
3. Čija je devojka Ana? (Miloš)
4. Čiji je muž Nikola? (Nada)

b) Dopunite sledeće rečenice

1. Milica je sestra. (Miloš)
2. Marko je brat. (Silvija)
3. Nada je žena. (Nikola)
4. mesto rođenja je Smederevo. (Nikola)
5. i zemlja je Italija. (Silvija i Marko)

c) Promenite rečenice prema modelu:

Marko: Moj automobil je nov.
Irina: Markov automobil je nov.
Njegov automobil je nov.

1. *Nada:* Moj posao je vrlo interesantan.
Silvija:
2. *Nada i Nikola:* Naš stan je u centru.
Irina:

II a) Hotel ima svoju plažu.

Ja gledam svoju i vašu kartu.

Ja gledam svoju kartu.

Ti gledaš svoju kartu.

On

Ona } gleda svoju kartu.

Ono }

Mi gledamo svoju kartu.

Vi gledate svoju kartu.

Oni

One } gledaju svoju kartu.

Ona }

Silvija

Irina

službenik

Gledajte slike 1 i 2 i odgovorite na pitanja

1. Čiju kartu gleda Silvija?
2. Čiju kartu gleda Irina?
3. Čije karte ima službenik na stanici?

b) Završite sledeće rečenice zamenicom **svoj** kao u primeru:

Sviđa mi se vaš posao, ali više volim posao.
Sviđa mi se vaš posao, ali više volim **svoj** posao.

1. Svi studenti u grupi imaju knjige.
2. Išla sam u grad sa drugaricom. Srele smo njenog druga.
3. U Beogradu Silvija ima sobu, ali u hotelu će biti u istoj sobi sa Irinom.
4. Mnogi hoteli na moru imaju bazene i plaže.
5. Volim da razgovaram sa maminim drugaricama, ali više volim da razgovaram sa drugaricama.
6. Mislite li o roditeljima?
7. Zaboravila sam knjigu, mogu li uzeti vašu?

III Voz polazi u 10.55, a stiže u Bar oko 7 ujutru.

- poći - polaziti (**polazak**)
doći - dolaziti (**dolazak**)
vratiti se - vraćati se (**povratak**)

Vežbajte u parovima

Na stanici ste. Kupujete kartu. Upotrebite sledeće reči:
polazak, povratak, polazi, stiže, povratna karta

B

PUTOVANJE U KOTOR

Rano ujutru voz je ušao u stanicu u Baru. Putnici su izašli iz voza i krenuli prema izlazu. Pored željezničke stanice se nalazi autobuska stanica. Irina i Silvija su imale sreće i nisu dugo čekale autobus za Kotor. Uživale su u putovanju. Brzo su stigle u Kotor.

Irina: Bila sam ovde pre desetak godina, ali sad nisam sigurna da li treba da idemo pravo ili levo.

Silvija: Pitaj nekoga!

Irina: Izvinite, molim vas, znate li gde je hotel "Fjord"?

Mladić: Kako da ne! Idite pravo, predite ulicu, skrenite u drugu ulicu levo i stići ćete do malog parka. Prođite kroz park i videćete hotel.

Irina: Hvala vam!

Mladić: Dozvolite da vam pomognem. Vidim da imate mnogo stvari.

Irina i Silvija: Hvala. Ako vam nije teško, uzmite kofer.

proći
kroz

preći
preko

REČI:

putnici
(putnik)
krenuli
(krenuti)
autobuska
(autobuski, -a, -o)
uživale su
(uživati)

passengers
(passenger)
they left
(to leave, to start)
bus (adj.)
they enjoyed
(to enjoy)

pravo
predite (preći)
prođite (proći)
kroz
dozvolite
(dozvoliti)
skrenite (skrenuti)
kofer

straight on
cross (to cross)
pass (to pass)
across
let
(to let)
turn (to turn)
suitcase

IZRAZI:

Imale su sreće!
Kako da ne!

they were lucky
of course

B1 VEŽBE

- I Putnici su izašli iz voza i krenuli prema izlazu.

putovati, put, putnik, putovanje

Putovanje je bilo vrlo prijatno.

Putnici su imali mnogo stvari.

Stari **put** ide prema moru.

Moj drug se vratio s **puta** po Južnoj Americi.

Kad neko putuje kažemo: "Srećan **put**!"

put =
put = putovanje

- II Idite pravo, pa levo!

Imperativ

- a) 3. lice plurala prezenta **-u / -e** ⇒ imperativ **-i**

oni idu	singular	plural
/	(ja)	Idimo! (mi)
Idi!	(ti)	Idite! (vi)
Neka ide!	(on, ona, ono)	Neka idu! (oni, one, ona)

oni uče	singular	plural
/	(ja)	Učimo! (mi)
Uči!	(ti)	Učite! (vi)
Neka uči!	(on, ona, ono)	Neka uče! (oni, one, ona)

- b) 3. lice plurala prezenta **-ju / -je** ⇒ imperativ **-j**

NEGATIV
Ne idi! Nemoj da ideš!

oni pitaju	singular	plural
/	(ja)	Pitajmo! (mi)
Pitaj!	(ti)	Pitajte! (vi)
Neka pita!	(on, ona, ono)	Neka pitaju! (oni, one, ona)

oni stoje	singular	plural
/	(ja)	Stojmo! (mi)
Stoj!	(ti)	Stojte! (vi)
Neka stoji!	(on, ona, ono)	Neka stoje! (oni, one, ona)

Napišite imperativ sledećih glagola: *čitati, kupiti, slušati, čekati*

(ti)

(mi)

(vi)

.....

III Vežbajte u parovima

Pogledajte plan grada.
 Vi ste na mestu 1, 2 ili 3.
 Objasnite drugu kako da
 stigne do pošte, železničke stanice,
 bolnice, hotela...

C

НА АЕРОДРОМУ

I Прочитајте

- A - Лет YU 476 за Тиват. То је наш лет.
 Б - Да ли је излаз 4 или 14?
 А - Нисам добро чуо. Мислим да је 4.
 Б - Ево, поново, слушај! Излаз број 4.
 А - Идемо!

II А - Молим вас вашу карту.

- Б - Изволите!
 А - Да ли имате само један кофер?
 Б - Да, и ону малу торбу, то је ручни пртљаг.
 А - Да ли желита место поред прозора?
 Б - Не, више волим поред пролаза.
 А - Изволите вашу бординг карту. Срећан пут!
 Б - Хвала.

Вежбајте у паровима

- а) На аеродрому сте. Путујете авионом. Питате за свој лет и тражите излаз. Предајете пртљаг.
 б) У хотелу сте. Тражите собу (једнокреветну, двокреветну), пансион за једну особу или две особе, полупансион или само ноћење, цена...

REČI:

лет торба ручни пртљаж	flight bag hand baggage	пушим (пушити) само поћење	smoke (to smoke) bed only
------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	------------------------------

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja kao u primeru:

Čiji je ovo sat ? (Ivan)
Ovo je Ivanov sat.

- Čija je ovo knjiga? (Ana)
- Čije je ovo mesto? (Irina)
- Čije su cipele? (Miloš)
- Čiji je stan? (Marko)
- Čiji je automobil? (Nikola)

II Dopunite rečenice zamenicom svoj, -a, -e

- Moja drugarica letuje u kući na moru.
- Zaboravio sam rečnik, mogu li da uzmem tvoj?
- Da li putujete na more kolima?
- Kupiću poklon roditeljima.
- Pričajte nam o gradu.

III Dopunite rečenice glagolima u zagradi

- smo vrlo dugo. (putovati/mi)
- Da li vaš drug juče s puta? (vratiti se)
- Prošle godine u novom hotelu. (letovati/mi)
- Treba da preko mosta. (preći/on)
- Na putu za Atinu ste kroz Niš. (proći/vi)

IV Stavite rečenice u imperativ

- Preći /ulica/ i skrenuti / desno. (ti)
- Izvolite, / ući. (vi)
- Kazati / mi / mesto i datum rođenja. (ti)

A

KUĆNI LJUBIMCI

Poznato je da su životinje verni čovekovi prijatelji. Međutim, ljudi ponekad izgube kućnog ljubimca ili ga ostave. Ima mnogo priča o životinjama koje su prešle dug put da ponovo nađu svog gazdu.

Nauka je ispitivala odnos između ljudi i njihovih kućnih ljubimaca. Porodice koje imaju psa, mačku ili neku drugu životinju srećnije su i zdravije. Gradske porodice obično imaju jedno ili dva deteta. Kućni ljubimci su naročito potrebni deci koja su često sama kod kuće dok su njihovi roditelji na poslu.

Jedno ispitivanje je pokazalo da mladi više vole svoje životinje od muzike i moderne odeće. Deca koja rastu uz životinje uče da se brinu o nekome, manje su sebična i stidljiva.

uz životinje = sa životinjama

REČI:

verni (veran, -a, -o)	loyal	ispitivala je (ispitivati)	it researched (to research)
izgube (izgubiti)	they lose (to lose)	odnos	relationship
ostave (ostaviti)	they abandon (to abandon)	psa (pas)	dog
ponovo	again	mačku (mačka)	cat
gazdu	owner	dok	while
(gazda)	(master)	ispitivanje	research
nauka	science	sebična (sebičan, -a, -o)	selfish
		stidljiva (stidljiv, -a, -o)	shy

IZRAZI:

kućni ljubimci	pets
prešle su dug put	they walked a long way

A1 VEŽBE

I Gradske porodice obično imaju jedno dete ili najviše dva deteta.

(1) jedno dete	} deteta =	jedno dete	} dece
(2) dva		dvoje	
(3) tri		troje	
(4) četiri		četvoro	
(5) petoro dece		petoro	
(6) šestoro dece			

- Koliko dece ima u vašoj porodici?
- Da li danas porodice imaju manje dece nego pre?
- Koliko dece biste želeli da imate?

II Mladi više vole svoje životinje od muzike i moderne odeće.

1. Više volim psa od (mačka)
2. On je stidljiviji od (ja)
3. Moj pas je veći od (tvoj pas)
4. Psi su verniji od (druge životinje)
5. Njihov pas više voli ribu od (meso)

Napišite dve rečenice i upotrebite komparativ sa predlogom od

1.
2.

III Imate li kućnog ljubimca?

mali grad = grad + ić ⇒ gradić
 mala riba = riba + ica ⇒ ribica

Dopunite kolone

grad - <u>gradić</u>	riba - <u>ribica</u>
park -	kuća -
ključ -	mačka -
sat -	životinja -

Vežbajte u parovima

Razgovarajte sa drugom/drugaricom o kućnim ljubimcima.

Pitajte - da li neko ima kućnog ljubimca

- ako nema, da li bi voleo da ima i zašto

- kako se brine o njemu (hrana, kupanje, šetnja, igra...)

Kog psa biste voleli da imate?

Zašto?

REČI:

ptica
kupanje

bird
washing (animals)

B

BEOGRADSKI ZOOLOŠKI VRT

VRT DOBRE NADE

U centru grada, u lepom i mirnom delu Beograda, na Kalemegdanu nalazi se Beogradski zoološki vrt. Nije najveći a možda ni najlepši na svetu, ali je jedinstven jer su kavezi, kućice i bazeni za divlje životinje smešteni unutar zidina stare tvrđave. Tu životinje iz celog sveta žive mirno i bezbedno.

BEO 300 BPT

U vrtu rade ljudi koji vole životinje i u njemu provode mnogo vremena. Uspeli su da od starog, malog zoološkog vrta naprave prijatno mesto za decu i građane Beograda. Mnogi ljubitelji životinja besplatno rade u vrtu nekoliko sati dnevno ili nedeljno. Oni hrane životinje, čiste kaveze i park. Uvek je bučno i veselo u "Baby-zoo" vrtu gde ima najviše posetilaca. Tu su zajedno u kavezu "opasni" tigrići, lavići, majmuni... Neke životinje slobodno šetaju po vrtu i igraju se sa decom.

"baby-zoo" vrt - vrt za mladiće

REČI:

mirnom (miran, -a, -o)	peaceful	dnevno nedeljno	daily weekly
jedinstven, -a, -o	unique	hrane (hraniti)	they feed (to feed)
kavezi (kavez)	cages	čiste (čistiti)	they clean (to clean)
divlje (divlji, -a, -e)	wild	bučno	noisy
smešteni	located	veselo	joyful
(smešten, -a, -o)		posetilaca	visitors
unutar	inside	(posetilac)	(visitor)
zidine (zidina)	walls	opasni	dangerous
mirno	peacefully	(opasan, -a, -o)	
bezbedno	safely	tigrići (tigrić)	tiger cub
uspeli su	they managed	lavić (lavići)	lion cub
(uspeti)	(to managed)	majmuni	monkeys
naprave (napraviti)	they make (to make)	(majmun)	(monkey)
ljubitelji (ljubitelj)	lovers of	za mladiće	for young animals
besplatno	free	(mladunac)	(young)

B1 VEŽBE

I Mnogi ljubitelji životinja **besplatno** rade u vrtu.

Kakav, kakva, kakvo...?

- besplatan ulaz
- besplatna karta
- besplatno piće

Kako ...?

Oni rade besplatno.

a) Dopunite tabelu:

kakav, -a, -o

kako

	kakav, -a, -o	kako
1	miran, mirna, -o	<i>mirno</i>
2	slobodan, slobodna, -o	
3	siguran, sigurna, -o	
4	bučan, bučna, -o	
5	veseo, vesela, -o	
6	lep, lepa, -o	
7	težak, teška, -o	
8	lak, laka, -o	

b) Gledajte tabelu i dopunite rečenice

U (1) delu grada je zoološki vrt.

U mirnom delu grada je zoološki vrt.

1. On (6) svira.
2. Ovo mesto je (2)
3. On vozi brzo, ali (3)
4. Ana je (5) devojka.
5. Tamo gde su deca uvek je (4) i (5)
6. Stranci (8) nauče da čitaju srpski.
7. Koliko je (7) slon?

II U "Baby - zoo" vrtu ima najviše posetilaca.

a) singular plural Napišite nominativ i genitiv plurala

	singular	plural	singular	plural
N. posetilac	posetioci	posetilaca	čitalac
G. posetioca	posetilaca	slušalac
D. posetiocu	posetiocima	gledalac
A. posetioca	posetioce		
V. posetioče	posetioci		
I. posetiocem	posetiocima		
L. posetiocu	posetiocima		

b) Dopunite niz: posetilac/gledalac/čitalac/slušalac

Ovo su naši posetioci / / / /
 Ima više od 1000 / / gledalaca / / /
 Šta mislite o? /? / čitaocima? /?
 Dragi! /! /! / slušaoci!

III Vrt je jedinstven jer je smešten unutar zidina stare tvrđave.

- a) Pogledajte slike i kažite koje životinje vidite?
- b) Ko radi besplatno u vrtu?
 Šta rade ti ljudi?
 Da li biste voleli da radite u nekom zoo-vrtu?
 Gde je "Baby zoo" vrt?

REČI:

slon elephant

C

МАЧАК МИШКО СЕ ВРАТИО КУЋИ

Ово је прича о мачку Мишку. Живео је у породици са троје деце у једној сеоској кући. Ту је увек било много посла за њега. Али, Мишко је више волео да једе јаја него да тражи мишеве. Зато је газда одлучио да га однесе далеко од куће и остави. Месец дана касније, сви у кући су мислили да више никада неће видети Мишка.

Међутим, једног дана кад су отворили врата, мачак је ушао у кућу. Прешао је преко тридесет километара, морао је да пређе преко реке Дрине и да прође неколико села. Вратио се мршав, уморан и гладан. Деца су била пресрећна кад је отац дозволио да њихов љубимац остане у кући.

- Препричајте причу о мачку Мишку
- Знате ли неку сличну причу о кућном љубимцу?

РЕЋИ:

мачак	tomcat
сеоски, -а, -о	village
пресрећан (пресрећан, -ћна, -ћно)	very happy, overjoyed

C1

- Slušajte

- Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice odgovarajućim oblicima imenica dete i deca:

Gradske porodice obično imaju dva

Gradske porodice obično imaju dva deteta.

1. Moja sestra ima dvoje
2. Koliko ima u vašoj porodici?
3. Oni žele da imaju troje
4. Moja baka je imala samo jedno
5. Ispred kuće je petoro

II Završite rečenice kao u primeru:

Mladi više vole modernu muziku od (klasična muzika)

Mladi više vole modernu muziku od klasične muzike.

1. Ona je stidljivija od (brat)
2. Moj pas je stariji od (tvoj pas)
3. Više volim pozorište od (televizija)
4. Milica spava duže od (Miloš)
5. Ova lekcija je teža od (prva lekcija)

III Napravite pitanja sa kakav, -a, -o i kako za sledeće rečenice

1. Ona je vesela devojka.
2. Pas spava mirno.
3. On je najmirniji pas u ulici.
4. Lekcije su teške.
5. Stranci lako nauče da čitaju srpski.
6. Beogradski zoološki vrt je lep.

IV Odgovorite na pitanja

1. Imate li kućnog ljubimca?
2. Koju životinju biste želeli da imate?
3. Kakva su deca koja rastu uz životinje?
4. Gde se nalazi zoološki vrt u Beogradu?
5. Ko radi besplatno u vrtu?
6. Gde je uvek bučno i veselo?

A

KALEMEGDAN

Svaki gost Beograda sigurno će posetiti Kalemegdan, najlepší park u Beogradu. U park možemo ući iz Knez-Mihailove ulice. Ovaj deo Kalemegdana je nekad bio prazan prostor ispred tvrđave, a danas je šetalište uvek puno posetilaca.

Šetajući širokim cvetnim stazama, prolazimo pored spomenika poznatih umetnika, lekara, profesora, političara. Idući dalje dolazimo do zidina stare tvrđave sa kulama.

Na mestu današnjeg Kalemegdana prvu tvrđavu su podigli Kelti u IV veku pre nove ere. Posle njih tvrđavu su gradili Rimljani, Turci, Austrijanci... Oko tvrđave je nastao grad u koji su trgovci dolazili ploveći Savom i Dunavom.

REČI:

posetiti	to visit	sa kulama (kula)	with towers (tower)
prazan, -a, -o	empty	današnjeg	present
prostor	space, area of ground	(današnji, -a, -e)	
šetalište	a place for walking	podigli su	they raised
cvetnim	flowery	(podići)	(to raise, to put up)
(cvetni, -a, -o)		gradili su (graditi)	they built (to built)
prolazimo (prolaziti)	we pass (to pass)	nastao je (nastati)	was founded (to be founded)
umetnika (umetnik)	artists (artist)	trgovci (trgovac)	merchants (merchant)
političara	politicians	ploveći	sailing
(političar)	(politician)	(ploviti)	(to navigate, to sail)
dalje (daleko)	further (far)		

A1 VEŽBE

I Šetajući parkom prolazimo pored spomenika.

glagolski prilog sadašnji - particip prezenta

3. lice pl. prezenta

dolaze	} + ċi }	dolazeći
(oni) šetaju		šetajući
idu		idući

Samo od imperfektivnih glagola
dolaziti, prolaziti...

Šetajući gradom prolazim pored spomenika. (ja)

Šetajući gradom prolaziš pored spomenika. (ti)

Šetajući gradom prolazi pored spomenika. (on, ona, ono)

Šetajući gradom prolazimo pored spomenika. (mi)

Šetajući gradom prolazite pored spomenika. (vi)

Šetajući gradom prolaze pored spomenika. (oni, one, ona)

a) Napravite particip prezenta od sledećih glagola

	3. lice pl. prezenta	particip prezenta
prolaziti
ulaziti
govoriti
pisati
piti
sedeti
putovati
čitati

b) Dopunite rečenice kao u primeru:

..... parku gledam ljude koji prolaze. (sedeti)
Sedeći u parku gledam ljude koji prolaze.

1. u park vidim mnogo spomenika. (ulaziti)
2. dalje prema Savi dolazimo do kalemegdanske tvrđave. (ići)
3. Gledam izloge po Knez-Mihaillovoj ulici. (šetati)
4. On najbolje uči lepu muziku. (slušati)
5. Uživam kod kuće. (sedeti)
6. ulicu on gleda i desno i levo. (prelaziti)

1 Sledeće rečenice stavite u perfekat i futur kao u primeru:

Šetajući parkom prolazimo pored spomenika. / **prezent**
Šetajući parkom prolazili smo pored spomenika. / **perfekat**
Šetajući parkom prolazićemo pored spomenika. / **futur**

1. Idući u školu gledam automobile.
.....
2. Učimo jezik čitajući novine.
.....
3. Putujući po zemlji učimo istoriju i geografiju
i upoznajemo ljude.
.....
4. Pišući domaći zadatak ponavljamo gramatiku
i lekciju.
.....
5. Stojeći ispred spomenika čekam prijatelja.
.....
6. Mnogi studenti provode raspust učeći.
.....

7. Vraćajući se sa fakulteta Miloš razmišlja o ispitu.

8. Duvajući vetar nosi lišće.

III Stavite odgovarajuće predloge u sledeće rečenice:

u, na, iz, pored, sa, kroz, ispred, oko

- park ulazimo Knez-Mihailove ulice.
- To je nekad bio prazan prostor tvrđave.
- tvrđave je nastao grad.
- Cvetnim stazama prolazimo park.
- Šetajući Kalemegdanom prolazimo spomenika umetnika, lekara, političara.
- tvrđave je izvanredan pogled Novi Beograd i ušće dve reke.
- Najinteresantnija je stara tvrđava kulama.

na + lokativ
akuzativ

Zoološki vrt se nalazi **na** Kalemegdanu.
Idući **na** Kalemegdan, sreo sam prijatelja.

sa + instrumental
genitiv

Najinteresantnija je stara tvrđava **sa** kulama.
Možemo ući u tvrđavu **sa** raznih strana.

Napišite nekoliko rečenica sa predlozima: *u, na, sa* i pročitajte

.....

.....

.....

B

ŠETNJA PO KALEMEGDANU

Silvija: Nekoliko puta sam bila na Kalemegdanu. Uživala sam u šetnji, ali volela bih da saznam nešto više o prošlosti tvrđave i o spomenicima.

Irina: Ova kapija ispred nas zove se "Kralj kapija", a ovde desno je Rimski bunar. Ako želiš, možemo da ga vidimo. Stepence vode u dubinu od trideset pet metara. Ima mnogo priča o bunaru, ali ne znamo da li su tačne.

Silvija: Hajdemo, volim tajanstvena mesta.

Irina: Sada idemo da vidimo spomenik Pobedniku, simbol Beograda. Visok je četrnaest metara. U jednoj ruci Pobednik drži mač, a u drugoj pticu.

Silvija: Šta još možemo videti ?

Irina: Vojni muzej, zoološki vrt, stare kapije... Posle idemo da vidimo dve male crkve ispod zidina. To su Crkva Ružica i Crkva svete Petke. Ispod Crkve svete Petke je izvor. Ljudi veruju da je voda iz izvora čudotvorna i lekovita.

REČI:

uživala sam (uživati)	I enjoyed (to enjoy)	pobedniku (pobednik)	to the Victor (winner, victor)
o prošlosti (prošlost)	about the past (the past)	simbol	symbol
kapija	gate	drži (držati)	he holds (to hold)
kralj	king	mač	sword
bunar	well	Vojni muzej	Military museum
stepence	stairs, steps	crkve (crkva)	church
đubina	depth	izvor	water spring,
tačne	true	veruju (verovati)	to believe
(tačan, -čna, -čno)		čudotvorna	miraculous
tajanstvena	secret,	(čudotvoran, -rna, -rno)	
(tajanstven, -a, -o)	mysterious	lekovita	healing, curative
		(lekovit, -a, -o)	

B1 VEŽBE

I Stepenice vode u dubinu od 35 metara.

dubok, -a, -o	dubina
visok, -a, -o	visina
dug, -a, -o	dužina
širok, -a, -o	širina

a) Promenite rečenice kao u primeru:

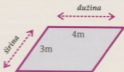
Dubina bunara je 35 m.
Bunar je dubok 35 m.

1. Dužina puta je 45 m.
2. Visina spomenika je 3 m.
3. Širina sobe je 2,5 m.
4. Visina zgrade je 70 m.
5. Dubina jezera je oko 10 m.

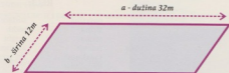

b) Zadatak:

Dužina sobe je 4 m, a širina 3 m.
Kolika je površina?
 $P = 4 \times 3$ $P = 12\text{m}^2$ (metara kvadratnih)
Rešenje: Površina sobe je 12 m^2

Napišite zadatak:

..... parka je m, je m.
Kolika je

II Voleo bih da saznam nešto više o prošlosti grada.

prošlost }
sadašnjost } ženski rod
budućnost }

Dopunite rečenice

1. U Vojnom muzeju možemo videti dokumente iz (prošlost)
2. Da li razmišljate o? (budućnost)
3. Šta očekujete od? (budućnost)
4. Mladi ljudi ne misle o prošlosti i budućnosti, oni žive u (sadašnjost)

prošli, -a, -o
sadašnji, -a, -e
budući, -a, -e

prošlo vreme - **perfekat**
sadašnje vreme - **prezent**
buduće vreme - **futur**

III Napišite nekoliko rečenica o Kalemegdanu

.....
.....
.....
.....
.....

REČI:

površina	surface area
širina	width
visina	height
rešenje	solution
sadašnjost	the present
budućnost	the future

БЕОГРАД У ПЕТНАЕСТОМ ВЕКУ

Путујући по Европи почетком петнаестог века, многи историчари су прошли кроз Београд. Писали су да је он у то време био слободан, отворен град. Имао је лепе улице, куће од камена, вртове... Најлепше зграде биле су двор, неколико цркава, болница и гостионице. У време владара Стефана Лазаревића трговци нису морали да плаћају порез. Зато су у град долазили многи богати људи да тргују и живе у њему. Историчари кажу да је Београд у то време био један од најлепших градова Европе.

- Шта можемо научити о граду и људима читајући текстове старих историчара?
- Које земље и градове сте видели долазећи у Београд?

РЕЧИ:

историчари (историчар)	historians (historian)	гостионице (гостионица)	inns (inn)
камена (камен)	stone	порез	tax
вртове (врт)	gardens (garden)	трговци (трговац)	merchants
двор	palace	богати (богат, -а, -о)	rich
		тргују (трговати)	to trade

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Završite rečenice kao u primeru:

..... ulicama gledam lepe zgrade. (šetati)
Šetajući ulicama gledam lepe zgrade,

1. gradom razmišljam o poslu. (ići)
2. Ne mislim na probleme lepu knjigu. (čitati)
3. Odmara se televiziju kod kuće. (gledati)
4. u stan kažemo: "Dobar dan". (ulaziti)
5. u parku čekaju prijatelje. (sedeti)

II Rečenice iz prve vežbe stavite u perfekat i futur kao u primeru:

Šetajući ulicama gledam lepe zgrade.
Šetajući ulicama gledao sam lepe zgrade.
Šetajući ulicama gledaću lepe zgrade.

III - Kolika je visina vaše sobe?

- Koliko ste visoki?
- Izmerite sobu i izračunajte njenu površinu.
- Napišite širinu i dužinu sobe.

IV Odgovorite na pitanja

1. Da li ste posetili Kalemegdan?
2. Šta je danas Kalemegdan?
3. Odakle je lep pogled na Novi Beograd i ušće Save u Dunav?
4. Kolika je dubina Rimskog bunara?
5. Koji spomenik je simbol Beograda?
6. Šta još možemo videti na Kalemegdanu?

Narodna opservatorija, Despotova kula, Kalemegdan, Beograd

A

VUK KARADŽIĆ

Bulevar kralja Aleksandra je duga ulica koja vodi od centra grada prema periferiji. U njoj se nalaze mnoge značajne zgrade: Skupština, Glavna pošta, nekoliko fakulteta. U Bulevaru je i spomenik Vuku Karadžiću.

Vuk Karadžić je jedna od najznačajnijih ličnosti za razvoj srpskog jezika i književnosti. Ceo život se borio da narodni, govorni jezik postane književni. Ostavio je iza sebe mnogo značajnih dela. Napisao je prvu gramatiku, rečnik i pravopis srpskog jezika. Staru srpsku cirilicu je promenio tako da svaki glas ima po jedno slovo. Poznato je Vukovo pravilo: "Piši kao što govoriš, a čitaj kao što je napisano."

ВУК СТЕФАНОВИЋ КАРАЏИЋ
VUK STEFANOVIĆ KARADŽIĆ

*Пиши као што говориш,
чињай као што је написано.*

REČI:

značajne (značajan, -a, -o) ličnost	significant personality, important person	književni, -a, -o dela (delo) pravopis	literary works (work) spelling, orthography
književnost	literature	glas	sound
borio se (boriti se)	he fought (to fight)	pravilo	rule
da postane (postati) to become		napisano (napisan, -a, -o)	written

IZRAZI:

govorni jezik	spoken language
Ostavio iza sebe...	He left for posterity

A1 VEŽBE

I Ostavio je iza sebe mnogo značajnih dela.

Ja	nemam	} pasoš kod sebe.
Ti	nemaš	
On	nema	
Mi	nemamo	
Vi	nemate	
Oni	nemaju	

Lična zamenica svakog lica - SEBE, SE

nom.	-	-
gen.	sebe	Ja imam pasoš kod sebe .
dat.	sebi	Ne možeš to sebi da objasniš.
ak.	sebe, se	Ona gleda sebe u ogledalu. Ona se gleda u ogledalu.
vok.	-	-
ins.	sobom	Govorio je sam sa sobom .
lok.	sebi	Vi ne volite da pričate o sebi .

Možda vam treba pomoć pri pisanju slova. Evo ovde:

Ja	Ja	Mo	Mo
En	En	On	On
En	En	On	On
Fr	Fr	Op	Op
Ja	Ja	Od	Od
Er	Er	Tr	Tr
Me	Me	Er	Er
Ja	Ja	Op	Op
En	En	Tr	Tr
En	En	Op	Op
Ja	Ja	Tr	Tr
En	En	Op	Op
Ja	Ja	Tr	Tr
En	En	Op	Op

o nama je govoriš ti, ja, on, ona, mi, vi, ti, ti, o sebi

Mo	ic	Op	Op
Tr	ic	Ja, a, ic	
En	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	
Tr	ic	Ja, a, ic	

a) Dopunite sledeće rečenice zamenicom SEBE u odgovarajućem obliku

1. Da li imaš dovoljno novca kod
2. Kažite mi nešto o
3. Buka je velika i ne čujem
4. Oni uvek imaju dosta novca kod
5. Ne mogu više da ga slušam, svaki dan priča samo o
6. Kupila sam haljinu, a tebi džemper.

b) Obratite pažnju!

Gledam se u ogledalu.
Gledam čoveka na ulici.

Moram da se vratim kući do osam sati.
Moram da vratim knjigu.

Spremamo se za posao.
Spremamo kuću.

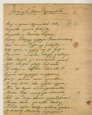
Pitao se šta da radi.
Pitao je drugove šta da radi.

II Vuk Karadžić (1787-1864) - naučnik, pisac, istoričar

Pored toga što je napisao gramatiku, rečnik, pravopis, Vuk je sakupljao narodne pesme, priče, poslovice i zagonetke. Pisao je o ličnostima i događajima iz istorije Srbije i o srpskim običajima.

III Pročitajte sledeće poslovice iz Vukovih knjiga i objasnite šta znače

- Sve što radiš, sebi radiš.
- Daleko od očiju, daleko od srca.
- Oči svašta vide, a sebe ne vide.
- Čutanje je zlato.
- Kakav otac, takav sin.
- Kakva majka, takva kći.
- Nije zlato sve što sija.

REČI:

naučnik	scientist
pisac	writer
sakupljao je (sakupljati)	he collected (to collect)
pesme (pesma)	poems/songs (poem)
poslovice	sayings, proverbs
(poslovica)	(saying, proverb)
zagonetke	riddles, puzzles
(zagonetka)	(riddle, puzzle)

o događajima (događaj)	about events (event)
o običajima (običaj)	about customs (custom)
od srca (srce)	from the heart (heart)
svašta	all kinds of things
čutanje	silence
zlato	gold

IZRAZI:

Kakav otac takav sin Like father, like son

B

NIKOLA TESLA

Vodopad na Nijagari

U Bulevaru kralja Aleksandra je i spomenik Nikoli Tesli, jednom od najvećih svjetskih naučnika u oblasti elektrotehnike i radio-tehnike. Prva hidrocentrala na vodopadima Nijagare je Teslino delo. Izgrađena je 1898. godine. Tada je Teslina naizmjenična struja zamenila Edisonovu jednosmernu struju. Tesla je napravio i model broda sa daljinskim upravljanjem. Taj pronalazak svakodnevno koristimo da uključimo i isključimo razne uređaje. Pronalasci Nikole Tesle su mnogobrojni.

Mnoge Tesline ideje su ostvarene tek posle njegove smrti, a neke još nisu. Tesla je jednom rekao o sebi: Radim za budućnost i savremenici me neće razumeti... Jedna američka novinarka je napisala: "Ovaj naučnik je toliko bio ispred svog vremena, kao da je na Zemlju došao iz neke druge civilizacije."

REČI:

radio-tehnika	radio technology	uređaje (uređaj)	device, appliance, machine
hidrocentrala	hydro-electric power station	mnogobrojni (mnogobrojan, -a, -o)	numerous
vodopadima (vodopad)	waterfalls	ostvareno (ostvaren, -a, -o)	accomplished
izgrađena (izgrađen, -a, -o)	built	smrti (smrt)	death
zamenila je (zameniti)	it replaced (to replace)	savremenici (savremenik)	contemporaries
model	model	američka (američki, -a, -o)	American
pronalazak	discovery, invention	civilizacije (civilizacija)	civilisations (civilisation)
svakodnevno	daily		
koristimo (koristiti)	we use (to use)		
uključimo (uključiti)	to switch on		
isključimo (isključiti)	to switch off		

IZRAZI:

daljinsko upravljanje	remote control
jednosmerna struja	direct current (DC)
naizmjenična struja	alternating current (AC)

B1 VEŽBE

I U Bulevaru kralja Aleksandra je podignut spomenik Nikoli Tesli.

podići
podignem

Ljudi su podigli **spomenik**.
Ljudi su podigli **kuću**.
Ljudi su podigli **selo**.

izgraditi
izgradim

Amerikanci su izgradili
hidrocentralu.

napisati
napišem

Milica je napisala pismo.

podignut, -a, -o

Spomenik je **podignut**.
Kuća je **podignuta**.
Selo je **podignuto**.

izgrađen, -a, -o

Hidrocentrala je **izgrađena**.

napisan, -a, -o

Pismo je **napisano**.

a) Promenite rečenice na isti način

1. **ostvariti**
ostvarim

Nikola Tesla je **ostvario** mnoge ideje.

ostvaren, -a, -o

2. **pročitati**
pročitam

On je **pročitao** knjigu.

pročitani, -a, -o

3. **rezervisati**
rezervišem

Rezervisali smo karte.

rezervisani, -a, -o

4. **otvoriti**
otvorim

Mi smo **otvorili** prozore.

otvoreni, -a, -o

Devojka u plavom, Đura Jakšić (1832-1878), pisac i slikar

b) Podvučene prideve zamenite glagolom kao u primeru

Knjiga je kupljena u knjižari. / kupiti
 Ja sam Ja sam kupio knjigu u knjižari.

1. Domaći zadaci su **pregledani**. / **pregledati**
 Profesor je
2. Lekcija je **naučena**. / **naučiti**
 Učenici su
3. Novac je **promenjen** u banci. / **promeniti**
 Čovek je
4. Prozor je **zatvoren**. / **zatvoriti**
 Miloš je
5. Svi ispiti su **položeni**. / **položiti**
 Moj drug je

- II Pogledajte sliku i kažite kako se zovu ovi uređaji. Ako ne znate, pronadite ih u rečniku pored slike. Kažite da li su ovi uređaji uključeni, isključeni, otvoreni, zatvoreni, da li rade?

1. usisivač
2. mikser
3. radio
4. fen
5. šporet
6. frižider
7. pegla
8. mašina za pranje rublja
9. televizor

III

NIKOLA TESLA (1856-1943) - veliki srpski naučnik i pronalazač. Rođen je u selu Smiljanu u porodici pravoslavnog sveštenika. Školovao se u Gracu i Pragu. Najveći deo života proveo je radeći u Americi gde je i umro.

- Napišite nekoliko rečenica o sebi.

.....

.....

.....

REČI:

mikser	food mixer	šporet	cooker, stove
fen	hair dryer	pronalazač	inventor
usisivač	vacuum cleaner	pravoslavnog	ortodox
radio	radio	(pravoslavni, -a, -o)	
pegla	iron	sveštenika	priest
televizor	television	(sveštenik)	
frizider	fridge	umro (umreti)	he died (to die)
mašina za pranje	washing machine		

C

МУЗЕЈИ

Muzej Vuka Karadžića

Muzej Nikole Tesle

Београдски музеји раде сваког дана, осим понедељком. Отворени су од 10 до 17 часова.

Ко жели боље да упозна живот и рад Вука Караџића може посетити његов музеј у Београду. У Вуковом музеју може видети његове личне ствари, књиге, документа, писма, фотографије.

У Теслином музеју је смештена и његова лабораторија. Ту су и цртежи, планови, макете.

Прочитајте народну песму "Риба и дјевојка" из Вукове збирке.

РИБА И ДЈЕВОЈКА

Дјевојка сједи крај мора,
Пак сама себи говори:
- Ах, мили Боже и драги!
Има л' што шире од мора?
Има л' што дуже од поља?
Има л' што брже од коња?
Има л' што слађе од меда?
Има л' што драже од брата?
Говори риба из воде:
- Дјевојко, луда будало!
Шире је небо од мора,
Дуже је море од поља,
Брже су очи од коња,
Слађи је шећер од меда,
Дражи је драги од брата.

REČI:

збирка	collection
крај	alongside
пак	and
мили Боже	dear God
што-шта	what
коњ	horse
слађе	sweeter
(сладак, слатка, -о)	(sweet)
од меда	than honey
(мед)	(honey)
луда (луд, -а, -о)	crazy
будало	fool
небо	sky

C1

a) Slušajte

b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Dopunite rečenice zamenicom **sebe**, **se** kao u primeru

Ja nemam pasoš kod

Ja nemam pasoš kod **sebe**.

1. Išao je ulicom i gledao ispred
2. Moram da kupim taj rečnik.
3. Svakog jutra gledam u ogledalu.
4. Da li često razmišljate o?
5. Imao je na crni kaput.
6. Ne ponavljam lekciju glasno, nego u

II Odgovorite na pitanja

1. Ko je bio Vuk Karadžić?
2. U kom veku je živeo?
3. Zašto je značajan za srpski jezik?
4. Da li znate Vukovo pravilo? Napišite ga!
5. Šta je Vuk sakupljao?

III Podvučene glagole zamenite pridevom kao u primeru:

Trener je **izabrao** igrače za prvi tim. / izabran, -a, -o

Igrači za prvi tim su **izabrani**.

1. Mi smo **izgubili** utakmicu. / izgubljen, -a, -o
2. Auto smo **kupili** u Italiji. / kupljen, -a, -o
3. Moj drug je **povredio** nogu. / povređen, -a, -o
4. Profesor je **pročitao** imena učenika. / pročitani, -a, -o
5. Moj otac je **izgradio** kuću pre 30 godina. / izgrađen, -a, -o

IV Napišite kako se zovu uređaji koje koristite u kući

A

PRAZNICI

Tokom godine slave se mnogobrojni praznici - državni, porodični, verski... Državni praznici su važni datumi iz istorije naroda i države. Tada ljudi ne rade dan ili dva, zavisi od praznika. Porodični praznici su rođendani, godišnjice braka, a slavi se i polazak u školu, diploma, novi posao... Mnoge porodice slave verske praznike. Najveći su Božić i Uskrs. Srpske porodice imaju i slavu. Ovi praznici se slave u kući i ide se u crkvu. Svi se trude da tada budu sa svojom porodicom. Mnogi simboli vezani su za ove praznike: sveća, žito, kolač. Običaj je da se za Božić unosi badnjak, a za Uskrs se boje jaja.

REČI:

slave se (slaviti)	are celebrated (to celebrate)	trude se (truditi se)	they try their hardest (to try one's hardest)
državni, -a, -o	state (adj.) public	simboli (simbol)	symbols (symbol)
porodični, -a, -o	family	običaj	tradition, custom
države (država)	states (state)	vezani (vezan, -a, -o)	connected
tada	then	sveća	candle
godišnjice	anniversaries	žito	Serbian traditional cake made of wheat
(godišnjica)	(anniversary)	unosí se	is carried in
braka (brak)	marriage	(unositi)	(to carry in, to take in)
Uskrs	Easter	badnjak	yule log
slavu (slava)	Serbian family Saint's day	boje se (bojiti)	are painted (to colour, to paint)

IZRAZI:

tokom godine during the year

A1 VEŽBE

I Slavi se Nova godina. singular

Ljudi ~~slave~~ ~~Novu godinu.~~ - akuz.
↓ ↓
Slavi se Nova godina. - nom.

Promenite rečenice kao u primeru:

Ljudi gledaju televiziju.
Gleda se televizija.

1. Srbi rado piju kafu.
2. Otac unosi badnjak.
3. Srbi slave slavu.
4. Fabrika proizvodi šećer.
5. Mladi kupuju modernu odeću.
6. Seljaci gaje pšenicu.
7. Ljudi u Srbiji govore srpski jezik.

II Slave se mnogobrojni praznici. plural

Ljudi ~~slave~~ ~~mnogobrojne praznike.~~ - akuz.
↓ ↓
Slave se mnogobrojni praznici. - nom.

Promenite rečenice kao u primeru:

Svi gledaju filmove.
Gledaju se filmovi.

a)	b)
1. Ljudi gledaju vesti na televiziji.	- Koji jezik se govori u vašoj zemlji?
2. Studenti polažu ispite u junu.	- Koji jezici se govore u Kanadi?
3. Mnogi čitaju novine.	- Koji jezici se govore u Švajcarskoj?
4. Gosti jedu kolače na slavi.	- Koji jezici se govore na Kipru?
5. Učenici uče lekcije.	
6. Žene boje jaja za Uskrs.	
7. Ljudi kupuju poklone za Novu godinu.	

III Rad u paru

Razgovarajte sa drugom o praznicima (šta se slavi, kada se slavi, kako se slavi)

B**ODLAZAK NA SLAVU**

Mnoge srpske porodice slave slavu. Najviše porodica slavi Svetog Nikolu 19. decembra. To je slava i porodice Popović. Irina, Silvija i Marko su pošli kod Popovića.

IKONA
sv. Nikola

Silvija: Šta se nosi domaćici i domaćinu za slavu?

Irina: Stari običaj je da se ne nosi ništa. Ali, u novije vreme nosi se cveće.

Marko: Da li će biti mnogo ljudi?

Irina: Da. Na slavu dolazi mnogo gostiju, rođaka i prijatelja. Ponekad idemo kod nekoliko porodica koje slave istu slavu.

Silvija: Šta treba da kažemo kad uđemo?

Irina: Kaže se: "Srećna slava!" Kad sednemo, domaćica će nas poslužiti žitom. Žito, slavski kolač i sveća su obavezni na svakoj slavi. Sveća se pali ujutro, a gasi uveče. Nekada su goste služili samo žitom, kafom, sitnim kolačima i pićem. Vremenom, taj običaj se promenio i za slavu se spremaju razna jela.

Razgovarajući o slavi, stigli su kod Popovića.

Nikola: Dobro došli! Izvolite, udite

Marko, Silvija, Irina: Srećna slava, domaćine!

slavski
kolač

slavsko
žito

slavska
sveća

vino

REČI:

svetog (sveti, -a, -o)	Saint	obavezni (obavezan -zna, -zno)	compulsory
domaćici (domaćica)	hostess	pali se (paliti)	it is lit (to light)
domaćinu (domaćin)	host	gasi se (gasiti)	it is put out (to put out)
se nosi (nositi)	to take	služili su (služiti)	they are served (to serve)
rođaka (rođak)	cousin, relative	sitni (sitani, -tna, -tno)	small, tiny
sednemo (sesti)	we sit down (to sit down)		
poslužiti	to serve, to offer		

IZRAZI:

u novije vreme recently

B1 VEŽBE

I Mnogo porodica slavi slavu.

a) Glagole u zagradama staviti u prezent kao u primeru:

Mnogo porodica istu slavu. (imati)
Mnogo porodica ima istu slavu.

1. Najviše gostiju uveče na slavu. (dolaziti)
2. Puno dece engleski jezik. (učiti)
3. Mnogo učenika u parku. (jesam)
4. Malo ljudi latinski jezik. (znati)
5. Nekoliko autobusa prema Novom Beogradu. (ići)
6. Najviše studenata ispite u junu. (polagati)

prilost:
mного,
malo,
koliko,
dosta,
nekoliko...
+ glagol
u 3.licu
singulara

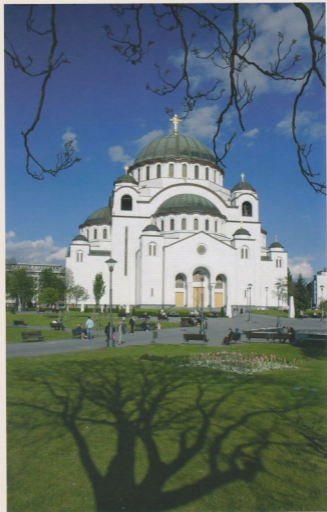
b) Rečenice iz vežbe a stavite u perfekat kao u primeru:

Mnogo porodica je imalo istu slavu.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Freska Beli andro, 1228. god., manastir Mileševa

Hram svetog Save, Vračar, Beograd

II Mnogi rodaci i prijatelji dolaze na slavu.

a) Dopunite rečenice kao u primeru:

Mnogi ljudi na more. (ići)
Mnogi ljudi idu na more.

pridevi:
mnogi, -e, -a;
neki, -e, -a; svi, -e, -a
* glagol u 3. licu plurala.

1. Mnoge porodice slavu. (slaviti)
2. Mnoga sela škole. (imati)
3. Neki gosti drugog dana slave. (dolaziti)
4. Neke studentkinje na fakultetu. (učiti)
5. Neka mesta zauzeta. (jesam)

b) Stavite sledeće rečenice u perfekat kao u primerima:

Mnogi ljudi su išli na more.
Mnoge porodice su slavile slavu.
Mnoga sela su imala škole.

1. Neki gosti drugog dana slave. (dolaziti)
2. Neke studentkinje kući. (otići)
3. Svi službenici na vreme. (doći)
4. Sve prodavnice zatvorene. (jesam)

III Izaberite pridev ili imenicu i završite rečenice

1. Tokom zime slavi se najviše
(praznik / praznični)
2. dani najčešće se provode u kući s
praznik / praznični porodica / porodični
3. Za ručak domaćica spremi najbolja jela.
praznični / praznik

С

СЛАВА

Слава је прастари народни обичај. Некада су сви Словени имали славу, а данас овај празник славе само Срби. Тога дана се слави заштитник породице и куће. Највеће славе у Србији су Свети Никола, Свети Јован, Свети Арханђел, Свети Сава, Свети Димитрије (Митровдан), Ђурђевдан... Верује се да свеци чувају породице, дају кишу, лече болесне. Добре људе награђују, а зле кажњавају. Слава је радостан дан за домаћине и госте.

- Имате ли празник који је сличан нашој слави?
- Који верски празници се славе код вас?
- Како се славе ти празници?

Шта се каже за поједине празнике:

<p>БОЖИЋ поздрав - Христос се роди! одговор - Ваистину се роди!</p>	<p>Остали празници: Срећан рођендан! Срећна слава! Срећна годишњица! Срећна Нова година!</p>
<p>УСКРС поздрав - Христос васкрсе! одговор - Ваистину васкрсе!</p>	

РЕЋИ:

<p>пастари, -а, -о заштитник верује се (веровати) свечи (светац) чувају (чувати)</p>	<p>ancient protector, patron it is believed (to believe) saints (saint) they protect (to protect)</p>	<p>награђују (награђивати) зле (зло, зла, зло) кажњавају (кажњавати) радостан, радосна, -о</p>	<p>they reward (to reward) evil they punish (to punish) happy, joyful</p>
--	---	--	---

C1

- a) Slušajte
- b) Ponavljanje lekcije

DOMAĆI ZADATAK

I Odgovorite na pitanja

1. Koje praznike slavite?
2. Koliko dana ne radite za praznike?
3. Koji praznik najviše volite? Zašto?
4. Koji običaji su vezani za Novu godinu?

II Promenite rečenice kao u primeru:

Ljudi u mojoj zemlji slave Božić sedmog januara.
U mojoj zemlji Božić se slavi sedmog januara.

1. Ljudi u Srbiji slave slavu.
2. Kako ljudi slave Novu godinu kod vas?
3. Uveče kažemo: Laku noć!
4. Ljudi mnogo gledaju televiziju.
5. Plaćamo struju i telefon početkom meseca.

II Sledeće rečenice stavite u perfekat kao u primeru:

Mnogo porodica slavi Božić.
Mnogo porodica je slavilo Božić.

1. Koliko studenata ide na izlet?
2. Malo učenika dobro zna novu lekciju.
3. U Beogradu studira nekoliko hiljada studenata.
4. Mnogo gostiju dolazi na slavu.

SRPSKI JEZIK

Miroslavljevo jevanđelje, najstarija knjiga na srpskom književnom jeziku, pisana ćirilicom, XII vek

Srpski jezik pripada grupi južnoslovenskih jezika (hrvatski, slovenački, makedonski, bugarski), a svi oni ulaze u veliku grupu slovenskih jezika (ruski, beloruski, ukrajinski, poljski, češki, slovački i lužičkosrpski).

Srpski jezik ima dve varijante (ekavsku i ljekavsku) prema promeni starog glasa **Ѣ** (jat): sa -e (ekavska: lepa devojka) i sa -je ili -ije (ljekavska: lijepa djevojka). Ovaj udžbenik je pisan ekavskom varijantom standardnog srpskog jezika. Savremeni srpski književni jezik nastao je na temelju narodnog jezika u devetnaestom veku, a za njegovo stvaranje najzaslužniji je Vuk Stefanović Karadžić.

PREGLED GRAMATIKE OBRAĐENE U LEKCIJAMA

U srpskom književnom jeziku ima 30 fonema koje skoro u potpunosti odgovaraju glasovima u kojima se ostvaruju. Svaka fonema se obeležava posebnim slovom ćirilice*. U latinici tri foneme se obeležavaju sa po dva slova, a to su: **lj, nj, dž**.

Azbuka je utvrđeni red slova ćirilice:

а, б, в, г, д, ђ, е, ж, з, и, ј, к, л, љ, м, н, њ, о, п, р, с, т, ћ, у, ф, х, ц, ч, ш

Abeceda je utvrđeni red slova latinice:

a, b, c, č, ć, d, dž, đ, e, f, g, h, i, j, k, l, lj, m, n, nj, o, p, r, s, š, t, u, v, z, ž

VRSTE REČI

U srpskom jeziku reči se dele na promenljive i nepromenljive.

Promenljive reči:

- a) reči s deklinacijom - imenice
 - zamenice
 - pridevi
 - brojevi (ne svi)
- b) reči s konjugacijom - glagoli

Nepromenljive reči: prilozi
predlozi
veznici
rečice
uzvici

* Ćirilica je zvanično pismo Republike Srbije, ali se često upotrebljava i latinica.

Tabela 1

PROMENLJIVE REČI

IMENICE	PRIDEVI	ZAMENICE	BROJEVI	GLAGOLI
<p>označavaju nazive bića, stvari i pojmova ko? šta?</p> <p>zajedničke (jezik, voda, more, čovek, kiša)</p> <p>vlastite (Milica, Beograd, Miloš, Evropa)</p> <p>zbirne (lišće, drveće, deca, braća)¹⁾</p> <p>gradivne (šećer, brašno, ulje)</p> <p>misaone (apstraktne) (ljubav, ideja, prijateljstvo)</p> <p>glagolske (trčanje, čitanje, učenje)</p> <p>brojne dvojica²⁾</p>	<p>opisuju, određuju imenicu: kakav? čiji?</p> <p>opisni (lep, visok, mlad)</p> <p>privojini (srpski, čovekov)</p> <p>vremenski (zimski, godišnji)</p> <p>mesni (levi, desni, severni)</p> <p>gradivni (vuneni)³⁾</p>	<p>upućuju na određena lica ili predmete</p> <p>lične (ja, ...)</p> <p>pridevske (moj, tvoj, čiji, taj)</p>	<p>određuju koliko je nečega na broju, koje je nešto po redu, koliko je nečega u zbiru</p> <p>osnovni (jedan, dva ...)</p> <p>redni (prvi, drugi ...)</p> <p>zbirni (dvoje, troje ...)</p>	<p>označavaju radnju, stanje i zbivanje</p> <p>radnja (ići, učiti, slušati)</p> <p>stanje (misliti, ležati, osećati, stajati)</p> <p>zbivanje (grmi, seva, naoblačilo se)⁴⁾</p>
Imenice, pridevi, zamenice i brojevi imaju rod, broj i padež .				Glagoli imaju lice, rod i broj .

1) Zbirna imenica DECA (označava plural imenice *dete*) i BRAĆA (označava plural imenice *brat*), menjaju se kao imenice ženskog roda na -a u singularu.

2) dvojica - dva čoveka

3) vuneni - od vune

4) naoblačilo se - oblačilo je

PRILOZI	PREDLOZI	UZVICI	VEZNICI	REČE
obično stoje uz glagol i određuju:	stoje pred imenskim rečima (imenice, zamenice, pridevi, brojevi)		vezuju dve reči ili dve rečenice	
vreme (juče, danas) način (kako, brzo) količinu (mnogo, malo, koliko) uzrok (zato)	u, na, po, o, pre, posle, za, ka, prema, ispod . . .	hej, joj, halo, hajde, ah, uh . . .	i, pa, te, ni, ako, da . . .	da, ne, li, samo, zaista, možda . . .

PROMENLJIVE REČI

IMENICE

Imenice su reči koje označavaju bića, predmete i pojmove. Osnovne gramatičke karakteristike imenica jesu rod (muški, ženski, srednji), broj (jednina i množina) i padež (sedam padeža u jednini i sedam u množini).

Rod imenica

Kod većine imenica koje označavaju bića muškog i ženskog pola, gramatički rod se poklapa sa prirodnim rodом: *muškarac* (m.r.) - *žena* (ž.r.), *mačak* (m.r.) - *mačka* (ž.r.). Imenice srednjeg roda, međutim, imaju samo gramatički rod (*dete, pero*).

Najveći broj imenica **muškog** roda u nominativu jednine završava se na konsonant: *čovek, grad, jezik, čas, profesor, brod, problem*.

Neke imenice **muškog** roda u nominativu jednine završavaju se na -a: *sudija, kolega, Nikola*, na -o: *posao, sto, deo, ugao*. Neka lična muška imena završavaju se na -o ili -e: *Marko, Pavle*. Sve imenice stranog porekla koje se u nominativu jednine završavaju bilo kojim vokalom osim -a, jesu muškog roda: *radio, auto, sako, taksi*.

Najveći broj imenica **ženskog** roda u nominativu jednine završava se na -a: *žena, zemlja, rečenica, sestra, ideja, knjiga*.

Neke imenice **ženskog** roda u nominativu jednine završavaju se na konsonant: *reč, ljubav, noć, stvar, bolest, sadašnjost, prošlost, budućnost*, a neke na -o: *so*.

Lična ženska imena stranog porekla koja se završavaju na konsonant ili vokal (osim na -a), takođe su ženskog roda i nepromenljiva su: *Meri, Margo, Alison*.

Imenice **srednjeg** roda u nominativu jednine završavaju se na -o/e: *dete, pero, ime, more, selo, učenje*. Jedna imenica srednjeg roda završava se na -a: *doba*.

Broj imenica

Imenice najčešće imaju oba broja, jedninu (singular) i množinu (plural).

Imenice **muškog** roda u nominativu množine najčešće se završavaju na -i: *profesori, prijatelji, autobusi, lekari, papiri*. Jednosložne imenice najčešće se u množini završavaju na -ovi: *gradovi, časovi, filmovi, satovi*, a jednosložne imenice na konsonante: **j, lj, nj, ć, č, đ, dž, š, ž** na -evi: *brojevi, ključevi, noževi*.

Imenice *dan* i *sat* u pluralu se završavaju samo na -i: *dani, sati*. Imenice *posao, sto, ugao, deo* itd. u nominativu množine glase: *poslovi, stolovi, uglovi, delovi*.*

Imenice **ženskog** roda na -a u nominativu množine završavaju se na -e: *žene, zemlje, lekcije*.

Imenice ženskog roda na konsonant u nominativu množine završavaju se na -i: *reči, noći, stvari, bolesti*.

Imenice **srednjeg** roda u nominativu množine završavaju se na -a: *pera, mora, sela*.

Neke imenice srednjeg roda u množini imaju proširenu osnovu: *imena, vremena*.

Neke imenice imaju samo jedninu:

- vlastite imenice: *Srbija, Zlatibor, Dunav*
- gradivne imenice: *voda, so, šećer*
- zbirne imenice: *deca, cveće, drveće*
- i imenice kao . . . *mir, podne, doba*

Neke imenice imaju samo množinu: *novine, naočare, pantalone, vrata, kola, usta*. Iako su ove imenice u obliku množine, one označavaju jedan pojam. Rečenica: "*Moja kola su nova*." znači isto što i: "*Moj automobil je nov*." Ukoliko je reč o više takvih predmeta, množina se može izraziti na sledeći način: *troja kola, nekoliko vrata, koliko novina, mnogo pantalona*...

Promena imenica muškog, ženskog i srednjeg roda po padežima u jednini i množini data je u tabelama 7, 8 i 9.

* Glasovna promena - prelaz l u o

Nekada je na kraju sloga ili reči bilo l koje se menja u o: stol>stoo>sto, del>deo

PADEŽI

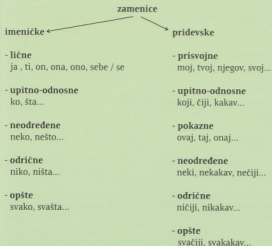
Sve imenske reči (imenice, zamenice, pridevi i brojevi) menjaju se po padežima. Padeži su različiti oblici jedne iste imenske reči. Menjanje po padežima zove se **deklinacija**. U srpskom jeziku ima sedam padeža u jednini i sedam u množini.

Tabela 3

IME	PITANJE	OZNAČAVA	PRIMER
1. NOMINATIV (nema predloga)	Ko? Šta?	- subjekat - deo predikata	- Dečak uči. - On je dobar dečak.
2. GENITIV - bez predloga - sa predlozima: <i>od - do, iz, pre - posle, blizu, kod, sa, daleko od, ispred, iza, pored, iznad, ispod, između, preko, bez . . .</i>	(od) Koga? Čega? Čiji? Kakav?	- pripadnost (posesivni) - deo, količina (partitivni) - poticanje (ablativni) - vreme (temporalni) - mesto - od čega je nešto	- Roditelji Nikole Popovića. - Pijem mnogo kafe. - On je iz Grčke. - Dodi posle časova. - Sedim ispred drugarice. - Haljina je od vune.
3. DATIV - bez predloga - sa predlozima: <i>ka, prema</i>	Kome? Čemu?	- namena - pravac, cilj kretanja	- Poklonio je Milici knjigu. - Idemo ka pošti.
4. AKUZATIV - bez predloga - sa predlozima: <i>u, na, za, kroz</i>	Koga? Šta? Kuda?	- objekat - mesto, cilj kretanja - vreme - namena	- Čitam knjigu. - Idemo na koncert. - U leto je toplo. - Oni će doći u subotu. - Dolazim za pola sata. - Kafa je za gospodu.
5. VOKATIV - bez predloga	Hej!	- dozivanje - obraćanje	- Gospodine! - Nado!
6. INSTRUMENTAL - bez predloga - sa predlogom: <i>s(a)</i>	s(a) Kim? Čime?	- sredstvo, oruđe - mesto - vreme - društvo	- Pišem perom. - Šetam ulicom. - Subotom ne radim. - Idem u grad sa kolegom Milošem.
7. LOKATIV - uvek sa predlozima: <i>u, na, po, o.</i>	O kome? O čemu? Gde?	- objekat - mesto - vreme	- Razgovaramo o filmu. - Šetaju po gradu. - Stanuju u centru. - Na kraju časa su pisali test.

ZAMENICE

Zamenice se dele na imeničke i pridevske. **Imeničke zamenice** su samostalne reči u rečenici, njima se upućuje na pojedina bića i predmete. **Pridevske zamenice** su nesamostalne reči koje se upotrebljavaju kao pridevi.

Rod zamenica

Od ličnih zamenica jedino zamenica trećeg lica ima posebne oblike za sva tri roda: *on, ona, ono; oni, one, ona*. Njihov oblik zavisi od imenice koju određuju.

Promena ličnih zamenica

jednina

N	ja	ti	on / ono	ona
G	mene	tebe	njega	nje
D	meni, mi	tebi, ti	njemu, mu	njoj, joj
A	mene, me	tebe, te	njega, ga	nju, ju, je
V	/	ti	/	/
I	mnom	tobom	njim	njom
L	meni	tebi	njemu	njoj

množina

N	mi	vi	oni, one, ona
G	nas	vas	njih
D	nama, nam	vama, vam	njima, im
A	nas	vas	njih, ih
V	/	vi	/
I	nama	vama	njima
L	nama	vama	njima

Refleksivna zamenica *sebe, se*

Ovo je lična zamenica svakog lica. Upotrebljava se samo za označavanje odnosa prema subjektu u rečenici. Nikad se ne upotrebljava u službi subjekta (te zato i nema nominativ). Isti oblik se upotrebljava i za jedninu i za množinu.

On je to kupio za sebe.

Oni su to kupili za sebe.

N	/
G	sebe
D	sebi
A	sebe, se
V	/
I	sobom
L	sebi

Duži i kraći oblici zamenica

U nekim padežima imamo dva oblika zamenice - duži (naglašeni) i kraći (nenaglašeni).

Upotreba naglašanih oblika ličnih zamenica:

- kad se ističe lice u rečenici: Ja **tebi** govorim. (baš tebi)
- na početku rečenice: **Meni** je žao.
- iza veznika **a** i **i**: Došao si, a **mene** nisi pozvao.
- kad je predlog ispred zamenice: Dobila sam pismo od **njega**.

Promena imeničkih zamenica **ko, šta**

N	ko	šta
G	(od) koga	(od) čega
D	kome	čemu
A	koga	šta
V	/	/
I	s kim	(s) čim(e)
L	(o) kome	(o) čemu

Promena pridevskih zamenica - vidi tabelu br. 7, 8, 9

PRIDEVI

Pridevi su nesamostalne reči koje određuju imenice i slažu se s njima u rodu, broju i padežu.

jednina	množina
m.r. dobar student	dobri studenti
ž.r. dobra knjiga	dobre knjige
sr.r. dobro pero	dobra pera

Pridevski vid

neodređeni

(kad se kazuje osobina nepoznatog, prvi put spomenutog bića ili predmeta)

Treba da kupi **nov** mantil.

određeni

(kad se kazuje osobina poznatog, već spomenutog bića ili predmeta)

Sviđa mi se tvoj **novi** mantil.

Određeni vid prideva se u muškom rodu završava na dugo **-i**, a u ženskom i srednjem rodu razlika između određenog i neodređenog vida je samo u akcentu:

zeléna haljina ta zélena haljina

Neki pridevi imaju samo određeni vid (*gradski, narodni, srpski, letnji, dnevni, desni...*)

Oblici komparativa i superlativa prideva, takođe, imaju uvek određeni vid (*bolji, najbolji*).

Poređenje prideva

Porede se (uglavnom) samo opisni pridevi.

pridev	komparativ	superlativ
(kazuje da biće ili predmet ima neku osobinu)	(kazuje da biće ili predmet ima neku osobinu u većoj meri od bića ili predmeta sa kojim se poredi)	(kazuje da biće ili predmet ima neku osobinu u najvećoj meri)
mlad čovek	mlađi* čovek pridev + -iji -ji -ši mekši lepši lakši	najmlađi čovek naj + komparativ

Kada pridev počinje glasom **j** dolazi do udvajanja: **najjeftiniji**

Neppravilno se porede pridevi:

dobar	bolji	najbolji
zao (loš)	gori	najgori
mali	manji	najmanji
veliki	veći	najveći

*Ako komparativ prideva gradimo nastavkom **-ji** dolazi do glasovne promene (jotovanje):

brz+ji	- brži
mlad+ji	- mlađi
kratak+ji	- kraći
visok+ji	- viši
skup+ji	- skuplji

BROJEVI

Brojevi su reči koje kazuju koliko je čega na broju (osnovni), koje je nešto po redu (redni), ili koliko je nečega u zbiru (zbirni).

Osnovni brojevi

Broj **jedan** ima oblik za sva tri roda, pa se menja kao pridev: *jedan dan, jedna soba, jedno mesto*.

Broj **dva** ima dva oblika, za muški i za srednji rod i glasi: *dva (dva druga, dva pera)*, a za ženski rod glasi *dve (dve knjige)*.

Broj **tri** i ostali brojevi imaju jedan oblik za sva tri roda: *tri druga, tri knjige, tri pera*.

Slaganje imenica s brojevima

1 + nom / akuzativ	2, 3, 4 + imenica (genitiv singular)	5, 6, 7 ... + imenica (genitiv plural)
jedan student	dva tri četiri } studenta	pet studenata*

Redni brojevi

Redni brojevi imaju oblike za sva tri roda i oba broja:

singular			plural		
prvi	prva	prvo	prvi	prve	prva
drugi	druga	drugo	drugi	druge	druga
treći	treća	treće	treći	treće	treća
četvrti	četvrta	četvrto	četvrti	četvrte	četvrta

Redni brojevi se obeležavaju i na sledeći način: 1. (prvi), 2. (drugi)... Rednim brojevima se kazuju datumi: 5.02.1995. godine (**peti** februar hiljadu devetsto devedeset pete godine).

* Vokal **a** koji se u nekim oblicima reči javlja, a nema ga u drugim oblicima tih istih reči je **nepostojano a** (glasovna promena):

dobar, dobrog, dobrom...
studenti, studenata
jedan, jednog
s-sa, k/ka, kad/kada, sad/sada

Zbirni brojevi

Zbirnim brojevima (*dvoje, troje, četvero, petoro, šestoro, sedmero, osmero...*) označavaju se skupovi bića raznih rodova ili skupovi mladih bića:

Dvoje ljudi stoji na ulici.
Oni imaju dvoje dece.

Imenice uz ove brojeve stoje u obliku genitiva.

GLAGOLI

Glagoli su reči koje kazuju radnju, stanje i zbivanje. Promena oblika glagola po licima, rodu i broju naziva se **konjugacija**.

Glagoli imaju posebne oblike za obeležavanje vremena, načina i stanja. Prema trajanju radnje glagoli se dele na **svršene/perfektivne** (*kupiti, doći, naučiti*) i **nesvršene/imperfektivne** (*kupovati, dolaziti, učiti*). Ima glagola koji mogu biti i svršeni i nesvršeni (*čuti, videti, telefonirati, doručkovati*).

Njihovo trajanje možemo odrediti samo u rečenici:

Kad sam bio mlad dobro sam video. (nesvršeni)
Juč sam video druga. (svršeni)

Glagoli koji se javljaju sa povratnom zamenicom **se** su **refleksivni** glagoli. Neki refleksivni glagoli se obavezno javljaju sa povratnom zamenicom **se**:

nadati se, radovati se, sećati se, raspitivati se, razboleti se, sviđati se...

Neki refleksivni glagoli mogu da se jave sa punim oblikom povratne zamenice **sebe** ili sa imeničkom frazom u akuzativu:

obučiti se, gledati se...

Ona se gleda.
Ona gleda sebe.
Ona gleda drugaricu.

Od refleksivnih glagola treba razlikovati glagole koji grade **se pasiv**. Na primer: *Prvog januara slavi se Nova godina.*

Pomoćni glagoli

Pomoćni glagoli služe za građenje složenih glagolskih oblika. Srpski jezik ima tri pomoćna glagola: *jesam, biti i hteti*.

Prezent pomoćnih glagola

jesam (ima samo prezent)

sg.	pl.
1. jesam (sam)	jesmo (smo)
2. jesi (si)	jestete (ste)
3. jeste (je)	jesu (su)

biti (ima sve oblike)

sg.	pl.
1. budem	budemo
2. budeš	budete
3. bude	budu

hteti (ima sve oblike)

sg.	pl.
1. hoću (ću)	1. hoćemo (ćemo)
2. hoćeš (ćeš)	2. hoćete (ćete)
3. hoće (će)	3. hoće (će)

Odrični oblik glagola **jesam** glasi: *nisam, nisi, nije, nismo, niste, nisu.*

Odrični oblik glagola **hteti** glasi: *neću, nećeš, neće, nećemo, nećete, neće.*

GLAGOLSKI OBLICI

Nelični glagolski oblici

Tabela 4

naziv	primer	građenje
infinitiv (neodređeni glagolski oblik)	-ti učiti, gledati, dolaziti -ći ići, doći, reći	završava se nastavcima -ti ili -ći
radni glagolski pridev (služi za građenje nekih složenih glagolskih vremena - npr. perfekta)	sg. m.r. ž.r. s.r. učio učila učilo rekao rekla reklo pl. učili učile učila rekli rekle rekla	infinitivna osnova* + nastavci: -o/-ao, -la, -lo (sg.) -li, -le, -la (pl.)
glagolski prilog sadašnji ili particip prezenta (samo od imperfektivnih glagola)	učeći, gledajući, šetajući	3. lice prezenta (pl.) + -ći

* Infinitivna osnova glagola koji ispred nastavka -ti imaju neki vokal, dobija se odbijanjem tog nastavka. Infinitivna osnova je jednaka prezentskoj kod glagola koji se u infinitivu završavaju na -eći ili -sti.

naziv	primer	građenje																																																
prezent (sadašnje vreme)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 50%;">sg.</td> <td style="text-align: center; width: 50%;">pl.</td> </tr> <tr> <td>1. učim</td> <td>učimo</td> </tr> <tr> <td>2. učiš</td> <td>učite</td> </tr> <tr> <td>3. uči</td> <td>uče</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> </td> </tr> <tr> <td>1. gledam</td> <td>gledamo</td> </tr> <tr> <td>2. gledaš</td> <td>gledate</td> </tr> <tr> <td>3. gleda</td> <td>gledaju</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> </td> </tr> <tr> <td>1. idem</td> <td>idemo</td> </tr> <tr> <td>2. ideš</td> <td>idete</td> </tr> <tr> <td>3. ide</td> <td>idu</td> </tr> </table>	sg.	pl.	1. učim	učimo	2. učiš	učite	3. uči	uče			1. gledam	gledamo	2. gledaš	gledate	3. gleda	gledaju			1. idem	idemo	2. ideš	idete	3. ide	idu	prezentska osnova* + nastavci <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 50%;">sg.</td> <td style="text-align: center; width: 50%;">pl.</td> </tr> <tr> <td>1. -im</td> <td>-imo</td> </tr> <tr> <td>2. -iš</td> <td>-ite</td> </tr> <tr> <td>3. -i</td> <td>-e</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> </td> </tr> <tr> <td>1. -am</td> <td>-amo</td> </tr> <tr> <td>2. -aš</td> <td>-ate</td> </tr> <tr> <td>3. -a</td> <td>-aju</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> </td> </tr> <tr> <td>1. -em</td> <td>-emo</td> </tr> <tr> <td>2. -eš</td> <td>-ete</td> </tr> <tr> <td>3. -e</td> <td>-u</td> </tr> </table>	sg.	pl.	1. -im	-imo	2. -iš	-ite	3. -i	-e			1. -am	-amo	2. -aš	-ate	3. -a	-aju			1. -em	-emo	2. -eš	-ete	3. -e	-u
sg.	pl.																																																	
1. učim	učimo																																																	
2. učiš	učite																																																	
3. uči	uče																																																	
1. gledam	gledamo																																																	
2. gledaš	gledate																																																	
3. gleda	gledaju																																																	
1. idem	idemo																																																	
2. ideš	idete																																																	
3. ide	idu																																																	
sg.	pl.																																																	
1. -im	-imo																																																	
2. -iš	-ite																																																	
3. -i	-e																																																	
1. -am	-amo																																																	
2. -aš	-ate																																																	
3. -a	-aju																																																	
1. -em	-emo																																																	
2. -eš	-ete																																																	
3. -e	-u																																																	
perfekat (prošlo vreme)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">sg.</td> </tr> <tr> <td>1. ja sam učio / učila</td> </tr> <tr> <td>2. ti si učio / učila</td> </tr> <tr> <td>3. on je učio ona je učila ono je učilo</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">pl.</td> </tr> <tr> <td>1. mi smo učili / učile</td> </tr> <tr> <td>2. vi ste učili / učile</td> </tr> <tr> <td>3. oni su učili one su učile ona su učila</td> </tr> </table>	sg.	1. ja sam učio / učila	2. ti si učio / učila	3. on je učio ona je učila ono je učilo	pl.	1. mi smo učili / učile	2. vi ste učili / učile	3. oni su učili one su učile ona su učila	pomoćni glagol jesam (kraći oblik prezenta) + radni glagolski pridev (tabela 4)																																								
sg.																																																		
1. ja sam učio / učila																																																		
2. ti si učio / učila																																																		
3. on je učio ona je učila ono je učilo																																																		
pl.																																																		
1. mi smo učili / učile																																																		
2. vi ste učili / učile																																																		
3. oni su učili one su učile ona su učila																																																		
futur (buduće vreme)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">sg.</td> </tr> <tr> <td>1. ja ću učiti / učiću</td> </tr> <tr> <td>2. ti ćeš učiti / učićeš</td> </tr> <tr> <td>3. on ona ono</td> <td style="vertical-align: middle; padding-left: 10px;">} će učiti / učiće</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">pl.</td> </tr> <tr> <td>1. mi ćemo učiti / učićemo</td> </tr> <tr> <td>2. vi ćete učiti / učićete</td> </tr> <tr> <td>3. oni one ona</td> <td style="vertical-align: middle; padding-left: 10px;">} će učiti / učiće</td> </tr> <tr> <td colspan="2">glagoli na -ći: ići ću, ići ćeš...</td> </tr> </table>	sg.	1. ja ću učiti / učiću	2. ti ćeš učiti / učićeš	3. on ona ono	} će učiti / učiće	pl.	1. mi ćemo učiti / učićemo	2. vi ćete učiti / učićete	3. oni one ona	} će učiti / učiće	glagoli na -ći: ići ću, ići ćeš...		pomoćni glagol hteti (kraći oblik prezenta) + infinitiv ili infinitivna osnova + ću, ćeš, će...																																				
sg.																																																		
1. ja ću učiti / učiću																																																		
2. ti ćeš učiti / učićeš																																																		
3. on ona ono	} će učiti / učiće																																																	
pl.																																																		
1. mi ćemo učiti / učićemo																																																		
2. vi ćete učiti / učićete																																																		
3. oni one ona	} će učiti / učiće																																																	
glagoli na -ći: ići ću, ići ćeš...																																																		

* Prezentska osnova se dobija kad se od 3. lica množine odbije lični nastavak -e/ju/u: uče - uč

Odrični oblik prezenta pravi se pomoću rečice **ne** ispred glagola i piše se odvojeno: *ne učim*, osim kod glagola *jesam*, *hteti* i *imati* - *nisam*, *neću* i *nemam*.

Odrični oblik perfekta pravi se pomoću odričnog oblika glagola *jesam*: *nisam učio*, *nismo razumeli*.

Odrični oblik futura pravi se pomoću odričnog oblika glagola *hteti*: *neću učiti*, *neću razumeti*.

Glagoli nepotpunog značenja (morati, hteti, trebati, moći, želeti, voleti ...) traže dopunu: *Želim kafu*; *Želim da kupim knjigu* / *Želim kupiti knjigu*.

Kad je dopuna ovih glagola drugi glagol, u srpskom jeziku više se koristi oblik prezenta sa veznikom **da** nego infinitiv.

NAČINI

Tabela 6

naziv	primer		građenje
imperativ (zapovedni način) -nema sva lica	sg. a) 1. / 2. uči 3. / b) 1. / 2. daj 3. / - za treće lice koristi se reč NEKA + 3. lice prezenta: neka uči neka da	pl. učimo učite / dajmo dajte / neka uče neka daju	prezentska osnova + nastavci a) glagoli koji imaju u/e u 3. licu množine sg. pl. 1. / -imo 2. -i -ite 3. / / b) glagoli koji imaju ju/je u 3. licu množine sg. pl. 1. / -jmo 2. -j -jte 3. / /
potencijal (mogućći način)	sg. 1. ja bih učio / učila 2. ti bi učio / učila 3. on bi učio ona bi učila ono bi učilo pl. 1. mi bismo učili / učile 2. vi biste učili / učile 3. oni bi učili one bi učile ona bi učila		glagol biti sg. pl. 1. bih bismo 2. bi biste 3. bi bi + radni glagolski pridev (vidi tabelu 4)

**PROMENA IMENICA SA PRIDEVIMA,
PRISVOJNIM ZAMENICAMA I BROJEVIMA**

Tabela 7

MUŠKI ROD		
pitanje	singular	plural
NOMINATIV		
KO? ŠTA?	/ / dobar student vaš drug prvi dan	-i -i /ovi / evi dobri studenti vaši drugovi prvi dani
GENITIV		
(od) KOGA? (od) ČEGA?	-og / eg -a dobrog studenta vašeg druga prvog dana	-ih -a dobrih studenata vaših drugova prvih dana
DATIV		
KOME? ČEMU?	-om / em -u dobrom studentu vašem drugu prvom danu	-im -ima dobrim studentima vašim drugovima prvim danima
AKUZATIV		
KOGA? ŠTA?	-og / eg -a dobrog studenta vašeg druga / / prvi dan	-e -e dobre studente vaše drugove prve dane
VOKATIV		
HEJ!	dobri studente	dobri studenti
INSTRUMENTAL		
(s) KIM? ČIM/E?	-im -om / em dobrim studentom vašim drugom prvim danom	-im -ima dobrim studentima vašim drugovima prvim danima
LOKATIV		
(o) KOME? ČEMU?	-om / em -u dobrom studentu vašem drugu prvom danu	-im -ima dobrim studentima vašim drugovima prvim danima

**PROMENA IMENICA SA PRIDEVIMA, PRISVOJNIM
ZAMENICAMA I BROJEVIMA**

ŽENSKI ROD

Tabela 8

pitanje	singular	plural
NOMINATIV		
KO? ŠTA?	-a -a dobra studentkinja vaša drugarica prva knjiga	-e -e dobre studentkinje vaše drugarice prve knjige
GENITIV		
(od) KOGA? (od) ČEGA?	-e -e dobre studentkinje vaše drugarice prve knjige	-ih -a dobrih studentkinja vaših drugarica prvih knjiga
DATIV		
KOME? ČEMU?	-oj -i dobroj studentkinji vašoj drugarici prvoj knjizi*	-im -ama dobrim studentkinjama vašim drugaricama prvim knjigama
AKUZATIV		
KOGA? ŠTA?	-u -u dobru studentkinju vašu drugaricu prvu knjigu	-e -e dobre studentkinje vaše drugarice prve knjige
VOKATIV		
HEJ!	dobra studentkinjo	dobre studentkinje
INSTRUMENTAL		
(s) KIM? ČIM/E?	-om -om dobrom studentkinjom vašom drugaricom prvom knjigom	-im -ama dobrim studentkinjama vašim drugaricama prvim knjigama
LOKATIV		
(o) KOME? ČEMU?	-oj -i dobroj studentkinji vašoj drugarici prvoj knjizi	-im -ama dobrim studentkinjama vašim drugaricama prvim knjigama

*Glasovna promena PALATALIZACIJA - K,G,H ispred nastavka -i u dativu i lokativu prelazi u C,Z,S: majka - majci, knjiga - knjizi, snaha - snasi i u nominativu, dativu i lokativu plurala imenica muškog roda: učenici - učenicima. Kod ličnih imena i još nekih imenica promena se ne vrši: Olga - Olgi.

**PROMENA IMENICA SA PRIDEVIMA, PRISVOJNIM
ZAMENICAMA I BROJEVIMA**

Tabela 9

		SREDNJI ROD			
pitanje		singular		plural	
NOMINATIV					
KO? ŠTA?		-o / e	-o / e	-a	-a
		dobro dete vaše pero prvo mesto		pl. imenice dete⇒deca vaša pera (kao 2.r. sg) prva mesta	
GENITIV					
(od) KOGA? (od) ČEGA?		-og / eg	-a	-ih	-a
		dobrog deteta vašeg pera prvog mesta		vaših pera prvih mesta	
DATIV					
KOME? ČEMU?		-om / em	-u	-im	-ima
		dobrom detetu vašem peru prvom mestu		vašim perima prvim mestima	
AKUZATIV					
KOGA? ŠTA?		-o / e	-o/e	-a	-a
		dobro dete vaše pero prvo mesto		vaša pera prva mesta	
VOKATIV					
HEJ!		dobro dete			
INSTRUMENTAL					
(s) KIM? ČIM/E?		-im	-om / em	-im	-ima
		dobrim detetom vašim perom prvim mestom		vašim perima prvim mestima	
LOKATIV					
(o) KOME? ČEMU?		-om / em	-u	-im	-ima
		dobrom detetu vašem peru prvom mestu		vašim perima prvim mestima	

U srednjem rodu NOMINATIV, AKUZATIV i VOKATIV imaju iste oblike, a ostali padeži imaju iste nastavke kao muški rod. Kod nekih imenica srednjeg roda (*ime, vreme, dete, pile*) javljaju se konsonanti **n** i **t** kao proširenje osnove (*imena, vremena, deteta, pileta*).

NEPROMENLJIVE REČI

(prilozi, predlozi, uzvici, veznici, rečice)

PRILOZI

Najčešće stoje uz glagole.

mesto gde?	vreme kad?	način kako?	količina koliko?
desno	juče	peške	mного
južno	rano	brzo	malo
ovde	kasno	prijatno	dosta
tamo	odmah	polako	

Prilozi mogu da stoje i uz imenice, prideve i priloge.

Prilozi uz imenice: **mного** drugova, **malo** vremena, **puno** ljudi.

Prilozi uz prideve: **vrlo** lep, **veoma** dobra.

Prilozi uz priloge: **vrlo** brzo, **vrlo** dobro, **veoma** dobro.

Neki prilozi (uglavnom oni koji se završavaju na **o/e**) mogu da se porede:

lepo, lepše, najlepše

brzo, brže, najbrže

Nepravilno poređenje imaju prilozi (kao i pridevi):

dobro, bolje, najbolje

zlo, gore, najgore

Prilozi **mного**, **puno**, **dosta** imaju iste oblike u komparativu i superlativu:

mного }
puno } više, najviše
dosta }

AKCENTI

Akcentat je isticanje jačine, visine i trajanja jednoga sloga u reči tj. vokala u njemu.

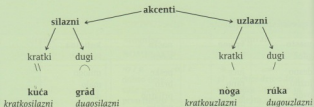
Samo jedan slog u reči može imati akcentat. Takav slog se naziva akcentovanim (naglašenim) slogom. Nenaglašeni slogovi mogu biti kratki i dugi. Standardni jezik ima četiri akcenta:

dugosilazni ∪

kratkosilazni ∪∪

dugouzlazni /

kratkoulazni \

Mesto akcenta u reči

Višesložne reči - na prvom slogu mogu stajati sva četiri akcenta:

kùvati, lišće, stàjati, rúka.

- na posljednjem slogu ne može stajati ni jedan akcent
- silazni akcenti stoje samo na prvom slogu: mājka, čitati
- uzlazni akcenti mogu stajati na bilo kom slogu osim na posljednjem: gláva, sèstra, razgovàrati

Jednosložne reči, ako imaju akcent, imaju samo silazni akcent:

brāt, nòć .

Predlozi i kraći oblici pomoćnih glagola i ličnih zamenica nemaju akcent, ali mogu imati preneseni akcent, npr:

prèd kuću
znām ali: nè znam

Pored akcenta postoji i akcenatska dužina (-) koja se nalazi samo iza akcentovanog sloga.

Genitiv singulara i plurala često imaju isti oblik i zato se dužina obeležava znakom za dužinu (-).

gen. sg.	gen. pl.
dva dāna	nekoliko dānā
sa sēla	sa sēlā

The Serbian Language

From "Miroslavljevo jevanđelje" the oldest book in Cyrillics, dating from the 12th century.

The Serbian Language belongs to the South Slav language group which (Croatian, Slovene, Macedonian and Bulgarian), is a part of the large Slav language group (including Russian, Belorussian, Ukrainian, Polish, Czech, Slovak).

The Serbian language has two variations (*ekavski* and *ijekavski*) which differ according to how the old sound **Ѣ** (jat) is applied in modern speech. In *ekavski* -e is used, for example *lepa devojka*, whilst in *ijekavski* either -je or -ije is used, for example *lijepa djevojka*.

This textbook is written using the *ekavski* variation of standard Serbian. Modern Serbian standard language is based on the language as consolidated in the nineteenth century by Vuk Stefanović Karadžić.

Grammar Review

Phonetic Sounds, letters and scripts

In the Serbian Language there are 30 different phonetic sounds. In the Cyrillic* script each phonetic sound is represented by an individual Cyrillic letter. In the Roman script three phonetic sounds are represented by two letters, *lj*, *nj* and *dž*, and the remainder by individual Roman letters.

The Cyrillic alphabet is written in the following order:

а, б, в, г, д, ђ, е, ж, з, и, ј, к, л, љ, м, н, њ, о, п, р, с, т, ћ, у, ф, х, ц, ч, ш

The Roman alphabet is written in the following order:

a, b, c, ĉ, ć, d, dž, đ, e, f, g, h, i, j, k, l, lj, m, n, nj, o, p, r, s, š, t, u, v, z, ž

Parts of Speech

In Serbian words are divided into *inflected* and *non-inflected*.

Inflected Words:

- a) Declinable words
- nouns
 - pronouns
 - adjectives
 - numbers (not all)
- b) Conjugatable words
- verbs

Non-inflected words:

- adverbs
- prepositions
- exclamations
- conjunctions
- particles

* Cyrillic is the official script of the Republic of Serbia, but the Roman script is also frequently used.

NOUNS	ADJECTIVES	PRONOUNS	NUMERALS	VERBS
describe names of living beings, things and phenomena who? what?	describe and qualify nouns What kind of? Whose?	refer to a specific person or object	describe quantity, place in a series/row and quantity in a collective group	describe action, event or state
Common (jezik,...) Proper (Milača,...) Collective (lišće, drveće, deca, braća ¹) Mass (šećer,...) Abstract (ljubav,...) Gerund (trčanje,...) Numerical dvojica ²	Descriptive (lep, ...) Possessive (srpski,...) Time (zimski,...) Locational (levi,...) Mass (vuneni) ³	Nominal (ja,...) Adjectival (moj,...)	Cardinal (jedan, dva,...) Ordinal (prvi, drugi,...) Collective (dvoje, troje,...)	Action (ići,...) State (misliti,...) Event (grmi, seva, naoblačilo se ⁴)
Nouns, adjectives, pronouns and numerals have gender, number and case.				Verbs have <i>person</i> , <i>gender</i> and <i>number</i>

¹ collective nouns *deca* (plural of noun *dete*) and *braća* (plural of noun *brat*), inflect like a fem. noun in -a in the sing.

² dvojica - dva čoveka

³ vuneni - od vune

⁴ naoblačilo se - oblačno je

NON - INFLECTED WORDS

Table 2

ADVERBS	PREPOSITIONS	EXCLAMATIONS	CONJUNCTIONS	PARTICLES
usually stand alongside verb and describe:	stand before nouns, pronouns, adjectives, numerals		join two words or two sentences	
time (juče, danas) manner (kako, brzo) quantity (mnogo, malo, koliko) cause (zato)	u, na, po, o, pre, posle, za, ka, prema, ispred ...	hej, joj, halo, hajde, ah, uh ...	i, pa, te, ni, ako, da ...	da, ne, li, samo, zaista, možda ...

INFLECTED WORDS

NOUNS

Nouns are words which refer to living beings, objects and ideas. The basic grammatical characteristics of nouns are gender (masculine, feminine, neuter); number (singular and plural); and case (seven cases in singular and seven cases in plural).

NOUN GENDER

In most nouns which refer to living beings of male and female gender the grammatical gender agrees with the natural gender, e.g. *muškarac* (man - masculine), *žena* (woman - feminine), *mačak* (tomcat - masculine), *mačka* (cat - feminine). Neuter nouns, however, have only grammatical gender, e.g. *dete* (child) and *pero* (pen).

The great majority of **masculine** nouns end in a consonant in the nominative singular case: *čovjek* (man), *grad* (city), *jezik* (language), *čas* (lesson), *profesor* (professor), *brod* (ship), *problem* (problem).

Some masculine nouns in the nominative singular end in:

-a: *sudija* (judge), *kolega* (colleague), *Nikola* (male first name)

-o: *posao* (job), *sto* (table), *deo* (part), *ugao* (angle).

Some personal male names end in **-o** or **-e**, e.g. *Marko*, *Pavle*. All nouns of foreign origin which end in the nominative singular with any letter other than **-a** are masculine, e.g. *radio*, *auto* (car), *sako* (jacket), *taksi* (taxi).

The great majority of **feminine** nouns end in **-a** in the nominative singular case: *žena* (woman), *zemlja* (country), *rečenica* (sentence), *sestra* (sister), *ideja* (idea), *knjiga* (book).

Some feminine nouns in the nominative singular end in consonant: *reč* (word), *ljubav* (love), *noć* (night), *stvar* (thing), *bolest* (illness), *sadašnjost* (the present), *prošlost* (the past), *budućnost* (the future) and some end in **-o**: *so* (salt).

Personal female names of foreign origin which end in a letter other than **-a** are feminine and unchangeable, e.g. *Meri*, *Margo*, *Alison*.

Neuter nouns in the nominative singular end in **-o** or **-e**, e.g. *dete*, *pero*, *ime* (name), *more* (sea), *mleko* (milk), *selo* (village), *učenje* (study). One neuter noun ends in **-a**: *doba* (season).

Number (singular and plural of nouns)

Nouns most frequently have both numbers, singular and plural.

Masculine nouns in nominative plural most often end in *-i*: *profesori, prijatelji* (friends), *autobusi, lekari* (doctors), *papiri* (papers).

One-syllable nouns in the plural most frequently end in *-ovi*: *gradovi* (cities), *časovi* (lessons), *filmovi* (films), *satovi* (clocks).

One syllable nouns whose stem ends in the consonants: *j, lj, nj, ć, č, đ, dž, š* or *ž*, end in *-evi*: *brojevi* (numbers), *ključevi* (keys), *noževi* (knives).

Nouns *dan* (day) and *sat* (hour) end in *-i*: *dani* (days), *sati* (hours).

Nouns *posao, sto, ugao, deo* etc. in nominative plural are: *poslovi, stolovi, uglovi, delovi**.

Feminine nouns ending in *-a*, in nominative plural end in *-e*: *žene, zemlje, lekcije*.

Feminine nouns ending in a consonant, in nominative plural end in *-i*: *reči* (words), *noći* (nights), *stvari, bolesti*.

Neuter nouns, in nominative plural end in *-a*: *pera, mora, sela*.

Some neuter nouns have a lengthened stem in the plural: *imena* (names), *vremena* (time).

Some nouns only take the singular:

- proper names, e.g. *Srbija, Zlatibor, Dunav*
- uncountable nouns, e.g. *voda, so, šećer*
- collective nouns, e.g. *deca, cveće, drveće*
- others, e.g. *mir, podne, doba*

Some nouns only take the plural:

- novine* (newspaper), *naočare* (glasses), *pantalone* (trousers),
- vrata* (door), *kola* (car), *usta* (mouth).

Although these nouns are plural in structure they refer to one object only. The sentence: "*Moja kola su nova.*" means the same as: "*Moj automobil je nov.*" If they refer to more than one of these objects then this may be expressed as follows: *troja kola, nekoliko vrata, koliko novina, mnogo pantalona...*

The inflexion of nouns according to case and number is given in tables 7, 8 and 9.

* Long ago at the end of a syllable or word there was an *l* which over time was changed to *o*:
e.g. *stol > stoo > sto, del > deo*

CASES

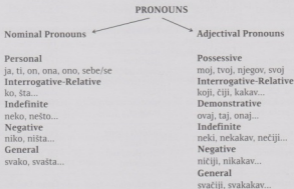
All nominal words (nouns, pronouns, adjectives and numbers) change according to case. Cases are various forms of the same nominal word. Change (or inflexion) according to case is called declension. In Serbian there are seven cases in the singular and seven in the plural.

Table 3

Case	Question Form	Indicates	Example
1. Nominative (no preposition)	KO? who ŠTA? What	- subject - part of predicate	<i>Dečak uči.</i> <i>Dobar je dečak.</i>
2. Genitive - without preposition - with preposition: <i>od-do, iz, pre-posle, blizu, kod, sa, daleko od, ispred, iza, pored, iznad, ispod, između, preko, bez...</i>	(od) KOGA? (from) whom ČEGA? what...of ČIJI? whose KAKAV? what kind of	- belonging (possessive) - part, quantity (partitive) - origin (ablative) - time (temporal) - place - what something's made of	- <i>Roditelji Nikole Popovića.</i> - <i>Pijem mnogo kafe.</i> - <i>Iz Grčke je.</i> - <i>Dodi posle časova.</i> - <i>Sedim ispred drugarica.</i> - <i>Haljina je od vune.</i>
3. Dative - without preposition - with preposition: <i>ka, prema</i>	KOME? to whom ČEMU? to what	- indirect object (to whom) - direction, aim, movement	- <i>Poklonio je Milici kasetu.</i> - <i>Ide ka pošti.</i>
4. Accusative - without preposition - with preposition: <i>u, na, za, kroz</i>	KOGA? who / whom ŠTA? what KUDA? where	- object - place, aim, movement - time - indirect object (for whom)	- <i>Čitam knjigu.</i> - <i>Idemo na koncert.</i> - <i>U leto je toplo.</i> - <i>Oni će doći u subotu.</i> - <i>Dolazim za pola sata.</i> - <i>Kafa je za gospodu.</i>
5. Vocative (no preposition)	HEJ!	- addressing someone or something	- <i>Gospodine!</i> - <i>Nado!</i>
6. Instrumental - without preposition - with preposition: s(a)	s(a) KIM? (with) whom ČIME? (with) what	- tools/means, weapons - place - time - accompaniment	- <i>Pišem perom.</i> - <i>Šetam ulicom.</i> - <i>Subotom ne radim.</i> - <i>Idem u grad sa kolegom.</i>
7. Locative - with preposition: <i>u, na, po, o</i>	O KOME? (about) whom O ČEMU? (about) what GDE? where	- indirect object (about) - place - time	- <i>Razgovaramo o filmu.</i> - <i>Šetaju po gradu.</i> - <i>Stanuju u centru.</i>

PRONOUNS

Pronouns are divided into *nominal* and *adjectival*. Nominal pronouns are independent words in a sentence, they refer to individual living beings or objects. Adjectival pronouns are dependent words used as adjectives, always with the word they qualify.

Pronoun Gender

Only the third person has a different form for each of the three genders: *on, ona, ono; oni, one, ona*.

Adjectival pronouns have a form for all three genders. Their form depends on the noun which they qualify.

Declension of Personal Pronouns

	singular			
N	ja	ti	on / ono	ona
G	mene	tebe	njega	nje
D	meni, mi	tebi, ti	njemu, mu	njoj, joj
A	mene, me	tebe, te	njega, ga	nju, ju, je
V	/	ti	/	/
I	mnom	tobom	njim	njom
L	meni	tebi	njemu	njoj

plural

N	mi	vi	oni, one, ona
G	nas	vas	njih
D	nama, nam	vama, vam	njima, im
A	nas	vas	njih, ih
V	/	vi	/
I	nama	vama	njima
L	nama	vama	njima

Reflexive Pronoun *sebe, se*

This is the personal pronoun for each person. It is used exclusively to show relationship to the subject in a sentence, and never as a subject (and thus it has no nominative case). The same form is used both for singular and plural.

- On je to kupio za sebe.* (He bought it for himself.)
Oni su to kupili za sebe. (They bought it for themselves.)

N	/
G	sebe
D	sebi
A	sebe, se
V	/
I	sobom
L	sebi

Emphasised and Unemphasised Forms

In some cases there are two forms of the personal pronouns: the long form (emphasised) and the short form (unemphasised).

The emphasised or long form is used:

- when emphasising the person in the sentence: *Ja tebi govorim.* (to you)
- at the start of the sentence: *Meni je žao.*
- following the linkers *a* and *i*: *Došao si, a mene nisi pozvao.*
- after a preposition: *Dobila sam pismo od njega.*

Changes to the Interrogative Pronouns *ko, šta*

N	ko	šta
G	(od) koga	(od) čega
D	kome	čemu
A	koga	šta
V	/	/
I	s kim	čim(e)
L	(o) kome	(o) čemu

For changes to adjectival pronouns see tables 7, 8, and 9.

ADJECTIVES

Adjectives are dependent words which qualify nouns and agree with them in gender, number and case.

	singular	plural
masculine	dobar student	dobri studenti
feminine	dobra knjiga	dobre knjige
neuter	dobro pero	dobra pera

Definite and Indefinite Adjectives

Indefinite (define a living being or an object which is unknown or mentioned for the first time), e.g. *Treba da kupi nov mantil*. He needs to buy a new coat.

Definite (define a living being or an object which is known or has been mentioned before), e.g. *Svida mi se tvoj novi mantil*. I like your new coat.

Definite adjectives in the masculine end in a long -i, while in the feminine and neuter the difference between the definite and indefinite form is expressed by a different stress:

zèlena haljina

ta zèlena haljina

Some adjectives have only a definite form (e.g. *gradski, narodni, srpski, letnji, dnevni, desni*)

The comparative and superlative forms of adjectives always take the definite form (e.g. *bolji, najbolji*).

Comparison of Adjectives

In general, only descriptive adjectives are compared.

Positive	Comparative	Superlative
(shows that a living being or an object has some characteristic)	(shows that a living being or an object has some characteristic to a greater extent than the living being or an object they are compared with)	(shows that a living being or an object has some characteristic to the greatest extent)
mlad čovek	mladi* čovek adjective + -iji + -i + -ši mekši lepši lakši	naj + comparative naj + comparative

When an adjective begins with **j** this letter is doubled: e.g. *najjeftiniji*

The following adjectives have irregular comparison:

dobar	bolji	najbolji
zao (loš)	gori	najgori
mali	manji	najmanji
veliki	veći	najveći

NUMERALS

Numerals are words which express:

- the number of living beings and things (Cardinal Numbers)
- in what numerical order they are positioned (Ordinal Numbers)
- the number of living beings and things in a collective group (Collective numbers)

Cardinal Numbers

Number **one**, *jedan*, has a form for each gender and changes the way adjectives do: *jedan dan, jedna soba, jedno mesto*.

Number **two**, *dva*, has two forms, for masculine and neuter the form is *dva: dva druga, dva pera*; and for feminine the form is *dve: dve knjige*.

Number **three** and all other numbers have one form for all three genders: *tri druga, tri knjige, tri pera*.

* If the comparative is formed by the adding of **-ji**, the following stem changes occur:

brz+ji - brži, mlad+ji - mladi, kratak+ji - kraći, visok+ji - viši, skup+ji - skuplji

Agreement of noun with numbers

1 + noun in nom./acc.	2, 3, 4 + noun in gen. singular	5, 6, 7 ... + noun in genitiv plural
jedan student	dva tri četiri	pet studenata* } studenta

Ordinal Numbers

Ordinal numbers have forms for all three genders in singular and plural:

singular			plural		
prvi	prva	prvo	prvi	prve	prva
drugi	druga	drugo	drugi	druge	druga
treći	treća	treće	treći	treće	treća
četvrti	četvrta	četvrto	četvrti	četvrte	četvrta

They are also expressed in the following manner:

1. (*prvi*), 2. (*drugi*)...

Dates are expressed in ordinal numbers:

5.02.1995. godine (peti februar hiljadu devetsto devedeset *pete* godine)

Collective Numbers

Collective numbers (*dvoje, troje, četvoro, petoro, šestoro, sedmoro, osmoro...*) refer to collective groups of living beings of different gender or groups of young living beings:

Dvoje ljudi stoji na ulici.

Oni imaju dvoje dece.

Nouns with collective numerals take the genitive case.

* The vowel **a** which appears in some but not all forms of a word is the *floating a*:
 dobar, dobrog, dobrom... jedan, jednog
 studenti, studenata s/sa, k/ka, kad/kada, sad/sada

VERBS

Verbs are words which describe action, state or event. Verbs change according to person, gender and number. **Conjugation** is the term for this change.

Verbs have special forms to express time, state and how the action occurs.

Verbs are divided into **complete/perfective** (*kupiti, doći, naučiti*) and **incomplete/imperfective** (*kupovati, dolaziti, učiti*) according to the length of the action. There are verbs which can be both complete and incomplete (*čuti, videti, telefonirati, doručkovati*). Their length of action can only be determined in context:

Kad sam bio mlad dobro sam video. (incomplete)

Juče sam video druga. (complete)

Reflexive Verbs

Verbs which are used with the reflexive pronoun **se** are **reflexive** verbs. Some reflexive verbs are always used with the reflexive pronoun **se**: *nađati se, radovati se, sećati se, raspitivati se, razboleti se, svidati se...*

Some reflexive verbs may also appear with the full form of the reflexive pronoun **sebe** or with the nominal phrase in the accusative: *obučiti se, gledati se...*

Ona se gleda.

Ona gleda **sebe**.

Ona gleda **drugaricu**.

Reflexive verbs should be differentiated from verbs which are in the passive, e.g.: *Prvog januara slavi se Nova Godina.*

Auxiliary Verbs

Auxiliary verbs are those which are used to build up more complex verbal forms. The Serbian language has three auxiliary verbs:

jesam, biti and *hteti*.

The Present Tense of Auxiliary Verbs

jesam (only in the present)

sg.	pl.
1. jesam (sam)	jesmo (smo)
2. jesi (si)	jeste (ste)
3. jeste (je)	jesu (su)

biti (has all forms)

sg.	pl.
budem	budemo
budeš	budete
bude	buđu

hteti (has all forms)

sg.	pl.
1. hoću (ću)	hoćemo (ćemo)
2. hoćeš (ćeš)	hoćete (ćete)
3. hoće (će)	hoće (će)

The negative form of **jesam** is: *nisam, nisi, nije, nismo, niste, nisu*

The negative form of **hteti** is: *neću, nećeš, neće, nećemo, nećete, neće.*

VERB FORMS

Impersonal Verb Forms

Table 4

Verb form	Example	How it is formed
Infinitive (base verb form)	-ti učiti, gledati, dolaziti -ći ići, doći, reći	ends in suffixes -ti or -ći
Active Past Participle (used to form some complex tenses e.g. perfect)	masc. fem. neut. singular učio učila učilo plural učili učile učila	infinitive base* + ending: -o/-ao, -la, -lo (sg.) -li, -le, -la (pl.)
Present Participle (only with imperfective verbs)	ućeći, gledajući, šetajući	3rd person present (pl.) + -ći

* The infinitive base of a verb that has a vowel before **-ti** is formed by removing **-ti**. Verbs ending in **-eći** or **-sti** have the same base as the verb in the present tense.

Personal verb forms

Table 5

Verb form	Example	How it is formed		
present tense		present stem + ending		
	sg.	pl.	sg.	pl.
	1. učim 2. učiš 3. uči	učimo učite uče	1. -im 2. -iš 3. -i	-imo -ite -e
	1. gledam 2. gledaš 3. gleda	gledamo gledate gledaju	1. -am 2. -aš 3. -a	-amo -ate -aju
	1. idem 2. ideš 3. ide	idemo idete idu	1. -em 2. -eš 3. -e	-emo -ete -u
past tense	sg. 1. ja sam učio / učila 2. ti si učio / učila 3. on je učio ona je učila ono je učilo pl. 1. mi smo učili / učile 2. vi ste učili / učile 3. oni su učili one su učile ona su učila		auxiliary verb jesam (short form of present) + active past participle (see table 4)	
future tense	sg. 1. ja ću učiti / učiću 2. ti ćeš učiti / učićeš 3. on ona } će učiti / učiće ono } pl. 1. mi ćemo učiti / učićemo 2. vi ćete učiti / učićete 3. oni one } će učiti / učiće ona } ends with suffix -ći: ići ću / ići ćeš ...		auxiliary verb hteti (short form of present) + active past participle or infinitive base + ću, ćeš, će ...	

* The present tense stem is formed by taking from the third person plural the ending -e / ju / u: učē>uč

The negative form of the present is formed with the help of the particle *ne* preceding the verb and separated from it: *ne učim*, except for the verbs *jesam*, *hteti* and *imati* - *nisam*, *neću*, *nemam*.

The negative form of the past is formed with the help of the negative form of the verb *jesam*: *nisam učio*, *nismo razumeli*.

The negative form of the future is formed with the help of the negative form of the word *hteti*: *neću učiti*, *neću razumeti*.

Verbs of incomplete meaning (*morati*, *hteti*, *trebati*, *moći*, *želeti*, *voleti*...) need to be completed: *Želim kafu*; *Želim da kupim kafu*/*Želim kupiti kafu*.

When they are completed with *is* another verb, the form of the present with conjunction **da** is more frequent than the infinitive.

MOOD

Table 6

Verb form	Example		How it is formed	
imperative -does not have all persons	a)	sg. 1. /	pl. 1. učimo	present stem + endings a) verbs which end in u/e in third person plural sg. pl. 1. / 1. -imo 2. -i 2. -ite 3. / 3. / b) verbs which have ju/je in third person plural 1. / 1. -jmo 2. -j 2. -jte 3. / 3. /
		2. uči	2. učite	
	b)	3. /	3. /	
		1. /	1. dajmo	
2. daj	2. dajte	3. /	3. /	
- for 3 rd person NEKA + 3 rd person singular is used: neka uči neka uče neka da neka daju				
conditional	sg.	1. ja bih učio / učila	pl.	verb biti
		2. ti bi učio / učila		sg. 1. bih 1. bismo
		3. on bi učio		2. bi 2. biste
		ona bi učila		3. bi 3. bi
	ono bi učilo		+	
	pl.	1. mi bismo učili / učile		active past participle (see table 4)
	2. vi biste učili / učile			
	3. oni bi učili			
	one bi učile			
	ona bi učila			

**DECLENSION OF NOUNS PRECEDED
BY ADJECTIVES, POSSESSIVE PRONOUNS
AND NUMERALS**

MASCULINE

Table 7

Question word	Singular	Plural
NOMINATIVE		
KO? ŠTA?	/ / dobar student vaš drug prvi dan	-i -i/ovi/evi dobri studenti vaši drugovi prvi dani
GENITIVE		
(od) KOGA? (od) ČEGA?	-og / eg -a dobrog studenta vašeg druga prvog dana	-ih -a dobrih studenata vaših drugova prvih dana
DATIVE		
KOME? ČEMU?	-om / em -u dobrom studentu vašem drugu prvom danu	-im -ima dobrim studentima vašim drugovima prvim danima
ACCUSATIVE		
KOGA? ŠTA?	-og / eg -a dobrog studenta vašeg druga / / prvi dan	-e -e dobre studente vaše drugove prve dane
VOCATIVE		
HEJ!	dobri studente	dobri studenti
INSTRUMENTAL		
(s) KIM? ČIM/E?	-im -om / em dobrim studentom vašim drugom prvim danom	-im -ima dobrim studentima vašim drugovima prvim danima
LOCATIVE		
(o) KOME? (o) ČEMU?	-om / em -u dobrom studentu vašem drugu prvom danu	-im -ima dobrim studentima vašim drugovima prvim danima

**DECLENSION OF NOUNS PRECEDED BY ADJECTIVES,
POSSESSIVE PRONOUNS AND NUMERALS**

FEMINE

Table 8

Question word	Singular	Plural
NOMINATIVE		
KO? ŠTA?	-a -a dobra studentkinja vaša drugarica prva knjiga	-e -e dobre studentkinje vaše drugarice prve knjige
GENITIVE		
(od) KOGA? (od) ČEGA?	- e -e dobre studentkinje vaše drugarice prve knjige	-ih -a dobrih studentkinja vaših drugarica prvih knjiga
DATIVE		
KOME? ČEMU?	dobroj studentkinji vašoj drugarici prvoj knjizi *	-im -ama dobrim studentkinjama vašim drugaricama prvim knjigama
ACCUSATIVE		
KOGA? ŠTA?	-u -u dobru studentkinju vašu drugaricu prvu knjigu	-e -e dobre studentkinje vaše drugarice prve knjige
VOCATIVE		
HEJ!	dobra studentkinjo	dobre studentkinje
INSTRUMENTAL		
(s) KIM? ČIM/E?	-om -om dobrom studentkinjom vašom drugaricom prvom knjigom	-im -ama dobrim studentkinjama vašim drugaricama prvim knjigama
LOCATIVE		
(o) KOME? (o) ČEMU?	-oj -i dobroj studentkinji vašoj drugarici prvoj knjizi	-im -ama dobrim studentkinjama vašim drugaricama prvim knjigama

* Palatalisation: - K,G,H when followed by i in the Dative and Locative change to C, Z, S respectively: majka - majci, knjiga - knjizi, snaka - snazi. This also occurs in the pl. declension of masc. nouns in the Nominative, Dative and Locative: učitelj - učitelji - učiteljima. This change is not applied with personal names and other nouns: Olga - Olgi.

**DECLENSION OF NOUNS PRECEDED BY ADJECTIVES,
POSSESSIVE PRONOUNS AND NUMERALS**

NEUTER

Table 9

Question word	Singular	Plural
NOMINATIVE		
KO? ŠTA?	-o / e -o / e dobro dete vaše pero prvo mesto	-a -a <i>pl. imenice dete</i> → <i>deca</i> <i>(as feminine sg.)</i> vaša pera prva mesta
GENITIVE		
(od) KOGA? (od) ČEGA?	-og / eg -a dobrog deteta vašeg pera prvog mesta	-ih -a vaših pera prvih mesta
DATIVE		
KOME? ČEMU?	-om / em -u dobrom detetu vašem peru prvom mestu	-im -ima vašim perima prvim mestima
ACCUSATIVE		
KOGA? ŠTA?	-o / e -o / e dobro dete vaše pero prvo mesto	-a -a vaša pera prva mesta
VOCATIVE		
HEJ!	dobro dete	
INSTRUMENTAL		
(s) KIM? ČIM/E?	-im -om / em dobrim detetom vašim perom prvim mestom	-im -ima vašim perima prvim mestima
LOCATIVE		
(o) KOME? (o) ČEMU?	-om / em -u dobrom detetu vašem peru prvom mestu	-im -ima vašim perima prvim mestima

*In the Neuter Nominative, Accusative and Vocative have the same form, and all the other cases have the same endings as in the masculine. The stem of some neuter nouns is lengthened by the addition of the consonants *n* or *t*: *imenica*, *vrmena*, *deteta*, *pijeta*.

NON-INFLECTED WORDS

(adverbs, prepositions, exclamations, conjunctions, particles)

ADVERBS

Adverbs are most frequently located next to verbs.

place gde?	time kad?	manner kako?	quantity koliko?
desno	juče	peške	mnogo
južno	rano	brzo	malo
ovde	kasno	prijatno	dosta
tamo	odmah	polako	

Adverbs can also be used with nouns, adjectives and other adverbs:

nouns: e.g. *mnogo drugova*, *malo vremena*, *puno ljudi*.

adjectives: e.g. *vrlo lep*, *veoma dobro*.

adverbs: e.g. *vrlo brzo*, *vrlo dobro*, *veoma dobro*

Some adverbs (mainly those ending in *o/e*) can be compared:

lep, lepše, najlepše

brzo, brže, najbrže

The following adverbs have irregular comparison:

dobro, bolje, najbolje

zlo, gore, najgore

The adverbs *mnogo*, *puno*, *dosta* have the same form in comparative and superlative:

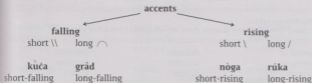
mnogo	} više, najviše
puno	
dosta	

WORD STRESS

Word stress is the emphasising of the strength, pitch and length of one syllable in a word, i.e. a vowel, as the nucleus of a syllable.

Only one syllable in a word can be stressed. This syllable is known as the stressed syllable. Unstressed syllables may be short or long. Accents are used to denote stress. The standard language has four accents:

long - falling ()
 short - falling \\
 long - rising /
 short - rising \

The position of accents in words

Multi-syllable words:

- the first syllable can have all four accents, e.g. *kùvati*, *lišće*, *stàjati*, *rúka*.
- the final syllable cannot have accents.
- falling accents are only found on the first syllable, e.g. *májka*, *čítati*.
- rising accents can be found on any syllable (except the last), e.g. *gláva*, *sèstra*, *razgovarati*.

One-syllable words:

- may have a falling accent, e.g. *brát*, *nòc*.

Adverbs and short forms of auxiliary verbs and personal pronouns have no accents, but they may have a transferred accent e.g.

prèd kuću
znâm but: *nè znam*

Apart from these accents there is also an accent of length (-) which is only placed after the accented syllable.

Genitive singular and plural often have the same form and thus the length is marked by the symbol for a long vowel (-).

gen. singular	gen. plural
<i>dva dána</i>	<i>nekoliko dánā</i>
<i>sa sèla</i>	<i>sa sètā</i>

Glagoli na -IM

		PRIMER	
sg.	pl.	sg.	pl.
-IM	-IMO	ja učim	mi učimo
-IS	-ITE	ti učis	vi učite
-I	-E	on	oni
		ona } uči	one } uče
		ono }	ona }

Objašnjenje tabele:

U tabeli je dat infinitiv glagola, prvo lice singulara i treće lice plurala

baviti se
bavim se
bave se

dolaziti
dolazim
dolaze

izgubiti
izgubim
izgube

bojati se
bojim se
boje se

držati
držim
drže

izlaziti
izlazim
izlaze

bojiti
bojim
boje

gasiti
gasim
gase

izmeriti
izmerim
izmere

boleti
boli!
bole

graditi
gradim
grade

izvoziti
izvozim
izvoze

boriti se
borim se
bore se

hraniti
hranim
hrane

koristiti
koristim
koriste

čistiti
čistim
čiste

isključiti
isključim
isključe

kupiti
kupim
kupe

ćutati
ćutim
ćute

ispržiti
ispržim
isprže

lečiti se
lečim se
leče se

dogovoriti se
dogovorim se
dogovore se

izgraditi
izgrađim
izgrade

ležati
ležim
leže

!Glagoli su dati u obliku i značenju u kom su upotrebljeni u knjizi

misliti mislim misle	ostvariti ostvarim ostvare	poslužiti poslužim posluže
nalaziti se nalazim se nalaze se	otvoriti otvorim otvore	povrediti povredim povrede
napraviti napravim naprave	ozdraviti ozdravim ozdrave	pozdraviti pozdravim pozdrave
nastaviti nastavim nastave	paliti palim pale	praviti pravim prave
naučiti naučim nauče	ploviti plovim plove	preseliti se preselim se presele se
nositi nosim nose	pobediti pobedim pobede	prijaviti prijavim prijave
objasniti objasnim objasne	pogrešiti pogrešim pogreše	produžiti produžim produže
odgovoriti odgovorim odgovore	pokvariti se pokvarim se pokvare se	proizvoditi proizvodim proizvode
odlaziti odlazim odlaze	polaziti polazim polaze	promeniti promenim promene
odlučiti odlučim odluče	položiti položim polože	provoditi provodim provode
ostaviti ostavim ostave	posetiti posetim posete	pušiti pušim puše

raditi
radim
rade

razboleti se
razbolim se
razbole se

roditi se
rodim se
rode se

sedeti
sedim
sede

slaviti
slavim
slave

slomiti
slomim
slome

spremiti
spremim
spreme

stajati
stojim
stoje

staviti
stavim
stave

takmičiti se
takmičim se
takmiče se

tražiti
tražim
traže

trčati
trčim
trče

truditi se
trudim se
trude se

učiti
učim
uče

uključiti
uključim
uključe

unositi
unosim
unose

uvoziti
uvozim
uvoze

videti
vidim
vide

videti se
vidim se
vide se

voditi
vodim
vođe

voleti
volim
vole

voziti
vozim
voze

vratiti se
vratim se
vrate se

zaboraviti
zaboravim
zaborave

zameniti
zamenim
zamene

zamisliti
zamislim
zamisle

zatvoriti
zatvorim
zatvore

zavisiti
zavisim
zavise

završiti
završim
završe

zvoniti
zvonim
zvone

želeći
želim
žele

žuriti
žurim
žure

Glagoli na -AM

		PRIMER			
sg.	pl.	sg.		pl.	
-AM	-AMO	ja hodam		mi hodamo	
-AS	-ATE	ti hodaš		vi hodate	
-A	-AJU	on	} hoda	oni	} hodaju
		ona		one	
		ono		ona	

cvetati cvetam cvetaju	izgledati izgledam izgledaju	odmarati se odmaram se odmaraju se
čitati čitam čitaju	kažnjavati kažnjavam kažnjavaju	održavati se održava se! održavaju se
čuvati čuvam čuvaju	koštati košta! koštaju	osećati se osećam se osećaju se
dati dam daju	kupati se kupam se kupaju se	ostati ostajem ostaju
duvati duvam duvaju	kuvati kuvam kuvaju	osvajati osvajam osvajaju
gledati gledam gledaju	morati moram moraju	padati padam padaju
hodati hodam hodaju	nadati se nadam se nadaju se	peglati peglam peglaju
igrati igram igraju	obećati obećam obećaju	pitati pitam pitaju
imati imam imaju	odgovarati odgovaram odgovaraju	plaćati plaćam plaćaju

!Glagoli su dati u obliku i značenju u kom su upotrebljeni u knjizi

plivati
plivam
plivaju

razmišljati
razmišljam
razmišljaju

svidati se
svidam se
svidaju se

pogledati
pogledam
pogledaju

ručati
ručam
ručaju

svirati
sviram
sviraju

pomešati
pomešam
pomešaju

sačekati
sačekam
sačekaju

šetati
šetam
šetaju

predati
predam
predaju

sakupljati
sakupljam
sakupljaju

telefonirati
telefoniram
telefoniraju

pregledati
pregledam
pregledaju

sećati se
sećam se
sećaju se

trebati
treba!

pričati
pričam
pričaju

skijati se
skijam se
skijaju se

upoznati
upoznam
upoznaju

probati
probam
probaju

skuvati
skuvam
skuvaju

uzimati
uzimam
uzimaju

pročitati
pročitam
pročitaju

slikati
slikam
slikaju

uživati
uživam
uživaju

raspitati se
raspitam se
raspitaju se

slušati
slušam
slušaju

večerati
večeram
večeraju

razgledati
razgledam
razgledaju

spavati
spavam
spavaju

vladati
vladam
vladaju

razgovarati
razgovaram
razgovaraju

spremati
spremam
spremaju

znati
znam
znaju

!U prezentu se koristi samo oblik **treba** za sva lica

Glagoli na -EM

		PRIMER	
sg.	pl.	sg.	pl.
-EM	-EMO	ja pišem	mi pišemo
-EŠ	-ETE	ti pišeš	vi pišete
-E	-U	on	oni
		ona } piše	one } pišu
		ono }	ona }

biti budem budu	izabrati izaberem izaberu	nastati nastanem nastanu
brati berem beru	jesti jedem jedu	nestati nestanem nestanu
brinuti brinem brinu	kazati kažem kažu	odneti odnesem odnesu
čuti čujem čuju	krenuti krenem krenu	ostajati ostajem ostaju
dišati dišem dišu	kretati krećem kreću	pasti padnem padnu
dobiti dobijem dobiju	kupovati kupujem kupuju	pisati pišem pišu
doneti donesem donesu	letovati letujem letuju	piti pijem piju
doručkovati doručujem doručuju	nagrađivati nagrađujem nagrađuju	početi počnem počnu
ispitivati ispitujem ispituju	napisati napišem napišu	podići podignem podignu

pokazati
pokažem
pokažu

polagati
polažem
polažu

poneti
ponesem
ponesu

poslati
pošaljem
pošalju

postati
postanem
postanu

povesti
povedem
poveđu

poznavati
poznajem
poznaju

pozvati
pozovem
pozovu

prati
perem
peru

predavati
predajem
predaju

prodavati
prodajem
prodaju

provesti
provedem
provedu

putovati
putujem
putuju

rasti
rastem
rastu

razumeti
razumem
razumeju

rezervisati
rezervišem
rezervišu

sesti
sednem
sednu

skinuti
skinem
skinu

skrenuti
skrenem
skrenu

smejati se
smejem se
smeju se

sresti
sretnem
sretnu

stanovati
stanujem
stanuju

stati
stanem
stanu

stizati
stižem
stižu

trajati
traje!
traju

trgovati
trgujem
trguju

umreti
umrem
umru

upisati se
upišem se
upišu se

uspjeti
uspem
uspeju

ustajati
ustajem
ustaju

uzeti
uzmem
uzmu

verovati
verujem
veruju

vezati
vežem
vežu

¹Glagoli su dati u obliku i značenju u kom su upotrebljeni u knjizi

zapisati
zapišem
zapišu

zvati
zovem
zovu

Glagoli na -ĆI

doći dođem dođu	došao, došla	peći pečem peku	pekao, pekla	stići stignem stignu	stigao, stigla
izaći izađem izađu	izašao, izašla	podići podignem podignu	podigao, podigla	teći teče! teku	tekao, tekla
iseći isečem iseku	isekao, isekla	pomoći pomognem pomognu	pomogao, pomogla	ući uđem uđu	ušao, ušla
ići idem idu	išao, išla	poći pođem pođu	pošao, pošla		
naći nađem nađu	našao, našla	preći pređem pređu	prešao, prešla		
obući obučem obuku	obukao, obukla	proći prođem prođu	prošao, prošla		
otići ođem ođu	otišao, otišla	reći !!	rekao, rekla		

!Glagoli su dati u obliku i značenju u kom su upotrebljeni u knjizi
!!Koristi se prezent glagola kazati

OBRATITE PAŽNJU!

moći mogu možeš može	mogao, mogla možemo možete mogu	hteti hoću hoćeš hoće	hteo, htela hoćemo hoćete hoće	! jesam/sam jesi/si jeste/je	jesmo/smo jeste/ste jesu/su
--------------------------------------	--	---------------------------------------	---	---	-----------------------------------

!Glagol **jesam** ima samo prezent

ABECEDNI REČNIK

Napomene:

- Imenice:** U rečniku je dat oblik singulara i plurala,
a u zagradi je dat rod imenice:
čas, časovi (m)
- Glagoli:** Dat je infinitiv, prezent, radni glagolski pridev
(muški i ženski rod) i glagolski vid:
raditi, radim, radio (radila) - impf. v.
- Pridevi:** Dat je oblik muškog, ženskog, i srednjeg roda prideva:
lep, -a, -o
- Skraćenice:** *m* - muški rod
f - ženski rod
n - srednji rod
perf. v. - svršeni, perfektivni glagol
impf. v. - nesvršeni, imperfektivni glagol
sg. - jednina, singular
pl. - množina, plural

A

a	and, but
adresa, -e (f)	address
aerodrom, -i (m)	airport
agencija, -e (f)	agency
ali	but
američki, -a, -o	American
apoteka, -e (f)	chemist's, pharmacy
apotekar, -i (m)	chemist, pharmacist
april (m)	April
aspirin, -i (m)	aspirin
auto (m)	car
autobus, -i (m)	bus
autobuski, -a, -o	bus (adj)
automobil, -i (m)	car
avgust (m)	August

B

bašta, -e (f)	garden
badnjak, badnjaci (m)	yule log
baka, -e (f)	grandmother
balkon, -i (m)	balcony
baviti se, bavim se;	to do sports
bavio (bavila) - impf.v.	
Beogradanin,	Belgrade citizen
Beogradani (m)	
besplatno	free (of charge)
bez	without
bezbedno	safely
biblioteka, -e (f)	library
biljka, -e (f)	plant
biologija (f)	biology
bioskop, -i (m)	cinema, movies
biti, budem; bio,	to be
(bila) - perf. v.	
biznismen, -i (m)	businessman
blizu	near
bluza, -e (f)	blouse
bogat, -a, -o	rich
boja, -e (f)	colour
bojiti, bojim; bojio	to colour, to paint
(bojila) - impf.v.	
bol, bolovi (m)-boli (f)	pain
bolest, -i (f)	illness, disease
bolestan, bolesna, -o	ill, sick
boleti, boli; boleo	to hurt
(bolela) - impf.v.	

bolje (dobro)	better (good, well)
bolnica, -e (f)	hospital
boriti se, borim se;	to fight
borio (borila) - impf. v.	
braća pl. od brat (m)	brothers
brašno (n)	flour
brak, brakovi (m)	marriage
brat (m)	brother
brinuti se, brinem se;	to be worried
brinuo (brinula)	
- impf. v.	
brk, brkovi (m)	moustache
brod, -ovi (m)	ship
broj, brojevi (m)	number
brzo	quickly, fast
bučno	loud (adv.), noisy
budućnost (f)	the future
buka (f)	noise
bunar, -i (m)	well
butik, butici (m)	boutique

C

carinik, carinici (m)	customs officer
centar, centri (m)	centre, downtown
centralni, -a, -o	central
ceo, cela, celo	the whole
cipela, -e (f)	shoe
civilizacija, -e (f)	civilisation
crkva, -e (f)	church
crn(i), -a, -o	black
crni luk (m)	onion
cvet, cveće pl. (n)	flowers
cvetati, cveta; cvetao	to blossom,
(cvetala) - impf. v.	to bloom
cvetni, -a, -o	flowery

Č

čaša -e (f)	glass
čaj, čajevi (m)	tea
čarapa, -e (f)	sock
čas, časovi (m)	class, lesson
ček, čekovi (m)	cheque
čekati, čekam; čekao	to wait
(čekala) - impf. v.	
često	often
četvorosoban (stan),	four-room (flat)
četvorosobna, -o	

četvrtak (<i>m</i>)	Thursday
četvrti, -a -o	the fourth
čime	what with
čist, -a, -o	clean
čistiti, čistim; čistio (čistila) - <i>impf. v.</i>	to clean
čitati, čitam; čitao (čitala) - <i>impf. v.</i>	to read
čokolada, -e (<i>f</i>)	chocolate
čovjek (<i>m</i>)	man
čudotvoran, čudotvorna, -o	miraculous
čuti, čujem; čuo (čula) - <i>impf. v.</i>	to hear
čuvati, čuvam; čuvao (čuvala) - <i>impf. v.</i>	to protect, to take care
čuven, -a, -o	famous

Č

ćutanje, -a (<i>n</i>)	silence
--------------------------	---------

D

da	yes, that
daleko od	far from
dalje (daleko)	further (far)
dan, -i (<i>m</i>)	day
današnji, -a, -e	today's; present
đanas	today
danima (dan)	for days
dati, dam; dao (dala) - <i>perf. v.</i>	to give
dečak, dečaci (<i>m</i>)	boy
debeo, debela, -o	fat, plump
deca, <i>pl. od dete (f)</i>	children
decembar (<i>m</i>)	December
deda, -e (<i>m</i>)	grandfather
delo, -a (<i>n</i>)	work
deo, delovi (<i>m</i>)	part
desetak	about ten
deseti, -a, -o	the tenth
desiti se, desi; desio (desila) - <i>perf. v.</i>	to happen
desni, -a, -o	right (adj.)
desno	right (adj.)
deterđžent, -i (<i>m</i>)	washing powder
deveti, -a, -o	the ninth
devoјčica, -e (<i>f</i>)	small girl

diskoteka, -e (<i>f</i>)	disco club
divlji, -a, -e	wild
divno	wonderful
dnevna soba (<i>f</i>)	sitting, living room
dnevno	daily
do	till, until
doći, dođem; došao (došla) - <i>perf. v.</i>	to come
doba, doba (<i>n</i>)	season
dobar, dobra, dobro	good
dobiti, dobijem;	to get
dobio (dobila) - <i>perf. v.</i>	
dobro	well
dogadaj, -i (<i>m</i>)	event
dogovoriti se,	to plan, to agree
dogovorim; dogovorio (dogovorila) - <i>perf. v.</i>	
dok	while
dokument, -i (<i>m</i>)	document
dolaziti, dolazim;	to come
dolazio (dolazila) - <i>impf. v.</i>	
dolina, -e (<i>f</i>)	valley
domaći, -a, -e	homemade
domaćica, -e (<i>f</i>)	hostess
domaćin, -i (<i>m</i>)	host
doneti, donesem;	to bring
doneo (donela) - <i>perf. v.</i>	
doručak (<i>m</i>)	breakfast
doručkovati,	to have breakfast
doručkujem;	
doručkovao, (doručkovala) - <i>impf. v.</i>	
dosta	enough
dovoljno	enough
dozvoliti, dozvolim;	to allow, to let
dozvolio (dozvolila) - <i>perf. v.</i>	
dres, dresovi (<i>m</i>)	jersey
držati, držim; držao (držala) - <i>impf. v.</i>	to hold
država, -e (<i>f</i>)	state
državni, -a, -o	state (adj.), public
drug, drugovi (<i>m</i>)	friend (male)
drugarica, -e (<i>f</i>)	friend (female)
drugi, -a, -o	other
drugi, -a, -o	the second

drvo, drveće (<i>n</i>)	tree
dubina, -e (<i>f</i>)	depth
dug, -a, -o	long
dugo	for a long time
duks, duksevi (<i>m</i>)	sweatshirt
duvati, duvam; duvao (duvala) - <i>impf. v.</i>	to blow
dvanaest	twelve
dvokrevetna soba (<i>f</i>)	twin bedroom
dvor, dvorovi (<i>m</i>)	palace
džemper, -i (<i>m</i>)	jumper, sweater

D

đak, daci (<i>m</i>)	schoolchild, pupil
------------------------	--------------------

E

emisija, -e (<i>f</i>)	programme
era, -e (<i>f</i>)	era
evo	look, there, here it is

F

fabrika, -e (<i>f</i>)	factory
fakultet, -i (<i>m</i>)	university
farmerke pl. (<i>f</i>)	jeans
februar (<i>m</i>)	February
fen, fenovi (<i>m</i>)	hair dryer
film, filmovi (<i>m</i>)	film, movie
filozofija (<i>f</i>)	philosophy
fizičko vaspitanje (<i>n</i>)	physical education
fizika (<i>f</i>)	physics
fotografija, -e (<i>f</i>)	photo, photograph
frižider, -i (<i>m</i>)	fridge
fudbal (<i>m</i>)	football
fudbaler, -i (<i>m</i>)	footballer

G

gajiti, gajim; gajio (gajila) - <i>impf. v.</i>	to grow, to raise
garaža, -e (<i>f</i>)	garage
gasiti, gasim; gasio (gasila) - <i>impf. v.</i>	to put out
gazda, -e (<i>m</i>)	owner, master
gde	where
geografija (<i>f</i>)	geography

gimnazija, -e (<i>f</i>)	grammar school, high school
gitara -e (<i>f</i>)	the guitar
glagol, -i (<i>m</i>)	verb
gladan, gladna, -o	hungry, starving
glas, glasovi (<i>m</i>)	sound, voice
glasno	aloud, loudly
glava, -e (<i>f</i>)	head
gledati, gledam; gledao (gledala) - <i>impf. v.</i>	to watch; to look (at)

godišnjica, -e (<i>f</i>)	anniversary
godina, -e (<i>f</i>)	year
gospođica, -e (<i>f</i>)	Miss
gospodin (<i>m</i>)	sir (Mr.) Mister
gost, -i (<i>m</i>)	guest
gostionica, -e (<i>f</i>)	inn
gotov, -a, -o	finished, ready, over
gotovina (<i>f</i>)	cash
govedo, -a (<i>n</i>)	cattle
govoriti, govorim; govorio (govorila) - <i>impf. v.</i>	to speak

grad, gradovi (<i>m</i>)	town, city
graditi, gradim; gradio (gradila) - <i>impf. v.</i>	to build

gradnja, -e (<i>f</i>)	construction
grejanje, -a (<i>n</i>)	heating
grip (<i>m</i>)	flu
grozno	terrible
grupa, -e (<i>f</i>)	group
gužva, -e (<i>f</i>)	crowd

H

haljina, -e (<i>f</i>)	dress
hemija (<i>f</i>)	chemistry
hidrocentrala, -e (<i>f</i>)	hydro-electric power station

hiljada	thousand
hitna pomoć (<i>f</i>)	ambulance
hladno	cold (adv.)
hladovina (<i>f</i>)	shade
hleb, hlebovi (<i>m</i>)	bread
hodati, hodam; hodao (hodala) - <i>impf. v.</i>	to walk

hol, holovi (<i>m</i>)	hall, lobby
--------------------------	-------------

hotel, -i (m)	hotel
hrana (f)	food
hraniti, hranim;	to feed
hranio (hranila)	
- <i>impf. v.</i>	
hteti, hoću; hteo	to want
(htela) - <i>impf. v.</i>	
I	
i	and
ići, idem, išao	to go
(išla) - <i>impf. v.</i>	
ideja, -e (f)	idea
igrač, -i (m)	player
igre na sreću pl.	games of chance
igrati, igram; igrao	to play; to dance
(igrala) - <i>impf. v.</i>	
ili	or
imati, imam, imao	to have (got)
(imala) - <i>impf. v.</i>	
inženjer, -i (m)	engineer
indeks, -i (m)	student record book
informatika (f)	computer science
injekcija, -e (f)	injection
interesantan,	interesting
interesantna, -o	
iseći, isećem; isekao	to cut
(isekla) - <i>perf. v.</i>	
isključiti, isključim;	to switch/turn off
isključio (isključila)	
- <i>perf. v.</i>	
ispitivanje, -a (n)	research
ispitivati, ispitujem;	to research
ispitivao (ispitivala)	
- <i>impf. v.</i>	
ispod	under, below
ispržiti, ispržim;	to fry
ispržio (ispržila)	
- <i>perf. v.</i>	
ispred	in front of
isti, -a, -o	the same
istočni, -a, -o	eastern
istok (m)	east
istoričar, -i (m)	historian
Italijan, -i (m)	an Italian
italijanski, -a, -o	Italian
iz	from, out
iza	behind

izaci, izadem; izašao	to go/get out
(izašla) - <i>perf. v.</i>	
izabrati, izaberem;	to choose
izabrao (izabrala)	
- <i>perf. v.</i>	
izbaciti, izbacim;	to get rid of,
izbacio (izbacila)	to throw out
- <i>perf. v.</i>	
izbor- i (m)	choice
izgledati, izledam;	to look
izgledao (izgledala)	
- <i>impf. v.</i>	
izgrađen, -a, -o	built (adj.)
izgubiti, izgubim;	to lose
izgubio (izgubila)	
- <i>perf. v.</i>	
izlaziti, izlazim;	to go out
izlazio (izlazila)	
- <i>impf. v.</i>	
izletiste, -a (n)	picnic site
izlog, izlozi (m)	shopwindow
između	between
iznad	above
izvanredan,	remarkable,
izvanredna, -o	outstanding
izvor, -i (m)	water spring;
	source
izvoziti, izvozim;	to export
izvio (izvozila)	
- <i>impf. v.</i>	

J

ja	I
jaje, -a (n)	egg
jakna, -e (f)	jacket
januar (m)	January
jedinstven, -a, -o	unique
jednom	once
jeftin, -a, -o	cheap
jelo, -a (n)	dish, meal
jer	because
jesam, jesi, jest(e);	I am (to be)
jesmo, jeste, jesu	
jesen, -i (f)	autumn, fall
jesti, jedem; jeo	to eat
(jela) - <i>impf. v.</i>	
jezik, jezici (m)	language
još	else, more

jogurt (<i>m</i>)	yogurt
južni, -a, -o	southern
jug (<i>m</i>)	south
jul (<i>m</i>)	July
jun (<i>m</i>)	June
jutros	this morning

K

kćerka, -e (<i>f</i>)	daughter
kažnjavati,	to punish
kažnjavam; kažnjavao	
(kažnjavala) - <i>impf. v.</i>	
kad(a)	when
kafa -e (<i>f</i>)	coffee
kafić, -i (<i>m</i>)	cafe
kajmak (<i>m</i>)	Serbian cream cheese
kakav, kakva, -o	what... like
kalendar, -i (<i>m</i>)	calendar
kamen (<i>m</i>)	stone
kap, -i (<i>f</i>)	drop
kapija, -e (<i>f</i>)	gate
karta, -e (<i>f</i>)	ticket
kasa, -e (<i>f</i>)	cash desk
kavez, -i (<i>m</i>)	cage
kazati, kažem; kazao	to say, to tell
(kazala) - <i>perf. v.</i>	
kiša, -e (<i>f</i>)	rain
klasičan, klasična, -o	classical
klima, -e (<i>f</i>)	climate
ključ, ključevi (<i>m</i>)	key
klub, klubovi (<i>m</i>)	club
klupa, -e (<i>f</i>)	desk
knez, knezovi (<i>m</i>)	prince
književni, -a, -o	literary
književnost, -i (<i>f</i>)	literature
knjiga, -e (<i>f</i>)	book
ko	who
košarka (<i>f</i>)	basketball
košarkaš, -i (<i>m</i>)	basketball player
košulja, -e (<i>f</i>)	shirt
kod	at
kofer, -i (<i>m</i>)	case, suitcase
koga (ko)	whom(who)
koji, koja, koje	what, which
kola -pl. (<i>n</i>)	car
kolač, -i (<i>m</i>)	cake
kolega, -e (<i>m</i>)	colleague

koleno, -a (<i>n</i>)	knee
koliko	how much, how many to whom (who)
kome (ko)	computer
kompjuter, -i (<i>m</i>)	concert
koncert, -i (<i>m</i>)	continent
kontinent, -i (<i>m</i>)	ticket inspector
kontrolor, -i (<i>m</i>)	tin, can
konzerva, -e (<i>f</i>)	to use
koristiti, koristim;	
koristio (koristila)	
- <i>impf. v.</i>	
korpa, -e (<i>f</i>)	basket
kosa, -e (<i>f</i>)	hair
kraj, krajevi (<i>m</i>)	end
kralj, kraljevi (<i>m</i>)	king
kratak, kratka, -o	short
kređa, -e (<i>f</i>)	chalk
krenuti, krenem;	to leave, to start off
krenuo (krenula)	
- <i>perf. v.</i>	
kretati, krećem;	to move,
kretao (kretala)	to start off
- <i>impf. v.</i>	
krompir (<i>m</i>)	potato
kroz	across, through
kuća, -e (<i>f</i>)	house
kuda	where
kuhinja, -e (<i>f</i>)	kitchen
kukuruz (<i>m</i>)	corn, maize
kula, -e (<i>f</i>)	tower
kupac, kupci (<i>m</i>)	buyer, customer
kupanje, -a (<i>n</i>)	washing; bathing; swimming
kupati se, kupam se;	to bath, to swim
kupao (kupala)	
- <i>impf. v.</i>	
kupatilo (<i>n</i>)	bathroom
kupiti, kupim; kupio	to buy
(kupila) - <i>perf. v.</i>	
kupovati, kupujem;	to buy
kupovao (kupovala)	
- <i>impf. v.</i>	
kupovina, -e (<i>f</i>)	shopping
kuvati, kuvam;	to cook, to prepare
kuvao (kuvala)	(food)
- <i>impf. v.</i>	

L

lakše (lako)	easier (easy)
latinski jezik (m)	the Latin language
lavič, -i (m)	lion cub
ležati, ležim; ležao (ležala) - <i>impf. v.</i>	to stay in bed, to lie (down)
lečiti se, lečim se;	to treat,
lečio (lečila) - <i>impf. v.</i>	to be treated
lek, lekovi (m)	medicine (medication)
lekar, -i (m)	doctor
lekarski, -a, -o	doctor's
lekcija, -e (f)	lesson
lekovit, -a, -o	healing, curative
lep, -a, -o	beautiful, nice
let, letovi (m)	flight
letnji -a, -e	summer (adj.)
leto, -a (n)	summer
letovanje, -a (n)	summer holiday
letovati, letujem;	to spend the
letovao (letovala) - <i>impf. v.</i>	summer
levi, -a, -o	left
list, lišće (n)	leaves
lični, -a, -o	personal
lična karta, -e (f)	ID card
ličnost, -i (f)	personality, important person
likovna kultura (f)	art
ljubitelj, -i (m)	fan
ljudi (m) pl.	people
loš, -a, -e	bad
lošiji (loš)	worse (bad)
lopta, -e (f)	ball

M

mač, mačevi (m)	sword
mačak (m)	male cat, tomcat
mačka, -e (f)	cat
mada	although, though
magla, -e (f)	fog
maj (m)	May
majka, -e, (f)	Mother
majmun, -i (m)	monkey
maksimalan, maksimalna, -o	maximum
mali, -a, -o	little, small
malo	(a) little

mantil, -i (m)	coat, raincoat
marama, -e (f)	scarf
maraton, -i (m)	marathon
maratonski, -a, -o	marathon (adj.)
Maratonsko polje (n)	Marathon field
margarin (m)	margarine
mart (m)	March
mašina, -e (f)	machine
matematika (f)	maths (mathematics)

medalja, -e (f)	medal
međutim	however, but
meso, mesa (n)	meat
metar (m)	metre
metro (m)	underground, tube

mi	we
mikser, -i (m)	food mixer
minimalan, minimalna, -o	minimum
minus, -i (m)	minus
minut -i (m)	minute
mir (m)	peace
miran, mirna, -o	peaceful; quiet
mirno	peacefully
misлити, mislim;	to think
mislio (mislila) - <i>impf. v.</i>	
mlad, -a, -o	young
mladić, -i (m)	young man
mladunac,	young of an
mladunci (m)	animal, young
mleko, -a (n)	milk
mnogo	a lot, many, much
mnogobrojni, -a, -o	numerous
možda	maybe, perhaps
moći, mogu; mogao (mogla) - <i>impf. v.</i>	can
model, -i (m)	model
moderan,	modern
moderna, -o	
moj, -a, -e	my, mine
morati, moram;	must, have to
morao (morala) - <i>impf. v.</i>	
more, -a (n)	sea
mršav, -a, -o	skinny, thin
most, mostovi (m)	bridge
muž, muževi (m)	husband

muzej, -i (m)	museum
muzička kultura (f)	art (music)
muzika (f)	music
muzički uređaj (m)	Hi-Fi
N	
naš, -a, -e	our, ours
naći, nadem; našao (našla) - <i>perf. v.</i>	to find
nadati se, nadam se; nadao (nadala) - <i>impf. v.</i>	to hope
nagrađivati, nagra- đujem; nagrađivao (nagrađivala) - <i>impf. v.</i>	to reward
nagrada, -e (f)	prize, award
nalaziti se, nalazim se; nalazio, (nalazila) - <i>impf. v.</i>	to be located
namešten, -a, -o	furnished
namirnica, -e (f)	food product
napisan, -a, -o	written
napolju	outside
naporno	tiring
napraviti, napravim; napravio (napravila) - <i>perf. v.</i>	to make
naravno	certainly
naročito	especially, particular
narod, -i (m)	the people
nastati, nastane; nastao (nastala) - <i>perf. v.</i>	to become
nastaviti, nastavim; nastavio, (nastavila) - <i>perf. v.</i>	to carry on, to go on
naučiti, naučim; naučio (naučila) - <i>perf. v.</i>	to learn
naučnik, naučnici (m)	scientist
nauka, -e (f)	science
nedaleko	not far from, nearby
nedelja (f)	Sunday
nedelja (7 dana) (f)	week
nedeljno	weekly
negde	somewhere
nekad(a)	ever, earlier
neki, -a, -o	some

neprijatno	embarrassing
ništa	nothing
nikad(a)	never
nizak, niska, -o	low, short
njegov, -a, -o	his
njen, -a, -o	her, hers
njihov, -a, -o	their, theirs
noćenje, -a (n)	bed only
nositi, nosim; nosio (nosila) - <i>impf. v.</i>	to carry, to wear, to bring
nov, -a, -o	new
novčani, -a, -o	cash
novembar (m)	Novembre
novinar, -i (m)	journalist, reporter
novine <i>pl. (f)</i>	newspaper
O	
oko, oči <i>pl. (f)</i>	eyes
obala, -e (f)	bank
obavezan, obavezna, -o	compulsory
obećati, obećam; obećao (obećala) - <i>perf. v.</i>	to promise
običaj, -i (m)	tradition, custom
obično	usually, normally
objasniti, objasnim; objasnio (objasnila) - <i>perf. v.</i>	to explain
oblačno	cloudy
oblast, -i (f)	region, district
obrazovanje (n)	education
obuća (f)	footwear
obučiti, obučem; obukao (obukla) - <i>perf. v.</i>	to put on (clothes), to get dressed
ocena, -e (f)	mark, grade
od	from
odbojka (f)	volleyball
odeća (f)	clothes
odelo, -a (n)	suit
odgovarati, odgovaram; odgovarao (odgovarala) - <i>impf. v.</i>	to answer

odgovoriti,	to answer, to reply
odgovorim; odgovorio (odgovorila) - <i>perf. v.</i>	
odličan, -odlična,	delicious (food);
odlično	excellent
odlučiti, odlučim;	to decide
odlučio (odlučila)	
- <i>perf. v.</i>	
odmah	right away, immediately, at once
odmarati se,	to rest, to relax
odmaram se;	
odmarao	
(odmarala)	
- <i>impf. v.</i>	
odmor, -i (<i>m</i>)	holiday
odneti, odnesem;	to take away
odneo (odnela)	
- <i>perf. v.</i>	
odnos, -i (<i>m</i>)	relationship
održati, održim;	to hold
održao (održala)	
- <i>perf. v.</i>	
održavati se,	to take place
održava se; održavao	
(održavala) - <i>impf. v.</i>	
odsto (= posto)	percent
oglas, -i (<i>m</i>)	advertisement
oglasna tabla (<i>f</i>)	notice board
ogledalo, -a (<i>n</i>)	mirror
oko (<i>n</i>), pl. oči (<i>f</i>)	eye
oko (okolo)	around, about
okolni, -a, -o	surrounding
oktobar (<i>m</i>)	October
olovka, -e (<i>f</i>)	pencil
omiljen, -a, -o	favourite
on	he
ona	she
onaj, -a, -o	that
onda	then
ono	it
opasan, opasna, -o	dangerous
orkestar, orkestri (<i>m</i>)	orchestra
ormar, -i (<i>m</i>)	wardrobe
osećati se,	to feel
osećam se; osećao	
(osećala) - <i>impf. v.</i>	
osim	except, apart from

osmi, -a, -o	the eighth
osnovna škola (<i>f</i>)	primary school
osoba, -e (<i>f</i>)	person
ostati, ostanem;	to stay
ostao (ostala) - <i>perf. v.</i>	
ostrvo (<i>m</i>)	island
ostaviti, ostavim;	to abandon,
ostavio (ostavila)	to leave
- <i>perf. v.</i>	
ostvaren, -a, -o	realized, carried out
osvajati, osvajam;	to win, to conquer
osvajao (osvajala)	
- <i>impf. v.</i>	
otac, očevi (<i>m</i>)	father
otići, odem; otišao	to go, to leave
(otišla) - <i>perf. v.</i>	
otvoren, -a, -o	open
otvoriti, otvorim;	to open
otvorio (otvorila)	
- <i>perf. v.</i>	
ovaj, -ova, -ovo	this
ovca, -e (<i>f</i>)	sheep (sg. / pl.)
ovde	here
ovo	this
ozbiljan, ozbiljna, -o	serious
ozbiljno	seriously
ozdraviti, ozdravim;	to get better
ozdravio (ozdravila)	
- <i>perf. v.</i>	

P

pšenica (<i>f</i>)	wheat
pa	and then, so
pacijent, -i (<i>m</i>)	patient
padati, padam;	to fall
padao (padala)	
- <i>impf. v.</i>	
paliti, palim; palio	to light
(palila) - <i>impf. v.</i>	
palma, -e (<i>f</i>)	palm tree
pametna, pametna, -o	smart, bright
pamuk (<i>m</i>)	cotton
pantalone pl. (<i>f</i>)	trousers
pansion, -i (<i>m</i>)	full-board
papir, -i (<i>m</i>)	paper
park, parkovi (<i>m</i>)	park

parkirati, parkiram;	to park
parkirao (parkirala)	
- <i>impf. v.</i>	
pas, psi (m)	dog
pasoš, -i (m)	passport
pasti, padnem; pao	to fall down
(pala) - <i>perf. v.</i>	
patika, -e (f)	trainers
pauza, -e (f)	(coffee) break
pešački prelaz (m)	pedestrian crossing
pešak, pešaci (m)	pedestrian
peške	on foot
peći, pečem; pekao	to bake
(pekla) - <i>impf. v.</i>	
pećnica, -e (f)	oven
pegla, -e (f)	iron
peglati	to iron
pekara, -e (f)	bakery
penzioner, -i (m)	pensioner
periferija, -e (f)	outskirts, suburbs
period, -i (m)	period (of time)
pero, -a (n)	pen
Persijanac,	Persians
Persijanci (m)	
pesma, -e (f)	poem, song
pet	five
petak (m)	Friday
peti, -a, -o	the fifth
petnaest, petnaesti	fifteen
pijaca, -e (f)	market,
	green market
pirinač (m)	rice
pisac, pisci (m)	writer
pisati, pišem; pisao	to write
(pisala) - <i>impf. v.</i>	
pismeni, -a, -o	written
pismo, -a (n)	letter
pita, -e (f)	pie
pitanje, -a (n)	question
pitati, pitam; pitao	to ask
(pitala) - <i>impf. v.</i>	
piti, pijem; pio	to drink
(pila) - <i>impf. v.</i>	
plaža, -e (f)	beach
plaćati, plaćali;	to pay
plaćao (plaćala)	
- <i>impf. v.</i>	
planina, -e (f)	mountain
planinski, -a, -o	mountainous

plav(i), -a, -o	blue
plivanje (n)	swimming
ploviti, plovili;	to navigate, to sail
plovio (plovila)	
- <i>impf. v.</i>	
pluća <i>pl.</i> (n)	lungs
po	around, across
pošta, -e (f)	post office
poći, pođem; pošao	to leave
(pošla) - <i>perf. v.</i>	
početak, počeci (m)	beginning
početi, počnem;	to start
počeo (počela)	
- <i>perf. v.</i>	
početnik,	beginner
početnici (m)	
počinjati, počinjem;	to begin
počinjao (počinjala)	
- <i>impf. v.</i>	
pobediti, pobedim;	to win, to beat
pobedio (pobedila)	
- <i>perf. v.</i>	
pobednik,	winner
pobednici (m)	
podatak, podaci (m)	data
podići, podignem,	to raise, to pick up
podigao (podigla)	
- <i>perf. v.</i>	
podići, podignem;	to build,
podigao (podigla)	to construct
- <i>perf. v.</i>	
podne (n)	noon
poen, -i (m)	point
pogled, -i (m)	view
pogledati, pogledam;	to look at
pogledao (pogledala)	
- <i>perf. v.</i>	
pogodan, pogodna, -e	appropriate, good
pogrešiti, pogrešim;	to make a mistake
pogrešio (pogrešila)	
- <i>perf. v.</i>	
pokazati, pokažem;	to show,
pokazao (pokazala)	to point (at)
- <i>perf. v.</i>	
poklon, -i (m)	present, gift
pokvariti se,	to break down
pokvarim se;	
pokvario (pokvarila)	
- <i>perf. v.</i>	

polo	half
polagati, polazem; polagao (polagala) - <i>impf. v.</i>	to take an exam
polako	slowly, easily
polazak, polasci (m)	departure
polaziti, polazim; polazio (polazila) - <i>impf. v.</i>	to depart
policajac, policajci (m)	policeman
političar, -i (m)	politician
politika, -e (f)	politics
polje, -a (n)	field
položaj, -i (m)	position, location
položiti, položim; položio (položila) - <i>perf. v.</i>	to pass (exam); to lay
polumaraton (m)	half-marathon
pomešati, pomešam; pomešao (pomešala) - <i>perf. v.</i>	to mix
ponedeljak	Monday
ponekad	sometimes, occasionally
poneti, ponese; poneo (ponela) - <i>perf. v.</i>	to take, to bring
ponoć -i (f)	midnight
popust, -i (m)	discount, reduction
pored	beside, next to
porez, -i (m)	tax
porodični, -a, -o	family (adj.)
porodica, -e (f)	family
portir, -i (m)	porter
posao, poslovi (m)	work, job
posetilac, posetioci (m)	visitor
posetiti, posetim; posetio (posetila) - <i>perf. v.</i>	to visit
poslati, pošaljem; poslao (poslala) - <i>perf. v.</i>	to send
posle	after
poslovica, -e (f)	saying, proverb
poslužiti, poslužim; poslužio (poslužila) - <i>perf. v.</i>	to serve

postati, postanem;	to become
postao (postala) - <i>perf. v.</i>	
posto (= odsto)	percent
pošta (f)	post office
posude (n)	plates and dishes
potpis, -i (m)	signature
potreban, potrebna, -o	necessary
potrebno	necessary
povišen, -a, -o	increased
površina, -e (f)	surface area
povrće (n)	vegetables
povratna karta (f)	return ticket
povrediti, povredim; povredio (povredila) - <i>perf. v.</i>	to injure; to hurt
poziv, -i (m)	invitation
poznat(i), -a, -o	well known, famous
poznavati, poznajem; poznavao (poznavala) - <i>impf. v.</i>	to know
pozorište, -a (n)	theatre
pršuta, -e (f)	Serbian speciality smoked ham
pranje, -a (n)	washing
prastari, -a, -o	ancient
pravac, pravci (m)	direction
pravilo, -a (n)	rule
praviti, pravim, pravio (pravila) - <i>impf. v.</i>	to make
pravo	straight on
pravopis, -i (m)	spelling, orthography
pravoslavni, -a, -o	orthodox
prazan, prazna, -o	empty
praznik, praznici (m)	holiday, festival
pre	before
preći, pređem; prešao (prešla) - <i>perf. v.</i>	to cross
predavanje, -a (f)	lecture
predavati, predajem; predavao (predavala) - <i>impf. v.</i>	to teach, to lecture
predmet, -i (m)	subject, object
pregledati, pregledam; pregledao (pregledala) - <i>perf. v.</i>	to check, to examine

preko	across, over
prekosutra	the day after tomorrow
prema	in the direction of, towards
preseliti se, preselim se; preselio (preselila)	to move
- perf. v.	
presrećan,	very happy,
presrećna, -o	overjoyed
prezime,	family name
prezimana (n)	
priča, -e (f)	story
pričati, pričam;	to tell, to talk
pričao (pričala)	
- impf. v.	
prijatelj, -i (m)	(male) friend
prijateljica, -e	(female) friend
prijaviti, prijavim;	to register, to apply
prijavio (prijavila)	
- perf. v.	
prijemni ispit (m)	entrance exam
pritisak (m)	pressure
prizemlje -a (n)	ground floor, (first floor)
prošlost, -i (f)	the past
proći, prođeni;	to pass (by)
prošao (prošla)	
- perf. v.	
probati, probam;	to try, to taste
probao (probala)	
- perf. v.	
prodavac,	seller, shopkeeper,
prodavci (m)	shop assistant
prodavati, prodajem;	to sell
prodavao (prodavala)	
- impf. v.	
prodavnica, -e (f)	shop, store
profesor, -i (m)	teacher, professor
proizvoditi,	to produce
proizvodim; proizvodio (prozvodila) - impf. v.	
prolaziti, prolazim;	to pass (by)
prolazio (prolazila)	
- impf. v.	
proleće, -a (n)	spring
promeniti,	to change
promenim; promenio (promenila) - perf. v.	

pronalazač, -i (m)	inventor
pronalazak, pronalasci (m)	invention
prospekt, -i (m)	travel brochure
prostor, -i (m)	space, area
protiv	against
provesti, provedem;	to spend
proveo (provela)	
- perf. v.	
provoditi, provodim;	to spend
provodio (provodila)	
- impf. v.	
prozor, -i (m)	window
pršuta (f)	smoked ham
prvi, -a, -o	first, the first
ptica, -e (f)	bird
pust, -a -o	deserted
put, putevi (m)	road/journey
put (prvi put)	time (the first time)
putnik, putnici (m)	traveller, passenger
putovanje, -a (n)	journey, travel trip
putovati, putujem;	to travel
putovao (putovala)	
- impf. v.	

R

radio (m)	radio
radio- tehnika (f)	radio technology
raditi, radim; radio (radila) - impf. v.	to work
radnik, radnici (m)	worker
rado	gladly
radostan, radosna, -o	happy, joyful
rani, -a, -o	early
rano	early
raspitati se,	to inquire about
raspitam se; raspitao (raspitala) - perf. v.	
raspored, -i (m)	timetable
raspust, -i (m)	holiday
rasti, rastem; rastao (rasla) - impf. v.	to grow,
ravnica, -e (f)	to grow up
plain	
razboleti se, razbolim se;	to fall ill
razboleo (razbolela) - perf. v.	
razgledati, razgledam;	to look around,
razgledao (razgledala) - perf. v.	to browse shops)
razglednica (f)	postcard

razgovarati,	to talk
razgovaram;	
razgovarao	
(razgovarala)	
- <i>impf. v.</i>	
različít, -a, -o	different (from)
razmišljati,	to think
razmišljam; razmišljao	
(razmišljala) - <i>impf. v.</i>	
razní, -a, -o	different, various
razumeti, razumem;	to understand
razumeo (razumela)	
- <i>impf. v.</i>	
rešenje, -a (n)	solution
reč, -i (f)	word
rečnik, rečnici (m)	dictionary,
	vocabulary
recept, -i (m)	prescription; recipe
red (m)	quene
redakcija, -e (f)	press desk
reka, -e (f)	river
republika, -e (f)	republic
restoran, -i (m)	restaurant
retko	rarely, seldom
rezultat, -i (m)	result; score (sport)
riba, -e (f)	fish
rodak, rodaci (m)	cousin, relative
rođen, -a, -o	born
rođendan, -i (m)	birthday
rođenje, -a (n)	birth
roba (f)	goods
robna kuća (f)	department store
roditelji (m) pl.	parents
rok, rokovi (m)	examination period,
	time limit, deadline
ružan, ružna, -o	ugly
ručak (m)	lunch
ručati, ručam; ručao	to have lunch
(ručala) - <i>impf. v.</i>	
ručni prtljag (m)	hand baggage
	luggage
ruka, -e (f)	hand
rukomet (m)	handball
S	
s(a)	with
sadašnjost (f)	the present
sako, sakoi (m)	jacket

sakupljati, sakupljam;	to collect
sakupljao (sakupljala)	
- <i>impf. v.</i>	
sam, -a, -o	alone
samo	just, only
samoposluga, -e (f)	supermarket
sandala, -e (f)	sandal
saobraćaj (m)	traffic
saobraćajac,	traffic policeman
saobraćajci (m)	
saobraćajni znak (m)	traffic sign
saobraćajni, -a, -o	traffic
sastanak, sastanci (m)	meeting; date
sat, sati (m)	hour
sat, satovi (m)	wrist-watch, clock
sav, sva, -e	all
savremenik,	contemporary
savremenici (m)	
sećati se, sećam se;	to remember
sećao (sećala)	
- <i>impf. v.</i>	
sebičan, sebična, -o	selfish
sedeti, sedim; sedeo	to sit
(sedela) - <i>impf. v.</i>	
sedmi, -a, -o	the seventh
sedmica, -e (f)	week
seljak, seljaci (m)	farmer
selo, -a (n)	village
semafor, -i (m)	traffic lights
semestar,	semestre, term
semestri (m)	
seoski, -a, -o	village, country
septembar (m)	Septembre
sesti, sednem; seo	to sit down
(sela) - <i>perf. v.</i>	
sestra, -e (f)	sister
sever (m)	north
severni, -a, -o	northern
sigurno	surely; safely
simbol, -i (m)	symbol
simpatičan,	nice
simpatična, -o	
sin, sinovi (m)	son
sinoć	last night
sir, sirevi (m)	cheese
sirće (n)	vinegar
sistem, -i (m)	system
sitan, sitna, -o	small, tiny
situacija, -e (f)	situation

skijaški, -a, -o	ski(ing)
skijanje (n)	skiing
skijati se, skijam se;	to ski
skijao (skijala)	
- <i>impf. v.</i>	
skinuti, skinem;	to take, put off
skinuo (skinula)	
- <i>perf. v.</i>	
skrenuti, skrenem;	to turn
skrenuo (skrenula)	
- <i>perf. v.</i>	
skup, -a, -o	expensive
skuvati, skuvam;	to boil, to look
skuvao (skuvala)	
- <i>perf. v.</i>	
slatkiš, -i (m)	sweets
slava, -e (f)	Serbian family Saint's day
slaviti, slavim; slavio	to celebrate
(slavila) - <i>impf. v.</i>	
sličan, slična, -o	similar
slika, -e (f)	picture, photo
slikati, slikam; slikao	to paint
(slikala) - <i>impf. v.</i>	
slobodan,	free, vacant
slobodna, -o	
slomiti, slomim;	to break
slomio (slomila)	
- <i>perf. v.</i>	
slon, slonovi (m)	elephant
Sloven, -i (m)	Slav
službenik, službenici (m)	clerk
služiti, služim;	to serve
služio (služila) - <i>impf. v.</i>	
slušati, slušam;	to listen
slušao (slušala) - <i>impf. v.</i>	
smešten, -a, -o	situated, located
smeđ, -a, -e	brown
smejati se,	to laugh
smejem se; smejao	
(smejala) - <i>impf. v.</i>	
smrt, -i (f)	death
sneg (m)	snow
so (f), soli	salt
soba, -e (f)	room
sociologija (f)	sociology
sok, sokovi (m)	soft drink, juice
soliter, -i (m)	tower block
spanać (m)	spinach

spanać (m)	spinach
spavaća soba (f), -e	bedroom
spavati, spavam;	to sleep
spavao (spavala)	
- <i>impf. v.</i>	
spomenik,	monument, statue
spomenici (m)	
sporo	slowly
sport, sportovi (m)	sport
sportista, -i (m)	athlete, sportsman, sportswoman
sprat, -ovi (m)	floor, storey
spremiti, spremim;	to do the rooms;
spremio (spremila)	to prepare (food)
- <i>perf. v.</i>	
srce, -a (n)	heart
srećan, srećna, -o	happy
sreda (f)	Wednesday
sredina, -e (f)	middle
srednja škola (f)	secondary school, high school
srednjovekovni, -a, -o	medieval
sresti, sretnem; sreo	to meet
(srela) - <i>perf. v.</i>	
srpski, -a, -o	Serbian
stajati, stojim; stajao	to stand
(stajala) - <i>impf. v.</i>	
stan, stanovi (m)	flat, apartment
stanica, -e (f)	(bus) stop
stanovati, stanujem;	to live
stanovao (stanovala)	
- <i>impf. v.</i>	
star (i) -a, -o	old
staromodan,	old-fashioned
staromodna, -o	
stati, stanem; stao	to stand, to stop
(stala) - <i>perf. v.</i>	
staviti, stavim; stavio	to put
(stavila) - <i>perf. v.</i>	
staza, -e (f)	course, track; slope
stepen, -i (m)	degree
stepenica, -e (f)	stair, step(s)
stići, stignem; stigao	to arrive, to get
(stigla) - <i>perf. v.</i>	
stidljiv, -a, -o	shy
stizati, stižem; stizao	to arrive, to get
(stizala) - <i>impf. v.</i>	
sto, stolovi (m)	table, desk

stomak (<i>m</i>)	stomach
strana, -e (<i>f</i>)	side
stranac, stranci (<i>m</i>)	foreigner, stranger
strani, -a, -o	foreign
stručna škola (<i>f</i>)	vocational school
studentkinja, -e (<i>f</i>)	student (female)
student (<i>m</i>)	student (male)
studije (<i>f</i>) pl.	studies
stvar, -i (<i>f</i>)	thing
stvarno	really
subota (<i>f</i>)	Saturday
sudar, -i (<i>m</i>)	car accident, crash
suknja, -e (<i>f</i>)	skirt
sunčano	sunny
sunce, -a (<i>n</i>)	sun
sutra	tomorrow
suv, -a, -o	dry
suvo	dry (adv.)
svašta	all kinds of things
svakodnevno	daily
svež, -a, -e	fresh
sveća, -e (<i>f</i>)	candle
sveska, -e (<i>f</i>)	notebook
sveštenik, sveštenici (<i>m</i>)	priest
svetac, sveti (<i>m</i>)	saint
svetao, svetla, -o	light (adj.)
sveti, -a, -o	holy
svetlo, -a (<i>n</i>)	light
svetlost, -i (<i>f</i>)	light
svetski, -a, -o	world (adj.)
svidati se, svidam se; svidao (svidala) - <i>impf. v.</i>	to like
svila, -e (<i>f</i>)	silk
svinja, -e (<i>f</i>)	pig
svirati, sviram; svirao (svirala) - <i>impf. v.</i>	to play
svoj, -a, -e	one's own
svuda	everywhere

S

šah (<i>m</i>)	chess
šampion, -i (<i>m</i>)	champion
šargarepa, -e (<i>f</i>)	carrot
šef, šefovi (<i>m</i>)	boss, head
šesti, -a, -o	the sixth
šetalište, -a (<i>n</i>)	a place for walking

šetati, šetam; šetao	to walk, to stroll
(šetala) - <i>impf. v.</i>	
šetnja, -e (<i>f</i>)	walk
širina, -e (<i>f</i>)	width
škola, -e (<i>f</i>)	school
školski, -a, -o	school
šporet, -i (<i>m</i>)	cooker, stove
šta	what

T

tabla (<i>f</i>)	(black)board
tačan, tačna, -o	exact, true
tačno (vreme)	sharp
tad(a)	then
taj, ta, to	this, that
tajanstven, -a, -o	secret, mysterious
takav, takva, -o	that kind of, such
tako	so
takmičiti se, takmičim se; takmičio (takmičila) - <i>impf. v.</i>	to compete
taksi (<i>m</i>)	taxi
taman, tamna, -o	dark (adj.)
tamo	there, over there
tata, -e (<i>m</i>)	dad(dy)
težak, teška, -o	difficult, hard
tečaj, tečajevi (<i>m</i>)	course
telefon, -i (<i>m</i>)	telephone
telefonirati, telefoniram, telefonirao (telefonirala) - <i>impf. v.</i>	to telephone
televizija, -e (<i>f</i>)	television
televizor, -i (<i>m</i>)	TV set
terasa, -e (<i>f</i>)	terrace
teren, -i (<i>m</i>)	field, court
test, testovi (<i>m</i>)	test
ti	you
tišina (<i>f</i>)	quietness, silence
tigrić, -i (<i>m</i>)	tiger cub
tim, timovi (<i>m</i>)	team
titula, -e (<i>f</i>)	title
to	this, that
toplota (<i>f</i>)	heat
torba, -e (<i>f</i>)	bag
tržni centar (<i>m</i>)	shopping centre, mall
trčanje (<i>n</i>)	running, jogging

trčati, trčim, trčao	to run
(trčala) - <i>impf. v.</i>	
tražiti, tražim, tražio	to look for, to ask
(tražila) - <i>impf. v.</i>	
trajati, traje; trajao	to last
(trajala) - <i>impf. v.</i>	
tramvaj, -i (m)	tram
treći, -a, -e	the third
trebati, treba,	should, ought to
trebalo je	
trener, -i (m)	coach
trenerka, -e (f)	tracksuit
trenirati, treniram,	to train,
trenirao (trenirao)	to go in for
- <i>impf. v.</i>	
trenutak, trenutci (m)	moment
tri	three
trg, trgovi (m)	square
trgovac, trgovci (m)	merchant
trgovati, trgovem,	to trade
trgovao (trgovala)	
- <i>impf. v.</i>	
trka, -e (f)	race
trolejbus, -i (m)	trolleybus
trpezarija (f)	dining room
truditi se, trudim se,	to try,
trudio (trudila)	to do one's best
- <i>impf. v.</i>	
turistički, -a, -o	tourist
tvoj, -a, -e	your, yours
tvrdava, -e (f)	fortress

U

u	in
ušće, -a (n)	confluence
ući, uđem; ušao	to enter, to go in
(ušla) - <i>perf. v.</i>	
učenica, -e (f)	pupil, schoolgirl
učenik, učenici (m)	pupil, school boy
učionica, -e (f)	classroom
učiti, učim; učio	to learn, to study
(učila) - <i>impf. v.</i>	
udoban, udobna, -o	comfortable
ujutro, ujutru	in the morning
uključiti, uključim,	to switch, put on
uključio (uključila)	
- <i>perf. v.</i>	
umeren, -a, -o	moderate

umetnica, -e (f)	artist
umetnik,	artist
umetnici (m)	
umoran, -a, -o	tired
umreti, umrem;	to die
umro (umrla)	
- <i>perf. v.</i>	
unositi, unosim,	to carry in,
unosio (unosila)	to take in
- <i>impf. v.</i>	
unutar, unutra	inside
upis (m)	registration,
	enrolment
upoznati, upoznam,	to meet.
upoznao (upoznala)	to get to know
- <i>perf. v.</i>	
uređaj, -i (m)	device, appliance,
	gadget
uređan, uredna, -o	tidy
usisivač, -i (m)	vacuum cleaner
uskoro	soon
Uskrs (m)	Easter
uslov, -i (m)	precondition
usmeni, -a, -o	oral,
	spoken language
uspeh, uspesi (m)	success
uspjeti, uspem;	to succeed,
uspeo (uspela)	to manage
- <i>perf. v.</i>	
ustajati, ustajem;	to get up
ustajao (ustajala)	
- <i>impf. v.</i>	
utakmica, -e (f)	match
utorak	Tuesday
uvek	always
uvo (n), pl. uši (f)	ear
uzeti, uzmem; uzeo	to take
(uzela) - <i>perf. v.</i>	
uzimati, uzimam;	to take
uzimao (uzimala)	
- <i>impf. v.</i>	
uživati, uživam,	to enjoy
uživao (uživala)	
- <i>impf. v.</i>	
U	
važan, važna, -o	important,
	significant

vazno	important (adv.) significant
vaš, -a, -e	your, yours
vaterpolo (<i>n</i>)	waterpolo
vazduh (<i>m</i>)	air
već	already
veče (<i>n</i>), <i>pl.</i> večeri (<i>f</i>)	evening
večera, -e (<i>f</i>)	dinner
večeras	this evening, tonight
večerati, večeram, večerao (večerala) - <i>impf. v.</i>	to have dinner
vek, vekovi (<i>m</i>)	century
velik, -a, -o	big, large
veran, verna, -o	loyal, faithful
verovati, verujem, verovao (verovala) - <i>impf. v.</i>	to believe
verovatno	probably
verski, -a, -o	religious
veselo	joyful (adv.)
veseo, vesela, -o	joyful
vest, -i (<i>f</i>)	the news
vetar, vetrovi (<i>m</i>)	wind
vezan, -a, -o	connected, linked
videti se, vidim se, video (videla) - <i>impf. v.</i>	to see, to see each other
videti, vidim; video (videla) - <i>impf. v.</i>	to see
vikend, -i (<i>m</i>)	weekend
vino, -a (<i>n</i>)	wine
visina -e (<i>f</i>)	height
visok, -a, -o	tall, high
vitak, vitka, -o	slim, slender
vladar, -i (<i>m</i>)	ruler
voće (<i>n</i>)	fruit
voditi, vodim; vodio, (vodila) - <i>impf. v.</i>	to take someone, to lead
vodopad, -i (<i>m</i>)	waterfall
vojni, -a, -o	military
voleti, volim; voleo (volela) - <i>impf. v.</i>	to like, to love
voz, -ovi (<i>m</i>)	train
vozač, -i (<i>m</i>)	driver
vozačka dozvola (<i>f</i>)	driving licence

voziti, vozim, vozio (vozila) - <i>impf. v.</i>	to drive
vraćati se, vraćam se; vraćao (vračala) - <i>impf. v.</i>	to return, to come back
vrata <i>pl.</i> (<i>n</i>)	door
vratiti se, vratim se; vratio (vratila) - <i>perf. v.</i>	to return, to come back
vreme (<i>n</i>)	weather; time
vrlo	very, just
vuna, -e (<i>f</i>)	wool
Z	
zaštitnik, zaštitnici (<i>m</i>)	protector
zašto	why
zabavno	fun, entertaining
zaboraviti, zaboravim; zaboravio (zaboravila) - <i>perf. v.</i>	to forget
zagonetka, -e (<i>f</i>)	riddle, (puzzle)
zaista	really
zajedno	together
zameniti, zamenim; zamenio (zamenila) - <i>perf. v.</i>	to replace
zamisliti, zamislim; zamislilo (zamislila) - <i>perf. v.</i>	to imagine
zanimanje, -a (<i>n</i>)	occupation, profession
zao, zla, zlo	evil
zapad (<i>m</i>)	west
zapadni, -a, -o	western
zaštitnik (<i>m</i>)	patron; protector
zato što	because
zatvoren, -a, -o	closed
zatvoriti, zatvorim; zatvorio (zatvorila) - <i>perf. v.</i>	to close
zauzet, -a, -o	busy
zavisiti, zavisim; zavisio (zavisila) - <i>impf. v.</i>	to depend on
završen, -a, -o	finished, completed
zbog	because of
zemlja, -e (<i>f</i>)	country
zgodan, zgodna, -o	handsome, attractive

Faint, illegible text on the left side of the page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines.

Faint, illegible text on the right side of the page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines.

BEOGRAD

zgrada, -e (<i>f</i>)	building
zid, zidovi (<i>m</i>)	wall
zima, -e (<i>f</i>)	winter
zlato (<i>n</i>)	gold
značajan,	significant,
značajna, -o	important
značiti, značim;	to mean
značio (značila)	
- <i>impf. v</i>	
znati, znam, znao	to know
(znala) - <i>impf. v.</i>	
zvati se, zovem se;	to be called
zvao, (zvala) - <i>impf. v.</i>	
zvati, zovem; zvao	to call; to invite
(zvala) - <i>impf. v.</i>	
zvoniti, zvonim;	to ring,
zvonio (zvonila)	to ring a bell
- <i>impf. v.</i>	

Ž

želeti, želim; želeo	to want, to wish
(želela) - <i>impf. v.</i>	
železnička stanica (<i>f</i>)	railway station
želja, -e (<i>f</i>)	wish
žito (<i>n</i>)	Serbian traditional cake made of boiled-cooked wheat
živeti, živim; živeo	to live
(živela) - <i>impf. v.</i>	
živina (<i>f</i>)	poultry
život, -i (<i>m</i>)	life
životinja, -e (<i>f</i>)	animal
žuriti, žurim; žurio	to hurry,
(žurila) - <i>impf. v.</i>	to be in hurry

Аутори фотографија:
Марко Рупена, Урош Петровић, Марко Косовчевић, Ненад Дикић, Милан Јанковић,
Бранимир Путник, Андреј Златковић, INFOLAB, фотодокументација Института.

Карта Београда:
Admiral Books, Зоран Рапајић

Маша Селимовић - Момчиловић и Љубица Живанић
СРПСКИ ЈЕЗИК
Почетни течај за странце
9. издање

Издавач
ИНСТИТУТ ЗА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ
Београд, Господар Јованова 35
ISBN 978-86-7147-154-1
Штампано у 1.000 примерака
новембар 2012.

Штампа
„Школски сервис Гајић“, д.о.о. Београд,
Крушевачка 40а

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41(075.4)

СЕЛИМОВИЋ-Момчиловић, Маша, 1948-

Srpski jezik = Serbian : početni tečaj za strance = elementary course for foreigners,
1 / Maša Selimović-Momčilović i Ljubica Živanić ; [autori fotografija Marko Rupena... i
dr.] - 9. izd. - Beograd : Institut za strane jezike, 2012 (Beograd : Školски сервис Гајић) -
365 str. : ilustr. ; 30 cm

Kor. stv. nasl. : Reč po reč. - Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-7147-154-1

1. Живанић, Љубица [аутор], 1951-

а) Српски језик - Приручници

COBISS.SR-ID 195069452

